

Гончарук С.М., Долбнєва Д.В.,
Приймак С.В., Романів Є.М.

***ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ:
ТЕОРІЯ, ТЕРМІНОЛОГІЯ, ПРАКТИКА***

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Львів
ЛНУ імені Івана Франка
2019

УДК 657.6
Ф 59

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету управління
фінансами та бізнесу Львівського національного університету імені Івана
Франка (протокол від 22.05.2019 р. № 11)*

Рецензенти:

Брадул О.М. – доктор економічних наук, професор кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування Криворізького національного університету

Височан О.С. – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аналізу Національного університету «Львівська політехніка»

Гарасим П.М. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Національного лісотехнічного університету України

Ф 59 Гончарук С.М., Долбнєва Д.В., Приймак С.В., Романів Є.М.
Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : [навчальний посібник]. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. – 298 с.

ISBN 978-966-3972-74-9

Навчальний посібник присвячений актуальним аспектам організації і методології проведення фінансового контролю, визначенню основних понять і термінів в галузі фінансового контролю, складено відповідно до програм навчальних дисциплін спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Посібник включає теоретичний, практичний та тестовий матеріал, дослідження теоретико-методичної сутності фінансового контролю, термінологію, витяги законодавчих, нормативно-правових документів та практичні матеріали з організації і проведення державного фінансового контролю та ініціативного аудиту.

Для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», викладачів, науковців, практичних працівників контролюючих органів, всіх зацікавлених осіб.

© Гончарук С.М., Долбнєва Д.В.,
Приймак С.В., Романів Є.М., 2019
© ЛНУ імені Івана Франка, 2019

ISBN 978-966-3972-74-9

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Розділ 1. Фінансовий контроль та його теоретико-методологічна сутність ..	6
Розділ 2. Термінологія	23
Розділ 3. Нормативно-законодавча база	137
3.1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (витяг).....	137
3.2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (витяг).....	147
3.3. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (витяг) від 21.12.2017 р. № 2258-VIII.....	149
3.4. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. № 1700-VII (витяг).....	156
3.5. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 р. № 1702-VII (витяг).....	160
3.6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України» від 3.02.2016 р. № 43.....	165
3.7. Проект Закону України «Про Службу фінансових розслідувань» від 22.03.2017 р. (витяг).....	173
Розділ 4. Практичні матеріали.....	192
4.1. Аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора) щодо фінансової звітності приватного підприємства «Системи захисту спостереження і контролю «ВП Технології» за 2017 рік.....	192
4.2. Зразок листа-повідомлення про проведення державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм органом Держаудитслужби	201
4.3. Зразок направлення на право проведення аудиту ефективності органом Держаудитслужби.....	203
4.4. Витяг з Програми державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»	205
4.5. Витяг з аудиторського звіту за результатами державного фінансового аудиту ефективності використання бюджетних коштів	214
4.6. Довідка про результати спеціальної перевірки окремих питань фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Львівський локомотиво-ремонтний завод» (витяг)	231
Розділ 5. Виробничі ситуації та тестові завдання	257
Предметний покажчик	273
Список використаних джерел	294

ПЕРЕДМОВА

Фінансовий контроль є обов'язковим атрибутом економіки будь-якої країни, так як спрямований на дотримання законності, фінансової дисципліни, запобігання фінансовим правопорушенням під час мобілізації, розподілу та використання фондів, коштів для виконання завдань і функцій держави й ефективного соціально-економічного розвитку всіх суб'єктів фінансових відносин. Останнім часом в Україні спостерігається значне зростання кількості економічних злочинів у підприємницькій сфері, відбувається швидкий процес криміналізації банківської і кредитно-фінансової систем, зовнішньоекономічної діяльності. Відповідно, необхідно посилювати боротьбу зі злочинами в економічній сфері, а її результативність буде залежати від нормативно-правової бази, наявності та обґрунтованості методик здійснення фінансового контролю та його термінології. З урахуванням цих аспектів на сучасному етапі організація дієвого фінансового контролю за повнотою формування та своєчасністю надходження доходів до бюджетів всіх рівнів, а також за законністю й ефективністю використання коштів і майна стає одним із напрямів сучасної економічної і фінансової політики.

В процесі здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю та розслідування економічних злочинів, зокрема, найважливішими стають знання з бухгалтерського обліку, призначенням якого є відображення усіх господарських операцій та визначення фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання; економічного аналізу, який надає можливість виявити причинні зв'язки між подіями та умовами, які призвели до цих подій, встановити фактичні обставини їх здійснення; господарського контролю, сукупність способів і методичних прийомів якого забезпечують встановлення відхилень, порушень та зловживань.

Актуальність питань щодо організації та методологічного забезпечення аудиту, державного фінансового контролю, економічного аналізу, судово-бухгалтерської експертизи, фінансового контролю в галузях економіки, організації і методики фінансових розслідувань, як складових фінансового контролю, зумовлена їх місцем у соціально-економічному житті суспільства. Багато підприємств не підлягають державному контролю, проте користувачі інформації (власники, інвестори та ін.) навіть при наявності певного рівня знань у сфері фінансового аналізу мають бути впевнені у достовірності показників фінансової звітності, правильності розрахунків з бюджетом, законності отримання та розподілу прибутку тощо.

В Україні змінилась парадигма державного управління: фінансовий контроль вже не носить виключно примусовий характер, керівництво господарюючих суб'єктів почало усвідомлювати необхідність контролю та за власною ініціативою здійснювати контрольні заходи на підприємствах.

На сучасному етапі одним з основних шляхів вирішення проблем є правильна організація та розробка методики проведення контролю підприємницької діяльності підприємств. В Україні здійснюється планомірний

курс на удосконалення бухгалтерського та управлінського обліку, зростає роль фахівців бухгалтерської служби, служби фінансових розслідувань, тому потрібно постійно поліпшувати їхню підготовку.

Навчальний посібник з «Фінансового контролю» покликаний забезпечити професійну економічну освіту фахівців за освітньою програмою «Облік, аналіз та фінансові розслідування». Фінансовий контроль слугує інструментом систематизації і гармонізації вивчення облікових, аналітичних та юридичних дисциплін. Навчальні дисципліни «Аудит», «Державний фінансовий аудит», «Фінансовий аналіз», «Судово-бухгалтерська експертиза», «Організація і методика аудиту», «Фінансовий контроль в галузях економіки», «Організація і методика фінансових розслідувань» у навчальному процесі підготовки фахівців галузі знань «Управління та адміністрування» займають провідне місце. Воно зумовлене їх значенням в процесі контролю за діяльністю державних установ, підприємницьких структур та характером знань, що становлять їх зміст. Вони входять до комплексу дисциплін, що формують знання бакалаврів, магістрів з обліку і оподаткування.

Мета навчального посібника «Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика» сформувані систему знань у галузі економічного контролю, організаційні засади діяльності контролюючих органів, їх правового та інформаційного забезпечення; набути методичні і практичні навички щодо перевірки та оцінювання підприємницької діяльності та державних установ.

Навчальний посібник розрахований на студентів спеціальності „Облік і оподаткування”, які вже засвоїли теорію бухгалтерського обліку, фінансовий, управлінський, податковий облік.

Посібник може бути корисний студентам вищих навчальних закладів економічних спеціальностей.

Водночас він може зацікавити науковців, працівників контролюючих органів, фінансових та облікових служб.

Автори вдячні за всі зауваження і побажання стосовно змісту та оформлення посібника.

Розділ 1. Фінансовий контроль та його теоретико-методологічна сутність

Обов'язковим і неодмінним елементом фінансової політики держави є організація та функціонування чіткої системи фінансового контролю. З урахуванням цього, її вдосконалення має здійснюватись не автономно, а як системний і першочерговий захід у загальній системі перебудови фінансового механізму, оскільки в Україні ще не склалася цілісної системи державного фінансового контролю, а її основні елементи, які функціонують, діють розрізнено, не скоординовано за умов недосконалої, а часом і суперечливої нормативно-правової бази, яка регламентує їх діяльність. А також, що досить важливо, на сьогоднішній день в Україні змінилась парадигма державного управління: фінансовий контроль вже не носить виключно примусовий характер, керівництво господарюючих суб'єктів почало усвідомлювати необхідність контролю та за власною ініціативою здійснювати контрольні заходи на власних підприємствах. Саме тому відбулося стрімке виникнення великої кількості нових форм фінансового контролю та поширення його суб'єктів, що спричинило певні проблеми визначеності термінології в законодавстві, перетин функцій суб'єктів контролю, ототожнення окремих понять тощо. Поряд з цим гостро постало питання уточнення теоретичної бази фінансового контролю, бо саме досконале теоретичне підґрунтя є запорукою дієвості і результативності здійснення контрольних заходів та необхідною умовою удосконалення діючої системи фінансового контролю в державі.

Сьогодні можна констатувати той факт, що організація і стан фінансового контролю поки ще не знаходяться на достатньо високому рівні, що негативно впливає на економіку України. Багато в чому це зумовлено тим, що процеси удосконалення, які відбувались до теперішнього часу, за останніх часів набули ознак радикального реформування: відбуваються процеси перегляду загальної ідеології контролю, пересуваються центри відповідальності за результати контрольних заходів тощо. З метою виходу з цієї ситуації необхідно визнати, що зміцнення та розвиток інститутів державного управління та правопорядку є одним із основних пріоритетів політичних і соціально-економічних реформ, де основна складова – це вирішення комплексу проблем організації механізму управління у фінансовій, податковій сферах та у сфері бюджетного регулювання. За допомогою контролю за оптимальним формуванням та ефективним використанням фінансових ресурсів держави, за поведінкою тих, хто приймає відповідні управлінські рішення з цих питань, забезпечується стабільність фінансово-бюджетних відносин, в чому і полягає актуальність теми.

Потребують вирішення ряд проблемних теоретичних питань, які допоможуть студентам в опануванні навчальних дисциплін позитивно відобразиться в практичній діяльності вітчизняних контролюючих органів та створить підґрунтя для подальшого удосконалення системи фінансового контролю в Україні.

Сучасні фінансові відносини потребують високопрофесійного управління з боку державних та місцевих органів влади, які мають забезпечувати ефективне, результативне, прозоре управління державними фінансами. За таких умов необхідний ефективний фінансовий контроль як важлива ланка система управління національною економікою.

Наявність фінансового контролю об'єктивно зумовлена тим, що фінансам як економічній категорії притаманні не тільки розподільча, а й контрольна функції. Тому використання державою та адміністративно-територіальними утвореннями для вирішення своїх завдань фінансів обов'язково передбачає контроль за їх виконанням. Фінансовий контроль здійснюється в установленому законодавством порядку всією системою органів державної влади та місцевого самоврядування, в тому числі спеціальними контролюючими органами.

Фінансовий контроль є однією із завершальних стадій управління фінансами і водночас він є необхідною умовою ефективності управління фінансовими відносинами в цілому. Особливе місце фінансового контролю в загальній системі контролю як елемента в системі управління суспільними процесами зумовлюється його специфікою, що проявляється в контрольній функції самих фінансів. Об'єктивно властива фінансам здатність виражати специфічну сторону виробничо-господарської діяльності в будь-якій сфері робить фінансовий контроль всеохоплюючим і всеосяжним. Водночас для того, щоб з потенційно можливого фінансовий контроль став реальним, на практиці необхідно розрізняти базисні і надбудовні елементи фінансового контролю. Якщо контрольна функція фінансів є властивістю самих фінансів і виступає базисом фінансово-контрольних правовідносин, то власне фінансовий контроль є діяльністю відповідних органів і організацій, що його здійснюють.

Значення фінансового контролю полягає в тому, що при його здійсненні перевіряються:

- дотримання встановленого правопорядку в процесі фінансової діяльності органами державної влади та місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, громадянами;

- економічне обґрунтування та ефективність здійснення дій, відповідність їх завданням держави та місцевих (адміністративно-територіальних) утворень.

Для розуміння особливостей і необхідності фінансового контролю потрібно розкрити поняття даної категорії.

Що ж стосується поняття «фінансовий контроль», то, здійснивши аналіз трактування даної дефініції (**табл. 1.1.**), можна зробити висновок, що переважна більшість науковців обмежують дане поняття державним контролем, а суб'єкти – державними органами, що є не вірним.

Категорію «фінансовий контроль» слід трактувати як діяльність, яка здійснюється органами державної влади і місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та громадянами України, по забезпеченню законності, фінансової дисципліни і доцільності при мобілізації, розподілі і використанні грошових коштів і зв'язаних з цим матеріальних цінностей з метою оцінки економічної ефективності господарської діяльності, виявлення і

блокування в ній відхилень, що перешкоджають законному і раціональному використанню майна і коштів, розширеному відтворенню виробництва, задоволенню державних, колективних та приватних інтересів і потреб та управління економікою.

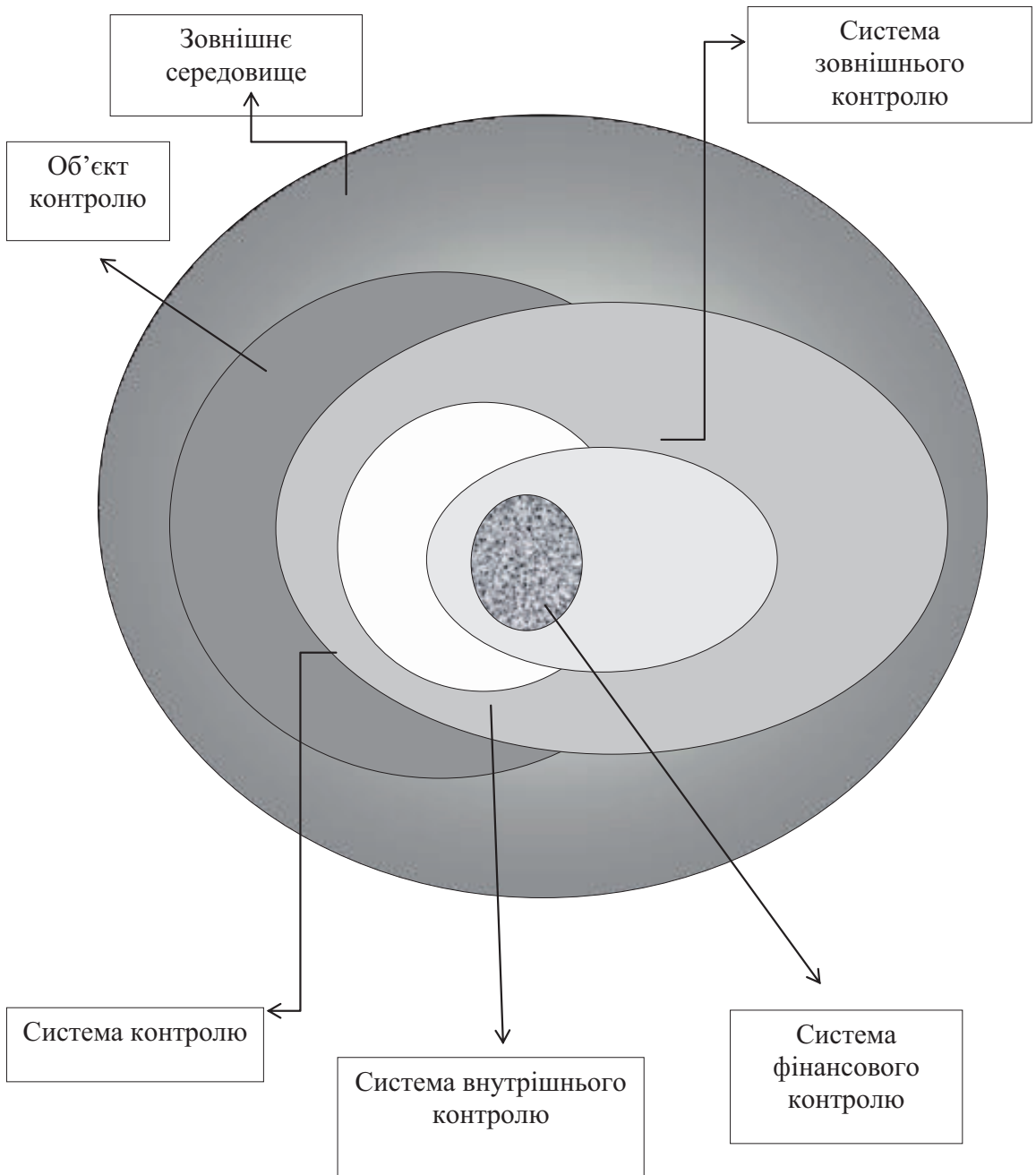

Рис. 1.1. Аналіз взаємозв'язку структурних елементів системи контролю

Визначення «фінансовий контроль» у сучасній науковій літературі

Автор	Трактування поняття
Радіонова В. М., Шлейникова В. І.	Фінансовий контроль – одна з функцій системи управління фінансовими відносинами, основним завданням якої є відстеження правильності функціонування цих відносин на рівні конкретного об'єкта управління з метою визначення обґрунтованості і ефективності управлінських рішень та ступеня їх реалізації, виявлення відхилень, про які доцільно повідомляти органи, які можуть вплинути на покращення ситуації.
Мельничук В. Г.	Фінансовий контроль – один із видів державного контролю, який здійснюється спеціально створеними для цього державними органами і службами, їх територіальними представництвами, органами виконавчої влади, контрольно-ревізійними службами підприємств, установ, організацій, суб'єктами незалежного фінансового контролю від імені державної влади або самостійно відповідно від їх статусу, функцій та повноважень з метою перевірки законності та ефективності формування, володіння та використання коштів Зведеного бюджету України, інших фінансових ресурсів, державного майна, фінансової діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності та підпорядкування.
Стефанюк І. Б.	Фінансовий контроль – система активних дій, що здійснюються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та громадянами України по стеженню за функціонуванням будь-якого об'єкта управління в частині утворення розподілу та використання ним фінансових ресурсів з метою оцінки економічної ефективності господарської діяльності, виявлення і блокування в ній відхилень, що перешкоджають законному й ефективному використанню майна та коштів, розширеному відтворенню виробництва, задоволенню державних, колективних та приватних інтересів і потреб та удосконаленню управління економікою.
Хімичева Н. І.	Фінансовий контроль – контроль за законністю та доцільністю дій в галузі утворення, розподілу та використання грошових фондів держави та муніципальних утворень з метою ефективного соціально-економічного розвитку держави та її регіонів.

Василик О. Д.	Фінансовий контроль – функцію управління, яка включає сукупність спостережень, перевірок за діяльністю об’єкта управління з метою оцінки обґрунтованості й ефективності прийняття рішень і результатів їх виконання.
Кириленко О. П., Давидов Г. М.	Фінансовий контроль – один з елементів управління фінансами; особлива діяльність по перевірці правильності вартісного розподілу валового національного продукту, утворення і витрачання фондів грошових коштів.
Калюга Є. В.	Фінансовий контроль – фінансовий контроль ґрунтується на використанні контрольної функції фінансів і виступає як один із проявів її важливого значення в розширеному відтворенні. Фінансовий контроль являє собою діяльність державних і громадських органів, спрямовану на перевірку обґрунтованості процесів формування та раціонального використання коштів з метою установлення вірогідності, законності й доцільності операцій.

Отже, існує різне трактування поняття «фінансовий контроль», зокрема як комплексної категорії, в якій поєднуються два його види: державний і недержавний. Існування багатьох визначень фінансового контролю можна пояснити загальною методологічною основою визначення понять, що застосовуються в будь-якій сфері знань.

Для фінансового контролю характерні риси, що взагалі притаманні контрольній діяльності, а саме:

- оперативність;
- цілеспрямованість;
- безпосередність;
- обґрунтованість;
- дієвість.

У сучасних непростих умовах становлення ринкової економіки контрольна функція фінансів набуває особливої актуальності. Це пов’язано з певною специфікою цієї діяльності, що дозволяє активно впливати на економічні процеси. Ефективний фінансовий контроль сприяє прискоренню економічного і соціального розвитку країни, раціональній організації використання всіх наявних ресурсів, забезпеченню збереження загальнодержавної і комунальної власності. Говорячи про особливості фінансового контролю, слід зазначити, що на сьогодні відбувається його ускладнення, усе чіткіше виявляється його багатоаспектність, оскільки сфера контрольної діяльності усе більше розширюється, охоплюючи недержавні підприємства, громадян, що займаються підприємницькою діяльністю. Фінансовий контроль стає усе більш різноманітним і багатоплановим. Деякі контролюючі органи були скасовані, виникли нові органи, тому систему органів фінансового контролю ще не можна визнати сформованою остаточно.

Сутність фінансового контролю розкривається в основних завданнях, поставлених перед ним, а саме:

- перевірка своєчасності і повноти виконання контрольованими суб'єктами фінансових зобов'язань перед державою й органами місцевого самоврядування;

- перевірка виконання органами державної влади і місцевого самоврядування покладених на них функцій по формуванню, розподілу і використанню грошових фондів;

- перевірка дотримання правильності здійснення фінансових операцій, збереження коштів і матеріальних засобів;

- виявлення й усунення порушень фінансової дисципліни;

- попередження порушень законності у сфері фінансової діяльності, забезпечення відшкодування матеріального збитку, виявлення винних осіб і притягнення їх до відповідальності;

- виявлення внутрішніх резервів виробництва – підвищення його ефективності, найбільш ощадливого використання матеріальних і грошових ресурсів.

Реалізація перерахованих завдань фінансового контролю є необхідною умовою забезпечення правопорядку і законності в процесі здійснення фінансової діяльності. Однією зі сторін правопорядку у сфері фінансів є фінансова дисципліна.

Фінансова дисципліна – це чітке дотримання закріплених нормами права розпоряджень, що регулюють порядок формування, розподілу і використання грошових фондів. Необхідно підкреслити, що вимоги фінансової дисципліни обов'язкові не тільки для підприємств усіх форм власності і громадян, але і для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Варто також враховувати, що фінансовий контроль поширюється не лише на безпосередньо фінансові, але і на пов'язані з ними господарські відносини. Безпосереднім предметом фінансового контролю виступають первинні документи, що містять відомості про фінансово-господарську діяльність контрольованого суб'єкта.

Правове регулювання фінансового контролю здійснюється нормами фінансового права. У юридичній літературі утвердилася думка про фінансовий контроль як інститут Загальної частини фінансового права. Разом з тим не викликає сумніву й інше. Фінансовий контроль характерний для всіх етапів фінансової діяльності, усіх фінансово-правових підгалузей і інститутів Особливої частини фінансового права. Також слід додати, що фінансовий контроль є, мабуть, єдиним структурним підрозділом фінансового права, правові норми якого містяться як у Загальній, так і в Особливій частині, тобто структура фінансового контролю має досить складний характер. До Загальної частини фінансового права варто віднести фінансово-правові норми, регулюючі загальні принципи, цілі і задачі, організацію і порядок здійснення фінансового контролю, характеристику його видів і методів. Що ж стосується фінансово-правових норм, що передбачають специфіку здійснення фінансового контролю в різних сферах фінансової діяльності, то вони цілком справедливо відносяться

до Особливої частини. Конкретизація ж їх специфічних задач і змісту знаходить своє відображення в інституціональних правових актах (наприклад, у Бюджетному кодексі України або Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»).

Що стосується видів фінансового контролю, то слід виділити фінансовий контроль:

- державний;
- незалежний.

Здійснення фінансового контролю входить у компетенцію широкого кола контролюючих органів. У теорії фінансового права склалися різні критерії, різні підстави класифікації фінансового контролю.

Фінансовий контроль можна класифікувати залежно від часу проведення на:

- попередній;
- поточний;
- наступний.

Попередній фінансовий контроль передуює здійсненню фінансово-господарських операцій. Він здійснюється на стадії складання, розгляду і затвердження проектів бюджетів, кошторисів, планів, договорів. Основна мета даного виду контролю – попередження порушень фінансового законодавства, при цьому діяльність органів фінансового контролю спрямована на своєчасне попередження незаконного і нераціонального використання коштів. Належне використання попереднього фінансового контролю дозволяє досягти максимально позитивного ефекту, уникнути порушень фінансової дисципліни.

Поточний фінансовий контроль проводиться в короткі відрізки часу, безпосередньо в процесі здійснення господарських і фінансових операцій. Такий контроль можна назвати ще оперативним у силу його гнучкості і своєчасності, найчастіше він здійснюється повсякденно, будучи постійним. Широке використання розглянутого виду контролю дозволяє знайти помилки і зловживання, допущені як на стадії попереднього контролю, так і безпосередньо в ході здійснення фінансово-господарської операції. Слід зазначити, що, як правило, попередній і поточний контроль не мають репресивного характеру.

Наступний фінансовий контроль здійснюється по завершенню конкретної фінансово-господарської операції чи по закінченню певного звітного періоду (наприклад, фінансового року). Він дозволяє знайти помилки та порушення, допущені в ході попереднього і поточного контролю і, як правило, характеризується поглибленим і всеосяжним підходом до вивчення фінансово-господарської діяльності контрольованого суб'єкта, комплексним характером. До основних напрямків подальшого контролю можна віднести:

- аналіз виконання планів і бюджетів;
- перевірку кошторисів, звітів і балансів;
- вивчення на предмет законності рішень органів управління суб'єкта, що перевіряється;
- виявлення випадків несхоронності майна;

– визначення шляхів попередження порушень фінансової дисципліни і заходів для їх усунення.

Залежно від суб'єкта, що здійснює контроль, фінансовий контроль поділяється на контроль:

- державний;
- муніципальний;
- громадський;
- аудиторський.

Категорію «державний фінансовий контроль» слід трактувати як діяльність, яка здійснюється органами державної влади і місцевого самоврядування по забезпеченню законності, фінансової дисципліни і доцільності при мобілізації, розподілі і використанні грошових коштів і зв'язаних з цим матеріальних цінностей з метою оцінки економічної ефективності діяльності, виявлення і блокування в ній відхилень, що перешкоджають законному і раціональному використанню майна і коштів, задоволенню державних інтересів і потреб та управління економікою.

Як у державному, так і в муніципальному фінансовому контролі можна також виділити (залежно від галузі дії) надвідомчий (міжвідомчий) і внутрішньовідомчий контроль.

Муніципальний фінансовий контроль здійснюється органами місцевого самоврядування.

Сфера його застосування досить широка (від затвердження місцевого бюджету, його виконання і затвердження звіту про його виконання до конкретних питань дотримання фінансової дисципліни, що входять у компетенцію органів місцевого самоврядування).

Громадський фінансовий контроль являє собою незалежний фінансовий контроль, що здійснюється представниками громадськості на добровільній і безоплатній основі.

Аудиторський контроль є незалежним професійним фінансовим контролем, що здійснюється аудиторами (фізичними особами) і аудиторськими фірмами.

Залежно від сфери фінансової діяльності контроль класифікується на:

- бюджетний;
- податковий;
- валютний;
- банківський;
- страховий.

Перераховані конкретні види фінансового контролю в даному випадку фактично ставляться у залежність від тієї сфери фінансового права, в якій безпосередньо здійснюється фінансовий контроль, тобто від підгалузей та інститутів Особливої частини фінансового права.

Залежно від джерела інформації контроль поділяється на:

- фактичний;
- документальний.

Фактичний фінансовий контроль складається з вивчення реального стану

об'єкта, що перевіряється, його огляду й обмірювання в натуральному вираженні, установлення дійсної наявності грошових і матеріальних ресурсів, аналізу отриманої інформації і документів на предмет їх відповідності.

Документальний фінансовий контроль являє собою перевірку і аналіз первинних документів (у тому числі і технічних носіїв інформації), що містять відомості про рух коштів (бухгалтерських і статистичних звітів, кошторисів тощо).

Фактичний і документальний контроль існують не відокремлено, а доповнюють один одного. Так, наприклад, при наявності належного підґрунтя документальна ревізія може бути доповнена фактичною перевіркою (проведенням контрольного обмірювання, зняттям залишків матеріальних цінностей тощо).

Залежно від періодичності (частоти) проведення фінансовий контроль поділяється на:

- постійний (ще його можна визначити як повсякденний);
- систематичний;
- епізодичний (найчастіше, цей вид контролю має разовий характер).

Залежно від форми проведення фінансовий контроль класифікується на:

- обов'язковий (зовнішній);
- ініціативний (внутрішній).

Обов'язковий фінансовий контроль проводиться у випадках, коли чинне законодавство містить відповідну вимогу. Крім того, підставою до його здійснення є рішення компетентного державного органу. Що ж стосується ініціативного фінансового контролю, то основним моментом при цьому виступає елемент «волевиявлення», контроль здійснюється за самостійним і добровільним рішенням суб'єктів, що господарюють.

Наведений перелік не є вичерпним. Так, наприклад, можна класифікувати види фінансового контролю залежно від його обсягу, повноти охоплення.

За допомогою різних методів можливо реалізувати функції, які покладені суспільством на фінансовий контроль.

На сьогодні немає єдиної думки щодо критеріїв розмежування форм і методів фінансового контролю серед вітчизняних дослідників, як і немає однозначного розуміння того, який саме аспект здійснення відповідного виду діяльності охоплюють поняття «форма» і «метод» її запровадження.

Таким чином, форма даного виду діяльності – це багатофункціональний інструмент дослідження певного явища, об'єкта, процесу, внутрішній зміст якого характеризується сукупністю застосованих прийомів чи методів контролю і залежить від часу здійснення контрольного заходу. І найбільш доцільно розмежовувати форми фінансового контролю за ознакою його здійснення, тобто як попередній, поточний та наступний фінансовий контроль, оскільки вона відображає безперервний характер контролю та враховує всі особливості, які існують під час його проведення.

Реалізація ж зазначених форм фінансового контролю відбувається шляхом застосування різноманітних методів.

Метод фінансового контролю – це сукупність прийомів, інструментів і

способів найбільш доцільного збору і обробки даних під час проведення контрольних заходів, за допомогою яких вивчається фінансово-господарська діяльність підприємств, установ та організацій.

При цьому слід відзначити, що методи фінансового контролю вибираються залежно від сукупності факторів: суб'єкта і об'єкта контролю, мети і завдань, що постають перед суб'єктом фінансового контролю, підстав виникнення контрольних правовідносин, а також від інших обставин.

У фінансовому контролі використовується дві найбільш загальні групи методичних способів та прийомів: загальнонаукові та спеціальні.

Загальнонаукові методичні способи та прийоми включають аналіз та синтез, індукцію і дедукцію, аналогію і моделювання, абстрагування і конкретизацію, системний аналіз, функціонально-вартісний аналіз.

Спеціальні методичні прийоми включають прийоми, вироблені практикою на основі досягнень економічної науки. Дані прийоми використовують для одержання доказів у процесі контрольних дій під час проведення ревізій чи тематичних перевірок. Їх класифікують за такими групами: докуметальні, фактичні, хрономонтаж отримання письмових пояснень. На рис. 1.2 зображено спеціальні елементи і методи системи державного аудиту ефективності виконання бюджетних програм.

Також, виділяють такі методи фінансового контролю, як: спостереження (моніторинг), обстеження, облік, аналіз, внутрішній аудит та інспектування.

Спостереження (моніторинг) – загальне відстеження фінансової діяльності контролюваного суб'єкта.

Обстеження найбільш характерне для попереднього контролю і проводиться відносно конкретних сторін фінансової діяльності контролюваного суб'єкта. При обстеженні здійснюється діагностика його фінансового стану і дослідження звітності, проводиться первинний аналіз дотримання фінансового законодавства, оцінка відповідності його діяльності статутним документам.

Облік являє собою досить специфічний фінансово-контрольний метод, сфера застосування якого головним чином обмежується діяльністю контролюючих органів при здійсненні реєстрації суб'єктів контролю (наприклад, платників податків) чи в інших випадках, позначених чинним законодавством (наприклад, при погашенні податкової заборгованості перед бюджетом шляхом проведення взаємозаліків). Облік не обмежується чисто реєстраційною роботою, а містить у собі також аналітичну роботу і створення інформаційної бази.

Зі спеціальних прийомів, застосовуваних при обстеженні, слід виокремити опитування й анкетування. Як правило, при одержанні в ході обстеження яких-небудь негативних результатів контролюючим органом приймається рішення про проведення перевірки чи ревізії.

Аналіз проводиться на основі звітності (поточної чи за певний період) використанням таких спеціальних статистичних прийомів як індексний метод, метод середніх і відносних величин. При цьому методі фінансового контролю шляхом аналітичної діяльності досліджуються основні фінансово-економічні

характеристики об'єкта контролю, що найчастіше дає змогу виявити неявні порушення фінансової дисципліни та їх причини. Ефективний при цьому такий фінансово-економічний прийом, як порівняння.

Рис. 1.2. Елементи системи державного аудиту ефективності виконання бюджетних програм

Внутрішній аудит – діяльність з надання незалежних та об'єктивних гарантій (забезпечення впевненості в межах розумного у досягненні органами державного і комунального сектору мети та функціонуванні системи управління у спосіб, який максимально знижує ризик шахрайства, марнотратства, допущення помилок чи нерентабельності) і консультацій.

Метою внутрішнього аудиту є надання незалежних та об'єктивних рекомендацій і консультацій, спрямованих на удосконалення діяльності органів державного і комунального сектору, підвищення ефективності процесів управління, сприяння досягненню мети такими органами. Внутрішній аудит може проводитися централізовано – органами Державної фінансової інспекції та децентралізовано – уповноваженим самостійним підрозділом, підпорядкованим безпосередньо керівництву органу державного чи комунального сектору, але функціонально незалежним від нього, в самому

органі або в межах його системи управління.

Інспектування – подальший контроль за використанням і збереженням фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяття зобов'язань, станом і достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності органів державного і комунального сектору з метою виявлення недоліків і порушень. Інспектування здійснюється у формі ревізій і перевірок та повинно забезпечувати виявлення фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових та матеріально відповідальних осіб. Відмінністю інспектування від внутрішнього аудиту є фіскальна спрямованість – за його результатами керівництву органів державного і комунального сектору, контроль за діяльністю яких здійснювався, пред'являються вимоги, а не надаються рекомендації.

Що стосується перевірки, то можна виділити такі підстави класифікації видів перевірок залежно від:

1) організаційної ознаки:

– планові перевірки (внесені у встановленому порядку в план роботи контролюючого органу);

– позапланові перевірки (здійснюються деякою мірою раптово, поза планом, при наявності вагомих підстав: вказівки вищестоящого фінансового органу; при надходженні скарг громадян або іншої інформації про порушення фінансової дисципліни, недоглядах у роботі, що вимагають невідкладної перевірки; за вимогою компетентних державних органів);

2) підстави призначення:

– повторні перевірки (проводяться через деякий час після первісної фінансової перевірки у випадку визнання її неякісно проведеною або з метою контролю за усуненням виявлених порушень. Така перевірка проводиться з тих же питань і охоплює той же період часу, що і первісна);

– додаткові перевірки (здійснюються для з'ясування питань, що не ставилися перед первісною перевіркою, найчастіше у зв'язку зі знов виниклими обставинами);

3) обсягу:

– повні перевірки (охоплюють всі сторони фінансово-господарської діяльності);

– часткові перевірки (чи неповні, у ході їх перевіряються окремі сторони фінансово-господарської діяльності);

– комплексні перевірки (здійснюються, як правило, групою фахівців, при цьому перевірці підлягає дуже широке коло взаємозалежних питань). Як один з підвидів комплексної перевірки можна виділити наскрізну перевірку, що охоплює фінансово-господарську діяльність ряду організацій чи підприємств, зв'язаних між собою відносинами субординації;

– тематичні перевірки (або цільові, присвячені певному колу питань, ділянці роботи (темі), охоплюють окремий напрямок діяльності суб'єкта, що перевіряється, чи визначений тип операцій);

4) повноти охоплення:

– суцільні (фронтальні) перевірки (вивчаються абсолютно всі документи й облікові записи за визначений період);

– вибіркові перевірки (контролю підлягає не весь суб'єкт, а його підрозділ чи окремих напрямків діяльності, виділених за певним принципом);

5) місця проведення:

– виїзні перевірки (здійснюються за місцем розташування об'єкта контролю);

– камеральні перевірки (проводяться за місцем дислокації органу фінансового контролю);

6) характеру контролюваних показників:

– формальні перевірки (при яких здійснюється перевірка правильності оформлення документів, наприклад, з'ясовується дійсність підписів, наявність підчищень і виправлень, правильність заповнення реквізитів);

– арифметичні перевірки (зводяться до оцінки правильності математичних розрахунків і таксувань);

7) характеру контролюючих суб'єктів:

– позавідомчі перевірки (покладаються на органи іншого відомства або міністерства стосовно організації, що перевіряється);

– відомчі перевірки (здійснюються в рамках того самого відомства або міністерства, але працівниками більш високого рівня, вищестоящої організації).

Окремо слід виділити «зустрічну» перевірку, при якій здійснюється зіставлення первинних документів або звітної інформації з аналогічними чи взаємозалежними даними підприємства контрагента.

Ревізія є найбільш важливим методом фінансового контролю, що має найбільшу дієвість, максимально можливу глибину і повноту. Ревізію слід віднести до наступного контролю.

Цей метод фінансового контролю здійснюється спеціальними органами фінансового контролю і спрямований на виявлення фактів порушення законності, достовірності і доцільності. При ревізії здійснюється вивчення й аналіз фінансово-господарської документації – правильність ведення бухгалтерського обліку, збереження коштів і матеріально-технічних ресурсів, своєчасність і повнота звітності.

Основні методи, які застосовуються контролюючими органами при здійсненні фінансового контролю наведені на рисунку 1.3.

Таким чином, під методом контролю необхідно розуміти сукупність способів і прийомів, спрямованих на отримання необхідної інформації для потреб її користувачів та для здійснення контрольних функцій.

На застосування тих чи інших методів у першу чергу впливають: обсяг компетенції контролюючого органа; цілі та завдання, що перед ним поставлені; момент проведення фінансового контролю.

Наведені загальні методи конкретизуються в різних відомчих методиках і правилах проведення контролю.

При цьому слід відзначити, що незважаючи на велику різноманітність кількості методів, ефективне їх використання можливе лише через комплексне застосування.

Рис. 1.3. Основні методи фінансового контролю

Складні економічні процеси, які сьогодні відбуваються практично у всіх країнах світу, істотно стримують розвиток такого важливого складника державного управління, як фінансовий контроль.

Необхідною умовою системності фінансового контролю є дієва законодавча база, яка забезпечувала б його легітимність і цілісність, чітко визначала взаємозв'язки всіх елементів його системи.

Упродовж усього існування незалежної України було прийнято низку нормативно-правових документів, що регламентують порядок здійснення фінансового контролю.

Так, наприклад, Стаття 19 Конституції України визначає, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Тобто, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до Статті 85 Конституції України Верховна Рада України здійснює фінансовий контроль при затвердженні Державного бюджету і внесенні змін у нього, при його виконанні, ухваленні рішення по звіту про його виконання. Дуже важливий також парламентський контроль за використанням Україною кредитів, отриманих від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій і не передбачених Державним бюджетом України.

Глава 17 Бюджетного кодексу України визначає основні засади контролю за дотриманням бюджетного законодавства. У даній главі окреслено повноваження Верховної ради України, Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, органів Державної фінансової інспекції, Верховної Ради АР Крим та відповідних місцевих рад, Ради міністрів АР Крим, місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів відповідних місцевих рад з контролю за дотриманням бюджетного законодавства, а також повноваження Рахункової палати по контролю у бюджетному процесі.

Податковий кодекс України визначає види перевірок та регламентує порядок їх проведення.

Глава 4 Кодексу України про адміністративні правопорушення регулює накладення адміністративного стягнення, зокрема визначає загальні правила накладення такого стягнення та обставини, що пом'якшують чи обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.

У здійсненні фінансового контролю задіяна ціла система органів, наділених відповідною компетенцією (їх формування в Україні ще не завершено). Різноманіття і багатовекторність даних органів вимагають їх класифікації.

Підстави класифікації таких органів можуть бути різними.

Залежно від рівня органів контролю:

1) загальнодержавні:

- Верховна Рада України;
- Президент України;
- Кабінет Міністрів України;

2) органи місцевого самоврядування.

Залежно від інститутів:

- податкові органи;
- органи державного казначейства;
- органи державного казначейства;
- фінансово-кредитні установи тощо.

Державний фінансовий контроль (аудит) здійснюють органи держави, наділені компетенцією, уповноважені на провадження контрольних дій. Його проводять органи:

- загальної компетенції – Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Національний банк України;
- спеціальної компетенції – спеціально створені для фінансового контролю (Рахункова палата, Державна аудиторська служба, Державне казначейство, органи Державної фіскальної служби).

Муніципальний фінансовий контроль здійснюється органами місцевого самоврядування.

Відповідно до ст. 85 Конституції України Верховна Рада України здійснює фінансовий контроль при затвердженні Державного бюджету і внесенні змін у нього, при його виконанні, ухваленні рішення по звіту про його виконання. Дуже важливий також парламентський контроль за використанням Україною кредитів, отриманих від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій і не передбачених Державним бюджетом України.

Слід зазначити, що фінансовий контроль Верховна Рада України здійснює також і через свої комітети і тимчасові спеціальні комісії. До їх компетенції входить законопроектна робота, підготовка і попередній розгляд питань, що віднесені до повноважень Верховної Ради України. Природно, що основне навантаження в здійсненні фінансового контролю припадає на спеціалізовані комітети Верховної Ради України – Комітет з питань бюджету і Комітет з питань фінансів і банківської діяльності.

Контроль за використанням коштів Державного бюджету України від імені Верховної Ради України здійснює Рахункова палата.

Кабінет Міністрів України, будучи вищим органом виконавчої влади, керує державними фінансами і здійснює загальний фінансовий контроль. Кабінет Міністрів розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального і культурного розвитку країни; розробляє проект закону про Державний бюджет України і забезпечує його виконання після затвердження, направляє у Верховну Раду звіт про виконання Держбюджету; здійснює і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади; забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної і податкової політики.

Міністерство фінансів України є центральним спеціалізованим органом державної виконавчої влади з керування і контролю за фінансами. Воно здійснює контроль за складанням проекту і виконанням Державного бюджету, за дотриманням банками правил касового виконання Держбюджету по доходах, установлює порядок ведення бухгалтерського обліку і складання звітності про

виконання бюджетів, кошторисів витрат бюджетних установ, координує відомчий фінансовий контроль. Крім того, міністерство фінансів контролює: схоронність і ефективність використання державного майна, закріпленого за підприємствами; випуск і оборот цінних паперів, видає дозволи на здійснення цієї діяльності; веде загальний реєстр випуску цінних паперів в Україні.

Державне казначейство як орган фінансового контролю здійснює контроль за організацією виконання Державного бюджету України і за надходженням і використанням коштів державних позабюджетних фондів і позабюджетних коштів установ і організацій, що утримуються за рахунок коштів Державного бюджету України. Крім того, Державне казначейство веде облік касового виконання Державного бюджету України, складає звіт про стан виконання Державного бюджету України.

Завдання Держаудитслужби щодо здійснення фінансового контролю були згадані вище.

Національний банк України в системі органів фінансового контролю займає особливе місце. Чинним законодавством на нього покладене здійснення банківського регулювання і нагляду; здійснення сертифікації аудиторів, що проводять аудиторські перевірки банків; організація і здійснення валютного контролю за банками та іншими фінансовими установами; аналіз стану грошово-кредитних, фінансових, цінових і валютних відносин.

Розділ 2. Термінологія

Авансовий платіж – це сплата до бюджету податків і податкових платежів у розмірах, визначених за прогнозними оцінками об'єкта оподаткування чи за його фактичними розмірами в попередньому періоді або в аналогічному періоді попереднього року.

Автономність – це кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відобразитися у фінансовій звітності підприємства.

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративне правопорушення визнається вчиненим умисно, коли особа, яка його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала її шкідливі наслідки і бажала їх або свідомо допускала настання цих наслідків.

Адміністративне правопорушення визнається вчиненим з необережності, коли особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами. За вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватись такі адміністративні стягнення:

- 1) попередження;
- 2) штраф;
- 3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;
- 4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;

- 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві (права керування транспортними засобами, права полювання); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- 6) виправні роботи;
- 7) адміністративний арешт;
- 8) арешт з утриманням на гауптвахті.

Адміністративно-господарський штраф – це грошова сума, що сплачується суб'єктом господарювання до відповідного бюджету у разі порушення ним встановлених правил здійснення господарської діяльності.

Адміністративно-господарські санкції – це заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення правопорушення суб'єкта господарювання та ліквідацію його наслідків.

Адміністрування податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших платежів відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи – це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом.

Акт вилучення – це документ, що складається органом фінансового контролю із приводу вилучення бухгалтерських документів.

Акт перевірки – це акт, у якому зазначаються: підстава, мета, предмет, об'єкт/об'єкти перевірки, період, за який проводилася перевірка, склад контрольної групи суб'єкта перевірки, а також фактичний стан справ, виявлений на об'єкті, з наведенням доказів.

Акт ревізії – це документ, який складається посадовими особами органу державного фінансового контролю, що проводили ревізію, фіксує факт її проведення та результати.

Активи – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

АктUARні розрахунки – це фінансовий аналіз коротко- і довгострокових наслідків функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що містить прогноз фінансових потоків, оцінку

фінансових зобов'язань, довгостроковий прогноз стану та стабільності системи, докладний аналіз коротко- і довгострокових фінансових наслідків будь-яких змін у цій системі.

Акциз – це один із видів непрямих податків, що, як правило, встановлюється на високорентабельні та монопольні товари, входить до ціни цих товарів та оплачується покупцями.

Акцизна марка – це спеціальний знак, яким маркуються алкогольні напої та тютюнові вироби і наявність якого підтверджує сплату акцизного збору або належне оформлення векселя у разі здійснення операцій із підакцизними товарами на території України.

Акцизний податок – це непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом України як підакцизні, що входить до ціни таких товарів (продукції).

Акціонерне товариство – це господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства.

Акція – це іменний цінний папір, який посвідчує майнові права його власника (акціонера), що стосуються акціонерного товариства, включаючи право на отримання частини прибутку акціонерного товариства у вигляді дивідендів та право на отримання частини майна акціонерного товариства у разі його ліквідації, право на управління акціонерним товариством, а також немайнові права, передбачені Цивільним кодексом України та законом, що регулює питання створення, діяльності та припинення акціонерних товариств.

Амортизаційні відрахування – це поступове віднесення витрат на придбання, виготовлення або поліпшення основних фондів на зменшення оподаткованого прибутку користувача надр у межах норм, установлених законодавством.

Аналіз – це метод фінансового контролю, що передбачає дослідження певних фінансових питань, відповідних фінансових документів, фінансово-економічних показників діяльності об'єкта з використанням аналітичних прийомів з метою надання висновків, оцінки результатів фінансової діяльності, ефективності використання фінансових ресурсів, виявлення порушень фінансової дисципліни та попередження їх скоєння.

Аналітична перевірка показників звітності – це перевірки показників звітності, яка їх оцінки за допомогою вивчення вірогідних залежностей між показниками з метою виявлення суттєвих відхилень, вивчення яких за

допомогою глибинних та наскрізних тестів дає змогу встановити факти помилок та порушень, що призводять до перекручення звітності.

Аналітичні процедури – це вид аудиторських процедур, щоі полягають у виявленні, аналізі й оцінці співвідношень між фінансово-економічними показниками діяльності економічного суб'єкта, який перевіряють. їх застосування ґрунтується на явному причинно-наслідковому зв'язку між аналізованими показниками.

Антикорупційна експертиза – це діяльність із виявлення в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Апеляційне узгодження – це узгодження податкового зобов'язання за процедурами адміністративного або судового оскарження.

Арбітражний керуючий – це фізична особа, призначена господарським судом у встановленому порядку в справі про банкрутство як розпорядник майна, керуючий санацією або ліквідатор з числа осіб, які отримали відповідне свідоцтво і внесені до Єдиного реєстру арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів) України.

Арешт банківських рахунків – це тимчасове припинення будь-яких операцій на рахунку без згоди на це клієнта і без розірвання договору банківського рахунку. Операції на рахунках можуть бути тимчасово припинені рішеннями податкових, судових, правоохоронних органів та в інших випадках, передбачених законодавчими актами.

Арифметична перевірка – це контроль правильності підрахунків, зроблених при складанні конкретного облікового документа. З її допомогою виявляються невідповідності, внесені шляхом виправлень, дописок, травлення тощо первинні документи, облікові реєстри та фінансову звітність.

Асистенти – це працівники аудиторської фірми, які беруть участь в аудиторських перевірках, але не є аудиторами.

Асоціація – це договірне об'єднання, створене з метою постійної координації господарської діяльності підприємств, що об'єдналися, шляхом централізації однієї або кількох виробничих та управлінських функцій, розвитку спеціалізації і кооперації виробництва, організації спільних виробництв на основі об'єднання учасниками фінансових та матеріальних ресурсів для задоволення переважно господарських потреб учасників асоціації.

Асоційовані підприємства (господарські організації) – це група суб'єктів господарювання – юридичних осіб, пов'язаних між собою відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному капіталі та/або управлінні. Залежність між асоційованими підприємствами може бути простою і вирішальною.

Аудит ефективності діяльності (операційний аудит) – це перевірка будь-якої частини процедур і методів функціонування господарської системи з метою оцінювання економічності та результативності.

Аудитор – це фізична особа, яка підтвердила кваліфікаційну придатність до провадження аудиторської діяльності, має відповідний практичний досвід та включена до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.

Аудиторська вибірка – це використання аудиторських процедур стосовно менше ніж 100 % проведень і позицій фінансової звітності, котрі дають змогу аудитору отримати аудиторські докази (свідчення) і, оцінивши окремі характеристики відібраних даних, поширити дієвість цих доказів (свідчень) на всю сукупність даних.

Аудиторська діяльність – це незалежна професійна діяльність аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, зареєстрованих у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, з надання аудиторських послуг.

Аудиторська документація – це матеріали (робочі документи), підготовлені аудитором (і для аудитора) або одержані ним у зв'язку з проведенням аудиторської перевірки, які зберігаються у нього.

Аудиторський звіт – це письмовий документ, в якому відображаються результати аудиторського дослідження, зокрема недосконалість певних позицій у виконанні бюджетних програм, їх вплив на реалізацію запланованих (максимальних) цілей та обґрунтовані пропозиції щодо шляхів (форм, засобів) підвищення ефективності використання бюджетних коштів у процесі виконання бюджетних програм.

Аудиторський комітет підприємства, що становить суспільний інтерес, або орган (підрозділ), на який покладено відповідні функції – це орган, який має забезпечити:

1) інформування загальних зборів акціонерів (учасників) або іншого вищого органу управління відповідно до законодавства, органу управління або наглядового органу підприємства про результати обов'язкового аудиту фінансової звітності;

2) моніторинг процесу складання фінансової звітності та надання рекомендацій і пропозицій щодо забезпечення достовірності інформації;

3) оцінку ефективності систем внутрішнього контролю (внутрішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту) та управління ризиками підприємства;

4) моніторинг виконання завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності;

5) оцінку незалежності суб'єктів аудиторської діяльності, які надають послуги з обов'язкового аудиту;

6) проведення прозорого конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності та обґрунтування рекомендацій за його результатами.

Аудиторська мережа (мережа) – це структура для забезпечення співробітництва, до якої входять аудиторські фірми та/або аудитори, діяльність якої спрямована на отримання прибутку або розподіл витрат, або яка має спільну власність, перебуває під спільним контролем або управлінням, має спільні політику та процедури з контролю якості, спільну ділову стратегію, надає послуги під однаковим знаком для товарів та послуг або має спільні професійні ресурси.

Аудиторська палата України – це юридична особа, яка здійснює професійне самоврядування аудиторської діяльності та не має на меті отримання прибутку, та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань аудиторського самоврядування. Членами Аудиторської палати України є включені до Реєстру аудитори і аудиторські фірми.

Аудит фінансової звітності – це аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам.

Аудиторська фірма – це юридична особа, яка провадить виключно аудиторську діяльність та/або надає неаудиторські послуги на підставах та в порядку, що передбачені Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" та міжнародними стандартами аудиту.

Аудиторський звіт – це документ, підготовлений суб'єктом аудиторської діяльності за результатами аудиту фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності) відповідно до міжнародних стандартів аудиту та вимог Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Аудиторські докази – це вся інформація, яку використовує аудитор для формування висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка; вони

охоплюють всю інформацію, яка міститься в облікових записах, що є основою: фінансових звітів, іншої інформації.

Аудиторські послуги – це аудит, огляд фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності, виконання завдань з іншого надання впевненості та інші професійні послуги, що надаються відповідно до міжнародних стандартів аудиту.

Аудиторські процедури – це порядок і послідовність дій аудитора для одержання необхідних аудиторських доказів на конкретній ділянці аудиту.

Аудиторський ризик – це ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку в разі, якщо фінансова звітність суттєво викривлена. Аудиторський ризик є функцією ризиків суттєвого викривлення та ризику невиявлення.

Аутсорсинг (бухгалтерські послуги) – це послуга з прийняття аутсорсинговою компанією за договором обов'язків та відповідальності з виконання функцій бухгалтерської служби в іншому підприємстві чи організації (замовника).

База оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

Баланс (звіт про фінансовий стан) – це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Балансова вартість активу – це вартість активу, за якою він включається до підсумку балансу. Розраховується, як початкова вартість придбаного капіталу (об'єкта), за якою він обліковується у балансі за мінусом нагромадженої суми зносу.

Банки – це фінансові установи, функціями яких є залучення у вклади грошових коштів громадян і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах і на власний ризик, відкриття та ведення банківських рахунків громадян та юридичних осіб.

Банківська гарантія – це письмове підтвердження (гарантійний лист) банку, іншої кредитної установи, страхової організації (банківська гарантія) про задоволення вимог управненої сторони в розмірі повної грошової суми, зазначеної в письмовому підтвердженні, якщо третя особа (зобов'язана сторона) не виконає вказане в ньому певне зобов'язання, або настануть інші умови, передбачені у відповідному підтвердженні.

Банківська діяльність – це процес залучення у вклади коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб.

Банківський день у СЕП (система електронних платежів) – це позначений календарною датою проміжок часу, протягом якого виконуються технологічні операції, пов'язані з проведенням розрахункових документів в електронному вигляді через СЕП, за умови, що підсумки розрахунків за цими документами відображаються на кореспондентських рахунках банків у територіальному управлінні Національного банку України на ту саму дату.

Банківська таємниця – це інформація щодо діяльності та фінансового становища клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку.

Банківський вклад – це кошти (готівкою чи в безготівковій формі, в нац. чи іноз. валюті) або цінні папери, внесені для зберігання у банк власником або третьою особою на користь власника на певних умовах.

Банківський кредит – це будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми.

Банківський рахунок – це реєстрація банком руху засобів, що належать до певної юридичної або фізичної особи. За договором банківського рахунка, банк зобов'язується приймати і зараховувати на рахунок, відкритий клієнту (володільцю рахунка), кошти, що йому надходять, виконувати розпорядження клієнта про перерахування і видачу відповідних сум з рахунка та проведення інших операцій за рахунком.

Банківські операції – це рух грошей на банківських рахунках, здійснюваний згідно з розпорядженнями клієнтів або в результаті дій, які в межах закону призвели до зміни права власності на активи.

Банкрутство – це визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

Бартерна (товарообмінна) операція – це господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору.

Бездоганна ділова репутація – це сукупність підтвердженої інформації про фізичну особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її діяльності вимогам законодавства, а також про відсутність судимості, яка не знята або не погашена в установленому законом порядку.

Безготівкові розрахунки – це перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, внесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів.

Безнадійна дебіторська заборгованість – це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

Безнадійна заборгованість – це заборгованість, що відповідає одній з таких ознак:

а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;

б) прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;

в) прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошені померлими;

г) прострочена понад 180 днів заборгованість особи, розмір сукупних вимог кредитора за якою не перевищує мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство, а для фізичних осіб – заборгованість, що не перевищує 25 відсотків мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у разі відсутності законодавчо затвердженої процедури банкрутства фізичних осіб);

д) актив у вигляді корпоративних прав або не боргових цінних паперів, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юридичну особу у зв'язку з його ліквідацією;

е) сума залишкового призового фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року;

є) прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, не погашена внаслідок недостатності майна зазначеної особи, за умови, що дії щодо примусового стягнення майна боржника не призвели до повного погашення заборгованості;

ж) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;

з) заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами у встановленому законом порядку або припинених як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією.

Безперервність – це оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати й надалі.

Безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів полягає у:

- стягненні коштів з місцевих бюджетів до державного бюджету;
- зменшенні обсягу трансфертів (дотації вирівнювання) місцевим бюджетам на відповідну суму.

Безповоротна фінансова допомога – це:

- сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів;
- сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитором позичальником після списання такої безнадійної заборгованості;
- сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності;
- основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних);
- сума процентів, умовно нарахованих на суму поворотної фінансової допомоги, що залишається неповерненою на кінець звітного періоду, у розмірі облікової ставки Національного банку України, розрахованої за кожний день фактичного використання такої поворотної фінансової допомоги.

Близькі особи – це особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом, зазначеним у частині першій статті 3 Закону України "Про запобігання корупції" (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких із суб'єктом не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі, а також - незалежно від зазначених умов – чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням згаданого суб'єкта.

Близькі родичі та члени сім'ї – це чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або

підкуванню, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Боргове зобов'язання – це зобов'язання позичальника перед кредитором за кредитом (позикою), що виникло внаслідок випуску і розміщення боргових цінних паперів та/або укладання кредитних договорів.

Боржник – це суб'єкт підприємницької діяльності або фізична особа за зобов'язаннями, які виникли у фізичної особи у зв'язку зі здійсненням нею підприємницької діяльності, неспроможний виконати протягом трьох місяців свої грошові зобов'язання після настання встановленого строку їх виконання, які підтверджені судовим рішенням, що набрало законної сили, та постановою про відкриття виконавчого провадження, якщо інше не передбачено Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом".

Бухгалтерська звітність – це звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів.

Бухгалтерський облік – це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Бюджет місцевого самоврядування – це бюджети територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ, міст (у тому числі районів у містах).

Бюджетна дисципліна – це обов'язковий для всіх суб'єктів бюджетних відносин порядок перерахування платежів до бюджету та використання бюджетних асигнувань.

Бюджетна політика – це сукупність державних заходів, спрямованих на зміцнення дохідної частини державного бюджету, посилення соціальної спрямованості видатків бюджету, створення умов макроекономічної стабілізації.

Бюджетна програма – це:

1) сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій.

2) систематизований перелік заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети і завдань, виконання яких пропонує і здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій.

Бюджетна установа – це організація, створена органами місцевого самоврядування, діяльність якої повністю або частково фінансується за рахунок коштів державного або місцевого бюджетів.

Бюджетне асигнування – це повноваження розпорядника бюджетних коштів, надане відповідно до бюджетного призначення, на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів, яке має кількісні, часові та цільові обмеження.

Бюджетне відшкодування – це відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника, у тому числі автоматичне бюджетне відшкодування у порядку та за критеріями, визначеними у розділі V Податкового кодексу України.

Бюджетне зобов'язання – це будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому.

Бюджетне планування – це централізований розподіл та перерозподіл валового внутрішнього продукту і національного доходу по всіх ланках бюджетної системи та видах фінансових планів на підставі Державної програми економічного і соціального розвитку держави.

Бюджетне правопорушення – це порушення учасником бюджетного процесу встановлених Бюджетним кодексом України чи іншим бюджетним законодавством норм щодо складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету та звітування про його виконання.

Бюджетне призначення – це повноваження головного розпорядника бюджетних коштів, надане Бюджетним кодексом України, законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), яке має кількісні, часові і цільові обмеження та дозволяє надавати бюджетні асигнування.

Бюджетний запит – це документ, підготовлений головним розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідним обґрунтуванням щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для виконання

покладених на нього функцій на середньостроковий період, на підставі відповідних граничних показників видатків бюджету та надання кредитів з бюджету.

Бюджетний кодекс України – це закон України, яким визначаються правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства.

Бюджетний контроль – це різновид державного фінансового контролю, що здійснюється в бюджетному процесі та спрямований на встановлення законності, достовірності, економічної ефективності діяльності учасників бюджетного регулювання та бюджетного процесу. За своєю сутністю бюджетний контроль є системою заходів органів державної влади та органів місцевого самоврядування, спрямованих на забезпечення законності дій учасників бюджетного процесу під час складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджетів і звітування про їх виконання з використанням специфічних форм і методів їх організації.

Бюджетний період для всіх бюджетів, що становлять бюджетну систему України, дорівнює одному календарному року, який починається 1 січня кожного року і закінчується 31 грудня того самого року. Неприйняття Верховною Радою України закону про Державний бюджет України до 1 січня відповідного року не є підставою для встановлення іншого бюджетного періоду.

Бюджетний процес – це регламентований бюджетним законодавством процес складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

Бюджетний розпис – це документ, у якому встановлюється розподіл доходів, фінансування бюджету, повернення кредитів до бюджету, бюджетних асигнувань головним розпорядникам бюджетних коштів за певними періодами року відповідно до бюджетної класифікації.

Бюджетний цикл – це діяльність органів державної влади й місцевого самоврядування, починаючи з розробки й складання проекту акта про бюджет, його розгляду і затвердження, виконання та закінчуючи складанням, розглядом і затвердженням звітності про виконання відповідного бюджету, тобто бюджетний цикл охоплює всі стадії бюджетного процесу, у тому числі бюджетний період, і триває більше двох років.

Бюджетні кошти – це належні відповідно до законодавства надходження бюджету та витрати бюджету. Бюджетні кошти використовуються тільки на цілі, визначені бюджетними призначеннями та бюджетними асигнуваннями.

Бюджетні повноваження – це права та обов'язки органів державної влади та місцевого самоврядування у галузі бюджетної діяльності, що визначаються Бюджетним кодексом України, щорічними законами про Державний бюджет, Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні", іншими законами, рішеннями місцевих рад та локальними актами.

Бюджетні правовідносини – це урегульовані нормами права суспільні відносини економічного та матеріального характеру, що виникають, змінюються та припиняються у сфері бюджетної діяльності органів публічної влади та спрямовані на задоволення публічного інтересу.

Бюджетні рахунки – це рахунки, які відкриваються в органах Державного казначейства України для забезпечення казначейського обслуговування коштів державного та місцевих бюджетів.

Бюджетні установи – це органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету. Бюджетні установи є неприбутковими.

Валютний контроль – це специфічна організаційно-правова діяльність компетентних державних органів та деяких уповноважених державою суб'єктів з перевірки дотримання валютного законодавства при здійсненні валютних операцій, спрямована на підтримку правопорядку у валютній сфері.

Валютні обмеження – це система нормативних правил, встановлених у законодавчому або адміністративному порядку і спрямованих на обмеження операцій з національною та іноземною валютами, золотом та іншими валютними цінностями.

Валютні резерви – це централізовані запаси золота та іноземної валюти, що розмішуються в центральних банках і фінансових органах країни або в міжнародних валютно-кредитних організаціях і використовуються для здійснення міжнародних розрахунків і платежів.

Великі підприємства – це підприємства, які не відповідають критеріям для середніх підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- 1) балансова вартість активів – понад 20 мільйонів євро;
- 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – понад 40 мільйонів євро;
- 3) середня кількість працівників – понад 250 осіб.

Великий платник податків – це юридична особа або постійне представництво нерезидента на території України, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 50 мільйонів євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період, або загальна сума податків, зборів, платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, за такий самий період перевищує еквівалент 1 мільйона євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період, у разі якщо сума таких податків, зборів, платежів, крім митних платежів, перевищує еквівалент 500 тисяч євро.

Верифікація клієнта – це встановлення (підтвердження) суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідності особи клієнта (представника клієнта) у його присутності отриманим ідентифікаційним даним.

Верховна Рада України (ВРУ) – це найвищий законодавчий орган, що визначає бюджетну політику держави, розглядає проект державного бюджету в трьох читаннях, затверджує Державний бюджет України та вносить зміни й доповнення до нього; здійснює контроль за виконанням Державного бюджету України, прийняття рішення щодо звіту про його виконання; схвалення Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період. ВРУ здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу (заслуховування звітів про стан виконання Державного бюджету України, в тому числі заслуховування звітів розпорядників бюджетних коштів про використання коштів Державного бюджету України; контроль за використанням коштів резервного фонду державного бюджету).

Вивчення клієнта – це процес отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу під час ідентифікації та/або в процесі обслуговування клієнта інформації щодо фінансового стану клієнта та змісту його діяльності; проведення оцінки фінансового стану клієнта; визначення належності клієнта або особи, яка діє від його імені, до національних або іноземних публічних діячів, діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб; з'ясування місця його проживання або місця перебування чи місця тимчасового перебування в Україні (усіх даних щодо адреси місця проживання (перебування): назва країни, регіону (області), району, міста (села, селища), вулиці (провулку), номера будівлі (корпусу), номера квартири).

Вигодоодержувач – це особа, на користь або в інтересах якої проводиться фінансова операція.

Видатки бюджету – це кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом.

Видатки органів місцевого самоврядування – це видатки та кредитування місцевих бюджетів включають бюджетні призначення, встановлені рішенням про місцевий бюджет, на конкретні цілі, пов’язані з реалізацією програм та заходів згідно із статтями 88–91 Бюджетного кодексу України. Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів витрачаються на заходи, передбачені рішенням про місцевий бюджет відповідно до законодавства.

Видатки розвитку або капітальні видатки – це видатки, що забезпечують інноваційну й інвестиційну діяльність, зокрема фінансування капітальних вкладень виробничого і невиробничого призначення; фінансування структурної перебудови народного господарства; кошти, що надаються як бюджетні позички на інвестиційні цілі юридичним особам; видатки, при здійсненні яких створюється або збільшується майно, що перебуває у власності держави або органів місцевого самоврядування; субвенції та інші видатки, пов’язані з розширеним відтворенням.

Видаткова фінансова операція – це фінансова операція, яка призводить до зменшення активів на рахунку клієнта – власника активів.

Виконання бюджетних зобов’язань – це здійснення кредитором і боржником дій з вчинення прав та обов’язків, що впливають із зобов’язання.

Винні особи – це особи, які відповідно до покладених на них обов’язків та законодавства були відповідальні за фінансово-господарські операції, проведені з порушенням законодавства, та/або дії (бездіяльність) яких призвели до такого порушення

Виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань – це документ в електронній або у випадках, передбачених цим Законом, у паперовій формі, який формується за результатами проведення реєстраційних дій і містить відомості про юридичну особу або її відокремлений підрозділ, фізичну особу – підприємця (у тому числі про взяття на облік в органах державної статистики та державної фіскальної служби, видачу ліцензії та документів дозвільного характеру) або громадське формування, що не має статусу юридичної особи, а також про проведену реєстраційну дію.

Виправні роботи застосовуються на строк до двох місяців з відбуванням їх за місцем постійної роботи особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, і з відрахуванням до двадцяти процентів її заробітку в доход держави. Виправні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею).

Виробничий кооператив – це добровільне об'єднання громадян на засадах членства для спільної виробничої або іншої господарської діяльності, яка базується на їхній особистій трудовій участі та об'єднанні його членами майнових пайових внесків. Статутом кооперативу та законом може бути передбачено участь у діяльності виробничого кооперативу на засадах членства також інших осіб.

Високий ризик – це результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на результатах аналізу сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу ймовірність використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму.

Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Витрати бюджету – це видатки бюджету, надання кредитів з бюджету, погашення боргу та розміщення бюджетних коштів на депозитах, придбання цінних паперів.

Відомчий фінансовий контроль – це контроль, що здійснюють конкретні контрольно-ревізійні управління (відділи, групи) міністерств, відомств, державних комітетів та інших органів державного управління. Спрямований на забезпечення законності та фінансової дисципліни як підпорядкованими підприємствами, установами, організаціями, так і всередині самого відомства.

Відокремлений підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу – це філія, інший підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що розташований не за місцезнаходженням такого суб'єкта та здійснює фінансові операції або забезпечує їх здійснення, у тому числі надає послуги від імені суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім здійснення представницьких функцій).

Відповідальне зберігання – це господарська операція, що здійснюється платником податків і передбачає передачу згідно з договорами схову матеріальних цінностей на зберігання іншій фізичній чи юридичній особі без права використання у господарському обороті такої особи з подальшим поверненням таких матеріальних цінностей платникові податків без зміни якісних або кількісних характеристик.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку – це відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення

фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством, або власник відповідно до законодавства та установчих документів.

Відстрочене податкове зобов'язання – це сума податку на прибуток, який підлягає сплаті в наступних періодах з тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню.

Відчуження майна – це будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування.

Відстрочений податковий актив – це сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах унаслідок:

- тимчасової податкової різниці, що підлягає вирахуванню;
- перенесення податкового збитку, не включеного до розрахунку зменшення податку на прибуток у звітному періоді;
- перенесення на майбутні періоди податкових пільг, якими скористатися у звітному періоді неможливо.

Відстрочене податкове зобов'язання – це сума податку на прибуток, який сплачуватиметься в наступних періодах з тимчасових податкових різниць, що підлягають оподаткуванню.

Відстрочений податок на прибуток – це сума податку на прибуток, що визнана відстроченим податковим зобов'язанням і відстроченим податковим активом.

Взаємна перевірка – це зіставлення різних за своїм найменуванням та сутністю документів, у яких висвітлюються різні аспекти однієї й тієї самої або декількох взаємопов'язаних операцій.

Взаємний контроль документів – це зіставлення окремих реквізитів, які повторюються в ряді документів, відображаючих взаємопов'язані операції. Наприклад, щоб перевірити повноту оприбуткування готової продукції, яка надійшла з виробництва, необхідно провести взаємну звірку документів по відображенню виготовленої продукції з документами по нарахуванню зарплати на її відвантаження покупцям і на виконання вантажно-розвантажувальних робіт.

Власний капітал – це різниця між активами і зобов'язаннями підприємства.

Властивий ризик – це здатність залишку на певному бухгалтерському рахунку або у певній категорії операцій до суттєвих перекиручень, або здатність до перекиручень по цих показниках у комплексі з перекирученнями по інших рахунках чи операціях, з припущенням, що до них не застосовувалися заходи внутрішнього контролю підприємства.

Внутрішній аудит – це незалежна оцінка діяльності підприємства, визначення його платоспроможності та запобігання банкрутству.

Внутрішній ризик – це вразливість залишку на певному бухгалтерському рахунку або за певною категорією операцій щодо суттєвих перекиручень або вразливість щодо перекиручень цих показників у комплексі з перекирученнями за іншими рахунками чи операціями, з припущенням, що до них не застосовувалися заходи внутрішнього контролю підприємства.

Внутрішній державний фінансовий контроль – це контроль, який здійснюється в межах виконавчої гілки державної влади.

Внутрішній контроль – це комплекс заходів, що застосовується керівником та працівниками для забезпечення дотримання законності та ефективності використання державних ресурсів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності органу державного сектору та його підвідомчих установ.

Внутрішній контроль якості виконання завдання – це оцінка роботи аудитора або ключового партнера з аудиту, задокументованої у робочих документах аудитора, на предмет підтвердження обґрунтованості висновків, що містяться у проекті аудиторського звіту або інших звітів.

Внутрішній фінансовий моніторинг – це сукупність заходів з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; ідентифікації, верифікації клієнтів (представників клієнтів), ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників; обов'язкового звітування до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення про фінансові операції, щодо яких виникає підозра, а також подання додаткової та іншої інформації у випадках, передбачених цим Законом "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,

фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

Внутрішньовідомчий контроль – це контроль, який проводиться міністерствами, відомствами, органами державного управління стосовно діяльності підвідомчих їм підприємств і організацій у формі тематичних перевірок та ревізій.

Внутрішньогосподарський фінансовий контроль – це система заходів, що організовані керівником і здійснюються в бюджетній установі з метою забезпечення найбільш економної, ефективної та результативної фінансово-господарської діяльності та спрямовуються на забезпечення достовірності інформації про фінансово-господарську діяльність, виявлення порушень фінансової дисципліни та запобігання їм.

Внутрішньогосподарський (управлінський) облік – це система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством.

Внутрішньогосподарські відносини – це відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання, та відносини суб'єкта господарювання з його структурними підрозділами.

Внутрішньогрупове сальдо – це сальдо дебіторської заборгованості та зобов'язань на дату балансу, яке утворилося внаслідок внутрішньогрупових операцій.

Внутрішньогрупові операції – це операції між материнським та дочірніми підприємствами або між дочірніми підприємствами однієї групи.

Внутрішньогосподарські відносини – це відносини, що складаються між структурними підрозділами суб'єкта господарювання, та відносини суб'єкта господарювання з його структурними підрозділами.

Внутрішньогосподарські розрахунки – це розрахунки, що виникають у результаті господарських операцій між структурними підрозділами підприємства, виділеними як сегменти з метою розкриття їх доходів, витрат, фінансових результатів, активів та зобов'язань.

Гарантійне зобов'язання – це зобов'язання гаранта повністю або частково виконати боргові зобов'язання суб'єкта господарювання – резидента України перед кредитором у разі невиконання таким суб'єктом його зобов'язань за кредитом (позикою), залученим під державну чи місцеву гарантію.

Гарантія – це специфічний засіб забезпечення виконання господарських зобов'язань шляхом письмового підтвердження (гарантійного листа) банком, іншою кредитною установою, страховою організацією (банківська гарантія) про задоволення вимог управненої сторони у розмірі повної грошової суми, зазначеної у письмовому підтвердженні, якщо третя особа (зобов'язана сторона) не виконає вказане у ньому певне зобов'язання, або настануть інші умови, передбачені у відповідному підтвердженні.

Гарантований державою борг – це загальна сума боргових зобов'язань суб'єктів господарювання-резидентів України щодо отриманих та непогашених на звітну дату кредитів (позик), виконання яких забезпечено державними гарантіями.

Гіпотези аудиту – це припущення аудитора (здогад) щодо причин виникнення та існування низки проблем, недосконалості певних позицій в організації виконання цільової бюджетної програми, які заважають досягти очікуваних результатів.

Гласність – це принцип, що витікає із суті контролю, здійснюваного на користь держави. Результати контролю доводять до відома колективу, діяльність якого перевірялася, вищестоящих органів управління, а також у необхідних випадках – до засобів масової інформації. Гласність результатів контролю і прийнятих на їх основі рішень мобілізує винуватців на усунення виявлених негативних факторів і забезпечення успішного виконання покладених на них обов'язків, виховує їх в дусі дотримання діючих законів і положень.

Головні розпорядники бюджетних коштів – це бюджетні установи в особі їх керівників, які відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України отримують повноваження шляхом встановлення бюджетних призначень.

Господарська діяльність – це:

1) діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність;

2) діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами.

Господарська одиниця за межами України – це дочірнє, асоційоване, спільне підприємство, філія, представництво або інший підрозділ підприємства, які перебувають або ведуть господарську діяльність за межами України.

Господарська операція – це дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства.

Господарське зобов'язання – це зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, в силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управнена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Господарське товариство – це юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками. Господарські товариства можуть бути створені у формі повного товариства, командитного товариства, товариства з обмеженою або додатковою відповідальністю, акціонерного товариства.

Господарські організації – це юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку.

Господарські санкції – це заходи впливу на правопорушника у сфері господарювання, в результаті застосування яких для нього настають несприятливі економічні та/або правові наслідки.

Господарсько-договірні зобов'язання – це майново-господарські зобов'язання, які виникають між суб'єктами господарювання або між суб'єктами господарювання і негосподарюючими суб'єктами – юридичними особами на підставі господарських договорів.

Господарсько-торговельна діяльність – це діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обігу, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію через надання відповідних послуг. Господарсько-торговельна діяльність може здійснюватися суб'єктами господарювання в таких формах: матеріально-технічне постачання і збут; енергопостачання; заготівля; оптова торгівля; роздрібна торгівля і громадське харчування; продаж і передача в оренду засобів виробництва; комерційне посередництво у здійсненні торговельної діяльності та інша допоміжна діяльність по забезпеченню реалізації товарів (послуг) у сфері обігу.

Готівкові розрахунки – це платежі готівкою підприємств (підприємців) та фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), а також за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна.

Громадські роботи – це виконання особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування. Громадські роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від двадцяти до шістдесяти годин і відбуваються не більш як чотири години на день.

Грошова система – це встановлена державою форма організації грошового обігу в країні.

Грошове зобов'язання – це зобов'язання боржника сплатити кредитору певну грошову суму відповідно до цивільно-правового правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України. До грошових зобов'язань відносяться також зобов'язання щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування; зобов'язання, що виникають внаслідок неможливості виконання зобов'язань за договорами зберігання, підряду, найму (оренди), ренти тощо та які мають бути виражені у грошових одиницях.

Грошове зобов'язання в міжнародних правовідносинах – це зобов'язання платника податків сплатити до бюджету іноземної держави відповідну суму коштів у порядку та строки, визначені законодавством такої іноземної держави.

Грошове зобов'язання платника податків – це сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Грошово-кредитна політика – це комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на регулювання економічного зростання, стримування інфляції та забезпечення стабільності грошової одиниці України, забезпечення зайнятості населення та вирівнювання платіжного балансу.

Господарське об'єднання – це об'єднання підприємств, утворене за ініціативою підприємств незалежно від їх виду, які на добровільних засадах об'єднали свою господарську діяльність.

Господарське товариство – це юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками.

Грошові кошти (гроші) – це готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.

Група – це материнське (холдингове) підприємство та його дочірні підприємства.

Група із перевірки – це група контролерів, яка сформована Комітетом з контролю якості, затверджена та направлена Головою АПУ для здійснення перевірки системи контролю якості суб'єктів аудиторської діяльності.

Давальницька сировина – це сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі.

Дані державного земельного кадастру – це сукупність відомостей і документів про місце розташування та правовий режим земельних ділянок, їх оцінку, класифікацію земель, кількісну та якісну характеристики, розподіл серед власників землі та землекористувачів, підготовлених відповідно до закону.

Дані, що дають змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника (контролера) – це відомості про фізичну особу, які включають прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи (фізичних осіб), країну її (їх) постійного місця проживання та дату народження.

Дебітори – це юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Декларант – це юридична чи фізична особа, яка здійснює декларування товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон.

Декларація митна – це письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу і містить відомості щодо товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, необхідні для їх митного оформлення або переоформлення.

Декларація податкова – це документ, що подається платником податків контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків-фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Депозит – це кошти або цінні папери, що розміщені в кредитних установах для зберігання і які повинні бути повернені після закінчення певного терміну.

Державна цільова програма – це комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, спрямованих на розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць, які здійснюються з використанням коштів державного бюджету та узгоджені за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням.

Державна аудиторська служба України (Держаудитслужба) – це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та який забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

Державна казначейська служба України (Казначейство) – це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку виконання бюджетів.

Державна позика – це форма державного кредиту, сукупність урегульованих правом грошових відносин, у яких держава виступає позичальником, а населення та юридичні особи – кредиторами.

Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг) – це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Державна реєстрація юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців – це офіційне визнання шляхом засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної

особи, засвідчення факту наявності відповідного статусу громадського об'єднання, професійної спілки, її організації або об'єднання, політичної партії, організації роботодавців, об'єднань організацій роботодавців та їхньої символіки, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, про юридичну особу та фізичну особу-підприємця, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань".

Державне замовлення – це засіб державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції (робіт, послуг), необхідної для пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (виконання робіт, надання послуг) серед суб'єктів господарювання, незалежно від їх форми власності.

Державне запозичення – це операції, пов'язані з отриманням державою кредитів (позик) на умовах повернення, платності та строковості з метою фінансування державного бюджету.

Державне мито – це грошовий збір, що справляється в судових та арбітражних органах, органах державного нотаріату, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства закордонних справ України, Державного патентного відомства України, міських, сільських та селищних Рад народних депутатів та інших органах, передбачених законодавством України, за вчинення ними окремих дій та видачу документів.

Державне обвинувачення – це процесуальна діяльність прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Державний борг – це загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення.

Державний бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Державний контракт – це договір, укладений державним замовником від імені держави з суб'єктом господарювання – виконавцем державного

замовлення, в якому визначаються економічні та правові зобов'язання сторін і регулюються їх господарські відносини.

Державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства – це контроль, який здійснюється з метою запобігання монопольному становищу окремих суб'єктів господарювання на ринку створення, реорганізація та ліквідація суб'єктів господарювання, придбання їх активів, часток (акцій, паїв) господарських товариств, а також утворення об'єднань підприємств або перетворення органів влади в зазначені об'єднання у випадках, передбачених законодавством, здійснюються за умови одержання згоди на це Антимонопольного комітету України. Підстави для надання згоди на концентрацію суб'єктів господарювання визначаються законом.

Державний кредит – це пов'язані з отриманням державою кредитів (позик) на умовах повернення, платності та строковості з метою фінансування державного бюджету, є державним запозиченням.

Державний орган – це орган державної влади, в тому числі колегіальний державний орган, інший суб'єкт публічного права, незалежно від наявності статусу юридичної особи, якому згідно із законодавством надані повноваження здійснювати від імені держави владні управлінські функції, юрисдикція якого поширюється на всю територію України або на окрему адміністративно-територіальну одиницю.

Державний сектор економіки – це комплекс господарських об'єктів, які повністю або частково належать центральним або місцевим органам державної влади і використовуються державою для виконання економічних, соціально-культурних та політичних функцій.

Державний фінансовий аудит – це різновид державного фінансового контролю і полягає у здійсненні перевірки та аналізу фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Державний фінансовий аудит здійснюється Рахунковою палатою та органами державного фінансового контролю відповідно до закону.

Державний фінансовий аудит – це:

1) форма державного фінансового контролю, спрямована на сприяння бюджетним установам, державним підприємствам, а також суб'єктам господарювання, які отримують державні кошти, у запобіганні фінансовим порушенням, ефективному використанні бюджетних коштів державного та

комунального майна, правильності ведення бухгалтерського обліку та складання достовірної фінансової звітності;

2) перевірка та аналіз законності, ефективності використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю.

Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності) – це форма державного фінансового контролю, яка спрямована на визначення ефективності використання бюджетних коштів для реалізації запланованих цілей та встановлення факторів, які цьому перешкоджають. Здійснюється з метою розроблення обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів у процесі виконання бюджетних програм.

Державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів – це форма державного фінансового контролю, яка спрямована на перевірку та аналіз фактичного виконання місцевого бюджету, ефективності використання комунальних коштів, майна та інших активів, достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю. Він передбачає проведення оцінки стану формування і рівня виконання місцевих бюджетів.

Державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання – це форма державного фінансового контролю, яка спрямована на перевірку та аналіз діяльності, фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а також інших суб'єктів господарювання, що отримують (отримували в період, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів та державних фондів або використовують (використовували у період, який перевіряється) державне чи комунальне майно.

Державний фінансовий аудит окремих господарських операцій – це форма державного фінансового контролю, яка спрямована на сприяння забезпеченню суб'єктами господарювання законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів та/або майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Державний фінансовий контроль – це комплекс цілеспрямованих заходів органів, їх підрозділів чи службових осіб, які здійснюють державний фінансовий контроль у межах повноважень, встановлених законодавством України, з метою упередження, виявлення та припинення фінансових

правопорушень на підконтрольному об'єкті щодо його фінансово-господарської діяльності, а також забезпечення законності, фінансової дисципліни та ефективності формування і витрачання коштів, у тому числі бюджетних, та інших активів у процесі володіння, розпорядження, використання і відчуження державного майна, відшкодування збитків та встановлення міри відповідальності у разі порушення фінансового, у тому числі бюджетного, законодавства. Державний фінансовий контроль забезпечується органом державного фінансового контролю через проведення державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі.

Державний фінансовий моніторинг – це сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу і спрямовуються на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення:

1) державний фінансовий моніторинг, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

2) сукупність заходів із збору, обробки та аналізу зазначеним органом інформації про фінансові операції, що подається суб'єктами первинного і державного фінансового моніторингу та іншими державними органами, відповідними органами іноземних держав, іншої інформації, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями, а також заходів з перевірки такої інформації згідно із законодавством України.

Державний фінансовий моніторинг інших суб'єктів державного фінансового моніторингу – це сукупність заходів, які здійснюються іншими суб'єктами, визначеними частиною третьою статті 5 цього Закону, і спрямовані на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Державний фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття – це фонд, створений для управління страхуванням на випадок безробіття, акумуляції страхових внесків, контролю за використанням коштів, виплати забезпечення та надання соціальних послуг, здійснення інших функцій згідно із Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" і статутом Фонду.

Державні видатки – це обсяг коштів, що витрачається державою в процесі виконання її функцій.

Державні доходи – це виражені у грошовій формі відносини власності (привласнення) між державою та юридичними й фізичними особами в процесі вилучення (привласнення) державою частини необхідного та додаткового продукту.

Державні кошти – це кошти Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, державні кредитні ресурси, а також кошти Національного банку, державних цільових фондів, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, які спрямовуються на придбання товарів, робіт і послуг, необхідних для забезпечення діяльності зазначених органів, кошти підприємств, кошти, які надаються розпорядникам державних коштів під гарантії Ради міністрів Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування за кредитами, які надаються міжнародними фінансовими організаціями або на умовах спів фінансування разом з міжнародними фінансовими організаціями.

Державні фінанси – це регульовані у визначеному правовому полі потоки коштів, які циркулюють у національній економіці через створену на макrorівні систему централізованих грошових фондів, забезпечують вплив держави на економічний та соціальний розвиток країни через взаємозв'язок державних фінансових ресурсів з формуванням, розподілом, перерозподілом ВВП, національного доходу і національного багатства.

Державні грошові фонди – це кошти, що перебувають у розпорядженні держави як суб'єкта публічної влади. До державних фінансів України належить Зведений державний бюджет України, фінанси державного сектора економіки, централізовані та децентралізовані фонди цільового призначення, державний кредит, резервні та страхові фонди.

Державні цільові фонди – це сукупність фінансових ресурсів, які створюються і використовуються з метою фінансування програм, що виконуються державними органами управління.

Державні ціни та тарифи – це ціни та тарифи, які встановлюються на ресурси, що справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, а також на продукцію та послуги, що мають суттєве соціальне значення для населення. Перелік зазначених ресурсів, продукції, послуг затверджує Кабінет Міністрів України.

Дефіцит бюджету – це перевищення видатків бюджету над його доходами (з урахуванням різниці між наданням кредитів з бюджету та поверненням кредитів до бюджету).

Децентралізовані грошові фонди – це кошти, що перебувають у розпорядженні окремих суб'єктів господарської діяльності і створюються за рахунок їх власних прибутків.

Дивіденд – це платіж, що проводиться юридичною особою на користь власників (довірених осіб власника) корпоративних прав, емітованих такою юридичною особою, у зв'язку з розподілом частини її прибутку.

Дискримінація суб'єктів господарювання органами влади – це:

- заборона створення нових підприємств чи інших організаційних форм господарювання в будь-якій сфері господарської діяльності, а також встановлення обмежень на здійснення окремих видів господарської діяльності або виробництво певних видів товарів з метою обмеження конкуренції;

- примушування суб'єктів господарювання до пріоритетного укладання договорів, першочергової реалізації товарів певним споживачам або до вступу в господарські організації та інші об'єднання;

- прийняття рішень про централізований розподіл товарів, який призводить до монопольного становища на ринку;

- встановлення заборони на реалізацію товарів з одного регіону України в інший;

- надання окремим підприємцям податкових та інших пільг, які ставлять їх у привілейоване становище щодо інших суб'єктів господарювання, що призводить до монополізації ринку певного товару;

- обмеження прав суб'єктів господарювання щодо придбання та реалізації товарів;

- встановлення заборон чи обмежень стосовно окремих суб'єктів господарювання або груп підприємців.

Дисциплінарна відповідальність – це вид юридичної відповідальності робітників і службовців за порушення трудової дисципліни, яке виражається у накладенні стягнень адміністрацією підприємства чи установи.

Дисциплінарне провадження – це процедура розгляду письмової скарги, подання або загальнодоступної інформації, що містить відомості про наявність у діях суб'єкта аудиторської діяльності ознак професійного проступку.

Дисциплінарне провадження стосовно суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, здійснюється Радою нагляду.

Дисциплінарна провина – це протиправне навмисне невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків.

Дізнання – це форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних проступків.

Ділові відносини – це відносини між клієнтом та суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що виникли на підставі договору (у тому числі публічного) про надання фінансових або інших послуг.

Ділова репутація – це сукупність документально підтвердженої інформації про особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її господарської та/або професійної діяльності вимогам законодавства, а для фізичної особи – також про належний рівень професійних здібностей та управлінського досвіду, а також відсутність в особі судимості за корисливі злочини і за злочини у сфері господарської діяльності, не знятої або не погашеної в установленому законом порядку.

Діячі, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях – це посадові особи міжнародних організацій, що обіймають або обіймали протягом останніх трьох років керівні посади в таких організаціях (директори, голови правління або їх заступники) або виконують будь-які інші керівні функції на найвищому рівні, в тому числі в міжнародних міждержавних організаціях, члени міжнародних парламентських асамблей, судді та керівні посадові особи міжнародних судів.

Договір – це домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Договір на проведення аудиту – це основний документ, який свідчить про досягнення домовленості між клієнтом та виконавцем про проведення аудиторської перевірки. Договір документально засвідчує, що сторони дійшли згоди з усіх моментів, обумовлених у ньому.

Договір страхування – це письмова угода між страховиком і страхувальником, за якою страховик бере на себе зобов'язання в разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату або відшкодувати збиток у межах страхової суми страхувальнику чи іншій особі, на користь якої укладено договір страхування (надати допомогу, виконати послугу тощо), а страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені терміни та виконувати інші умови договору.

Додана вартість – це різниця між вартістю продукції (послуг), створеної і реалізованої даним підприємством, і вартістю затрат на придбання і переробку сировини і матеріалів. Це та вартість, що прирощена на даному підприємстві – приріст вартості блага (товару, продукту, послуг тощо), який виник унаслідок процесу виробництва; різниця між чистим вибором підприємства і вартістю матеріалів, енергії та зовнішніх послуг.

Додаткова інформація – це відомості про фінансові операції, які стали об'єктом фінансового моніторингу, та пов'язані з ними фінансові операції,

відомості про їх учасників, а також інша наявна у суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформація або інформація, яка повинна зберігатися в нього відповідно до вимог законодавства, зокрема інформація з обмеженим доступом, копії документів, або інформація з них, необхідні для виконання завдань, покладених на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Додаткові узагальнені матеріали – це відомості, зібрані на основі аналізу додатково одержаної інформації на додачу до раніше поданих узагальнених матеріалів.

Доказ – це факт, що стверджує або спростовує обставини, за якими настають правові наслідки чи права.

Документ для цілей Податкового кодексу України – це документ, створений у паперовій або електронній формі з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису, складення та/або подання, та/або надіслання якого передбачається цим Кодексом, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання цього Кодексу, та/або пов'язане з реалізацією прав та обов'язків платника податків, та/або контролюючих органів згідно із нормами Податкового кодексу України.

Документальний контроль – це контроль, який полягає у вивченні бухгалтерських документів, записів в облікових регістрах, показників звітів і балансів, статистичних та оперативних матеріалів. Його здійснюються за допомогою огляду документів, вивчення сутності і змісту відображеної в документі операції.

Документальна перевірка – це перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених Податковим кодексом України податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) та яка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, а також отриманих в установленому законодавством порядку органом державної податкової служби документів та

податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків.

Документальна планова перевірка – це документальна перевірка, яка повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок.

Документальна позапланова перевірка – це документальна перевірка, яка не передбачається у плані роботи органу державної податкової служби і проводиться за наявності хоча б однієї з обставин, визначених Податковим кодексом України.

Документальна виїзна перевірка – це документальна перевірка, яка проводиться за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка.

Документальна невиїзна перевірка – це документальна перевірка, яка здійснюється у разі прийняття керівником податкового органу рішення про її проведення та за наявності вищенаведених обставин для проведення документальної перевірки. Документальна невиїзна перевірка здійснюється на підставі документів та даних, наданих платником податків або отриманих в інший спосіб, передбачений законом.

Допустима помилка – це максимальне значення помилки в сукупності даних, котра виявляється суттєвою в разі прийняття рішення про ефективність перевірки.

Досвід практичної роботи – це термін роботи кандидата на посадах ревізора, бухгалтера, юриста, фінансиста, економіста, асистента (помічника) аудитора до подання заяви про намір отримати сертифікат аудитора.

Досудове розслідування – це стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Досудове слідство – це форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування злочинів.

Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Доходи бюджету – це податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ).

Доходи, одержані злочинним шляхом, – це будь-яка вигода, одержана внаслідок вчинення суспільно небезпечного діяння, що передусе легалізації (відмиванню) доходів, яка може складатися з рухомого чи нерухомого майна, майнових та немайнових прав, незалежно від їх вартості.

Дочірнє підприємство – це суб'єкт господарювання, контрольним пакетом акцій якого володіє материнська компанія.

Еквіваленти грошових коштів (грошей) – це короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості.

Економічна вигода – це потенційна можливість отримання підприємством грошових коштів від використання активів.

Економічна злочинність – це сукупність корисливих зазіхань на власність, порядок управління народним господарством, що вчинюються особами, які виконують певні функції у системі економічних відносин.

Економічність (economy) – це мінімізація витрат на здійснення діяльності організації в поєднанні зі збереженням відповідної якості роботи, ощадливість, бережливість.

Експеримент – це метод вивчення фактів дійсності, на які аудитор активно впливає, шляхом створення спеціальних умов, необхідних для виявлення відповідних об'єктивних даних.

Експерт – це особа, яка володіє спеціальними знаннями, освітою і досвідом у певній галузі діяльності.

Експертна перевірка документів – це прийом контролю, сутність якого полягає у детальному поглибленому дослідженні достовірності документа про господарську операцію за наявності ознак недоброякісних документів.

Експертиза – це діяльність, метою якої є дослідження, перевірка, аналіз та оцінка якісного рівня об'єктів експертизи і підготовка висновків щодо її результатів.

Електронний розрахунковий документ – це документ, інформація в якому подана у формі електронних даних, включаючи відповідні реквізити

розрахункового документа, який може бути сформований, переданий, збережений і перетворений у візуальну форму представлення електронними засобами.

Електронні гроші – це умовна назва коштів, які використовуються їх власниками на основі електронної системи банківських послуг. Це різновид кредитних грошей.

Емісія – це виготовлення і випуск в обіг банківських і казначейських білетів, паперових грошей і цінних паперів.

Емітент – це суб'єкт господарської діяльності, що випускає цінні папери для розвитку та фінансування своєї діяльності.

Ефективність (efficiency) – це рівень виконання організацією поставлених завдань у вигляді співвідношення між запланованими і фактичними результатами її діяльності.

Експертно-лабораторний аналіз – це прийом фактичного контролю якості сировини, матеріалів, готової продукції. Застосовується для перевірки дотримання діючих стандартів і рецептур виготовлення продукції у харчовій, хімічній промисловості при випуску продовольчих і непродовольчих товарів. На основі проведеного аналізу лабораторія надає висновок, який ревізор ураховує при визначенні результатів контролю.

Ефективність (дієвість) – це принцип контролю, який проявляється у своєчасності й повноті встановлення відхилень від заданого, їх причин і винуватців, а також оперативності у виправленні допущених негативних результатів і забезпеченні відшкодування нанесеного матеріального збитку.

Єдина митна територія – це територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також штучні острови, установки і споруди, що створюються у виключній морській економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України, становлять єдину митну територію України.

Єдиний банк даних про платників податків-юридичних осіб – це автоматизована система збору, накопичення та обробки даних про платників податків.

Єдиний грошовий вимірник – це вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюються в єдиній грошовій одиниці.

Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань – це єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи.

Єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон – це сукупність зборів за здійснення відповідно до законодавства України, митного, санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного та екологічного контролю, а також плати за проїзд транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів автомобільними дорогами України.

Єдиний казначейський рахунок – це:

1) рахунок, відкритий Державній казначейській службі України в Національному банку України для обліку коштів та здійснення розрахунків у Системі електронних платежів Національного банку України;

2) система бюджетних рахунків органів Державної казначейської служби України, відкритих в установах банків за відповідним балансовим рахунком, на які зараховуються податки, збори, інші обов'язкові платежі державного бюджету та надходження з інших джерел, встановлених законодавством України, і з яких органами Державної казначейської служби здійснюються платежі безпосередньо на користь суб'єктів господарської діяльності, які виконали роботи та/або надали послуги розпорядникам бюджетних коштів.

Єдиний митний тариф України – це систематизований звід ставок мита, яким обкладаються товари та інші предмети, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі цієї території.

Єдиний податок та збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності – це спрощена система оподаткування бухгалтерського обліку та звітності, що може застосовуватися до суб'єктів малого підприємництва в порядку, встановленому законодавством України і передбачає: заміну сплати встановлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів) сплатою єдиного податку, застосування спрощеної форми бухгалтерського обліку та звітності.

Єдиний реєстр податкових накладних – це реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами.

Єдиний реєстр акцизних накладних – це реєстр відомостей щодо акцизних накладних, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що

реалізує державну податкову і митну політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками акцизного податку електронними документами.

Заборгованість – це один з критеріїв оцінки фінансового становища господарюючого суб'єкта, що відображає позицію даного суб'єкта в кредитних відносинах з фінансовими інститутами (банки, інвестиційні фонди, страхові компанії та ін.) або іншими господарюючими суб'єктами або фізичними особами (наприклад найманими працівниками).

Завдання з обов'язкового аудиту – це завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності – завдання з надання обґрунтованої впевненості, що приймається і виконується суб'єктом аудиторської діяльності відповідно до вимог Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" та міжнародних стандартів аудиту шляхом перевірки фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах і відповідність вимогам міжнародних стандартів фінансової звітності або національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та законів України.

Завдання ревізії основні – це виявити господарські й фінансові порушення, зловживання, факти безгосподарності, розкрадання, марнотратства, установити причини та умови, які їм сприяли, і винних у цьому осіб, ужити заходів до відшкодування завданого збитку, шкоди, розробити заходи по усуненню недоліків і порушень, а також притягнути до відповідальності (адміністративної чи кримінальної) осіб, які допустили правопорушення.

Завдаток – це грошова сума або рухоме майно, що видається кредиторіві боржником у рахунок належних з нього за договором платежів, на підтвердження зобов'язання і на забезпечення його виконання.

Загальна дисциплінарна відповідальність – це відповідальність, яку несуть працівники за невиконання або неналежне виконання своїх трудових обов'язків, передбачених трудовим договором і правилами внутрішнього трудового розпорядку.

Загальний оподатковуваний дохід – це будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.

Загальний фонд кошторису доходів і видатків бюджетної установи та організації – це кошти, що надходять із загального фонду бюджету, за рахунок якого утримується установа чи організація.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування – це система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що

охоплює матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.

Заінтересовані особи стосовно боржника – це юридична особа, створена за участю боржника, юридична особа, що здійснює контроль над боржником, юридична особа, контроль над якою здійснює боржник, юридична особа, з якою боржник перебуває під контролем третьої особи, власники (учасники, акціонери) боржника, керівник боржника, особи, що входять до складу органів управління боржника, головний бухгалтер (бухгалтер) боржника, у тому числі звільнені з роботи за три роки до відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство, а також особи, які перебувають у родинних стосунках із зазначеними особами та фізичною особою – боржником, а саме: подружжя та їх діти, батьки, брати, сестри, онуки, а також інші особи, щодо яких наявні обґрунтовані підстави вважати їх заінтересованими; для цілей Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" заінтересованими особами стосовно арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) чи кредиторів визнаються особи в такому ж переліку, як і заінтересовані особи стосовно боржника.

Закон про Державний бюджет України – це закон, який затверджує Державний бюджет України та містить положення щодо забезпечення його виконання протягом бюджетного періоду.

Законність – це принцип контролю, що обумовлений Конституцією України, котра передбачає, що держава, усі її органи (у тому числі і контрольні) діють на основі законності, забезпечують охорону інтересів суспільства і громадян.

Залишок бюджетних коштів – це обсяг коштів відповідного бюджету, розпорядників та одержувачів бюджетних коштів цього бюджету на кінець звітного періоду.

Запобіжний аудит – це аудит, який має застерегти від різного роду конфліктних ситуацій у фінансово-господарській діяльності до їх виникнення, тобто на стадії підготовки технології виробництва, до проведення маркетингових операцій тощо.

Захищені статті видатків бюджету – це видатки загального фонду бюджету, обсяг яких не може змінюватися при здійсненні скорочення затверджених бюджетних призначень.

Збитки – це витрати, зроблені управненою стороною, втрата або пошкодження її майна, а також не одержані нею доходи, які управнена сторона одержала б у разі належного виконання зобов'язання або додержання правил здійснення господарської діяльності другою стороною.

Збиток – це перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Збитки, що підлягають відшкодуванню особою, яка допустила господарське правопорушення – це:

- вартість втраченого, пошкодженого або знищеного майна, визначена відповідно до вимог законодавства;
- додаткові витрати (штрафні санкції, сплачені іншим суб'єктам, вартість додаткових робіт, додатково витрачених матеріалів тощо), понесені стороною, яка зазнала збитків внаслідок порушення зобов'язання другою стороною;
- неодержаний прибуток (втрачена вигода), на який сторона, яка зазнала збитків, мала право розраховувати у разі належного виконання зобов'язання другою стороною;
- матеріальна компенсація моральної шкоди у випадках, передбачених законом.

Зведений (консолідований) бюджет – це сукупність показників бюджетів, що використовуються для аналізу та прогнозування економічного й соціального розвитку держави. Зведений бюджет України містить показники Державного бюджету України, зведеного бюджету Автономної Республіки Крим та зведених бюджетів областей, міст Києва та Севастополя.

Звичайна діяльність – це будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

Звітний (податковий) період – це період, за який платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету. Звітним (податковим) періодом є один календарний місяць, календарний квартал.

Звіт про власний капітал – це звіт, який відображає зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Звіт для органів нагляду – це звіт суб'єкта аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту підприємству, що становить суспільний інтерес, зобов'язаний інформувати орган, який відповідно до законодавства здійснює нагляд за таким підприємством про:

- 1) порушення законодавства з питань, що належать до компетенції органу нагляду;

2) суттєву загрозу або сумніви щодо можливості підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі;

3) відмову від висловлення думки або надання негативної чи модифікованої думки.

Звіт про платежі на користь держави – це документ, що містить деталізовану інформацію про податки, збори та інші платежі підприємств, належні до сплати на користь держави відповідно до закону, який подається підприємствами, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення або заготівлю деревини і при цьому становлять суспільний інтерес. До підприємств, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, належать підприємства, які здійснюють діяльність з геологічного вивчення, у тому числі дослідно-промислової розробки, родовищ корисних копалин загальнодержавного значення та/або видобування корисних копалин загальнодержавного значення, та/або виконання робіт (здійснення діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції щодо корисних копалин загальнодержавного значення, та/або транспортування трубопроводами (у тому числі з метою транзиту) вуглеводнів та хімічних продуктів.

Звіт про прозорість – це звіт, який суб'єкт аудиторської діяльності, що надає послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, оприлюднює за попередній рік не пізніше 30 квітня року, що настає за звітним. Звіт про прозорість опубліковується на веб-сторінці суб'єкта аудиторської діяльності і залишається доступним на цьому веб-сайті щонайменше сім років з дня його оприлюднення.

Звіт про рух грошових коштів – це звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Звіт про управління – це документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності.

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) – це звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід.

Звітний період для складання фінансової звітності – це календарний рік. Проміжна фінансова звітність складається за результатами першого кварталу, першого півріччя, дев'яти місяців. Крім того, відповідно до облікової політики підприємства фінансова звітність може складатися за інші періоди.

Зворотний лізинг (оренда) – це господарська операція, що здійснюється фізичною чи юридичною особою і передбачає продаж основних засобів

фінансовій організації з одночасним зворотним отриманням таких основних засобів такою фізичною чи юридичною особою в оперативний або фінансовий лізинг.

Злиття – це об'єднання підприємств (шляхом створення нової юридичної особи або приєднання підприємств до головного підприємства), в результаті якого власники (акціонери) підприємств, що об'єднуються, здійснюватимуть контроль над усіма чистими активами об'єднаних підприємств, щоб досягти подальшого спільного розподілу ризиків та вигод від об'єднати. При цьому жодна зі сторін не може бути визначена як покупець.

Зловживанням монопольним становищем вважаються:

1) нав'язування таких умов договору, які ставлять контрагентів у нерівне становище, або додаткових умов, що не стосуються предмета договору, включаючи нав'язування товару, не потрібного контрагенту;

2) обмеження або припинення виробництва, а також вилучення товарів з обороту з метою створення або підтримки дефіциту на ринку чи встановлення монопольних цін;

3) інші дії, вчинені з метою створення перешкод доступу на ринок (виходу з ринку) суб'єктів господарювання;

4) встановлення монопольно високих або дискримінаційних цін (тарифів) на свої товари, що призводить до порушення прав споживачів або обмежує права окремих споживачів;

5) встановлення монопольно низьких цін (тарифів) на свої товари, що призводить до обмеження конкуренції.

Злочин – це передбачене Кримінальним кодексом України суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину.

Зменшення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів застосовується у разі вчинення ними порушень бюджетного законодавства, зокрема:

- нецільового використання бюджетних коштів – на суму такого використання;

- здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням всупереч Бюджетному кодексу України чи Закону про Державний бюджет України на відповідний рік – на суму таких видатків або наданих кредитів;

- здійснення видатків на утримання бюджетної установи одночасно з різних бюджетів всупереч Бюджетному кодексу України чи закону про Державний бюджет України на відповідний рік – на суму бюджетних коштів, використаних бюджетною установою з іншого бюджету, ніж той, з якого вона утримується.

Значні правочини (договори) – це правочини (договори) щодо розпорядження майном боржника, балансова вартість якого перевищує один відсоток балансової вартості активів боржника на день укладення правочину (договору).

Зобов'язання – це:

1) заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди;

2) правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від вчинення певної дії (негативне зобов'язання), а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.

Зовнішній державний фінансовий контроль – це контроль, який здійснюється визначеними Конституцією України та незалежними конституційними органами в межах наданих їм конституційних повноважень.

Зустрічна перевірка – це порівняння різних примірників одного і того ж документа, тому її можна застосовувати тільки до документів, що оформлюються в кількох примірниках.

Зустрічна звірка – це метод документального та фактичного підтвердження у підприємств, установ та організацій виду, обсягу і якості операцій та розрахунків для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку об'єкта контролю.

Зупинення операцій з бюджетними коштами – це зупинення будь-яких операцій із здійснення платежів з рахунків розпорядників та/або одержувачів, крім випадків, визначених абзацами третім-п'ятим пункту 3 Порядку зупинення операцій з бюджетними коштами і застосовується у разі виявлення факту порушення вимог бюджетного законодавства.

Ідентифікаційні дані – це:

1) для фізичної особи – відомості, зазначені у пунктах 1 частин дев'ятої і десятої, у частинах одинадцятій і дванадцятій статті 9 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";

2) для фізичної особи-підприємця – відомості, зазначені у пункті 2 частини дев'ятої, у частині дванадцятій статті 9 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";

3) для юридичної особи – відомості, зазначені у пункті 3 частини дев'ятої та пункті 2 частини десятої статті 9 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";

4) дані, перелік яких визначений суб'єктами державного фінансового моніторингу, – у випадках, визначених частиною шістнадцятою статті 9 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

Ідентифікація – це заходи, що вживаються суб'єктом первинного фінансового моніторингу, щодо встановлення особи шляхом отримання її ідентифікації.

Інвентаризація – це основний методичний прийом контролю фактичного стану об'єктів, тобто контролю фактичної наявності товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, стану розрахунків та його відповідності даним бухгалтерського обліку на одну й ту саму дату. Сутність цього контролю полягає в тому, що перевірка наявності й стану об'єктів проводиться шляхом огляду, перерахунку, зважування, обміру.

Інвентаризаційна комісія – це комісія, яка складається із представників апарату управління підприємства, бухгалтерської служби (представників аудиторської фірми, централізованої бухгалтерії, суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи, яка здійснює ведення бухгалтерського обліку на підприємстві на договірних засадах) та досвідчених працівників підприємства, які знають об'єкт інвентаризації, ціни та первинний облік (інженери, технологи, механіки, виконавці робіт, товарознавці, економісти, бухгалтери) для проведення інвентаризації.

Інвестиції – це господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно.

Інвестиційна діяльність – це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Інвестиційна нерухомість – це власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів та/або збільшення власного капіталу, а не для виробництва та постачання товарів, надання послуг, адміністративної мети або продажу в процесі звичайної діяльності.

Індивідуальна податкова консультація – це роз'яснення контролюючого органу, надане платнику податків щодо практичного використання окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган, та зареєстроване в єдиному реєстрі індивідуальних податкових консультацій.

Інвестиційний податковий кредит – це відстрочення плати податку на прибуток (або частини такої плати), що надається суб'єкту підприємницької діяльності на визначений строк з метою збільшення його фінансових ресурсів для здійснення інноваційних програм, оновлення основних фондів з наступною компенсацією відстрочених сум до бюджету.

Інжиніринг – це надання послуг (виконання робіт) із складення технічних завдань, проектних пропозицій, проведення наукових досліджень і техніко-економічних обстежень, виконання інженерно-розвідувальних робіт з будівництва об'єктів, розроблення технічної документації, проектування та конструкторського опрацювання об'єктів техніки і технології, надання консультації та авторського нагляду під час монтажних та пусконаладжувальних робіт, а також надання консультацій, пов'язаних із такими послугами (роботами).

Іноземні публічні діячі – це фізичні особи, які виконують або виконували протягом останніх трьох років визначені публічні функції в іноземних державах, а саме:

- глава держави, керівник уряду, міністри та їх заступники;
- депутати парламенту;
- голови та члени правлінь центральних банків;
- члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів, рішення яких не підлягають оскарженню, крім оскарження за виняткових обставин;
- надзвичайні та повноважні послы, повірені у справах та керівники центральних органів військового управління;
- керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення;
- керівники керівних органів політичних партій, представлених у парламенті.

Інспектування – це різновид фінансового контролю, що здійснюється органом державного фінансового контролю та полягає у документальній і фактичній перевірці певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності підконтрольної установи, яка повинна забезпечувати виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб. Результати ревізії викладаються в акті.

Інспекція із забезпечення якості аудиту – це інспекція, яка має такі повноваження:

1) проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності;

2) підготовка проекту публічного звіту за результатами здійснення суспільного нагляду та проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та оприлюднення звіту, затвердженого Радою нагляду;

3) здійснення перевірки, підготовка та надання Раді нагляду проектів рекомендацій для удосконалення реалізації Аудиторською палатою України делегованих повноважень;

4) проведення перевірок та реалізація стягнень за дорученням Ради нагляду;

5) методологічне забезпечення професійної кваліфікації.

Діяльність Інспекції провадиться відповідно до законодавства та Статуту Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Повноваження Інспекції визначаються цим Законом та Статутом Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в межах повноважень, визначених законом.

Інструкція – це нормативний документ, що має обов'язків до виконання характер. Регламентує порядок визначеної діяльності у цілому або окремі її види.

Інструмент власного капіталу – це контракт, який підтверджує право на частину в активах підприємства, що залишається після вирахування сум за всіма його зобов'язаннями.

Інструмент хеджування – це похідний фінансовий інструмент, фінансовий актив або фінансове зобов'язання, справедлива вартість яких і грошові потоки від яких, як очікується, компенсуватимуть зміни справедливої вартості або потоку грошових коштів об'єкта хеджування.

ІНТОСАІ (Міжнародна організація вищих органів фінансового контролю) – це поза урядова Міжнародна організація вищих контрольних органів, створена у 1953 р. для вивчення і поширення позитивного досвіду в контрольній практиці зарубіжних країн. До неї входять контрольні органи 130 держав світу.

Інший сукупний дохід – це доходи і витрати, які не включені до фінансових результатів підприємства.

Інформація для Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю – це інформація, яку суб'єкт аудиторської діяльності щороку, до 30 квітня року, наступного за звітним, подає до Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю про перелік підприємств, що становлять суспільний

інтерес, яким надавалися послуги протягом звітнього року з обов'язкового аудиту, із розкриттям інформації про:

- доходи від надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємствам, що становлять суспільний інтерес;
- доходи від надання інших послуг цим підприємствам.

Істотна участь – це пряме або опосередковане володіння однією особою самостійно чи спільно з іншими особами часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі.

Кабінет Міністрів України (КМУ) – це вищий орган у системі органів виконавчої влади, до основних завдань якого належать: спрямування та координація роботи міністерств, інших органів виконавчої влади, здійснення контролю за їхньою діяльністю. Кабінет Міністрів України у сферах правової політики, законності, забезпечення прав і свобод людини та громадянина здійснює контроль за додержанням законодавства органами виконавчої влади, їх посадовими особами, а також органами місцевого самоврядування з питань виконання ними делегованих повноважень органів виконавчої влади.

Камеральна перевірка – це перевірка, яка проводиться у приміщенні органу державної податкової служби виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків. Камеральна перевірка проводиться без будь-якого спеціального рішення керівника податкової та направлення на її проведення, без присутності платника. Їй підлягає вся податкова звітність суцільним порядком.

Кандидат на отримання сертифіката аудитора – це фізична особа, яка має намір отримати сертифікат аудитора і висловила своє бажання поданням заяви.

Касовий метод для цілей оподаткування – це метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок (у касу) платника податку або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата виникнення права на податковий кредит визначається як дата списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг).

Квaziфіскальні операції – це операції органів державної влади і місцевого самоврядування, Національного банку України, фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, суб'єктів господарювання державного і комунального секторів економіки, що не відображаються у показниках бюджету, але можуть призвести до зменшення

надходжень бюджету та/або потребувати додаткових витрат бюджету в майбутньому.

Кваліфікаційний іспит – це іспит, який проводиться для визначення необхідного обсягу знань для отримання сертифіката аудитора. Кваліфікаційний іспит та іспити з теоретичних знань проводяться незалежними центрами оцінювання знань, акредитованими комісією з атестації. Підготовку до складання іспитів відповідно до програм, затверджених комісією з атестації, можуть проводити вищі навчальні заклади та інші установи, професійні організації аудиторів та бухгалтерів.

Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) – це фізична особа, яка незалежно від формального володіння має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління, або яка має можливість здійснювати вплив шляхом прямого або опосередкованого (через іншу фізичну чи юридичну особу) володіння однією особою самотійно або спільно з пов'язаними фізичними та/або юридичними особами часткою в юридичній особі у розмірі 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі.

При цьому кінцевим бенефіціарним власником (контролером) не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого права.

Клієнт – це суб'єкт господарювання, який уповноважив фірму надавати аудиторські послуги. Це будь-яка особа, яка:

- звертається за наданням послуг до суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- є стороною договору (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, щодо яких Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до статті 14 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"
- виконує функції державного регулювання і нагляду, а також у випадках, передбачених статтею 64 Закону України "Про банки і банківську діяльність".

Ключовий партнер з аудиту – це аудитор, який: призначений аудиторською фірмою відповідальним за проведення аудиту фінансової

звітності від імені аудиторської фірми, у разі аудиту групи – аудитор, призначений аудиторською фірмою відповідальним за проведення аудиту консолідованої фінансової звітності групи, та аудитор, призначений відповідальним за проведення аудиту фінансової звітності дочірніх підприємств; підписує аудиторський звіт.

Кодекс етики – це декларація системи цінностей та принципів, які спрямовують повсякденну роботу контролерів (аудиторів).

Командитне товариство – це товариство, в якому разом з одним або більше учасниками, які здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном, є один або більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майні товариства (вкладників), та які не беруть участі в діяльності товариства.

Комбінована перевірка – це поєднання суцільної, вибіркової та аналітичної перевірки.

Комерційна таємниця – це інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

Комерційне посередництво (агентська діяльність) – це підприємницька діяльність, що полягає в наданні комерційним агентом послуг суб'єктам господарювання при здійсненні ними господарської діяльності шляхом посередництва від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок суб'єкта, якого він представляє.

Комерційний агент – це суб'єкт господарювання (громадянин або юридична особа), який за повноваженням, оснований на агентському договорі, здійснює комерційне посередництво.

Комітет з контролю якості аудиторських послуг – це комітет, який забезпечує проведення перевірок суб'єктів аудиторської діяльності, крім тих, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес. Комітет з контролю якості аудиторських послуг очолює голова комітету, який призначається на посаду з'їздом аудиторів України та працює в Аудиторській палаті України за основним місцем роботи. Головою комітету може бути особа, яка має досвід у сфері аудиту та/або бухгалтерського обліку не менше 10 років, має бездоганну репутацію та яка на

момент призначення на посаду припинила діяльність із надання аудиторських послуг одноосібно або у складі суб'єкта аудиторської діяльності.

Компаративність – це принцип контролю, котрий спрощує розуміння і сприйняття методу контролю та розкриває сутність його механізму. Цей принцип передбачає порівняння двох або більше величин, що відповідно мають нормативне (законодавче, планове, бюджетне, еталонне, стандартне, кошторисне тощо) та фактичне значення.

Консолідована фінансова звітність – це фінансова звітність підприємства, яке здійснює контроль, та підприємств, які ним контролюються, як єдиної економічної одиниці.

Консолідований борг – це:

1) частина загальної суми державної заборгованості, що утворюється внаслідок випуску довготермінових позичок, уніфікація (об'єднання) раніше випущених середньо- і короткотермінових позичок в одну довготермінову, подовження дії коротко- і довготермінових позичок;

2) довготермінова заборгованість приватної компанії або державного відомства у формі випущених облігацій чи аналогічних зобов'язань порівняно з величиною короткотермінового або поточного боргу.

Консорціум – це тимчасове статутне об'єднання підприємств для досягнення його учасниками певної спільної господарської мети (реалізації цільових програм, науково-технічних, будівельних проектів тощо). Консорціум використовує кошти, якими його наділяють учасники, централізовані ресурси, виділені на фінансування відповідної програми, а також кошти, що надходять з інших джерел, в порядку, визначеному його статутом. У разі досягнення мети його створення консорціум припиняє свою діяльність.

Контроль – це одна з основних функцій системи управління, що здійснюється на основі спостереження за поведінкою керованої системи з метою забезпечення оптимального її функціонування (вимірювання досягнутих результатів і співвіднесення їх із очікуваними результатами).

Контроль за дотриманням законодавства у сфері закупівель – це різновид державного фінансового контролю, що здійснюється шляхом проведення моніторингу закупівлі у порядку, встановленому Законом України "Про публічні закупівлі", проведення перевірки закупівель, а також під час державного фінансового аудиту та інспектування.

Контроль якості аудиторських послуг передбачає тестування внутрішніх процедур, здійснення перевірки робочих документів, аудиторських звітів та інших звітів, договорів про надання аудиторських послуг, внутрішніх розпорядчих актів суб'єкта аудиторської діяльності, якими визначаються

політика і процедури, які мають застосовуватися при наданні аудиторських послуг, щодо:

1) дотримання застосованих міжнародних стандартів аудиту, вимог щодо незалежності та інших вимог Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", у тому числі забезпечення достовірності інформації, поданої для включення до Реєстру;

2) кількості та якості використаних ресурсів, у тому числі дотримання вимог щодо безперервного навчання аудиторів;

3) дотримання вимог стосовно винагороди за аудиторські послуги, якщо вони встановлені;

4) ефективності системи внутрішнього контролю якості суб'єкта аудиторської діяльності;

5) достовірності інформації у звіті про прозорість, якщо його оприлюднення передбачається Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», щодо оцінки ефективності системи внутрішнього контролю якості суб'єкта аудиторської діяльності.

Контрольне придбання – це спеціальний, за особливою програмою організований методичний прийом фактичного контролю, який потенційно дозволяє визначити правильність і законність відпуску товарів покупцям, розрахунків з ними в умовах безпосереднього здійснення вказаних господарських операцій.

Контрольні дії – це процедури зіставлення фактичних даних про діяльність підконтрольного об'єкта з відповідними нормами. Здійснюються суб'єктом контролю з метою виявлення відхилень факту від норми.

Контрольні заміри – це прийоми фактичного контролю, що застосовуються при перевірці достовірності даних про обсяги виконаних робіт, наданих послуг. Контрольні заміри використовують, наприклад, для контролю за виконанням будівельно-монтажних робіт, капітального ремонту будівель тощо.

Контрольні порівняння на збалансованість окремих показників – це прийом контролю, суть якого полягає у порівнянні залишку на початок ревізованого періоду з документованим надходженням матеріальних цінностей, з однієї сторони, і документованих витрат та залишку на кінець ревізованого періоду, з іншої сторони. Застосовується для контролю правильності оприбуткування та списання на витрати, видатки окремих сортів, матеріальним цінностей, достовірності аналітичного обліку, якщо в бухгалтерії ведеться тільки вартісний (сумовий) облік матеріальних цінностей; також, коли аналітичний облік у запущеному стані.

Конфіденційність – це етичний принцип контролю, згідно з яким інспектори (ревізори) зобов'язані забезпечувати схоронність документів,

одержаних або складених ними у ході контрольної діяльності, не розголошувати отриману інформацію без згоди власника (керівника) підконтрольного об'єкта за винятком випадків. Передбачених законодавством України.

Конфіденційна інформація – це відомості, які стали відомі контролерам у ході проведення перевірки про замовників суб'єкта аудиторської діяльності, порядок ціноутворення професійних послуг (погодинні ставки, методика визначення вартості, надбавки та знижки) та їх вартість, зміст результатів надання аудиторських послуг, зміст робочих документів, методологія та техніка перевірок або надання інших професійних послуг, особисті дані виконавців і співвиконавців, у тому числі розмір їх гонорарів (доходів).

Конфіденційність та професійна таємниця аудитора – це зобов'язання зберігати конфіденційність інформації, отриманої під час надання аудиторських послуг, не розголошувати відомостей, до яких вони мають доступ під час надання аудиторських послуг, і не використовувати їх у власних інтересах або в інтересах третіх осіб. Принцип конфіденційності та професійної таємниці не повинен перешкоджати реалізації положень цього Закону. Строк зобов'язань щодо збереження конфіденційності інформації може бути визначений договором.

Конфлікт інтересів – це суперечність між особистими майновими, немайновими інтересами аудитора (посадових осіб аудиторської фірми) та його (їх) професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання ним (ними) своїх професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним (ними) дій.

Концерн – це статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності. Учасники концерну наділяють його частиною своїх повноважень, у тому числі правом представляти їх інтереси у відносинах з органами влади, іншими підприємствами та організаціями. Учасники концерну не можуть бути одночасно учасниками іншого концерну.

Концесія – це надання з метою задоволення суспільних потреб уповноваженим органом державної влади чи органом місцевого самоврядування на підставі концесійного договору на платній та строковій основі вітчизняним або іноземним суб'єктам господарювання (концесіонерам) права на створення (будівництво) та/або управління (експлуатацію) об'єктом концесії за умови взяття концесіонером на себе відповідних зобов'язань, майнової відповідальності і підприємницького ризику.

Кооперативний банк – це банк, створений суб'єктами господарювання, а також іншими особами за принципом територіальності на засадах добровільного членства та об'єднання пайових внесків для спільної грошово-кредитної діяльності. Відповідно до закону можуть створюватися місцеві та центральний кооперативні банки.

Кореспондентські відносини – це:

- відносини, що виникають під час відкриття банком-кореспондентом кореспондентського рахунка іншому банку на підставі угоди про встановлення кореспондентських відносин для здійснення міжбанківських переказів;

- відносини, встановлені Центральним депозитарієм цінних паперів з депозитаріями іноземних держав та міжнародними депозитарно-кліринговими установами в порядку, встановленому законодавством про депозитарну систему України;

- відносини, встановлені депозитарною установою з іноземною фінансовою установою на підставі договору про надання послуг з обслуговування рахунка в цінних паперах номінального утримувача.

Користувачі бухгалтерської звітності – це уповноважені на підставі законів України представники органів державної влади, юридичні та фізичні особи, заінтересовані в наслідках господарської діяльності суб'єктів, у тому числі: власники, засновники суб'єкта господарювання, кредитори, інвестори та інші особи, які відповідно до чинного законодавства мають право на отримання інформації, що міститься у фінансовій звітності.

Користувачі звітності – це фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень.

Користувачі фінансової звітності – це фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень.

Корпоративне управління – це система відносин, яка визначає правила та процедури прийняття рішень щодо діяльності господарського товариства та здійснення контролю, а також розподіл прав і обов'язків між органами товариства та його учасниками стосовно управління товариством.

Корпоративні права – це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами.

Корпоративність – це принцип контролю, котрий передбачає збереження честі та примноження кращих традицій свого колективу, вимагає

бути принциповим і вимогливим до себе, ініціативним і відданим справі, не допускати заздрості та зневаги, приниження гідності колег по роботі.

Корпорація – це договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними окремих повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації.

Корупційне правопорушення – це діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Корупція – це використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування – це податки і збори (обов'язкові платежі), що закріплені на постійній основі за бюджетами місцевого самоврядування та враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів.

Кошти – це гроші у національній та іноземній валюті, призначені для здійснення товарних відносин цих суб'єктів з іншими суб'єктами, а також фінансових відносин відповідно до законодавства.

Кошторис – це основний плановий фінансовий документ бюджетної установи, яким на бюджетний період встановлюються повноваження щодо отримання надходжень і розподіл бюджетних асигнувань на взяття бюджетних зобов'язань та здійснення платежів для виконання бюджетною установою своїх функцій та досягнення результатів, визначених відповідно до бюджетних призначень.

Кошторисно-бюджетне фінансування – це один із методів фінансування, що застосовується щодо бюджетних установ.

Крайня необхідність – це дія, яка хоч і передбачена Кодексом про адміністративні правопорушення або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані

крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, яка загрожує державному або громадському порядку, власності, правам і свободам громадян, установленому порядку управління, якщо ця небезпека за даних обставин не могла бути усунута іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернена шкода.

Кредит – це кошти, що надаються у тимчасове користування фінансовою установою в розмірі та на умовах, що передбачаються відповідними нормативно-правовими актами.

Кредитний ризик – це імовірність втрат однієї зі сторін – укладачів контракту про придбання фінансового інструмента внаслідок невиконання зобов'язання іншою стороною.

Кредитор – це:

1) юридична або фізична особа, яка має підтвержені у встановленому порядку вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, у тому числі щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також контролюючі органи - щодо податків та зборів;

2) це юридична або фізична особа, а також органи доходів і зборів та інші державні органи, які мають підтвержені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника; конкурсні кредитори – кредитори за вимогами до боржника, які виникли до відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника; поточні кредитори – кредитори за вимогами до боржника, які виникли після відкриття провадження (проваджень) у справі про банкрутство; забезпечені кредитори – кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника (майнового поручителя).

Кредитори неплатоспроможних боржників – це юридичні або фізичні особи, а також органи доходів і зборів та інші державні органи, які мають підтвержені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника.

Кредиторська заборгованість – це заборгованість підприємства іншим юридичним і фізичним особам, що виникла в результаті здійснених раніше дій (подій), оцінена в гривнях і щодо якої в підприємства існують зобов'язання її погашення в певний строк.

Кримінальна відповідальність – це різновид юридичної відповідальності, обов'язок особи, яка вчинила злочин, зазнати державного осуду в формі кримінального покарання.

Кримінальне покарання – це захід державного примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, яка вчинила

злочин, і полягає в передбаченому кримінальним законом обмеженні прав і свобод засудженого.

Кримінальне провадження – це досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.

Культура спілкування – це принцип контролю, що передбачає вільне володіння державною мовою, дотримання пріоритету прав людини, відкритості, толерантності, поваги та довіри до громадян і колег, неупереджене ставлення до платників податків.

Лист-зобов'язання – це угода між аудиторською фірмою і клієнтом про проведення аудиту і надання взаємопов'язаних з ним послуг.

Лізинг – це господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів.

Лізингова (орендна) операція – це господарська операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних фондів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк. Лізингові (орендні) операції здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу (оренди), зворотного лізингу (оренди), оренди житла з викупом, оренди земельних ділянок та оренди будівель, у тому числі житлових приміщень.

Ліквідаційна вартість – це сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

Ліміт залишку готівки в касі – це граничний розмір готівки, що може залишатися в касі в позаробочий час.

Лімська декларація (Лімська декларація керівних принципів контролю) прийнята в жовтні 1977 року в м. Ліма, Республіка Перу, IX Конгресом Міжнародної організації вищих органів контролю (INTOSAI), що діє під егідою ООН і об'єднує незалежні державні органи фінансового контролю з 188 країн світу.

Ліцензія – це єдиний документ дозвільного характеру, який дає право на здійснення певних операцій (підприємницької або зовнішньоторговельної діяльності, роздрібною торгівлі та ін.), що підлягає, відповідно до законодавства, обмеженню, або на використання будь-якої технології, продукції.

Лічильна перевірка звітності – це форма фінансового контролю, яка є сукупністю спеціальних прийомів контролю достовірності фінансової звітності та здійснюється фінансовими органами, що контролюють розрахунки підприємств з бюджетом щодо платежів із прибутків (доходів). Достовірність звітних даних підлягає перевірці статистичними і банківськими органами, працівниками облікового, фінансового і контрольно-ревізійного апарату органів вищого рівня під час приймання звітності, ревізії, тематичних перевірок і аналізу господарсько-фінансової діяльності підприємства.

Логічна перевірка документів – це методичний прийом контролю, сутність якого полягає у порівнянні господарської операції, відображеної в документі, з різними взаємозв'язаними показниками інших господарських операцій на предмет того, чи існувала об'єктивна можливість її виникнення. Застосовується при дослідженні достовірності господарських операцій, коли у ревізора виникають сумніви щодо обсягів у кількісному та вартісному значеннях окремих показників.

Майно – це сукупність речей та інших цінностей (включаючи нематеріальні активи), які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються у діяльності суб'єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб'єктів.

Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю – це:

- 1) право на використання комерційної таємниці;
- 2) виключне право дозволяти використання комерційної таємниці;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню або використанню комерційної таємниці;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

Майново-господарські зобов'язання – це цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності, в силу яких зобов'язана сторона повинна вчинити певну господарську дію на користь другої сторони або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Малі підприємства – це підприємства, які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової

звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- 1) балансова вартість активів – до 4 мільйонів євро;
- 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 мільйонів євро;
- 3) середня кількість працівників – до 50 осіб.

Маніпуляція обліковими записами – це навмисне використання неправильних (некоректних) бухгалтерських проведення або сторнуючих записів з метою перекручення даних обліку і звітності.

Материнська компанія – це юридична особа, яка контролює іншу юридичну особу (дочірню компанію).

Матеріальна відповідальність – це один із видів юридичної відповідальності, який полягає в обов'язку винної особи відшкодувати у встановлених законом межах майнову шкоду, заподіяну з її вини.

Мета аудиту – це сприяння ефективності роботи, раціональному використанню матеріальних, трудових і фінансових ресурсів у підприємницькій діяльності для отримання максимального прибутку.

Мета аудиту фінансової звітності підприємства – це висловлення незалежної думки стосовно достовірності звітності, обліку, його повноти, відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам з урахуванням аспектів суттєвості.

Мета внутрішнього аудиту – це удосконалення організації й управління виробництвом, виявлення і мобілізація резервів його зростання. Внутрішні аудитори надають своєму підприємству результати аналізу, рекомендації, поради.

Мета внутрішнього контролю – це допомога керівництву в управлінні і виконанні завдань на постійній основі.

Мета державного фінансового контролю (аудиту) – це забезпечення законності, ефективності, фінансової дисципліни і раціональності в ході формування, розподілу, володіння, використання та відчуження активів, що належать державі.

Мета контролю якості роботи аудитора – це забезпечення відповідності здійснення аудиторської перевірки загальноприйнятим стандартам.

Мета планування аудиторської діяльності – це досягнення цілей функціонування підприємства (отримання прибутку; розширення ринків збуту;

розширення видів діяльності).

Мета професії незалежного аудитора – це забезпечення високого фахового рівня послуг для досягнення максимальної ефективності праці, спрямованої на задоволення потреб українського суспільства.

Метод аудиту – це сукупність способів і прийомів, за допомогою яких ведеться дослідження предмета та об'єктів аудиторської діяльності.

Метод взаємного контролю – це метод контролю, що полягає в зіставленні декількох документів, прямо або опосередковано відображають проведення цікавить господарської операції. Він заснований на тому, що відомості про такі операції відображаються, як правило, в кількох корелюють між собою облікових документах.

Метод контролю – це спосіб теоретичного дослідження або практичного здійснення контролю. Його глибинна сутність полягає у зіставленні того, що є з тим, що повинно бути.

Метод фінансового контролю – це спосіб здійснення контролю, котрий характеризується застосуванням сукупності прийомів, за допомогою яких вивчається фінансово-господарська діяльність підприємств і організацій.

Методика фінансового контролю – це чіткий опис способу виконання контрольних процедур із вказівкою послідовності застосування сукупності методів і спеціальних прийомів контролю.

Методика аудиту – це послідовність і порядок застосування прийомів (методів) аудиту з метою встановлення об'єктивної істини про інформацію, яка перевіряється, та доведення цієї істини через аудиторський висновок до користувачів фінансової звітності й аудиту.

Митна вартість товару – це ціна, що фактично сплачена або підлягає сплаті за товари та інші предмети, які підлягають митному обкладенню, на момент перетину митного кордону України.

Митна територія – це територія, на якій у повному обсязі діють правила, що регулюють ввезення, вивезення і транзит товарів, цінностей та інших предметів.

Митне регулювання – це один із видів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, який ґрунтується на використанні цінового фактора впливу на зовнішньоторговий обіг.

Митний кодекс України – це законодавчий акт, що визначає засади організації та здійснення митної справи, митного контролю, митного оформлення, порядок переміщення та пропуску через митний кордон України товарів і транспортних засобів, обкладання їх митом, справляння митних зборів тощо. Прийнятий 13 березня 2012 року.

Митний контроль – це сукупність заходів, що здійснюються національними митними органами з метою забезпечення додержання національного законодавства в митній справі, а також національного законодавства та міжнародних договорів, контроль за виконанням яких покладений на митні органи.

Митний кордон – це кордон території, провезення товарів через який вимагає заповнення митної декларації та сплати мита. Як правило, збігається з державним кордоном.

Митний режим – це регламентація, що застосовується до товарів, які перетинають кордон будь-якої держави, сукупність правил, що визначають порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон.

Митниця – це митний орган, який безпосередньо забезпечує виконання законодавства України з питань митної справи, справляння податків і зборів та виконання інших завдань, покладених на митну службу України. Митниці є спеціально уповноваженими органами виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до Митного кодексу України та інших законів покладено безпосереднє здійснення митної справи.

Митні збори – це обов'язкові неподаткові платежі, які справляються митними органами ряду країни за виконання ними своїх обов'язків та надання послуг при переміщенні товарів та інших предметів через митний кордон відповідної держави. За своєю правовою природою митні збори) не є податками (на відміну від ПДВ, акцизів, які є непрямими податками).

Мито – це обов'язковий платіж, що справляється митними органами з товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон держави (ввезених при імпорті, вивезених при експорті або тих, що надходять транзитом).

Міжбюджетні відносини – це відносини між державою, Автономною Республікою Крим та територіальними громадами щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією України та законами України.

Міжбюджетні трансферти – це кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

Міжнародні санкції – це санкції, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України або рішень міждержавних об'єднань, міжнародних, міжурядових організацій, участь у яких бере Україна, а також іноземних держав (у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України) щодо замороження активів визначених осіб або обмеження будь-якого доступу до них.

Міжнародна федерація бухгалтерів (International Federation of Accountants – IFAC) – це всесвітня організація бухгалтерів-професіоналів, заснована у 1977 р., з метою служіння інтересам суспільства, вдосконалення бухгалтерської професії на міжнародному рівні та розвитку потужної міжнародної економіки за допомогою впровадження й додержання високоякісних професійних стандартів, міжнародного зближення національних стандартів та висловлювання своїх думок у питаннях, що викликають широкий суспільний інтерес, де її професійні знання найбільш вагомі.

Міжнародні стандарти аудиту – це сукупність професійних стандартів, що встановлюють правила надання аудиторських послуг і розкривають питання етики та контролю якості, які визначені міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, що прийняті Радою з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості, а також Міжнародним кодексом етики, прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів та оприлюдненим Міжнародною федерацією бухгалтерів.

Міжнародні стандарти фінансової звітності – це прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності.

Мікропідприємства – це підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- 1) балансова вартість активів – до 350 тисяч євро;
- 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 700 тисяч євро;
- 3) середня кількість працівників – до 10 осіб.

Мінімальна заробітна плата – це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може проводитися оплата за виконану працівником місячну, а також погодинну норму праці (обсяг робіт).

Міністерство фінансів України (Мінфін) – це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Мінфін є головним органом у системі центральних органів

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, державну політику у сфері державного пробірного контролю, бухгалтерського обліку та аудиту, випуску і проведення лотерей, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства, державного внутрішнього фінансового контролю, казначейського обслуговування бюджетних коштів, запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, забезпечує формування державної політики у сфері організації та контролю за виготовленням цінних паперів, документів суворої звітності та забезпечує формування та реалізацію єдиної державної податкової, митної політики, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску, державної політики у сфері видобутку, виробництва, використання та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння, їх обігу та обліку.

Місцевий бюджет – це надходження і витрати на виконання повноважень органів влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Місцезнаходження юридичної особи – це фактичне місце ведення діяльності чи розташування офісу, з якого проводиться щоденне керування діяльністю юридичної особи (переважно знаходиться керівництво) та здійснення управління і обліку.

Місце проживання фізичної особи – це житловий будинок, квартира, інше приміщення, придатне для проживання в ньому (гуртожиток, готель тощо), у відповідному населеному пункті, в якому фізична особа проживає постійно, переважно або тимчасово, що розташований за певною адресою, за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою-підприємцем.

Місцевий фінансовий орган – це установа, що відповідно до законодавства України здійснює функції з складання, виконання місцевих бюджетів, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. Для цілей Бюджетного кодексу України орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань фінансів віднесено до місцевих фінансових органів. Сільський, селищний, міський (міста районного значення) голова забезпечує виконання функцій місцевого фінансового органу, якщо такий орган не створено згідно із законом.

Молодший персонал з аудиту – це співробітники фірми, які не мають достатнього досвіду практичної роботи аудитором та зайняті в наданні аудиторських послуг.

Моніторинг – це сукупність заходів, спрямованих на виявлення фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, а також на запобігання та протидію фінансуванню тероризму.

Нагляд протягом виконання завдання – це процедури, що здійснюють призначені або залучені керівником аудиторської фірми особи у статусі аудитора для отримання впевненості стосовно того, що завдання виконуються відповідно до професійних стандартів.

Надзвичайна подія – це подія або операція, яка відрізняється від звичайної діяльності підприємства, та не очікується, що вона повторюватиметься періодично або в кожному наступному звітному періоді.

Надміру сплачені грошові зобов'язання – це суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату.

Надходження до бюджету – це доходи бюджету, повернення кредитів до бюджету, кошти від державних (місцевих) запозичень, кошти від приватизації державного майна (щодо державного бюджету), повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу/пред'явлення цінних паперів.

Належним чином оформлене повідомлення – це оформлене та подане до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, відповідно до вимог законодавства повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або повідомлення, яке містить додаткову інформацію про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Нарахування – це принцип бухгалтерського обліку, за яким доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

Наступний (ретроспективний) контроль – це контроль, який здійснюється суб'єктами державного фінансового контролю по закінченню реалізації управлінських рішень і здійснення операцій з фінансовими активами за результатами фінансово-господарської діяльності та/або по закінченню деякого періоду часу об'єктами державного фінансового контролю з метою виявлення фінансових недоліків і порушень, прийняття управлінських рішень щодо виправлення ситуації та притягнення до відповідальності винних осіб відповідно до законодавства.

Національна оцінка ризиків – це система заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу, уповноваженими органами державної влади із залученням інших суб'єктів (у разі потреби) з метою визначення (виявлення) ризиків (загроз) легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, їх аналіз, оцінка та розроблення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків.

Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Національне агентство з питань запобігання корупції (Національне агентство) – це центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку – це нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі – це нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності для розпорядників бюджетних коштів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, та фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, розроблений на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору та

затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.

Національний банк України (НБУ) – це центральний банк України, особливий центральний орган державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, Законом України «Про Національний банк України» та іншими законами України.

Невідмовна орендна угода – це орендна угода, за якою орендарем на початок строку оренди сплачено таку суму орендної плати, яка дає змогу орендодавцеві бути впевненим у продовженні строку оренди або яка може бути розірвана тільки:

- 1) з дозволу орендодавця;
- 2) якщо відбулася певна непередбачена подія;
- 3) у разі укладання орендарем нової угоди про оренду цього самого активу або замість нього іншого аналогічного за призначенням активу з тим самим орендодавцем.

Недобросовісна конкуренція – це будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності. Недобросовісною конкуренцією є неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання, створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції, неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці, а також інші дії, що кваліфікуються відповідно до частини першої цієї статті.

Недоїмка – це сума податку або сума збору, не сплачена в повному розмірі у встановлений законодавством термін.

Незалежність – це обов'язковість відсутності у аудитора при формуванні його думки фінансової, майнової, спорідненою або який-небудь інший зацікавленості у справах перевіряється економічного суб'єкта, що перевищує відношення за договором на здійснення аудиторських послуг, а також будь-якої залежно від третіх осіб.

Некомерційне господарювання – це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

Необхідна оборона – це дія, яка хоч і передбачена Кодексом про адміністративні правопорушення або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані

необхідної оборони, тобто при захисті державного або громадського порядку, власності, прав і свобод громадян, установленого порядку управління від протиправного посягання шляхом заподіяння посягаючому шкоди, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

Неплатоспроможність – це неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через відновлення його платоспроможності.

Неправомірні угоди між суб'єктами господарювання – це угоди або погоджені дії, спрямовані на:

- встановлення (підтримання) монопольних цін (тарифів), знижок, надбавок (доплат), націнок;
- розподіл ринків за територіальним принципом, обсягом реалізації чи закупівлі товарів, їх асортиментом або за колом споживачів чи за іншими ознаками - з метою їх монополізації;
- усунення з ринку або обмеження доступу до нього продавців, покупців, інших суб'єктів господарювання.

Непрактикуюча особа – це фізична особа, яка протягом трьох років до дати призначення: не провадить професійної діяльності з надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності; не була посадовою особою органів управління або працівником аудиторської фірми; не залучалася на договірних засадах до надання аудиторських послуг; не пов'язана з будь-яким суб'єктом аудиторської діяльності відносинами власності або контролю.

Неправомірна вигода – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Неприбуткові підприємства, установи та організації – це підприємства, установи та організації, основною метою діяльності яких є не одержання прибутку, а провадження благодійної діяльності та меценатства і іншої діяльності, передбаченої законодавством.

Непрямі аудиторські докази – це свідчення, що не мають безпосереднього відношення до фактів з певного питання.

Непрямі податки – це податки, які визначаються розміром споживання і не залежать від доходу чи майна платника, виступають у вигляді надбавки до ціни товару чи послуги і платником яких є кінцевий споживач даного товару чи послуги.

Нерезиденти – це:

- а) іноземні компанії, організації, утворені відповідно до законодавства інших держав, їх зареєстровані (акредитовані або легалізовані) відповідно до законодавства України філії, представництва та інші відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України;
- б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва інших держав і міжнародних організацій в Україні;
- в) фізичні особи, які не є резидентами України.

Нерухоме майно (нерухомість) – це земельні ділянки, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких неможливе без їх знецінення та зміни їх призначення.

Нецільове використання бюджетних коштів – це є їх витрачання на цілі, що не відповідають:

- бюджетним призначенням, встановленим законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет);
- напрямам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі) або в порядку використання бюджетних коштів;
- бюджетним асигнуванням (розпису бюджету, кошторису, плану використання бюджетних коштів).

Нормативно-правова перевірка – це глибокий аналіз змісту відображеної в документі господарської операції в плані відповідності чинним нормам, правилам, інструкцій. Вона дозволяє виявляти правильно оформлені, але помилкові по суті документи.

Неустойка (штраф, пеня) – це грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання.

Обвинувачення – це твердження про вчинення певною особою діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, висунуте в порядку, встановленому Кримінальним процесуальним кодексом.

Об'єднання підприємств – це господарська організація, утворена у складі двох або більше підприємств з метою координації їх виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань. Об'єднання підприємств утворюються підприємствами на добровільних засадах або за рішенням органів, які відповідно до цього Кодексу та інших законів мають право утворювати об'єднання підприємств. В об'єднання підприємств можуть входити підприємства, утворені за законодавством інших держав, а підприємства України можуть входити в об'єднання підприємств, утворені на території інших держав.

Об'єкт аудиту – це інформація про окремі або взаємопов'язані факти (явища або процеси) господарської діяльності суб'єкта господарського контролю, яка відображена в системі бухгалтерського обліку та інших джерелах інформаційної системи та підлягає кількісній і вартісній оцінці.

Об'єкт контролю – це підконтрольна установа, інший суб'єкт господарювання, включаючи його структурні та відокремлені підрозділи, які не є юридичними особами, щодо якого орган державного фінансового контролю має повноваження та підстави для проведення ревізії відповідно до законодавства.

Об'єкт оподаткування – це майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку.

Об'єкт фінансового контролю – це комплекс господарських процесів і грошових стосунків сфери матеріального виробництва і невиробничої сфери.

Об'єктивність – це принцип контролю, котрий зумовлює правильне, повне і об'єктивне пояснення результатів контролю на основі зіставлення змісту перевірених фактів із законами, основними положеннями, інструкціями і розпорядженнями керівних органів, які регулюють діяльність, що перевіряється, і дії посадових осіб при її виконанні.

Об'єкти цивільних прав – це речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, творчої діяльності, інформація, а також інші матеріальні і нематеріальні блага.

Обґрунтована впевненість – це високий, але не абсолютний рівень впевненості.

Облігація – це емісійний цінний папір, що засвідчує внесення її власником коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного паперу, в передбачений у ньому строк з виплатою фіксованого відсотка (якщо інше не передбачено умовами випуску).

Облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами.

Облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку,

складання та подання фінансової звітності.

Обов'язковий аудит фінансової звітності – це аудит фінансової звітності (консолідованої фінансової звітності) суб'єктів господарювання, які відповідно до законодавства зобов'язані оприлюднити або надати фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність) користувачам фінансової звітності разом з аудиторським звітом, що проводиться суб'єктами аудиторської діяльності на підставах та в порядку, передбачених цим Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

Обов'язкові резерви – це один із монетарних інструментів, за допомогою якого Національний банк України здійснює регулювання грошової маси в обігу, якою є тільки національна валюта.

Оборотні активи – це грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:

- 1) щире розкаяння винного;
- 2) відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди;
- 3) вчинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин;
- 4) вчинення правопорушення неповнолітнім;
- 5) вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року.

Обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:

- 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її;
- 2) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; вчинення правопорушення особою, яка раніше вчинила кримінальне правопорушення;
- 3) втягнення неповнолітнього в правопорушення;
- 4) вчинення правопорушення групою осіб;
- 5) вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;
- 6) вчинення правопорушення в стані сп'яніння. Орган (посадова особа), який накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру адміністративного правопорушення може не визнати дану обставину обтяжуючою.

Обстеження – це спеціальний прийом фінансового контролю, що полягає в ознайомленні контролюючих органів зі станом або окремим питанням фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю.

Обтяжливий контракт – це контракт, витрати (яких не можна уникнути) на виконання якого перевищують очікувані економічні вигоди від цього контракту.

Одержувач бюджетних коштів – це суб'єкт господарювання, громадська чи інша організація, яка не має статусу бюджетної установи, уповноважена розпорядником бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, та отримує на їх виконання кошти бюджету.

Оперативний лізинг (оренда) – це господарська операція фізичної або юридичної особи, що передбачає передачу орендарю основного фонду, придбаного або виготовленого орендодавцем, на умовах інших, ніж ті, що передбачаються фінансовим лізингом (орендою).

Оперативні плани – це детальні плани перевірки конкретного суб'єкта господарювання в короткостроковий період.

Оперативно-господарські санкції – це заходи оперативного впливу на правопорушника з метою припинення або попередження повторення порушень зобов'язання, що використовуються самими сторонами зобов'язання в односторонньому порядку.

Оперативно-розшукова діяльність – це система гласних і негласних пошукових, розвідувальних та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Операції споріднених сторін – це передавання коштів або обов'язків між спорідненими сторонами, незалежно від призначення ціни на них. Основні завдання аудиту – збирання достовірності вихідної інформації про господарсько-фінансову діяльність суб'єкта і формування на цій основі висновків про його реальний фінансовий стан.

Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Операційна нерухомість – це власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою використання для виробництва, або постачання товарів чи надання послуг, або ж в адміністративних цілях.

Операційний аудит (аудит господарської діяльності) – це перевірка будь-якої частини процедур і методів діяльності суб'єктів господарювання з метою оцінки продуктивності й ефективності. Результатом такого аудиту є рекомендації з удосконалення операцій.

Операційний (банківський) день – це частина робочого дня, протягом якої приймаються документи на переказ та на їх відкликання і, за наявності технічної можливості, здійснюється їх обробка, передача та виконання.

Операційний цикл – це проміжок часу між придбанням запасів для провадження діяльності і отриманням грошей та їх еквівалентів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг.

Операційний час – це регламентований внутрішнім режимом роботи банківської установи час роботи з клієнтами (у межах операційного дня), особливість якого полягає в тому, що всі розрахункові документи, прийняті банківською установою протягом цього часу, мають бути виконані (оброблені, передані в банк одержувача (платника), оформлені бухгалтерськими проведеннями за відповідними рахунками) у той самий робочий день.

Операції пов'язаних сторін – це передача активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншим пов'язаним сторонам.

Операція в іноземній валюті – це господарська операція, вартість якої визначена в іноземній валюті або яка потребує розрахунків в іноземній валюті.

Операція з давальницькою сировиною – це операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною належать операції, в яких сировина замовника на конкретному етапі її переробки становить не менш як 20 відсотків загальної вартості готової продукції.

Операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій – це операція, за якою заборгованість за придбані (отримані) товари (роботи, послуги) підприємство погашає інструментами власного капіталу (в тому числі акціями або опціонами на акції) та/або коштами (іншими активами) в сумі, яка визначається на основі вартості акцій або інших інструментів власного капіталу.

Орган державного фінансового контролю – це Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи.

Орган стягнення – це державний орган, уповноважений здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу в межах повноважень, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю – це орган, який складається з Ради нагляду за аудиторською діяльністю та Інспекції із забезпечення якості. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю забезпечує здійснення нагляду і несе відповідальність за нагляд за:

- 1) реєстрацією аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 2) впровадженням міжнародних стандартів аудиту;
- 3) контролем за атестацією аудиторів та безперервним навчанням аудиторів, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 4) контролем якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 5) дисциплінарними провадженнями щодо аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 6) застосуванням стягнень.

Органами соціального страхування – це страхові фонди, які здійснюють керівництво та управління окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, проводять збір та акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечують фінансування виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням та здійснюють інші функції згідно із затвердженими статутами.

Організована злочинність – це сукупність злочинів, що вчиняються у зв'язку з створенням та діяльністю організованих злочинних угруповань.

Оренда – це угода, за якою орендар набуває права користуватися необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.

Органи, що контролюють справляння надходжень бюджету – це органи державної влади, а також органи місцевого самоврядування, уповноважені здійснювати контроль за правильністю та своєчасністю справляння податків і зборів, інших надходжень бюджету.

Організаційні процедури – це дії, які мають виконати учасники кваліфікаційного іспиту, що забезпечують проведення сертифікації аудиторів.

Організаційний аудит – це аудит, який передбачає дослідження певної підсистеми або окремих структурних підрозділів.

Організаційно-господарські зобов'язання – це господарські зобов'язання, що виникають у процесі управління господарською діяльністю між суб'єктом господарювання та суб'єктом організаційно-господарських повноважень, в силу яких зобов'язана сторона повинна здійснити на користь другої сторони певну управлінсько-господарську (організаційну) дію або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Організація аудиту ефективності діяльності – це система комплексних заходів, спрямованих на координацію та функціонування дій взаємопов'язаних та взаємозалежних окремих елементів (частин) системи з метою оцінювання економічності, ефективності та результативності адміністративної діяльності.

Оренда цілісних майнових комплексів – це господарське зобов'язання, що виникає з різновиду договору оренди і характеризується насамперед специфікою об'єкта оренди, особливостями суб'єктного складу й змісту договору, процедури його укладання тощо.

Оскарження рішень контролюючих органів – це оскарження платником податку податкового повідомлення – рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені Податковим кодексом України за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку.

Основна діяльність – це операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Основні засоби – це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Офшор – це один з найвідоміших і найефективніших методів оптимізації оподаткування великих компаній. Основою цього методу є законодавство багатьох країн, які частково або повністю звільняють від оподаткування компанії, що належать нерезидентам.

Паспорт бюджетної програми – це документ, що визначає мету, завдання, напрями використання бюджетних коштів, відповідальних виконавців, результативні показники та інші характеристики бюджетної програми відповідно до бюджетного призначення, встановленого законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет), та цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник бюджетних коштів.

Патентування підприємницької діяльності – це дії, пов'язані з обов'язком суб'єкта підприємницької діяльності одержати торговий патент, і повноваженнями органів державного управління видати торговий патент.

Пенсійний фонд України – це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України – Міністра соціальної політики України.

Пеня – це плата у формі відсотків, що нараховані на суму податкової заборгованості (без врахування пені), що утримується з порушника податкового законодавства. Нараховується переважно пеня на суму податкової заборгованості (із врахуванням суми штрафних санкцій за їх наявності) з розрахунку певного відсотку річних від облікової ставки Національного банку України, що встановлена на день виникнення такої податкової заборгованості.

Первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення.

Перевалювання сутності над формою – це операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми.

Перевірка – форма контролю за окремими ділянками фінансово-господарської діяльності та системи управління або за окремими господарським операціями об'єкта контролю з метою виявлення і документування незаконних та невідповідних адміністративних заходів щодо утворення, розподілу або використання трудових і матеріальних ресурсів.

Перевірка за формою – це формальна (візуальна) перевірка правильності заповнення всіх реквізитів документу та виявлення наявності самостійних змін у встановлених формах документів, необумовлених виправлень, підчисток, наявність підписів, своєчасності складення документа і подання до бухгалтерії.

Перевірка документів по суті – це перевірка, яка дозволяє встановити законність і доцільність господарських операцій, правильність відображення операцій на рахунках та включення до статей затрат і валових доходів.

Перевірка правильності відображення господарських операцій з даних документів у реєстрах бухгалтерського обліку – це прийом контролю, сутність якого полягає у перевірці правильності визначення кореспонденції рахунків, виходячи зі змісту господарської операції, відображеної в документі, повноти наявності та відповідності документів із здійсненими в облікових реєстрах записами на рахунках бухгалтерського обліку.

Перешкоджання проведенню перевірки – це відмова суб'єкта аудиторської діяльності від проведення перевірки, відмова від надання групі із перевірки повної та достовірної інформації, документів щодо предмета перевірки, а також невиконання інших обов'язків.

Період, що ревізується (ревізійний) – це календарний термін, за який перевіряється діяльність підприємства, установи, організації.

Перманентний аудит – це аудит, який проводять безперервно у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства.

Персонал аудиторської фірми – це всі партнери, фахівці та молодший персонал, які задіяні в аудиторській діяльності фірми.

Підприємництво – це:

1) самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку;

2) господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку.

Підприємство – це самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими законами.

Підприємства, що становлять суспільний інтерес – це підприємства – емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до біржових торгів, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які належать до великих підприємств. Підприємство, що становить суспільний інтерес, зобов'язане утворити бухгалтерську службу на чолі з головним бухгалтером, до складу якої входять не менше двох осіб.

Підприємства, що контролюють інші підприємства (крім підприємств, що становлять суспільний інтерес), можуть не подавати консолідованої фінансової звітності, якщо разом із контрольованими підприємствами їхні показники на дату складання річної фінансової звітності не перевищують двох із таких критеріїв:

- 1) балансова вартість активів – до 4 мільйонів євро;
- 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 мільйонів євро;
- 3) середня кількість працівників – до 50 осіб.

План аудиту – це документ, який розглядає характер, час та обсяг аудиторських процедур, які повинні виконуватися працівниками аудиторської фірми для отримання достатніх та відповідних аудиторських доказів з метою зменшення аудиторського ризику до прийнято низького рівня. За своїм змістом є більш деталізованим, ніж загальна стратегія аудиту.

План рахунків бухгалтерського обліку – це систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку для відображення господарських операцій і накопичення бухгалтерської інформації про діяльність підприємства, необхідної користувачам для прийняття рішень.

Планова виїзна ревізія – це ревізія у підконтрольних установах, яка передбачена у плані роботи органу державної фінансової інспекції і проводиться за місцезнаходженням такої юридичної особи чи за місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така планова виїзна ревізія.

Плановість – це принцип контролю, що зумовлюється природою організації управління і необхідністю визначення як загальних цілей управління, так і конкретних цілей контролю. У зв'язку з цим суб'єкти контролю проводять свою роботу на основі річних, квартальних і місячних планів проведення контрольних заходів.

Платіж – це готівкова чи безготівкова (див. «переказ грошей») фінансово-грошова операція, пов'язана з розрахунками фізичних і юридичних осіб між собою, а також з органами державного управління.

Платіжна вимога – це розрахунковий документ, що містить вимогу стягувача або в разі договірної списання отримувача до банку, що обслуговує платника, здійснити без погодження з платником переказ визначеної суми коштів з рахунку платника на рахунок отримувача.

Платіжна система – це платіжна організація, члени платіжної системи та сукупність відносин, що виникають між ними при проведенні переказу коштів.

Платіжне доручення – це розрахунковий документ, який містить доручення платника банку або іншій установі – члену платіжної системи, що його обслуговує, здійснити переказ визначеної в ньому суми коштів зі свого рахунка на рахунок отримувача.

Платіжні документи – це документи встановленої форми, за допомогою яких юридичні та фізичні особи здійснюють розрахунки в безготівковому і готівковому порядку через установи банків відповідно до правил здійснення розрахункових і касових операцій, затверджених Національним банком України (платіжні доручення, платіжні вимоги, акредитиви, чеки, касові ордери, квитанції та ін.).

Платники податків – це фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з Податковим кодексом України або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з Податковим кодексом України.

Повне висвітлення полягає у тому, що фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі.

Повне товариство – це товариство, учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями усім майном, що їм належить.

Поворотна фінансова допомога – це сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення.

Пов'язані особи – це юридичні та/або фізичні особи, взаємовідносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють і які відповідають будь-якій з наведених нижче ознак:

- юридична особа, що здійснює контроль за господарською діяльністю платника податку або контролюється таким платником податку чи перебуває під спільним контролем з таким платником податку;

- фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль за платником податку;

- посадова особа платника податку, уповноважена здійснювати від імені платника податку юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення правових відносин, а також члени її сім'ї;

- платники податку – учасники об'єднання підприємств незалежно від його виду та організаційно-правової форми, що провадять свою господарську діяльність шляхом утворення такого об'єднання.

Пов'язана особа суб'єкта аудиторської діяльності – це будь-який суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми, пов'язаний із суб'єктом аудиторської діяльності спільною власністю, контролем та управлінням.

Пов'язані сторони – це особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною.

Погашені вимоги кредиторів – це задоволені вимоги кредиторів, вимоги, щодо яких досягнуто згоди про припинення, у тому числі заміну зобов'язання або припинення зобов'язання в інший спосіб, а також інші вимоги, які відповідно до цього Закону вважаються погашеними.

Погашення податкового боргу – це зменшення абсолютного значення суми такого боргу, підтверджене відповідним документом.

Подальші події – це події, що відбуваються між закінченням періоду та датою аудиторського звіту, та для визначення фактів, виявлених після аудиторського звіту.

Податкова вимога – це письмова вимога органу державної податкової служби до платника податків щодо погашення суми податкового боргу.

Податкова декларація – це документ, що подається платником податків контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Податкова застава – це спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений цим Кодексом. Податкова застава виникає на підставах, встановлених Податковим кодексом України.

Податкова консультація – це допомога контролюючого органу конкретному платнику податків стосовно практичного використання конкретної норми закону або нормативно-правового акта з питань адміністрування податків чи зборів, контроль за справлянням яких покладено на такий контролюючий орган.

Податкова пільга – це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених Податковим кодексом України.

Податкова політика – це:

- 1) основний напрям реалізації фінансової політики держави;
- 2) система спрямованих заходів, які реалізуються компетентними суб'єктами і спрямовані на вироблення, встановлення, регулювання, зміну відносин у сфері оподаткування.

Податкова різниця – це різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності, та доходами і витратами, визначеними згідно з Податковим кодексом України.

Податкове зобов'язання – це сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установленій законом строк).

Податкове повідомлення-рішення – це письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених Податковим Кодексом та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності.

Податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах – це письмове повідомлення контролюючого органу про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену документом іноземної держави, за яким здійснюється погашення такої суми грошового зобов'язання відповідно до міжнародного договору України.

Податкове правопорушення – це протиправне (здійснене порушення відповідно до податкового законодавства), винне діяння (дія або бездіяльність) особи, пов'язане з невиконанням або неналежним виконанням податкового обов'язку, за яке встановлена юридична відповідальність.

Податковий агент – це особа, на яку Податковим кодексом України покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків.

Податковий борг – це сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений Податковим кодексом України строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання.

Податковий борг в міжнародних правовідносинах – це грошове зобов'язання з урахуванням штрафних санкцій, пені за їх наявності та витрат, пов'язаних з його стягненням, несплачене в установленний строк, що на підставі відповідного документа іноземної держави є предметом стягнення, яке може бути звернуто відповідно до міжнародного договору України.

Податковий контроль – це система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти й своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Податковий кредит – це сума, на яку платник податку має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з Податковим кодексом України.

Податкові правовідносини – це відносини, що виникають відповідно до податкових норм (регулюють встановлення, зміну і відміну податкових платежів) і юридичних фактів, учасники яких наділені суб'єктивними правами і несуть юридичні обов'язки, пов'язані із сплатою податків і зборів до бюджетів і фондів.

Подарунок – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової; правопорушення, пов'язане з корупцією – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, за яке встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Податковий кредит – це сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з розділом V Податкового кодексу України.

Податковий ризик – це ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи.

Податок – це обов’язковий платіж, обов’язкові внески до бюджету відповідного рівня або до позабюджетного фонду, які здійснюються платниками в порядку та на умовах, визначених законодавчими актами.

Податок на додану вартість – це непрямий податок на товари і послуги, сучасна форма універсального акцизу, який установлюється щодо знову створеної у платника вартості.

Податок на доходи фізичних осіб – це податок, який належить до загальнодержавних податків і зборів. Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід.

Подвійне оподаткування – це оподаткування одного податкового об’єкта в окремого платника одним і тим самим (або аналогічними) податком за один і той самий відрізок часу (найчастіше податковий період).

Подія після дати балансу – це подія, яка відбувається між датою балансу і датою затвердження керівництвом фінансової звітності, підготовленої до оприлюднення, яка вплинула або може вплинути на фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

Позапланова виїзна ревізія – це ревізія, яка не передбачена в планах проведення заходів державного фінансового контролю і проводиться за наявності обставин, визначених Законом України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні".

Позика – це грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами, або нерезидентами, крім нерезидентів, які мають офшорний статус, позичальнику на визначений строк із зобов’язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики.

Позовна давність – це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу. Встановлено загальний строк позовної давності – три роки.

Помилка – це ненавмисне перекручення фінансової інформації, яке виникає в результаті арифметичних або логічних похибок в облікових записках і розрахунках, недогляду в дотриманні повноти обліку, неправильне, невідповідне відображення в обліку окремих фактів господарської діяльності, наявності і складу майна, вимог і зобов’язань.

Помилково сплачені грошові зобов’язання – це суми коштів, які на певну дату надійшли до відповідного бюджету від юридичних осіб (їх філій, відділень, інших відокремлених підрозділів, що не мають статусу юридичної особи) або фізичних осіб (які мають статус суб’єктів підприємницької

діяльності або не мають такого статусу), що не є платниками таких грошових зобов'язань.

Попередження злочинів – це здійснення спеціальними суб'єктами передбачених законом заходів для недопущення розвитку злочинного наміру на попередніх стадіях вчинення злочину, виявлення ознак скоєних злочинів, встановлення осіб, які їх скоїли, притягненню цих осіб до відповідальності, відновлення порушених прав, свобод і законних інтересів громадян та відшкодування збитків від злочинних дій.

Попередній контроль – це контроль, який здійснюється суб'єктами державного фінансового контролю на етапі розгляду і прийняття управлінських рішень та здійснення операцій з фінансовими і матеріальними ресурсами іншими активами об'єктами державного фінансового контролю з метою упередження порушення фінансового, у тому числі бюджетного, законодавства об'єктами державного фінансового контролю.

Посадові особи органу державного фінансового контролю – це працівник або група у складі двох і більше працівників органу державного фінансового контролю, що в межах компетенції органу державного фінансового контролю проводять ревізію або зустрічну звірку.

Послідовність – це постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у державному секторі, і повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності.

Посадові особи органів акціонерного товариства – це фізичні особи – голова та члени наглядової ради, виконавчого органу, ревізійної комісії, ревізор акціонерного товариства, а також голова та члени іншого органу товариства, якщо утворення такого органу передбачено статутом товариства.

Потенційний конфлікт інтересів – це наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Поточна дебіторська заборгованість – це сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Поточний контроль – це контроль, який здійснюється суб'єктами державного фінансового контролю під час реалізації управлінських рішень та здійснення операцій з фінансовими активами за оперативною інформацією з метою дотримання вимог законодавства та інших нормативно-правових актів України, на підставі яких виконуються управлінські рішення об'єктами державного фінансового контролю.

Поточні зобов'язання – це зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Поточні плани – це плани, у яких пов'язуються всі напрямки діяльності фірми і робота всіх функціональних підрозділів на поточний фінансовий рік.

Поточні перевірки – це засіб оперативного систематичного контролю конкретних операцій господарської діяльності підприємств.

Поточні контрольні перевірки – це засіб оперативного систематичного контролю конкретних операцій господарської діяльності підприємств, і здійснюються усіма контрольними органами з питань, які входять до їх компетенцій.

Право власності – це право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб.

Правове регулювання – це форма регулювання суспільних відносин, яка забезпечує відповідність поведінки їхніх учасників вимогам і дозволам, що містяться у нормах права. Механізм правового регулювання містить такі елементи, як правові норми, правові відносини, правова відповідальність, правова свідомість та ін.

Правовідносини – це врегульовані нормами права суспільні відносини, учасники яких мають суб'єктивні права та юридичні обов'язки, і, на відміну від інших суспільних відносин, охороняються державною владою від порушень.

Правоздатність – це здатність особи мати права та обов'язки. Розрізняють правоздатність громадян і правоздатність юридичних осіб.

Правоздатність громадян – це правоздатність, яка виникає з моменту народження і припиняється зі смертю.

Правоздатність юридичних осіб – це правоздатність, яка виникає з моменту реєстрації – моменту видання компетентним органом постанови про утворення юридичної особи, а припиняється ліквідацією згідно чинного законодавства.

Правоохоронна діяльність – це державна правомірна діяльність, що полягає у впливі на поведінку людини або групи людей з боку вповноваженої державою посадової особи шляхом охорони права, відновлення порушеного права, припинення або розгляду порушення права, його виявлення або розслідування з обов'язковим додержанням установлених у законі процедур для цієї діяльності.

Правоохоронні органи – це державні органи, що на підставі законодавства держави здійснюють правоохоронну (правозастосовну та правозахисну) діяльність, яка спрямована на забезпечення законності і правопорядку, захист прав та інтересів громадян, соціальних груп, суспільства і держави, попередження, припинення правопорушень, застосування державного примусу або заходів громадського впливу до осіб, які порушили закон та правопорядок.

Правосвідомість – це форма суспільної свідомості, що містить в собі сукупність поглядів, почуттів, емоцій, ідей, теорій та концепцій, а також уявлень і настанов, які характеризують відношення особи, суспільної групи і суспільства в цілому до чинного чи бажаного права, а також до всього, що охоплюється правовим регулюванням.

Право інтелектуальної власності – це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом.

Право оперативного управління – це речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах, встановлених цим Кодексом та іншими законами, а також власником майна (уповноваженим ним органом).

Правочин – це дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Предмет аудиту – це стан економічних, організаційних, інформаційних та інших характеристик системи, що знаходиться в сфері аудиторської оцінки.

Предмет внутрішнього аудиту – це експертна оцінка адекватності та ефективності функціонування систем бух. обліку і внутрішнього контролю з метою недопущення небажаних відхилень.

Представник працівників боржника – це особа, уповноважена загальними зборами (конференцією), на яких присутні не менш як дві третини штатної чисельності працівників боржника, або відповідним рішенням первинної профспілкової організації боржника (а за наявності кількох

первинних організацій – їх спільним рішенням) представляти їх інтереси під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу.

Представництво – це:

1) відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює представництво і захист інтересів юридичної особи;

2) це правовідношення, в якому одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє.

Прибуток – це:

1) сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати;

2) об'єкт оподаткування в Україні, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду, встановлених згідно Податкового кодексу України, на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, визначених згідно Податкового кодексу України, з урахуванням правил, встановлених Податковим кодексом України.

Приватний інтерес – це будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Придбання – це об'єднання підприємств, у результаті якого покупець набуває контроль над чистими активами та діяльністю інших підприємств в обмін на передачу активів, прийняття на себе зобов'язань або випуск акцій.

Призупинення бюджетних асигнувань передбачає припинення повноважень на взяття бюджетного зобов'язання на відповідну суму на строк від одного до трьох місяців у межах поточного бюджетного періоду шляхом внесення змін до помісячного розпису асигнувань загального фонду бюджету або помісячного розпису спеціального фонду бюджету (плану асигнувань загального фонду бюджету або плану спеціального фонду бюджету та помісячного плану використання бюджетних коштів закладу вищої освіти, наукової установи або закладу охорони здоров'я.

Приєм контролю – це спеціальна дія (або певні дії), спрямована на виконання конкретного контрольного завдання.

Примітки до фінансової звітності – це сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними

національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності.

Принцип бухгалтерського обліку – це правило, яким слід керуватися під час вимірювання, оцінювання та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Принцип організації аудиту – це основні керівні правила організації виконання аудиторських перевірок.

Припинена діяльність – це ліквідований або визнаний як утримуваний для продажу компонент підприємства, який являє собою:

- а) відокремлюваний напрям або сегмент діяльності підприємства;
- б) частину єдиного скоординованого плану відмови від окремого напрямку або сегменту діяльності підприємства;
- в) дочірнє підприємство, що було придбане винятково з метою його перепродажу.

Природня монополія – це стан товарного ринку, за якого задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю продукції в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами господарювання, не можуть бути замінені у споживанні іншими, у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на такі товари, ніж попит на інші товари (послуги).

Проведення аудиту – це певна послідовність здійснення аудиторських процедур, що реалізуються через упорядковану системи способів та прийомів дослідження фактів господарського життя, в залежності від мети та завдань аудиту.

Програма аудиту – це документ, що містить перелік завдань у визначеній послідовності їх виконання, за допомогою яких отримуються достатні та надійні аудиторські докази у відповідності до мети перевірки щодо відповідного клієнта.

Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі – це метод управління бюджетними коштами для досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу.

Проект бюджету – це проект плану формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, що здійснюються органами державної влади (органами влади втономної Республіки Крим,

органами місцевого самоврядування) протягом бюджетного періоду, який є невід'ємною частиною проекту закону про Державний бюджет України (проекту рішення про місцевий бюджет).

Прожитковий мінімум – це вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Професійні стандарти – це стандарти завдань, Кодекс етики, Положення з національної практики.

Професійна таємниця аудитора – це інформація (матеріали, документи, інше), що стала відома аудитору в процесі надання аудиторських послуг та відповідає таким ознакам: є невідомою або не є загальнодоступною для широкого кола осіб; розголошення якої може завдати шкоди інтересам особи, яка звернулася до аудитора, суб'єкта аудиторської діяльності.

Професійна компетентність – це обов'язковість володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дозволяє аудитору кваліфіковано і якісно надавати професійні послуги.

Професійна поведінка – це дотримання пріоритету суспільних інтересів та обов'язок аудитора підтримувати високу репутацію своєї професії, утримуючись від здійснення вчинків, несумісних з наданням аудиторських послуг та здатних знизити повагу та довіру до професії аудитора, завдати шкоди її громадському іміджу.

Професійна таємниця – це матеріали, документи, інші відомості, якими користуються в процесі та у зв'язку з виконанням своїх посадових обов'язків посадові особи державних органів, що здійснюють регулювання ринків фінансових послуг, та особи, які залучаються до здійснення цих функцій, і які забороняється розголошувати у будь-якій формі до моменту прийняття рішення відповідним уповноваженим державним органом.

Професіонали – це керівники кожного з рівнів фірми, які є сертифікованими аудиторами України та мають достатній досвід практичної роботи аудитором.

Профіцит бюджету – це перевищення доходів бюджету над його видатками (з урахуванням різниці між поверненням кредитів до бюджету та наданням кредитів з бюджету).

Процедури перевірки на суттєвість – це перевірки, що виконуються для одержання аудиторських доказів з метою виявлення суттєвих перекручень у фінансовій звітності. Вони бувають двох типів: у вигляді перевірок операцій та залишків на рахунках і проведення аналітичних процедур.

Прямі аудиторські докази – це докази, які підтверджуються первинними документами та обліковими регістрами.

Прямі податки – це податки, які встановлюються безпосередньо до платників, їх розмір залежить від масштабів об'єкта оподаткування. Прямі податки:

- платить і несе на собі одна особа;
- закладають у ціну на стадії виробництва у виробників;
- стягуються за декларацією і за кадастрами;
- стягуються з виробництва цінностей: доходу і майна.

Пряме підпорядкування – це відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень тощо, контролю за їх виконанням.

Публічні видатки – це витрати публічних грошових фондів, які виражають урегульовані правовими нормами соціально-економічні відносини публічного характеру, що складаються при розподілі (перерозподілі) та використанні коштів публічних фондів та забезпечують задоволення публічного інтересу, визнаного державою чи органами місцевого самоврядування.

Публічні фінанси – це фінанси, власником яких є держава й територіальні громади.

Рада нагляду за аудиторською професією складається із семи осіб, по одному представнику від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, і трьох осіб з числа непрактикуючих осіб. Три особи з числа непрактикуючих осіб обираються за відкритим конкурсом із прозорою процедурою номінаційним комітетом, що формується шляхом делегування по одному представнику від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Аудиторської палати

України та трьох представників професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів.

Рахункова палата – це постійно діючий орган контролю, що від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням; проводить фінансовий аудит та аудит ефективності щодо надходжень до державного бюджету податків, зборів, обов'язкових платежів та інших доходів, включаючи адміністрування контролюючими органами таких надходжень; здійснення державних закупівель за рахунок коштів державного бюджету; виконання державних цільових програм, інвестиційних проектів, державного замовлення, надання державної допомоги суб'єктам господарювання за рахунок коштів державного бюджету; управління коштами державного бюджету центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів; інших операцій, пов'язаних із надходженням коштів до державного бюджету та їх використанням.

Реальний конфлікт інтересів – це суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Ревізія – це метод документального контролю за фінансово-господарською діяльністю підгалузей, об'єднання, підприємства, установи, організації, дотриманням законодавства з фінансових питань, достовірністю обліку і звітності, спосіб документального викриття нестач, розтрат, привласнень та крадіжок коштів і матеріальних цінностей, попередження фінансових зловживань. За наслідками ревізії складається акт.

Ревізія місцевого бюджету – це форма контролю за виконанням функцій із складання і виконання місцевого бюджету, яка полягає в одночасному проведенні ревізій стану дотримання вимог бюджетного законодавства місцевими фінансовими органами, органами Казначейства і учасниками бюджетного процесу, що здійснюють управління коштами відповідного місцевого бюджету чи комунальним майном та/або їх використовують.

Реєстр аудиторських фірм та аудиторів – це автоматизована система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право на провадження аудиторської діяльності в Україні.

Реєстр контрольних дій – це документ, що містить перелік проведених у ході контрольного заходу дій інспекторів на об'єктах контролю (вилучення документів, опечатування приміщень, огляд об'єктів контролю, проведення інвентаризації, контрольне обмірювання, ідентифікація тощо).

Резиденти – це:

а) юридичні особи та їх відокремлені особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України з місцезнаходженням як на її території, так і за її межами;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізична особа – резидент – фізична особа, яка має місце проживання в Україні.

Результативність (effectiveness) – це співвідношення між виходом товарів, послуг та інших результатів діяльності організації та використаними на їх виробництво ресурсами, дієвість, успішність.

Релевантні докази – це докази, які мають цінність для вирішення поставленої проблеми.

Ризик аналітичних процедур – це ризик того, що аналітичні процедури не можуть виявити суттєвих помилок.

Ризик грошового потоку – це імовірність зміни величини майбутнього грошового потоку, пов'язаного з монетарним фінансовим інструментом.

Ризик ліквідності – це імовірність втрат внаслідок неспроможності виконати свої зобов'язання у зв'язку з неможливістю реалізувати фінансові активи за справедливою вартістю.

Ризик надмірної довіри – це ризик того, що результати проведеної аудитором вибіркової перевірки підтверджують визначений аудитором рівень ризику невідповідності управління підприємством, але реальне значення такого ризику значно більше.

Ризик невиявлення – це ризик того, що аудиторські процедури підтвердження не завжди можуть виявити помилки, що існують у залишку по певному рахунку або по певній категорії операцій, які можуть бути суттєвими самі по собі або у комплексі з перекрученнями в інших залишках бухгалтерських рахунків чи операцій.

Ризик системи внутрішнього контролю та організації бухгалтерського обліку – це ризик неефективності внутрішнього контролю та системи бухгалтерського обліку.

Ринковий збір – це плата за торгові місця на ринках і в павільйонах, на критих та відкритих столах, майданчиках для торгівлі з автомашин, візків,

мотоциклів, ручних візків, що справляється з юридичних осіб і громадян, які реалізують сільськогосподарську і промислову продукцію та інші товари.

Ринковий ризик – це імовірність того, що вартість фінансового інструмента змінюватиметься внаслідок змін ринкових цін незалежно від того, чи спричинені ці зміни факторами, які притаманні конкретному типу цінних паперів чи їх емітенту, або факторами, які впливають на вартість усіх цінних паперів в обігу на ринку.

Рівень суттєвості – це ступінь впливу виявленого порушення (недоліку) чи групи порушень (недоліків) на результати діяльності об'єкта аудиту, а також на достовірність фінансової звітності.

Робоча документація – це записи, за допомогою яких аудитор під час проведення аудиторської перевірки фіксує процедури перевірки, тести, отриману інформацію і відповідні висновки.

Робочі документи аудитора – це документи в електронній або паперовій формі та записи в електронній або паперовій формі, зроблені аудитором під час планування, підготовки і надання аудиторських послуг, в яких міститься вся інформація, яку аудитор вважає важливою для правильного виконання перевірки, а також розкриваються використані процедури, тести, отримана інформація і висновки, до яких дійшов аудитор у результаті проведення аудиту.

Розкриття – це надання інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності.

Розмір мінімальної заробітної плати – це грошова сума, що дорівнює місячному розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому приймається процесуальне рішення або здійснюється процесуальна дія.

Розподіл контрольних повноважень – це принцип контролю, який передбачає загальну можливість розмежування між відповідними суб'єктами функцій ініціації, організації, виконання контрольних дій та контролю за виконанням рішень. Більш конкретно він проявляється як загальносистемний принцип розмежування місця, ролі, завдань та функцій органів державного фінансового контролю.

Розпорядник бюджетних коштів – це бюджетна установа в особі її керівника, уповноважена на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань, довгострокових зобов'язань за енергосервісом та здійснення витрат бюджету.

Розрахунки – це виплата грошей за роботу, за борговими зобов'язаннями, оплата рахунків.

Роялті – це компенсація, яка виплачується протягом обумовленого терміну за використання авторських патентних прав, природних ресурсів.

Самозайнята особа – це платник податку, який є фізичною особою-підприємцем або проводить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Самоконтроль – це здійснення контрольних функцій щодо проведеної роботи відповідно до нормативів та інших нормативних документів самими працівниками фірми незалежно від їхньої посади.

Санаційний аудит – це поглиблений аналіз фінансово-господарського стану підприємств, який здійснюється на підприємствах, що знаходяться у фінансовій кризі. Основна його мета – оцінити санаційну спроможність господарської структури, визначивши структури, визначивши глибину фінансової кризи та причини її виникнення, виявивши можливості подолання кризи та провести експертизу наявної санаційної концепції.

Санкція фінансово-правової норми – це вказівка на юридичні наслідки виконання чи невиконання правил поведінки, встановленої у диспозиції, або умов, визначених у гіпотезі фінансово-правової норми; спосіб захисту приписів, установлених фінансово-правовою нормою.

Свідоцтво про державну реєстрацію – це документ встановленого зразка, який засвідчує факт внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію юридичної особи або фізичної особи-підприємця.

Своєчасність і превентивність – це принцип, який означає орієнтацію на завчасне проведення контрольних дій і передбачає запобігання виникненню відхилень, порушень і проявляється в превентивності контрольних заходів відносно здійснення фактів господарської діяльності.

Секвестр:

1) секвестр (юриспруденція):

а) заборона або обмеження, що встановлюються органами державної влади на використання або розпорядження яким-небудь майном;

б) передача ділимого майна третій особі (в управління чи на зберігання) з метою подальшої передачі особі, що виграє судовий процес. Розрізняють добровільний, за волевиявленням сторін процесу, і примусовий, за рішенням суду;

2) секвестр (медицина) – ділянка кістки, що омертвіла. Секвестри видаляються самостійно або при оперативному втручанні (секвестротомія);

3) секвестр (економіка) – скорочення витрат при виконанні окремих статей або всього державного бюджету.

Секретаріат Аудиторської палати України – це підрозділ, який займається веденням поточних справ у Аудиторській палаті України. Порядок діяльності Секретаріату Аудиторської палати України визначається положенням, що затверджує з'їзд аудиторів України. Секретаріат очолює Виконавчий директор, який призначається на посаду з'їздом аудиторів України та працює в Аудиторській палаті України за основним місцем роботи і має бути непрактикуючою особою. Виконавчий директор згідно з укладеним трудовим договором несе персональну відповідальність за використання майна та коштів Аудиторської палати України і створення належних умов для діяльності Аудиторської палати України.

Середні підприємства – це підприємства, які не відповідають критеріям для малих підприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- 1) балансова вартість активів – до 20 мільйонів євро;
- 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 40 мільйонів євро;
- 3) середня кількість працівників – до 250 осіб.

Середньооблікова чисельність працівників – це кількість працівників у юридичних осіб, визначена за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики, з урахуванням усіх найманих працівників і осіб, що працюють за цивільно-правовими договорами та за сумісництвом більш як один календарний місяць, а також найманих працівників представництв, філій, відділень та інших відокремлених підрозділів в еквіваленті повної зайнятості, крім найманих працівників, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку.

Сертифікат аудитора – це офіційний документ, який засвідчує рівень професійних знань, необхідних для здійснення аудиту підприємств різних форм власності на території України.

Сертифікація – це визначення кваліфікаційної придатності кандидата на зайняття аудиторською діяльністю шляхом перевірки відповідності його освіти та досвіду роботи вимогам Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» і складання ним письмового кваліфікаційного іспиту.

Система контролю якості – це формалізована сукупність принципів, методів і правил, які застосовує суб'єкт аудиторської діяльності для здійснення контролю якості аудиторських послуг, а також заходи та дії, які він здійснює для впровадження політики контролю якості та моніторингу відповідності системи контролю якості встановленим вимогам.

Система контролю якості аудиторських послуг складається з політики та процедур, розроблених та впроваджених суб'єктами аудиторської діяльності відповідно до міжнародних стандартів аудиту.

Системність – це принцип контролю, котрий означає, що при проведенні контрольних заходів повинні розглядатись усі сторони об'єкту контролю і вся система його взаємозв'язків по вертикалі й горизонталі структури управління.

Слідство – це форма контролю, котра являє собою процесуальні дії, у ході яких установлюється провина відповідальних посадових, службових осіб у здійсненні тих чи інших порушень, пов'язаних із присвоєнням матеріальних цінностей, безгосподарністю, службовим зловживаннями. Слідство проводиться судово-слідчими правоохоронними органами й регулюється особливим процесуальним законодавством.

Служба безпеки України (СБУ) – це державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України.

Служба фінансових розслідувань (СФР) – це правоохоронна організація у сфері охорони економічної безпеки держави, що створюється урядом України. Метою СФР є протидія економічним злочинам (пропонується).

Службове розслідування – це форма контролю дотримання працівниками підприємств, організацій службових обов'язків, також нормативно-правових актів, які регулюють виробничі відносини. Проводиться спеціальною комісією за наказом керівника підприємства у разі виявлення крадіжок, нестач, втрат.

Соціальна допомога – це грошова допомога або допомога в натуральній формі, що здебільшого фінансується з бюджету та добровільних пожертвувань і сплачуються людям, які перебувають у нужді, як на основі перевірки їхнього доходу та засобів існування, так і за певними критеріями без перевірки доходу.

Соціальне страхування – це загальнообов'язкове державне соціальне страхування у вигляді системи прав, обов'язків і гарантій, яке передбачає надання соціального захисту у вигляді матеріального забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати

годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.

Спеціальний аудит – це аудит, проведення якого визначають відповідно до потреб адміністрації.

Спеціальний торговий патент – це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта господарювання на особливий порядок оподаткування відповідно до закону. Порядок патентування певних видів підприємницької діяльності встановлюється законом.

Спеціальний податковий режим – це система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів.

Спеціальна дисциплінарна відповідальність – це відповідальність, яка відрізняється від загальної колом осіб, до яких вона застосовується та колом суб'єктів, уповноважених її застосовувати, порядком оскарження тощо (наприклад, до суддів, державних службовців).

Спеціальний фонд бюджету – це складова бюджету, яка містить надходження до бюджету, призначені для спрямування на конкретні заходи, та витрати з бюджету на реалізацію цих заходів, які проводяться за рахунок відповідних надходжень.

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції – це органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

Спільна діяльність – це господарська діяльність зі створенням або без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними.

Спільний контроль – це розподіл контролю за господарською діяльністю відповідно до угоди про ведення спільної діяльності.

Споріднена особа – це основна компанія, її дочірні компанії (філії) та споріднені компанії. Установа вважається спорідненою іншій установі в межах корпоративного об'єднання, якщо:

- установа (філія) повністю підпорядкована, або контролюється (основною) установою;

- установа (основна) та її філії контролюються третьою стороною — головною компанією (засновником корпоративного об'єднання).

Спостереження (обстеження) – це прийоми фактичного контролю стану об'єктів, їх якісних характеристик. Наприклад, при контролі дотримання правил безпеки зберігання матеріальних цінностей умов збереження, порядку видачі матеріальних цінностей у структурні підрозділи підприємства і та ін.

Справедлива вартість – це сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.

Ставка податку – це розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування. Базовою (основною) ставкою податку визначається ставка, що встановлена такою для окремого податку відповідним розділом Податкового кодексу України.

Стадії бюджетного процесу:

- 1) складання проектів бюджетів;
- 2) розгляд проекту та прийняття закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет);
- 3) виконання бюджету, включаючи внесення змін до закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет);
- 4) підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього.

Статутний капітал – це капітал акціонерного товариства, що утворюється з суми номінальної вартості всіх розміщених акцій товариства.

Стаття – це елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, установленим Національним положенням (стандартом) 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності".

Сторони кримінального провадження – це з боку обвинувачення: слідчий, керівник органу досудового розслідування, прокурор, а також потерпілий, його представник та законний представник у випадках, установлених цим Кодексом; з боку захисту: підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, їхні захисники та законні представники.

Сторони у справі про банкрутство – це конкурсні кредитори (представник комітету кредиторів), боржник (банкрут).

Стратегічний аудит – це аудит, який вирішує питання стратегії розвитку фірми, компанії на перспективу.

Стратегічний план – це довгостроковий план на 5-15 років, у якому формуються основні цілі фірми на перспективу, конкретні завдання, прив'язані за часом до ресурсів, загальна стратегія досягнення поставлених цілей.

Страхова відповідальність – це:

1) (страхове покриття) – зобов'язання страховика сплачувати страхове відшкодування або страхову суму за передбаченої умовами страхування сукупності подій або окремої події. Страхове відшкодування (страхова виплата) – це грошова сума, що виплачується страховиком, відповідно до умов договору страхування, при настанні страхового випадку;

2) перелік ризиків, від яких захищає договір страхування;

3) елемент системи страхової відповідальності.

Страхова сума – це грошова сума, у межах якої страховик, відповідно до умов страхування, зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.

Страхова шкода – це вартість повністю знищеного в результаті страхової події майна або знеціненої частини пошкодженого майна, вираженої у грошовій формі. Страхова шкода це збиток майну певної особи внаслідок заподіяння шкоди цій особі або невиконання укладеного з цією особою договору, що підлягає відшкодуванню страховиком.

Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія) – це плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховику згідно з договором страхування.

Страховий фонд – це цільові страхові фонди з:

– пенсійного страхування;

– медичного страхування;

– страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням;

– страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань;

– страхування на випадок безробіття.

Страхові фонди беруть на себе зобов'язання щодо надання застрахованим особам матеріального забезпечення і соціальних послуг при настанні страхових випадків.

Страхування – це діяльність спеціально уповноважених державних організацій та суб'єктів господарювання (страховиків), пов'язана з наданням страхових послуг юридичним особам або громадянам (страхувальникам) щодо захисту їх майнових інтересів у разі настання визначених законом чи договором страхування подій (страхових випадків), за рахунок грошових фондів, які формуються шляхом сплати страхувальниками страхових платежів.

Страхуванням у сфері господарювання – це діяльність, спрямована на покриття довготермінових та короткотермінових ризиків суб'єктів господарювання з використанням заощаджень через кредитно-фінансову систему або без такого використання.

Строк корисного використання (експлуатації) – це очікуваний період, протягом якого необоротні активи використовуватиме підприємство або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг).

Структура знань – це перелік дисциплін, знаннями з яких повинен володіти кандидат на отримання сертифікату аудитора. Вона охоплює знання з аудиту та суміжних з ним галузей.

Субвенція – це міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції.

Субсидія – це фінансова або інша підтримка державними органами виробництва, переробки, продажу, транспортування, експорту, споживання конкретного товару, завдяки якій суб'єкт господарсько-правових відносин одержує пільги (прибутки).

Суб'єкт аудиторської діяльності – це аудиторська фірма або аудитор, що відповідає таким критеріям: провадить аудиторську діяльність як фізична особа – підприємець або провадить незалежну професійну діяльність; набув права на провадження аудиторської діяльності на підставах та в порядку, передбачених чинним законодавством; включений до Реєстру як суб'єкт аудиторської діяльності.

Суб'єкт великого підприємництва (відповідно до Господарського кодексу України) – це юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Суб'єкти господарювання – це учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Суб'єктами господарювання є:

1) господарські організації — юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства,

створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;

2) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці.

Суб'єкт державного аудиту – це державні аудитори, які мають певні повноваження на здійснення державного аудиту і відповідають певним вимогам.

Суб'єкти аудиторської діяльності – це включені до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів аудиторські фірми та аудитори, які займаються аудиторською діяльністю індивідуально, як фізичні особи – підприємці.

Суб'єкти державного контролю – це законодавчі, виконавчі та судові органи влади, котрі організують здійснення фінансового контролю на всіх рівнях державного управління.

Суб'єкт злочину – це будь-яка службова особа органу виконавчої влади або місцевого самоврядування, підприємства, установи чи організації незалежно від форми власності, до повноважень якої входить виконання функцій із формування, розподілу, перерозподілу, безпосереднього використання бюджетних коштів, дотримання вимог щодо пропорційного скорочення чи фінансування видатків бюджету.

Суб'єкт малого підприємництва (відповідно до Господарського кодексу України) – це:

1) фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи – підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

2) юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Суб'єкт оподаткування – це юридична або фізична особа, якій належить сплачувати податок відповідно до норми закону. Головною ознакою суб'єкта оподаткування є наявність доходу чи майна.

Суб'єкт фінансового права – це особа, учасник фінансових відносин, яка за своїми особливостями фактично може бути носієм суб'єктивних прав і

обов'язків. Так, згідно зі ст. 67 Конституції України кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, установлених законом.

Суб'єкти природної монополії – це суб'єкти господарювання будь-якої форми власності (монопольні утворення), які виробляють (реалізують) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.

Суб'єкти середнього підприємництва (відповідно до Господарського кодексу України) – це суб'єкти господарювання, які не належать до суб'єктів великого і малого підприємництва.

Суб'єкти страхової діяльності у сфері господарювання – це страховики здійснюють страхову діяльність за умови одержання ліцензії на право проведення певного виду страхування. Страховик має право займатися лише тими видами страхування, які визначені в ліцензії.

Суб'єкти права інтелектуальної власності – це творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до цього Кодексу, іншого закону чи договору.

Суборенда – це угода про передачу орендарем орендованого ним об'єкта в оренду третій особі.

Судове провадження – це кримінальне провадження у суді першої інстанції, яке включає підготовче судове провадження, судовий розгляд і ухвалення та проголошення судового рішення, провадження з перегляду судових рішень в апеляційному, касаційному порядку, а також за нововиявленими або виключними обставинами.

Судовий збір – це загальнодержавний збір, який сплачується на всій території України за подання заяв, скарг до суду, а також за видачу судами документів, та входить до складу судових витрат.

Судово-бухгалтерська експертиза – це дослідження і вирішення спеціалістами, вченими питань, що потребують спеціальних знань у галузі науки, економіки і права на стадії досудового розслідування з порушеної справи або її розгляду безпосередньо в суді, а також для забезпечення доказів на стадії підготовки справи до слухання.

Сукупний дохід – це зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками).

Суміжні з аудитом галузі знань – це знання з бухгалтерського обліку, фінансів та інформаційних технологій, основ економіки та управління, права і оподаткування.

Сумлінність – це обов'язковість надання аудитором професійних послуг з належною ретельністю, уважністю, оперативністю та належним використанням своїх здібностей.

Сумнівний борг – це поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником.

Суспільно корисні роботи полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких та перелік об'єктів, на яких порушники повинні виконувати ці роботи, визначає відповідний орган місцевого самоврядування. Суспільно корисні роботи призначаються районним, районним у місті, міським чи міськрайонним судом (суддею) на строк від ста двадцяти до трьохсот шістдесяти годин і виконуються не більше восьми годин, а неповнолітніми – не більше двох годин на день.

Суттєвий вплив – це повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової, господарської та комерційної політики об'єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики. Свідченням суттєвого впливу, зокрема, можуть бути:

- 1) володіння двадцятьма або більше відсотками акцій (статутного капіталу) підприємства;
- 2) представництво в раді директорів або аналогічному керівному органі підприємства;
- 3) участь у прийнятті рішень;
- 4) взаємообмін управлінським персоналом;
- 5) забезпечення підприємства необхідною техніко-економічною інформацією.

Суттєва інформація – це інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та керівництвом підприємства.

Суцільна інвентаризація – це інвентаризація, якою охоплюються всі види зобов'язань та всі активи підприємства незалежно від їх місцезнаходження, у тому числі предмети, що передані у прокат, оренду або перебувають на реконструкції, модернізації, консервації, у ремонті, запасі або резерві незалежно від технічного стану.

Суцільна перевірка – це перевірка конкретної операції або групи операцій на всіх стадіях облікового циклу.

Таксономія фінансової звітності – це склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю. Таксономія фінансової звітності затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.

Твердий контракт – це контракт у письмовій формі, що передбачає обмін визначеної кількості ресурсів за встановленою ціною на конкретну майбутню дату (дати), має визначений строк виконання, не містить відкладальних або скасувальних умов, не може бути розірваний і змінений в односторонньому порядку та передбачає забезпечення виконання контракту.

Тематична перевірка – це вивчення однієї або кількох сторін діяльності підконтрольного об'єкта. Результати тематичної перевірки, одержані на підставі документального і фактичного контролю, оформляються актами або доповідними записками.

Тендер – це процес вибору компанії, що постачає товар, виконує роботу чи надає послуги на конкурсній основі.

Теперішня вартість – це дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства.

Тести систем контролю – це тести, що виконуються для одержання аудиторських доказів щодо відповідності структури та ефективності функціонування систем обліку та внутрішнього контролю.

Технологічний контроль – це прийом контролю інженерної і технічної підготовки виробництва, а також якості виробленої продукції, її відповідності технічним умовам і ДОСТАм, здійснюваний відділом технічного контролю (ОТК) та іншими службами підприємства у процесі попереднього, поточного і подальшого контролю виробництва. Одним із видів технологічного контролю є контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво.

Тимчасова податкова різниця – це різниця між оцінкою активу або зобов'язання за даними фінансової звітності та податковою базою цього активу або зобов'язання відповідно.

Тимчасова різниця, що підлягає вирахуванню – це тимчасова податкова різниця, що призводить до зменшення податкового прибутку (збільшення податкового збитку) у майбутніх періодах.

Тимчасова різниця, що підлягає оподаткуванню – це тимчасова податкова різниця, що включається до податкового прибутку (збитку) у майбутніх періодах.

Тимчасово вільні кошти єдиного казначейського рахунку та валютних рахунків бюджету – це обсяг коштів, що обліковуються на рахунках у Казначействі України, отримані як надходження бюджетів, відволікання яких не призведе до втрати платоспроможності бюджетів (спроможність своєчасно і в повному обсязі здійснювати платежі та розраховуватися за всіма зобов'язаннями) та виникнення заборгованості протягом періоду, на який передбачається розміщення таких коштів на депозитах або шляхом придбання державних цінних паперів і спрямування на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів та Пенсійного фонду України з подальшим їх поверненням до кінця поточного бюджетного періоду.

Товар – це вироблена продукція (товарні запаси), виконані роботи та послуги.

Товариство з додатковою відповідальністю – це товариство, статутний (складений) капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів. Учасники такого товариства відповідають за його боргами своїми внесками до статутного (складеного) капіталу, а при недостатності цих сум – додатково належним їм майном в однаковому для всіх учасників кратному розмірі до внеска кожного учасника.

Товариство з обмеженою відповідальністю – це товариство, що має статутний капітал, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами. Максимальна кількість учасників товариства з обмеженою відповідальністю може досягати 100 осіб.

Товарно-матеріальні цінності – це сукупність предметів праці, призначених для обробки, переробки або використання у промисловому виробництві, будівництві, сільському господарстві, а також засоби праці, які за чинним законодавством включаються до складу оборотних засобів як малоцінні та швидкозношувальні предмети або як товари для продажу.

Торги – це метод укладення договорів купівлі-продажу, при якому покупець оголошує конкурс для продавців на товар з наперед визначеними характеристиками. Після порівняння одержаних пропозицій покупець підписує контракт з тим продавцем, який запропонував товар на більш вигідних умовах.

Торговий патент – це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта господарювання займатися певними видами підприємницької діяльності впродовж встановленого строку.

Трансферти – це кошти, одержані від інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших держав або міжнародних організацій на безоплатній та безповоротній основі, а міжбюджетні трансферти – кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

Трансфертні платежі – це форма перерозподілу частини національного доходу через державний бюджет, що передбачає виплату пенсій і допомоги населенню, субсидій підприємцям, відсотків за державним боргом.

Узагальнююча податкова консультація – це оприлюднення позиції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, щодо практичного використання окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, що склалася за результатами узагальнення індивідуальних податкових консультацій, наданих контролюючими органами платникам податків, та/або у разі виявлення обставин, що свідчать про неоднозначність окремих норм такого законодавства.

Умове звільнення від оподаткування митними платежами – це звільнення від сплати митних платежів, застосування якого передбачає дотримання певних умов та обмежень під час використання товарів і транспортних засобів комерційного призначення, розпорядження ними після їх випуску.

Умове звільнення від оподаткування податком на додану вартість та акцизним податком у разі ввезення товарів на митну територію України – це звільнення (умовне повне або умовне часткове) від сплати нарахованого податкового зобов'язання у разі розміщення товарів у митних режимах, що передбачають звільнення від оподаткування за умови дотримання вимог митного режиму, встановлених Митним кодексом України.

Уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) суб'єкта підприємницької діяльності – боржника – це особа, уповноважена загальними зборами учасників (акціонерів), що володіють більш як половиною статутного капіталу боржника, представляти їхні інтереси під час провадження у справі про банкрутство з правом дорадчого голосу.

Уповноважена особа контролюючого органу – це посадова (службова) особа контролюючого органу, уповноважена керівником такого органу на виконання певних його функцій в порядку, передбаченому Податковим кодексом України.

Уповноважені контролери – це аудитори, які у відповідності з вимогами Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських

послуг, включені в реєстр уповноважених контролерів, який веде АПУ.

Уповноважені з контролю якості організації – це визнані АПУ професійні організації аудиторів та/або бухгалтерів, які уклали з АПУ угоду про здійснення зовнішніх перевірок систем контролю якості суб'єктів аудиторської діяльності у відповідності з Положенням про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг.

Управління бюджетними коштами – це сукупність дій учасника бюджетного процесу відповідно до його повноважень, пов'язаних з формуванням та використанням бюджетних коштів, здійсненням контролю за дотриманням бюджетного законодавства, які спрямовані на досягнення цілей, завдань і конкретних результатів своєї діяльності та забезпечення ефективного, результативного і цільового використання бюджетних коштів.

Управління державним (місцевим) боргом – це сукупність дій, пов'язаних із здійсненням запозичень, обслуговуванням і погашенням державного (місцевого) боргу, інших правочинів з державним (місцевим) боргом, що спрямовані на досягнення збалансованості бюджету та оптимізацію боргового навантаження

Установчі документи суб'єкта господарювання – це рішення про його утворення або засновницький договір, а у випадках, передбачених законом, статут (положення) суб'єкта господарювання.

Ухилення від сплати податків – це повне або часткове уникнення оподаткування незаконним шляхом, включаючи приховування оподаткованого прибутку, зменшення суми податку завдяки поданню в податкові органи завідомо неправдивих даних або документів.

Учасниками відносин у сфері господарювання – це суб'єкти господарювання, споживачі, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, а також громадяни, громадські та інші організації, які виступають засновниками суб'єктів господарювання чи здійснюють щодо них організаційно-господарські повноваження на основі відносин власності.

Учасники державного аудиту – це окремі особи або їх групи, які тією чи іншою мірою беруть участь у здійсненні державного аудиту.

Учасники кримінального провадження – це сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання

про арешт, інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), заявник, свідок та його адвокат, понятий, заставодавець, перекладач, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, секретар судового засідання, судовий розпорядник.

Учасники судового провадження – це сторони кримінального провадження, потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, представник персоналу органу пробації, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, а також інші особи, за клопотанням або скаргою яких у випадках, передбачених цим Кодексом, здійснюється судове провадження.

Учасники у справі про банкрутство – це сторони, забезпечені кредитори, арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, державний орган з питань банкрутства, Фонд державного майна України, представник органу місцевого самоврядування, представник працівників боржника, уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) суб'єкта підприємницької діяльності – боржника, а також у випадках, передбачених Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", інші особи, які беруть участь у провадженні у справі про банкрутство.

Фактичний контроль – це контроль, який проводиться безпосередньо на об'єкті контролю і передбачає такі дії щодо реального стану підконтрольного об'єкта, як вимірювання, обміри, зважування, лабораторний аналіз та подальше співзставлення їх з нормативними та обліковими даними для виявлення розбіжностей.

Фактична перевірка – це перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Така перевірка здійснюється контролюючим органом щодо дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, патентів, свідоцтв, у тому числі про виробництво та обіг підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами).

Фактори ризику (ризикові операції) – це можливі порушення, недоліки та проблеми, ризикові операції, які негативно вплинули або можуть вплинути

на рівень управління фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання, досягнення ним поставлених цілей і завдань, ефективне використання ресурсів, результати фінансово-господарської діяльності, а також можливі резерви для підвищення ефективності та поліпшення фінансових і виробничих результатів діяльності об'єкта аудиту.

Факторинг – це придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги. За своєю сутністю факторинг є фінансовою операцією, яка здійснюється на платній основі у договірній формі та полягає у придбанні фінансовою установою права вимоги у грошовій формі з поставки товарів або надання послуг із прийняттям ризику виконання такої вимоги та приймання платежів.

Фальсифікація бухгалтерських документів і записів – це оформлення наперед неправильних або фальсифікованих документів бухгалтерського обліку і записів у реєстрах бухгалтерського обліку.

Фахівці – це співробітники фірми, які мають достатній досвід практичної роботи аудитором і зайняті в наданні аудиторських послуг, крім професіоналів, а також експерти, яких було залучено Фірмою.

Філія – це відокремлений підрозділ юридичної особи, що розташований поза її місцезнаходженням та здійснює всі або частину її функцій.

Фінансова експертиза – це форма державного фінансового контролю, яка передбачає дослідження і оцінку законодавчих та інших нормативно-правових актів, фінансових і економічних результатів діяльності, підготовку обґрунтованих висновків та пропозиції для прийняття рішень щодо об'єкта експертного дослідження.

Фінанси органів місцевого самоврядування (фінанси місцеві) – це сукупність відносин, урегульованих нормами фінансового права, що виникають між органами місцевого самоврядування та територіальними громадами, органами державної влади, підприємствами, установами, організаціями з приводу формування, розподілу та використання коштів фондів органів місцевого самоврядування з метою задоволення публічного інтересу територіальної громади та виконання органами місцевого самоврядування функцій у процесі реалізації власних і делегованих державою повноважень.

Фінансова відповідальність – це вид юридичної відповідальності, що полягає у застосуванні до порушника фінансово-правової норми та фінансової дисципліни у галузі фінансової діяльності держави й органів місцевого самоврядування заходів державного примусу уповноваженим на те державно-владним органом (інколи – безпосередньо самим правопорушником) шляхом застосування до правопорушника фінансово-правових санкцій.

Фінансова гарантія – це передбачене контрактам право позикодавця отримувати грошові кошти від гаранта і відповідно зобов'язання гаранта сплатити грошові кошти позикодавцеві, якщо позичальник не виконає своїх зобов'язань.

Фінансова дисципліна – це стан дотримання органами державної влади й місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання всіх форм власності, об'єднаннями громадян, посадовими особами, громадянами України та іноземними громадянами визначених законодавством та нормативно-правовими актами фінансово-правових норм.

Фінансовий аудит – це дослідження фінансової звітності, систем внутрішнього контролю і аудиту та окремих трансакцій у підконтрольних організаціях з метою встановлення порушень та розбіжностей між фактичними даними й законодавчими нормами.

Фінансова діяльність – це діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства.

Фінансова дисципліна – це додержання порядку і правил здійснення фінансово-кредитних операцій, зберігання і раціонального використання грошових коштів та інших матеріальних цінностей

Фінансова допомога – це фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі.

Фінансова експертиза – це форма державного фінансового контролю, яка передбачає дослідження і оцінку законодавчих та інших нормативно-правових актів, фінансових й економічних результаті діяльності, підготовку обґрунтованих висновків та пропозиції для прийняття рішень щодо об'єкта експертного дослідження.

Фінансова звітність – це звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Фінансова система – це:

1) сукупність різних сфер фінансових відносин або сукупність фінансових інститутів, які забезпечують процес утворення і використання коштів відповідних централізованих та децентралізованих грошових фондів з метою здійснення фінансової діяльності держави;

2) сукупність органів державної влади та місцевого самоврядування, які шляхом здійснення своїх повноважень реалізують фінансову політику держави (інституціональне розуміння).

Фінансова установа – це юридична особа, яка відповідно до закону надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги (операції), пов'язані з наданням фінансових послуг, у випадках, прямо визначених законом, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку.

Фінансове зобов'язання – це контрактне зобов'язання:

- а) передати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому підприємству;
- б) обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно не вигідних умовах.

Фінансове оздоровлення – це комплекс заходів, спрямованих на поліпшення фінансового становища банку (зокрема, забезпечення достатності капіталу, підвищення платоспроможності, ліквідності, дохідності, поліпшення структури активів та зобов'язань) та усунення порушень, причин та умов, що призвели до погіршення фінансового становища.

Фінансове посередництво – це діяльність, пов'язана з отриманням та перерозподілом фінансових коштів, крім випадків, передбачених законодавством. Фінансове посередництво здійснюється установами банків та іншими фінансово-кредитними організаціями.

Фінансове правопорушення – це у правовій протиправне (винне) діяння або бездіяльність, що зазіхає на встановлений державою порядок фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування і яке невідворотно має бути покаране, що передбачено нормами фінансового, адміністративного, кримінального законодавства.

Фінансовий актив – це:

- а) грошові кошти та їх еквіваленти;
- б) контракт, що надає право тримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства;
- в) контракт, що надає право обмінятися фінансовими інструментами з іншим підприємством на потенційно вигідних умовах;
- г) інструмент власного капіталу іншого підприємства.

Фінансовий контроль – це діяльність державних і муніципальних та інших публічних органів, наділених відповідними повноваженнями, яка спрямована на забезпечення законності, фінансової дисципліни при здійсненні публічної фінансової діяльності.

Фінансовий кредит – це кошти, що надаються банком-резидентом або нерезидентом, що кваліфікується як банківська установа згідно із законодавством країни перебування нерезидента, або резидентами і

нерезидентами, які мають згідно з відповідним законодавством статус небанківських фінансових установ, а також іноземною державою або його офіційними агентствами, міжнародними фінансовими організаціями та іншими кредиторами – нерезидентами юридичній чи фізичній особі на визначений строк для цільового використання та під процент.

Фінансовий моніторинг – це механізм здійснення постійного спостереження за фінансовою діяльністю, насамперед кредитних установ, а також оцінка, аналіз і прогноз імовірності здійснення незаконних фінансових операцій. Метою фінансового моніторингу є запобігання здійсненню та своєчасне виявлення фінансових операцій, пов'язаних із легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості – це гарантований державою в межах наявних бюджетних ресурсів рівень фінансового забезпечення повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів місцевого самоврядування, що використовується для визначення обсягу міжбюджетних трансфертів.

Фінансові послуги – це операції з фінансовими активами, які здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, – і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

Фінансові правовідносини – це врегульовані фінансово-правовими нормами суспільні відносини, які виникають у сфері формування, розподілу, перерозподілу і використання коштів публічних фондів, контролю за їх використанням та у сфері грошового обігу.

Фінансові розслідування – це збирання, закріплення, усебічний розгляд, вивчення фінансової звітності та відстеження фінансових операцій, що спрямовані на виявлення протиправних діянь, пов'язаних з отриманням, використанням чи розподілом фінансових ресурсів. Головною метою фінансового розслідування є виявлення та документування фактів руху грошових коштів під час здійснення злочинної діяльності, зв'язків між джерелами походження грошових коштів і тим, коли вони були одержані та де зберігаються, що може стати доказом та джерелом інформації про злочинну діяльність.

Фінансово-кредитна установа – це юридична особа, яка наділена правом на здійснення фінансових послуг чи правом займатися кредитною діяльністю на підставі відповідної ліцензії.

Фінансово-правова норма – це загальнообов'язковий припис компетентних органів державної влади та органів місцевого самоврядування з приводу мобілізації, розподілу і використання коштів централізованих і децентралізованих фондів, що виражається у категоричній формі та забезпечений силою державного примусу. Фінансово-правові норми визначають права і обов'язки учасників фінансових відносин, обставин, за наявності яких вони стають носіями прав і обов'язків, і передбачають відповідальність за невиконання приписів держави; містять приписи і заборони, що встановлюються державою з приводу мобілізації, розподілу, використанню коштів фондів.

Фінансування – це:

1) метод розподілу коштів централізованих і децентралізованих грошових фондів держави та органів місцевого самоврядування;

2) діяльність, пов'язана із забезпеченням грошовими ресурсами соціальних, економічних та інших потреб держави, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб.

Фінансування бюджету – це надходження та витрати бюджету, пов'язані із зміною обсягу боргу, обсягів депозитів і цінних паперів, кошти від приватизації державного майна (щодо державного бюджету), зміна залишків бюджетних коштів, які використовуються для покриття дефіциту бюджету або визначення профіциту бюджету.

Фіскальні ризики – це чинники (включаючи умовні зобов'язання та квазіфіскальні операції), що можуть призводити до зменшення надходжень бюджету та/або потребувати додаткових витрат бюджету, відповідно спричинити збільшення дефіциту бюджету та державного (місцевого) боргу порівняно з плановими бюджетними показниками.

Фонд соціального страхування – це орган, який здійснює керівництво та управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та медичним страхуванням, провадить акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечує фінансування виплат за цими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та здійснює інші функції згідно із затвердженим статутом.

Форензік (forensic) – це юридичне розслідування дотримання менеджментом підприємства норм і правил за ініціативою власників або ради директорів з метою виявлення ознак порушення менеджерами чинного законодавства, а також внутрішніх регламентів і стандартів компанії роботодавця.

Формальна перевірка – це перевірка, яка полягає у візуальній перевірці правильності записів усіх реквізитів звітності та виявленні наявності самостійних змін у встановлених формах звітності, необумовлених виправлень, підчисток, наявності підписів.

Холдингова компанія – це публічне акціонерне товариство, яке володіє, користується, а також розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами акцій (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств (крім пакетів акцій, що перебувають у державній власності).

Хронологічний аналіз господарських операцій – це перевірка реальної можливості здійснення тієї або іншої господарської операції шляхом дослідження хронології записів у регістрах бухгалтерського обліку і в документах.

Централізовані грошові фонди – це кошти, що перебувають у розпорядженні держави як суб'єкта публічної влади та органів місцевої влади й місцевого самоврядування, за рахунок яких фінансуються державні та місцеві видатки, здійснюється капітальне будівництво, інвестиційна та інноваційна діяльність, утримується соціально-культурна невиробнича сфера – освіта, наука, фізична культура та спорт, охорона здоров'я; утримуються органи державної влади, правоохоронні органи тощо.

Цивільна відповідальність – це встановлені нормами цивільного права юридичні наслідки невиконання або неналежного виконання особою передбачених цивільним правом обов'язків, що пов'язано з порушенням суб'єктивних цивільних прав іншої особи.

Цивільно-правова відповідальність – це передбачене законом або договором і забезпечене силою державного примусу правовідношення, яке настає в результаті вчинення правопорушення і яке виражається в обов'язку учасників цивільно-правових відносин понести додаткові позбавлення майнового характеру за вчинене правопорушення, з метою найбільш повного відновлення або компенсації порушених прав потерпілої особи. Вона спрямована на еквівалентне відшкодування потерпілому заподіяної шкоди, та її застосування, таким чином, має на меті відновлення майнової сфери потерпілого від правопорушення (майнові санкції стягуються з правопорушника на користь потерпілого).

Цільові завдання державного фінансового контролю – це виявлення на підконтрольних об'єктах порушень принципів законності, ефективності, доцільності й економії при формуванні та використанні державних фінансових та матеріальних ресурсів, відхилень від прийнятих норм, стандартів на найбільш ранній стадії; встановлення причин, винуватців і забезпечення

відшкодування заподіяних збитків; розробка та вжиття заходів щодо запобігання встановленим порушенням у майбутньому.

Цільове фінансування – це призначення коштів для певної мети; використання коштів з певною метою; кошти не можуть бути використані для інших потреб.

Цінні папери – це документи встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошові або інші майнові права, визначають взаємовідносини особи, яка їх розмістила (видала), і власника, та передбачають виконання зобов'язань згідно з проспектом їх емісії (за емісійними цінними паперами), а також можливість передачі прав, що випливають із цих документів, іншим особам.

Частка меншості – це частина чистого прибутку (збитку) та чистих активів дочірнього підприємства, яка не належить материнському підприємству (прямо або через інші дочірні підприємства).

Чесність – це обов'язкова прихильність аудитора професійному обов'язку і проходження загальним нормам моралі.

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – це дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів.

Шахрайство – це навмисно неправильне відображення і подання даних обліку і звітності посадовими особами і керівництвом підприємства.

Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) – це плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Штрафні санкції – це господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

Юридична відповідальність – це різновид соціальної відповідальності, який закріплений у законодавстві і забезпечуваний державою юридичний обов'язок правопорушника пізнати примусового позбавлення певних цінностей,

що йому належать. Іншими словами, це застосування до винної особи примусових заходів за вчинене правопорушення.

Юридичний обов'язок – це міра необхідної поведінки особи. Це об'єктивно необхідна та можлива поведінка, котра забезпечує реальність можливостей, наданих суспільством та державою індивіду.

Якісна робота аудиторів – це робота, виконана на основі принципів аудиту відповідно до нормативних актів.

Розділ 3. Нормативно-законодавча база

БЮДЖЕТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

від 08.07.2010 р. № 2456-VI (ВИТЯГ)

Розділ V.

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Глава 17. КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 109. Повноваження Верховної Ради України з контролю за дотриманням бюджетного законодавства

1. Верховна Рада України здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства у процесі:

1) розгляду Бюджетної декларації;

{Пункт 1 частини першої статті 109 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4731-VI від 17.05.2012; в редакції Закону № 2646-VIII від 06.12.2018}

2) розгляду проекту та прийняття закону про Державний бюджет України;

3) внесення змін до закону про Державний бюджет України;

4) виконання закону про Державний бюджет України, у тому числі шляхом заслуховування звітів про виконання Державного бюджету України (включаючи звіти головних розпорядників коштів державного бюджету про використання ними бюджетних коштів та результати виконання відповідних бюджетних програм);

5) розгляду річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України;

6) використання кредитів (позик), що залучаються державою від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій.

{Пункт 6 частини першої статті 109 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

Верховна Рада України здійснює контроль за діяльністю Рахункової палати щодо виконання нею повноважень, визначених законом.

{Абзац частини першої статті 109 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2592-VI від 07.10.2010; в редакції Закону № 176-VIII від 10.02.2015}

2. До повноважень Комітету Верховної Ради України з питань бюджету належать:

1) підготовка питання щодо Бюджетної декларації та попередній розгляд проекту закону про Державний бюджет України;

{Пункт 1 частини другої статті 109 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4731-VI від 17.05.2012, № 2646-VIII від 06.12.2018}

2) надання до поданих на розгляд Верховної Ради України законопроектів висновків щодо їх впливу на показники бюджету та відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини;

3) попередній розгляд річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України та підготовка проекту рішення щодо цього звіту для розгляду Верховною Радою України;

4) попередній розгляд інформації Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Казначейства України, інших центральних органів виконавчої влади про стан виконання закону про Державний бюджет України протягом відповідного бюджетного періоду;

5) взаємодія з Рахунковою палатою (включаючи попередній розгляд висновків і пропозицій Рахункової палати щодо результатів контролю за дотриманням бюджетного законодавства).

{Пункт 5 частини другої статті 109 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2592-VI від 07.10.2010; в редакції Закону № 176-VIII від 10.02.2015}

За зверненням Комітету Верховної Ради України з питань бюджету органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування надають інформацію про державний бюджет та місцеві бюджети, необхідну йому для підготовки та попереднього розгляду бюджетних питань.

3. Комітети Верховної Ради України беруть участь у попередньому розгляді питання щодо Бюджетної декларації та проекту закону про Державний бюджет України, а також попередньо розглядають питання про виконання Державного бюджету України (включаючи висновки і пропозиції Рахункової палати щодо результатів контролю за дотриманням бюджетного законодавства) в частині, що віднесена до компетенції комітетів.

{Частина третя статті 109 в редакції Закону № 2592-VI від 07.10.2010; із змінами, внесеними згідно із Законом № 4731-VI від 17.05.2012; в редакції Закону № 176-VIII від 10.02.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

Стаття 110. Повноваження Рахункової палати з контролю за дотриманням бюджетного законодавства

1. До повноважень Рахункової палати належить здійснення контролю за надходженням та використанням коштів Державного бюджету України, у тому числі за утворенням, обслуговуванням і погашенням державного боргу, ефективністю управління коштами державного бюджету, використанням коштів місцевих бюджетів у частині трансфертів, що надаються з державного бюджету, а також за надходженням закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків і зборів або їх частки та за використанням коштів місцевих бюджетів у частині видатків, передбачених пунктом 2 частини першої статті 82 цього Кодексу, які визначаються функціями держави і передані на виконання Автономній Республіці Крим та місцевому самоврядуванню.

{Частина перша статті 110 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2621-VIII від 22.11.2018}

2. Рахункова палата за підсумками кожного кварталу подає Верховній Раді України висновки про стан виконання закону про Державний бюджет України, а також пропозиції щодо усунення порушень, виявлених у звітному бюджетному періоді.

{Стаття 110 в редакції Законів № 2592-VI від 07.10.2010, № 176-VIII від 10.02.2015}

Стаття 111. Повноваження Міністерства фінансів України та місцевих фінансових органів з контролю за дотриманням бюджетного законодавства

1. Міністерство фінансів України здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу як щодо державного бюджету, так і місцевих бюджетів, якщо інше не передбачено законодавством України.

Міністерство фінансів України в межах своїх повноважень забезпечує реалізацію єдиної державної політики у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства, координує та спрямовує діяльність органів виконавчої влади, уповноважених на проведення контролю за дотриманням бюджетного законодавства, якщо інше не передбачено законодавством.

{Абзац другий частини першої статті 111 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

2. Місцеві фінансові органи здійснюють контроль за дотриманням бюджетного законодавства на кожній стадії бюджетного процесу щодо місцевих бюджетів.

3. Міністерство фінансів України та місцеві фінансові органи у встановленому законодавством порядку одержують від центральних і місцевих органів виконавчої влади,

підприємств, установ та організацій, банків та інших фінансових установ усіх форм власності пояснення, матеріали та інформацію з питань, що виникають під час складання, розгляду, затвердження і виконання бюджетів та звітування про їх виконання.

Стаття 112. Повноваження Казначейства України з контролю за дотриманням бюджетного законодавства

1. До повноважень Казначейства України з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення контролю за:

1) веденням бухгалтерського обліку всіх надходжень і витрат державного бюджету та місцевих бюджетів, крім випадку, передбаченого абзацами третім і четвертим частини другої статті 78 цього Кодексу, складанням та поданням фінансової і бюджетної звітності;

{Пункт 1 частини першої статті 112 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014}

2) бюджетними повноваженнями при зарахуванні надходжень бюджету;

3) відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету;

4) відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми;

{Пункт 4 частини першої статті 112 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

5) відповідністю платежів взятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням.

Казначейство України в межах своїх повноважень забезпечує організацію та координацію діяльності головних бухгалтерів бюджетних установ та контроль за виконанням ними своїх повноважень шляхом оцінки їх діяльності.

{Абзац сьомий частини першої статті 112 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2856-VI від 23.12.2010}

Стаття 113. Повноваження органів державного фінансового контролю з контролю за дотриманням бюджетного законодавства

{Назва статті 113 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3614-VI від 07.07.2011, № 5463-VI від 16.10.2012}

1. До повноважень органів державного фінансового контролю з контролю за дотриманням бюджетного законодавства належить здійснення контролю за:

{Абзац перший частини першої статті 113 із змінами, внесеними згідно із Законом № 3614-VI від 07.07.2011}

1) цільовим, ефективним та результативним використанням коштів державного бюджету та місцевих бюджетів (включаючи проведення державного фінансового аудита);

{Пункт 1 частини першої статті 113 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

2) цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик), одержаних під державні (місцеві) гарантії;

3) достовірністю визначення потреби в бюджетних коштах при складанні планових бюджетних показників;

4) відповідністю взятих бюджетних зобов'язань розпорядниками бюджетних коштів відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми;

{Пункт 4 частини першої статті 113 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

4-1) відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів довгострокових зобов'язань за енергосервісом затвердженим в установленому порядку умовам закупівлі енергосервісу;

{Частина першу статті 113 доповнено пунктом 4-1 згідно із Законом № 328-VIII від 09.04.2015}

5) веденням бухгалтерського обліку, а також складанням фінансової і бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету;

{Пункт 5 частини першої статті 113 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

6) станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудита у розпорядників бюджетних коштів.

{Частина перша статті 113 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5463-VI від 16.10.2012}

2. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, щомісячно надає Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України та Міністерству фінансів України звіти про узагальнені результати контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

{Частина друга статті 113 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3614-VI від 07.07.2011, № 5463-VI від 16.10.2012}

Стаття 114. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим та відповідних місцевих рад з контролю за дотриманням бюджетного законодавства

1. Верховна Рада Автономної Республіки Крим та відповідні місцеві ради з контролю за дотриманням бюджетного законодавства здійснюють:

1) контроль за виконанням рішення про місцевий бюджет;

2) інші повноваження, передбачені цим Кодексом, законом про Державний бюджет України та рішенням про місцевий бюджет.

Стаття 115. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів відповідних місцевих рад з контролю за дотриманням бюджетного законодавства

1. Контроль за відповідністю бюджетному законодавству показників затверджених бюджетів, розпису бюджету, кошторисів бюджетних установ та інших документів, які використовуються у бюджетному процесі, здійснюється:

1) Радою міністрів Автономної Республіки Крим - щодо бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим значення та районних бюджетів Автономної Республіки Крим;

2) обласними державними адміністраціями - щодо районних та міських (міст обласного значення) бюджетів і бюджетів об'єднаних територіальних громад;

{Пункт 2 частини першої статті 115 із змінами, внесеними згідно із Законом № 176-VIII від 10.02.2015}

3) міськими державними адміністраціями в містах Києві та Севастополі - щодо районних у цих містах бюджетів;

4) районними державними адміністраціями - щодо міських (міст районного значення), селищних, сільських бюджетів;

{Пункт 4 частини першої статті 115 із змінами, внесеними згідно із Законом № 176-VIII від 10.02.2015}

5) виконавчими органами міських рад - щодо бюджетів районів у містах, сіл, селищ чи міст районного значення, що входять до складу цих міст.

Глава 18. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ЗАХОДИ ВПЛИВУ ЗА ВЧИНЕНІ ПОРУШЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 116. Порушення бюджетного законодавства

1. Порушенням бюджетного законодавства визнається порушення учасником бюджетного процесу встановлених цим Кодексом чи іншим бюджетним законодавством

норм щодо складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету та звітування про його виконання, а саме:

1) включення недостовірних даних до бюджетних запитів;
2) порушення встановлених термінів подання бюджетних запитів або їх неподання;
3) визначення недостовірних обсягів бюджетних коштів при плануванні бюджетних показників;

4) планування надходжень або витрат державного бюджету (місцевого бюджету), не віднесених до таких цим Кодексом чи законом про Державний бюджет України;

5) порушення встановленого порядку або термінів подання проекту закону про Державний бюджет України (проекту рішення про місцевий бюджет) на розгляд Верховної Ради України (Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевої ради);

6) порушення встановленого порядку або термінів розгляду проекту та прийняття закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет);

7) прийняття рішення про місцевий бюджет з порушенням вимог цього Кодексу чи закону про Державний бюджет України (в тому числі щодо складання бюджету в частині міжбюджетних трансфертів);

{Пункт 7 частини першої статті 116 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014}

8) порушення вимог цього Кодексу щодо затвердження державного бюджету (місцевого бюджету) з дефіцитом або профіцитом;

9) включення до складу спеціального фонду бюджету надходжень з джерел, не віднесених до таких цим Кодексом чи законом про Державний бюджет України;

10) зарахування надходжень бюджету на будь-які рахунки, крім єдиного казначейського рахунка (з урахуванням особливостей, визначених частиною дев'ятою статті 13 цього Кодексу), а також акумулювання їх на рахунках органів, що контролюють справляння надходжень бюджету;

{Пункт 10 частини першої статті 116 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014; в редакції Закону № 2646-VIII від 06.12.2018}

11) зарахування доходів бюджету до іншого, ніж визначено цим Кодексом чи законом про Державний бюджет України, бюджету, в тому числі внаслідок здійснення поділу податків і зборів та інших доходів між бюджетами з порушенням визначених розмірів;

12) здійснення державних (місцевих) запозичень, надання державних (місцевих) гарантій з порушенням вимог цього Кодексу;

13) прийняття рішень, що призвели до перевищення граничних обсягів державного (місцевого) боргу чи граничних обсягів надання державних (місцевих) гарантій;

14) розміщення тимчасово вільних коштів бюджету з порушенням вимог цього Кодексу;

15) створення позабюджетних фондів, порушення вимог цього Кодексу щодо відкриття позабюджетних рахунків для розміщення бюджетних коштів;

16) порушення порядку або термінів подання, розгляду і затвердження кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету, затвердження у кошторисах показників, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями;

16-1) порушення вимог цього Кодексу щодо затвердження головними розпорядниками бюджетних коштів порядків використання бюджетних коштів;

{Частина першу статті 116 доповнено пунктом 16-1 згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014}

17) порушення порядку або термінів подання і затвердження паспортів бюджетних програм;

{Пункт 17 частини першої статті 116 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

18) порушення встановлених термінів доведення документів про обсяги бюджетних асигнувань до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня або одержувачів бюджетних коштів;

19) порушення порядку та термінів відкриття (закриття) рахунків в органах Казначейства України;

20) взяття зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень, встановлених цим Кодексом чи законом про Державний бюджет України;

21) порушення порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань, включаючи необґрунтовану відмову в реєстрації або несвоєчасну реєстрацію бюджетних зобов'язань;

22) порушення вимог цього Кодексу при здійсненні попередньої оплати за товари, роботи та послуги за рахунок бюджетних коштів, а також порушення порядку і термінів здійснення такої оплати;

23) здійснення платежів за рахунок бюджетних коштів без реєстрації бюджетних зобов'язань, за відсутності підтвердних документів чи при включенні до платіжних документів недостовірної інформації, а також безпідставна відмова у проведенні платежу органами Казначейства України;

24) нецільове використання бюджетних коштів;

25) порушення вимог цього Кодексу при здійсненні витрат державного бюджету (місцевого бюджету) у разі несвоєчасного набрання чинності законом про Державний бюджет України (несвоєчасного прийняття рішення про місцевий бюджет);

26) надання кредитів з бюджету чи повернення кредитів до бюджету з порушенням вимог цього Кодексу та/або встановлених умов кредитування бюджету;

27) здійснення бюджетними установами запозичень у будь-якій формі або надання бюджетними установами юридичним чи фізичним особам кредитів з бюджету всупереч цьому Кодексу;

28) здійснення видатків, кредитування місцевого бюджету, які відповідно до цього Кодексу мають проводитися з іншого бюджету;

29) здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням всупереч цьому Кодексу чи закону про Державний бюджет України;

30) порушення вимог цього Кодексу щодо виділення коштів з резервного фонду бюджету;

31) порушення встановлених вимог щодо застосування бюджетної класифікації;

32) включення недостовірних даних до звітів про виконання державного бюджету (місцевого бюджету), річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет), а також порушення порядку та термінів подання таких звітів;

33) порушення встановлених вимог щодо ведення бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання бюджетів;

34) порушення встановлених порядку або термінів подання фінансової і бюджетної звітності бюджетних установ, а також подання такої звітності у неповному обсязі;

35) невідповідність даних, наведених у фінансовій і бюджетній звітності бюджетних установ, даним бухгалтерського обліку;

36) включення недостовірних даних до звітів про виконання паспортів бюджетних програм, а також порушення порядку та термінів подання таких звітів;

{Пункт 36 частини першої статті 116 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2646-VIII від 06.12.2018}

37) видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону;

38) здійснення видатків на утримання бюджетної установи одночасно з різних бюджетів всупереч цьому Кодексу чи закону про Державний бюджет України;

39) порушення вимог статті 28 цього Кодексу щодо оприлюднення та доступності інформації про бюджет;

40) інші випадки порушення бюджетного законодавства учасником бюджетного процесу.

Стаття 117. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства

1. За порушення бюджетного законодавства до учасників бюджетного процесу можуть застосовуватися такі заходи впливу:

1) попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства - застосовується в усіх випадках виявлення порушень бюджетного законодавства. Виявлені порушення бюджетного законодавства мають бути усунені в строк до 30 календарних днів;

2) зупинення операцій з бюджетними коштами - застосовується за порушення бюджетного законодавства, визначені пунктами 1-3, 10, 11, 14-29, 32-36, 38 і 40 частини першої статті 116 цього Кодексу, у порядку, встановленому статтею 120 цього Кодексу;

3) призупинення бюджетних асигнувань - застосовується за порушення бюджетного законодавства, визначені пунктами 20, 22-29, 38 і 40 частини першої статті 116 цього Кодексу.

Призупинення бюджетних асигнувань передбачає припинення повноважень на взяття бюджетного зобов'язання на відповідну суму на строк від одного до трьох місяців у межах поточного бюджетного періоду шляхом внесення змін до розпису бюджету (кошторису) у порядку, встановленому Міністерством фінансів України;

4) зменшення бюджетних асигнувань - застосовується за порушення бюджетного законодавства, визначені пунктом 24 (стосовно розпорядників бюджетних коштів), пунктом 29 та пунктом 38 частини першої статті 116 цього Кодексу.

Зменшення бюджетних асигнувань передбачає позбавлення повноважень на взяття бюджетного зобов'язання на відповідну суму на строк до завершення поточного бюджетного періоду шляхом внесення змін до розпису бюджету (кошторису) та у разі необхідності з подальшим внесенням змін до закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет) у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

5) повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету - застосовується за порушення бюджетного законодавства, визначене пунктом 24 (щодо субвенцій та коштів, наданих одержувачам бюджетних коштів) частини першої статті 116 цього Кодексу, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

6) зупинення дії рішення про місцевий бюджет - застосовується за порушення бюджетного законодавства, визначене пунктом 7 частини першої статті 116 цього Кодексу, у порядку, встановленому статтею 122 цього Кодексу;

7) безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів - застосовується за порушення бюджетного законодавства, визначене пунктом 28 частини першої статті 116 цього Кодексу.

Безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів передбачає стягнення органами Казначейства України коштів з місцевих бюджетів до державного бюджету, в тому числі і за рахунок зменшення обсягу трансфертів (базової дотації) місцевим бюджетам на відповідну суму, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

{Абзац другий пункту 7 частини першої статті 117 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014}

8) інші заходи впливу, які можуть бути визначені законом про Державний бюджет України, - застосовуються за порушення бюджетного законодавства згідно із таким законом.

Стаття 118. Застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства

1. Попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства з вимогою щодо усунення порушення бюджетного законодавства може застосовуватися учасниками

бюджетного процесу, уповноваженими цим Кодексом на здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

2. Рішення про застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, визначених пунктами 2-5 та 7 частини першої статті 117 цього Кодексу, приймається Міністерством фінансів України, органами Казначейства України, органами державного фінансового контролю, місцевими фінансовими органами, головними розпорядниками бюджетних коштів у межах встановлених їм повноважень на підставі протоколу про порушення бюджетного законодавства або акта ревізії та доданих до них матеріалів. Рішення набирає чинності з дня його підписання.

{Абзац перший частини другої статті 118 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3614-VI від 07.07.2011, № 5463-VI від 16.10.2012}

Форма та порядок складання протоколу про порушення бюджетного законодавства встановлюються Міністерством фінансів України.

3. Не допускається застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, визначених статтею 117 цього Кодексу, за раніше виявлені і усунені порушення бюджетного законодавства.

4. Інформація про результати здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства оприлюднюється органами, уповноваженими на здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства, якщо інше не передбачено законом.

Стаття 119. Нецільове використання бюджетних коштів

1. Нецільовим використанням бюджетних коштів є їх витрачання на цілі, що не відповідають:

бюджетним призначенням, встановленим законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет);

напрямам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми або в порядку використання бюджетних коштів (включаючи порядок та умови надання субвенцій);

{Абзац третій частини першої статті 119 із змінами, внесеними згідно із Законами № 3614-VI від 07.07.2011, № 2621-VIII від 22.11.2018, № 2646-VIII від 06.12.2018}

бюджетним асигнуванням (розпису бюджету, кошторису, плану використання бюджетних коштів).

Стаття 120. Зупинення операцій з бюджетними коштами

1. Зупинення операцій з бюджетними коштами полягає у зупиненні будь-яких операцій із здійснення платежів з рахунку порушника бюджетного законодавства. Механізм зупинення операцій з бюджетними коштами визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Зупинення операцій з бюджетними коштами можливе на строк до 30 днів у межах поточного бюджетного періоду, якщо інше не передбачено законом.

Стаття 121. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства

1. Посадові особи, з вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, несуть цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законом.

2. Порушення бюджетного законодавства, вчинене розпорядником чи одержувачем бюджетних коштів, може бути підставою для притягнення до відповідальності згідно з законами України його керівника чи інших відповідальних посадових осіб, залежно від характеру вчинених ними діянь.

Стаття 122. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства в частині міжбюджетних трансфертів

{Назва статті 122 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014}

1. У разі порушення вимог цього Кодексу та закону про Державний бюджет України щодо складання відповідного бюджету в частині міжбюджетних трансфертів Кабінету Міністрів України надається право протягом місяця з дня набрання чинності рішенням про бюджет Автономної Республіки Крим, обласний бюджет, бюджети міст Києва та Севастополя звернутися до суду з одночасним клопотанням про невідкладне зупинення дії рішення про відповідний місцевий бюджет до закінчення судового розгляду справи. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації до запровадження інституту представника Президента України наступного дня після підписання Головою Верховної Ради Автономної Республіки Крим чи відповідної місцевої ради рішення про місцевий бюджет або внесення до нього змін надсилають його Міністерству фінансів України.

{Частина перша статті 122 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014}

2. У разі порушення вимог щодо складання бюджету згідно із цим Кодексом та законом про Державний бюджет України в частині міжбюджетних трансфертів Голові Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голові обласної, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій надається право протягом місяця з дня набрання чинності рішенням про районний, міський (міста республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення), районний у містах Києві та Севастополі бюджети та бюджети об'єднаних територіальних громад звернутися до суду з одночасним клопотанням про невідкладне зупинення дії рішення про відповідний місцевий бюджет до закінчення судового розгляду справи. Районні державні адміністрації до запровадження інституту представника Президента України, виконавчі органи міських (міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення), районних у містах Києві та Севастополі рад, рад відповідних об'єднаних територіальних громад, наступного дня після підписання керівником відповідної місцевої ради рішення про місцевий бюджет або внесення до нього змін надсилають його Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям.

{Частина друга статті 122 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014; в редакції Закону № 837-VIII від 26.11.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 2233-VIII від 07.12.2017}

3. У разі порушення вимог щодо складання бюджету згідно з цим Кодексом, законом про Державний бюджет України чи рішенням районної, міської (міста республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення) ради про бюджет в частині міжбюджетних трансфертів голові районної державної адміністрації, голові виконавчого органу міської (міста республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення) ради надається право протягом місяця з дня набрання чинності рішенням про міський (міст районного значення), сільський, селищний та районний у місті бюджети звернутися до суду з одночасним клопотанням про невідкладне зупинення дії рішення про відповідний місцевий бюджет до закінчення судового розгляду справи. Виконавчі органи міських міст районного значення, сільської, селищної, районної у місті рад наступного дня після підписання керівником рішення про відповідний бюджет або внесення до нього змін надсилають його районній державній адміністрації чи виконавчому органу міської (міста республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення) ради.

4. У разі зупинення рішення про місцевий бюджет витрати місцевого бюджету здійснюються у порядку, визначеному статтею 79 цього Кодексу.

{Текст статті 122 із змінами, внесеними згідно із Законом № 79-VIII від 28.12.2014}

Стаття 123. Відповідальність органів Казначейства України

1. Органи Казначейства України несуть відповідальність за:

1) невиконання вимог щодо ведення бухгалтерського обліку та складання звітності про виконання бюджетів;

- 2) несвоєчасність подання звітності про виконання бюджетів;
- 3) здійснення витрат з перевищенням показників, затверджених розписом бюджету;
- 4) порушення в процесі контролю за бюджетними повноваженнями при зарахуванні надходжень бюджету та здійсненні платежів за бюджетними зобов'язаннями розпорядників бюджетних коштів відповідно до бюджетних асигнувань;
- 5) недотримання порядку казначейського обслуговування державного і місцевих бюджетів.

2. Керівники органів Казначейства України несуть персональну відповідальність у разі вчинення ними порушення бюджетного законодавства та невиконання вимог щодо казначейського обслуговування державного і місцевих бюджетів, встановлених цим Кодексом.

Стаття 124. Оскарження рішення про застосування заходу впливу за порушення бюджетного законодавства

1. Рішення про застосування заходу впливу за порушення бюджетного законодавства може бути оскаржено у порядку, встановленому законом. Рішення може бути оскаржено в органі, що його виніс, або в суді протягом 10 днів з дня його винесення, якщо інше не передбачено законом.

2. Оскарження рішення про застосування заходу впливу за порушення бюджетного законодавства не зупиняє виконання зазначеного рішення.

3. У разі визнання судом рішення про застосування заходу впливу за порушення бюджетного законодавства повністю чи частково незаконним особою, щодо якої воно було винесено, поновлюються обмежені таким рішенням права.

4. Рішення суду може бути оскаржено у порядку, встановленому законом.

ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

від 02.12.2010 р. № 2755 – VI (ВИТЯГ)

Глава 8. Перевірки.

Стаття 75. Види перевірок

75.1. Контролюючі органи мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки.

Камеральні та документальні перевірки проводяться контролюючими органами в межах їх повноважень виключно у випадках та у порядку, встановлених цим Кодексом, а фактичні перевірки — цим Кодексом та іншими законами України, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи.

75.1.1. Камеральною вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість (даних органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, даних Єдиного реєстру податкових накладних та даних митних декларацій), а також даних Єдиного реєстру акцизних накладних та даних системи електронного адміністрування реалізації пального.

75.1.2. Документальною перевіркою вважається перевірка, предметом якої є своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених цим Кодексом податків та зборів, а також дотримання валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) та яка проводиться на підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової, статистичної та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законом, первинних документів, які використовуються в бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податків та зборів, виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також отриманих в установленому законодавством порядку контролюючим органом документів та податкової інформації, у тому числі за результатами перевірок інших платників податків.

Документальна планова перевірка проводиться відповідно до плану-графіка перевірок.

Не є предметом документальної планової перевірки питання трансфертного ціноутворення, визначені статтею 39 цього Кодексу.

Документальна позапланова перевірка не передбачається у плані роботи контролюючого органу і проводиться за наявності хоча б однієї з обставин, визначених цим Кодексом.

Документальною виїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка.

Документальною невиїзною перевіркою вважається перевірка, яка проводиться в приміщенні контролюючого органу.

Документальною невиїзною позаплановою електронною перевіркою за заявою платника податків (далі — електронна перевірка) вважається перевірка, що проводиться на підставі заяви, поданої платником податків з незначним ступенем ризику, визначеним

відповідно до пункту 77.2 статті 77 цього Кодексу, до контролюючого органу, в якому він перебуває на податковому обліку. Заява подається за 10 календарних днів до очікуваного початку проведення електронної перевірки, але не раніше офіційного повідомлення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, про запровадження проведення такої перевірки для відповідних платників податків: які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності; суб'єктів господарювання мікро-, малого; середнього підприємництва; інших платників податків. Форма заяви, порядок її подання, прийняття рішення про проведення електронної перевірки встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

75.1.3. Фактичною вважається перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Така перевірка здійснюється контролюючим органом щодо дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, патентів, свідоцтв, у тому числі про виробництво та обіг підакцизних товарів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами).

Абзац другий виключено.

**ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА
АУДИТОРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ»
від 21.12.2017 р. № 2258-VIII (ВИТЯГ)**

СУСПІЛЬНИЙ НАГЛЯД ЗА АУДИТОРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Стаття 15. Організація суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

1. Усі аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності підлягають суспільному нагляду.

2. Відповідальним за здійснення суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в Україні є Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

3. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю складається з Ради нагляду за аудиторською діяльністю (далі - Рада нагляду) та Інспекції із забезпечення якості (далі - Інспекція).

4. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю забезпечує здійснення нагляду і несе відповідальність за нагляд за:

- 1) реєстрацією аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 2) впровадженням міжнародних стандартів аудиту;
- 3) контролем за атестацією аудиторів та безперервним навчанням аудиторів, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 4) контролем якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 5) дисциплінарними провадженнями щодо аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності;
- 6) застосуванням стягнень.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю розглядає справи про адміністративні правопорушення (у тому числі за зверненням користувачів фінансової звітності), пов'язані з порушенням законодавства в частині ненадання інформації до Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю у випадках, передбачених цим Законом, та неоприлюднення фінансової звітності разом з аудиторським звітом.

5. Аудиторській палаті України, за умови що її організаційна структура унеможливила виникнення конфлікту інтересів, делегуються такі повноваження:

- 1) реєстрація аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 2) контроль за безперервним навчанням аудиторів, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес;
- 3) контроль якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес;
- 4) здійснення дисциплінарних проваджень щодо суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності, крім суб'єктів аудиторської діяльності, які здійснюють аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.

6. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в порядку, визначеному цим Законом, здійснює нагляд за виконанням Аудиторською палатою України делегованих їй повноважень.

7. У разі систематичного невиконання Аудиторською палатою України рішень Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю два і більше разів, виникнення конфлікту інтересів при виконанні Аудиторською палатою України повноважень, передбачених частиною п'ятою цієї статті, та допущення Аудиторською палатою України порушень вимог пунктів 2-7 частини шостої та частини сьомої статті 47 цього Закону Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю ініціює скликання позачергового з'їзду аудиторів з метою дострокового припинення повноважень членів Ради Аудиторської палати України. Рішення про дострокове припинення повноважень членів Ради Аудиторської палати України та рішення щодо делегування нових членів до Ради Аудиторської палати України приймає з'їзд аудиторів у порядку, визначеному цим Законом. При цьому до складу Ради Аудиторської палати України не можуть бути делеговані члени Ради Аудиторської палати України, з вини яких відбулися порушення, що стали причиною скликання позачергового з'їзду аудиторів.

8. Для здійснення нагляду Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю має право:

1) отримувати інформацію про аудитора (суб'єкта аудиторської діяльності), яка стосується виконання таким аудитором (суб'єктом аудиторської діяльності) своїх професійних обов'язків;

2) отримувати від юридичних та фізичних осіб інформацію стосовно аудитора та суб'єкта аудиторської діяльності, пов'язану з виконанням аудитором (суб'єктом аудиторської діяльності) професійних обов'язків, оприлюдненням фінансової звітності разом з аудиторським звітом, а також щодо виконання Аудиторською палатою України делегованих повноважень;

3) проводити виїзні перевірки аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності в частині виконання ними професійних обов'язків;

4) направляти матеріали про виявлені правопорушення до правоохоронних органів;

5) залучати інспекторів та експертів до проведення перевірок та здійснення дисциплінарного провадження;

6) накладати стягнення на аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;

7) отримувати звіти від Аудиторської палати України та проводити перевірки Аудиторської палати України з метою забезпечення виконання нею відповідно до вимог Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю делегованих повноважень;

8) розглядати та переглядати рішення, прийняті Аудиторською палатою України, в межах виконання нею делегованих повноважень;

9) надавати обґрунтовані рекомендації щодо дій, які необхідно здійснити Аудиторській палаті України для належного виконання нею делегованих повноважень.

9. Члени Ради нагляду та співробітники Інспекції повинні дотримуватися режиму конфіденційності щодо інформації, яка їм може стати відомою у процесі виконання обов'язків, передбачених цим Законом.

10. На членів Ради нагляду поширюється законодавство у сфері запобігання і протидії корупції.

11. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю має бути незалежним від суб'єктів аудиторської діяльності.

12. У разі якщо Радою нагляду залучаються експерти для виконання окремих завдань, то вони не можуть брати участі у прийнятті будь-яких рішень. Залучені експерти не повинні мати конфлікту інтересів стосовно аудитора (суб'єкта аудиторської діяльності), щодо якого проводиться дисциплінарне провадження або перевірка, до якої залучається експерт.

13. Для забезпечення фінансування діяльності Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані за кожним договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, сплачувати такі внески на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю:

1) фіксований внесок, розмір якого становить три мінімальні заробітні плати, встановлені законом на 1 січня звітного року, з кожного аудиторського звіту, підготовленого суб'єктом аудиторської діяльності за результатами надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємству, що становить суспільний інтерес;

2) внесок у відсотках суми винагороди (без урахування податку на додану вартість) за договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес, розмір якого визначається Кабінетом Міністрів України на підставі кошторису Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, але не може бути більшим 2 відсотків суми такої винагороди.

Для забезпечення фінансування діяльності Аудиторської палати України суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані за кожним договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту іншим юридичним особам, які не є підприємствами, що становлять суспільний інтерес, сплачувати такі внески на користь Аудиторської палати України:

фіксований внесок, що становить 0,3 мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного року, з кожного аудиторського звіту, підготовленого суб'єктом аудиторської діяльності за результатами надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту;

внесок у відсотках суми винагороди (без урахування податку на додану вартість) за договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту, розмір якого визначається Аудиторською палатою України, але не може бути більшим за розмір внеску, що сплачується на користь Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю суб'єктами аудиторської діяльності, які надають послуги з обов'язкового аудиту підприємствам, що становлять суспільний інтерес.

Сплата внесків, передбачених цією статтею, має бути здійснена суб'єктом аудиторської діяльності не пізніше останнього дня місяця, наступного за місяцем, в якому було складено (датовано) аудиторський звіт.

Кошторис Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю затверджується Кабінетом Міністрів України.

Кошторис Аудиторської палати України в частині фінансування делегованих повноважень затверджує Рада нагляду.

14. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю є юридичною особою публічного права, яка не має на меті отримання прибутку. Статут Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

За рішенням Кабінету Міністрів України може бути:

1) сформований статутний капітал Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю за рахунок коштів, передбачених Державним бюджетом України;

2) надане Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю майно, що є державною власністю, на праві господарського відання, в користування чи управління.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю має право отримувати від урядів іноземних держав, їх агентств та установ, а також міжнародних фінансових організацій технічну допомогу у формі цільових грантів чи в інший спосіб на підставі відповідного договору. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю забезпечує окремий облік такої допомоги та на офіційному веб-сайті оприлюднює інформацію щодо розміру та напрямів використання такої допомоги у порядку, визначеному центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю самостійно володіє, користується і розпоряджається належним йому на праві власності майном.

Джерелами формування майна та коштів Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю можуть бути:

- а) грошові внески до статутного капіталу;
- б) внески суб'єктів аудиторської діяльності відповідно до цього Закону;
- в) кошти, залучені на безповоротній основі (крім коштів від суб'єктів аудиторської діяльності), у тому числі кошти, отримані від урядів іноземних держав, їх агентств та установ, а також міжнародних фінансових організацій;
- г) майно, придбане в установленому законодавством порядку;
- г) інші джерела, не заборонені законодавством.

Майно, що є державною власністю і надане Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю на праві господарського відання в користування чи управління, включається до його активів, але не може бути відчужене у будь-який спосіб без рішення Кабінету Міністрів України. Списання та передача державного майна здійснюються відповідно до законодавства. Зазначене у цьому абзаці майно не включається до статутного капіталу Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю зобов'язаний вести бухгалтерський облік, подавати та оприлюднювати фінансову звітність, складену за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Річна фінансова звітність Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю підлягає обов'язковій перевірці незалежним суб'єктом аудиторської діяльності. Порядок відбору незалежного аудитора визначає Кабінет Міністрів України.

У разі ліквідації Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю всі кошти, що залишилися після задоволення вимог кредиторів, спрямовуються до Державного бюджету України.

15. Органи державної влади та інші суб'єкти не мають права втручатися в діяльність Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю з виконання ним своїх повноважень, визначених цим Законом. Рішення Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю з питань їх неправомірності можуть бути оскаржені в судовому порядку.

16. Організаційно-технічне та методичне забезпечення діяльності Ради нагляду забезпечує Інспекція.

Стаття 16. Порядок формування та функціонування Ради нагляду

1. Рада нагляду складається із семи осіб, по одному представнику від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, і трьох осіб з числа непракуючих осіб.

Три особи з числа непракуючих осіб обираються за відкритим конкурсом із прозорою процедурою номінаційним комітетом, що формується шляхом делегування по одному представнику від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, Національного банку України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Аудиторської палати України та трьох представників професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів.

Кандидатури для обрання членами Ради нагляду з числа непрактикуючих осіб пропонуються Аудиторською палатою України, професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів, а також шляхом самовисування.

Кожна професійна організація аудиторів та бухгалтерів, яка є членом Міжнародної федерації бухгалтерів, може делегувати не більше одного представника. У разі якщо загальна кількість делегованих представників більше трьох, то вибір представників до номінаційного комітету проводиться шляхом рейтингового голосування у порядку, визначеному органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту.

У разі якщо професійні організації аудиторів та бухгалтерів, які є членами Міжнародної федерації бухгалтерів, делегували менше трьох представників, то професійні організації аудиторів та бухгалтерів, які не є членами Міжнародної федерації бухгалтерів і мають у своєму складі повноправними членами не менше 20 відсотків загальної кількості аудиторів, включених до Реєстру станом на 1 січня поточного року, можуть делегувати не більше одного представника від кожної професійної організації. При цьому членство аудитора може бути враховано лише в одній професійній організації, за вибором аудитора, що має бути ним письмово засвідчено.

Професійні організації аудиторів та бухгалтерів обирають представників до номінаційного комітету шляхом рейтингового голосування у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Для кандидатів у члени Ради нагляду з числа непрактикуючих осіб є обов'язковим досвід роботи у сфері аудиту, бухгалтерського обліку, права, але не менше 10 років, та бездоганна репутація.

Не можуть бути обраними до складу Ради нагляду особи, які два і більше строків були членами Аудиторської палати України, створеної відповідно до Закону України "Про аудиторську діяльність".

За рішенням Ради нагляду особам з числа непрактикуючих осіб за рахунок Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю можуть бути оплачені витрати часу для виконання завдань, визначених Радою нагляду (крім участі у засіданнях Ради нагляду), відшкодовані транспортні витрати та витрати на проживання, пов'язані з участю у роботі Ради нагляду та виконанням її завдань.

Склад Ради нагляду затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, за поданням відповідних органів та за результатами конкурсу. Членами Ради нагляду можуть бути тільки непрактикуючі особи, які мають знання та/або досвід роботи у сфері бухгалтерського обліку, аудиту, права. Члени Ради нагляду призначаються строком на 5 років. Одна особа не може бути призначена до складу Ради нагляду більше двох строків поспіль.

Голова Аудиторської палати України та Виконавчий директор Інспекції можуть брати участь у засіданнях Ради нагляду як спостерігачі з правом дорадчого голосу.

2. Голова Ради нагляду обирається з числа членів Ради нагляду простою більшістю голосів.

3. Засідання Ради нагляду відбуваються не рідше ніж один раз на два місяці.

4. До повноважень Ради нагляду належать:

1) затвердження публічного звіту діяльності Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю;

2) схвалення Статуту Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та проектів нормативно-правових актів з регулювання аудиторської діяльності;

- 3) нагляд за діяльністю Аудиторської палати України в частині виконання нею делегованих повноважень;
- 4) прийняття рішень про призначення перевірки виконання Аудиторською палатою України делегованих повноважень;
- 5) затвердження та надання Аудиторській палаті України рекомендацій щодо усунення виявлених порушень у діяльності Аудиторської палати України при виконанні нею делегованих повноважень;
- 6) перегляд рішень Аудиторської палати України, прийнятих нею в межах виконання делегованих повноважень, внесення до них змін та у разі обґрунтування недоцільності їх скасування;
- 7) нагляд за діяльністю Інспекції;
- 8) проведення конкурсу та за його результатами призначення Виконавчого директора Інспекції;
- 9) прийняття рішення про порушення дисциплінарної справи щодо аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 10) прийняття рішень про застосування стягнень до аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 11) прийняття рішень про накладення адміністративних стягнень у разі порушення законодавства в частині ненадання інформації до Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю у випадках, передбачених цим Законом, та неоприлюднення фінансової звітності або консолідованої фінансової звітності разом з аудиторським звітом;
- 12) участь членів Ради нагляду у роботі органів Аудиторської палати України в межах нагляду за виконанням делегованих повноважень;
- 13) отримання інформації від Інспекції, Аудиторської палати України з питань, віднесених до компетенції Ради;
- 14) затвердження графіка перевірок з контролю якості, що плануються до проведення Інспекцією разом з Аудиторською палатою України;
- 15) залучення експертів;
- 16) передача матеріалів до правоохоронних органів;
- 17) схвалення кошторису Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та звіту про його виконання;
- 18) затвердження кошторису Аудиторської палати України в частині фінансування виконання нею делегованих повноважень;
- 19) перегляд рішень комісії з атестації та їх скасування у разі обґрунтування їх недоцільності.

5. Повноваження Ради нагляду визначаються цим Законом та Статутом Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в межах повноважень, визначених законом.

Стаття 17. Формування та функціонування Інспекції

1. Інспекцію очолює Виконавчий директор, який призначається Радою нагляду строком на п'ять років. Виконавчим директором може бути неприпрактикуюча особа, яка має досвід роботи у сфері аудиту, бухгалтерського обліку, права не менше 10 років, бездоганну репутацію, не має конфлікту інтересів. При формуванні умов конкурсу з відбору кандидатури на посаду виконавчого директора Радою нагляду можуть бути встановлені додаткові вимоги до кандидатів на цю посаду. Виконавчий директор призначає та звільняє двох своїх заступників за погодженням з Радою нагляду, а також інспекторів та інших посадових осіб Інспекції відповідно до трудового законодавства. Заступником Виконавчого директора може бути неприпрактикуюча особа, яка має досвід роботи у сфері аудиту, бухгалтерського обліку, права не менше семи років, бездоганну репутацію, не має конфлікту інтересів.

Виконавчий директор може бути звільнений достроково у разі: відставки; неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я; набрання чинності обвинувальним вироком суду; накладення адміністративного стягнення за вчинення корупційних правопорушень; усунення з посади рішенням Ради нагляду за аудиторською діяльністю за порушення вимог цього Закону та Статуту Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

2. До повноважень Інспекції належать:

- 1) проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності;
- 2) підготовка проекту публічного звіту за результатами здійснення суспільного нагляду та проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та оприлюднення звіту, затвердженого Радою нагляду;
- 3) здійснення перевірки, підготовка та надання Раді нагляду проектів рекомендацій для удосконалення реалізації Аудиторською палатою України делегованих повноважень;
- 4) проведення перевірок та реалізація стягнень за дорученням Ради нагляду;
- 5) методологічне забезпечення професійної кваліфікації.

3. Діяльність Інспекції провадиться відповідно до законодавства та Статуту Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. Повноваження Інспекції визначаються цим Законом та Статутом Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю в межах повноважень, визначених законом.

4. На посадових осіб Інспекції поширюється законодавство у сфері запобігання і протидії корупції.

Стаття 18. Оприлюднення інформації про діяльність Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю

1. Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю оприлюднюється щонайменше в обов'язковому порядку така інформація:

- 1) щорічні звіти про свою діяльність;
- 2) щорічні програми роботи з виконання своїх завдань;
- 3) план-графік щорічних перевірок з контролю якості аудиторських послуг;
- 4) щорічні звіти про загальні результати системи забезпечення якості. Звіт має містити інформацію про проведені перевірки, надані рекомендації, перевірку їх виконання, вжиті заходи та накладені стягнення. Він має також містити інформацію про основні показники виконання кошторису Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та ресурси, залучені для виконання функцій;
- 5) інформація про накладені стягнення.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»

від 14.10.2014 р. 1700-VII (ВИТЯГ)

Розділ IV ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ТА ПОВ'ЯЗАНИМ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Стаття 22. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища

1. Особам, зазначеним у частині першій статті 3 цього Закону, забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

Стаття 23. Обмеження щодо одержання подарунків

1. Особам, зазначеним у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- 1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- 2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

2. Особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, можуть приймати подарунки, які відповідають загальновизнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, якщо вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.

{Абзац перший частини другої статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законами № 198-VIII від 12.02.2015, № 1774-VIII від 06.12.2016}

Передбачене цією частиною обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

- 1) даруються близькими особами;
- 2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

3. Подарунки, одержані особами, зазначеними у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним підприємствам, установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, підприємству, установі чи організації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

4. Рішення, прийняте особою, зазначеною у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів, і на ці рішення розповсюджуються положення статті 67 цього Закону.

Стаття 24. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поведіння з ними

1. Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого

самоврядування, прирівняні до них особи у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

2. Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації.

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або керівником відповідного органу, підприємства, установи, організації.

У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє особа, яка є керівником органу, підприємства, установи, організації, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та особа, уповноважена на виконання обов'язків керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації у разі його відсутності.

3. Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються в органі до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

4. Положення цієї статті не поширюються на випадки одержання подарунка за наявності обставин, передбачених частиною другою статті 23 цього Закону.

5. У випадку наявності в особи, зазначеної у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, сумнівів щодо можливості одержання нею подарунка, вона має право письмово звернутися для одержання консультації з цього питання до територіального органу Національного агентства, який надає відповідне роз'яснення.

Стаття 25. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

1. Особам, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється:

1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;

2) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

2. Обмеження, передбачені частиною першою цієї статті, не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), присяжних.

{Частина друга статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

Стаття 26. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування

1. Особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зазначеним у пункті 1 частини першої статті 3 цього Закону, які звільнилися або іншим чином припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, забороняється:

1) протягом року з дня припинення відповідної діяльності укладати трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами - підприємцями, якщо особи, зазначені в абзаці першому цієї частини, протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб - підприємців;

2) розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом;

3) протягом року з дня припинення відповідної діяльності представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган, підприємство, установа, організація, в якому (яких) вони працювали на момент припинення зазначеної діяльності.

2. Порухення встановленого пунктом 1 частини першої цієї статті обмеження щодо укладення трудового договору (контракту) є підставою для припинення відповідного договору.

Правочини у сфері підприємницької діяльності, вчинені з порушенням вимог пункту 1 частини першої цієї статті, можуть бути визнані недійсними.

У разі виявлення порушень, передбачених частиною першою цієї статті, Національне агентство звертається до суду для припинення трудового договору (контракту), визнання правочину недійсним.

Стаття 27. Обмеження спільної роботи близьких осіб

1. Особи, зазначені у підпунктах "а", "в"- "з" пункту 1 частини першої статті 3 цього Закону, не можуть мати у прямому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам.

Особи, які претендують на зайняття посад, зазначених у підпунктах "а", "в"- "з" пункту 1 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані повідомити керівництво органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у цьому органі близьких їм осіб.

Положення абзаців першого та другого цієї частини не поширюються на:

1) народних засідателів і присяжних;

2) близьких осіб, які прямо підпорядковані один одному у зв'язку з набуттям одним з них статусу виборної особи;

3) осіб, які працюють у сільських населених пунктах (крім тих, що є районними центрами), а також гірських населених пунктах.

2. У разі виникнення обставин, що порушують вимоги частини першої цієї статті, відповідні особи, близькі їм особи вживають заходів щодо усунення таких обставин у п'ятнадцятиденний строк.

Якщо в зазначений строк ці обставини добровільно не усунуто, відповідні особи або близькі їм особи в місячний строк з моменту виникнення обставин підлягають переведенню в установленому порядку на іншу посаду, що виключає пряме підпорядкування.

У разі неможливості такого переведення особа, яка перебуває у підпорядкуванні, підлягає звільненню із займаної посади.

**ЗАКОН УКРАЇНИ "ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ
ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ
ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА
ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО
ЗНИЩЕННЯ" від 14.10.2014 р. № 1702-VII
(ВИТЯГ)**

Розділ VIII.

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ,
ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ І ЗАКОННИХ
ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКІВ**

Стаття 24. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом

1. Особи, які винні у порушенні вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансували тероризм чи розповсюдження зброї масового знищення, несуть кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність згідно із законом.

2. Юридичні особи, які здійснювали фінансові операції з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансували тероризм чи розповсюдження зброї масового знищення, можуть бути ліквідовані за рішенням суду.

3. У разі невиконання (неналежного виконання) суб'єктом первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, до нього застосовуються такі штрафні санкції:

за порушення вимог щодо ідентифікації, верифікації, вивчення клієнтів (осіб) у випадках, передбачених законодавством, - у розмірі до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за невиявлення, несвоєчасне виявлення та порушення порядку реєстрації фінансових операцій, що відповідно до законодавства підлягають фінансовому моніторингу, - у розмірі до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання спеціально уповноваженому органу недостовірної інформації у випадках, передбачених законодавством, - у розмірі до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за порушення порядку зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій) - у розмірі до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за неподання, подання не в повному обсязі, подання недостовірної інформації/документів, подання копій документів, у яких неможливо прочитати всі написані в них відомості, на запит суб'єкта державного фінансового моніторингу, необхідних для виконання ним функцій з державного регулювання і нагляду відповідно до цього Закону, або втрату документів (у тому числі інформації про рахунки або активи) - у розмірі до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового

моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за порушення обов'язків, визначених цим Законом та/або нормативно-правовими актами у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та не зазначених в абзацах другому - шостому цієї частини, - у розмірі до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

4. Повторне (повторні) порушення суб'єктом первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, тобто порушення, вчинене протягом трьох років після дня виявлення суб'єктом державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, аналогічного порушення, за яке до суб'єкта первинного фінансового моніторингу прийнято рішення про застосування санкції відповідно до цього Закону, тягне (тягнуть) за собою накладення штрафу на суб'єкта первинного фінансового моніторингу у розмірі до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, - у розмірі до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

5. У разі виявлення двох і більше будь-яких повторних порушень, вчинених суб'єктом первинного фінансового моніторингу, до нього додатково може бути застосовано санкцію у вигляді анулювання ліцензії або іншого спеціального дозволу на право провадження певних видів діяльності.

6. У разі порушення посадовою особою суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, суб'єкт державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, може відповідно до закону прийняти рішення про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу санкції у вигляді тимчасового відсторонення такої посадової особи від посади до усунення порушення.

7. Положення частин третьої - шостої цієї статті не поширюються на банки, філії іноземних банків.

У разі порушення банками, філіями іноземних банків вимог цього Закону, нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Національний банк України адекватно вчиненому порушенню або рівно загрози інтересам вкладників чи інших кредиторів банку має право застосувати заходи впливу відповідно та у порядку, визначеному Законом України "Про банки і банківську діяльність" та нормативно-правовими актами Національного банку України.

8. Санкції до суб'єктів первинного фінансового моніторингу, передбачені цією статтею, застосовуються суб'єктами державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону здійснюють функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення, у порядку, встановленому відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу.

У разі вчинення суб'єктом первинного фінансового моніторингу (крім банків, філій іноземних банків) двох або більше порушень (у тому числі повторних порушень) вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, штрафні санкції накладаються в межах більшого розміру штрафу, встановленого за вид порушення з числа вчинених.

9. Рішення (постанова) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу санкцій, передбачених цією статтею, набирає законної сили з дати його (її) прийняття.

Рішення (постанова) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу штрафних санкцій, передбачених цією статтею, є виконавчим документом.

Рішення (постанова) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування штрафних санкцій підлягає виконанню суб'єктом первинного фінансового моніторингу протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня його (її) отримання, про що письмово повідомляється відповідному суб'єкту державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

У разі невиконання суб'єктом первинного фінансового моніторингу рішення (постанови) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування штрафних санкцій у встановлений строк воно (вона) передається суб'єктом державного фінансового моніторингу до органів державної виконавчої служби для примусового виконання.

Оскарження рішення (постанови) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу штрафних санкцій, передбачених цією статтею, здійснюється в судовому порядку виключно з метою встановлення законності прийняття такого рішення (постанови) та не зупиняє виконання суб'єктом первинного фінансового моніторингу застосованої санкції.

Стаття 25. Неподання інформації спеціально уповноваженому органу

1. Неподанням інформації спеціально уповноваженому органу є:

неподання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

неподання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу неналежним чином оформленого повідомлення після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, що

призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

неподання підприємством, установою, організацією, що не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, членом ліквідаційної комісії, ліквідатором, уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або державним органом інформації у випадках, передбачених цим Законом.

Стаття 26. Несвоєчасне подання інформації спеціально уповноваженому органу

1. Несвоєчасним поданням інформації спеціально уповноваженому органу є:

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації з порушенням строків, передбачених цим Законом;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу належним чином оформленого повідомлення з порушенням строків, передбачених цим Законом, після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу належним чином оформленого повідомлення після послідовного отримання від спеціально уповноваженого органу трьох і більше повідомлень з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо поданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, крім випадків, коли така інформація подана спеціально уповноваженому органу без порушення строків, установлених пунктами 6, 7, 9, 10 і 12 частини другої статті 6 цього Закону;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу, підприємством, установою, організацією, що не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, членом ліквідаційної комісії, ліквідатором, уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або державним органом інформації на запит спеціально уповноваженого органу з порушенням строків, передбачених законодавством.

Стаття 27. Відновлення прав і законних інтересів

1. За рішенням суду доходи, одержані злочинним шляхом, підлягають конфіскації в дохід держави або повертаються їх власнику, права чи законні інтереси якого порушені, або відшкодовується їх вартість.

2. Правочини, спрямовані на легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, визнаються недійсними у встановленому законом порядку.

3. Суб'єкти фінансового моніторингу, їх посадові особи та інші працівники не несуть відповідальності за шкоду, заподіяну юридичним і фізичним особам у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків під час проведення фінансового моніторингу, якщо вони діяли у межах завдань, обов'язків та у спосіб, що передбачені цим Законом.

4. Шкода, заподіяна юридичній або фізичній особі незаконними діями державних органів внаслідок здійснення ними заходів щодо протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, відшкодовується з Державного бюджету України в установленому законом порядку.

Розділ ІХ.

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАКОНІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

Стаття 28. Контроль за виконанням законів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

1. Контроль за виконанням законів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється органами державної влади в межах їх повноважень та в порядку, визначеному Конституцією та законами України.

2. Спеціально уповноважений орган щороку в березні подає Верховній Раді України за встановленою формою звіт про стан запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за попередній рік.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 3 лютого 2016 р. № 43

Київ

Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

Затвердити Положення про Державну аудиторську службу України, що додається.

Прем'єр-міністр України

А.ЯЦЕНЮК

Інд. 34

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 3 лютого 2016 р. № 43

ПОЛОЖЕННЯ

про Державну аудиторську службу України

1. Державна аудиторська служба України (Держаудитслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів та який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю.

2. Держаудитслужба у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

3. Основними завданнями Держаудитслужби є:

- 1) реалізація державної політики у сфері державного фінансового контролю;
 - 2) внесення на розгляд Міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері державного фінансового контролю;
 - 3) здійснення державного фінансового контролю, спрямованого на оцінку ефективного, законного, цільового, результативного використання та збереження державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, досягнення економії бюджетних коштів;
 - 4) надання у передбачених законом випадках адміністративних послуг.
4. Держаудитслужба відповідно до покладених на неї завдань:
- 1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента

України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та в установленому порядку подає їх Міністрові фінансів;

2) здійснює контроль у:

міністерствах, інших органах виконавчої влади, державних фондах, фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування, бюджетних установах, суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно (далі - підконтрольні установи);

суб'єктах господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ, за судовим рішенням, ухваленим у кримінальному провадженні;

3) реалізує державний фінансовий контроль через здійснення:

державного фінансового аудиту;

перевірки державних закупівель;

інспектування (ревізії);

моніторингу закупівель;

контролю за станом внутрішнього аудиту;

4) здійснює контроль за:

цільовим, ефективним використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів;

досягненням економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів;

цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик), отриманих під державні (місцеві) гарантії;

достовірністю визначення потреби в бюджетних коштах під час складання планових бюджетних показників та відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів бюджетних зобов'язань відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі);

відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів довгострокових зобов'язань за енергосервісом затвердженим в установленому порядку умовам закупівлі енергосервісу;

дотриманням законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу щодо державного і місцевих бюджетів;

дотриманням законодавства про державні закупівлі;

веденням бухгалтерського обліку, а також складенням фінансової і бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі), кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету;

станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності;

виконанням функцій з управління об'єктами державної власності;

станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у розпорядників бюджетних коштів, станом внутрішнього контролю в інших підконтрольних установах;

усуненням виявлених недоліків і порушень;

5) проводить оцінку управління бюджетними коштами, досягнення їх економії, стану фінансової і господарської діяльності, ефективності і результативності в діяльності підконтрольних установ;

6) проводить оцінку достовірності фінансової звітності підконтрольних установ;

7) сприяє забезпеченню законного та ефективного використання державних і комунальних коштів та/або майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку та складення фінансової звітності суб'єктами господарювання державного сектору економіки, визначеними в установленому порядку;

8) вживає в межах повноважень, передбачених законом, заходів до усунення виявлених недоліків та запобігання їм у подальшому, а саме:

проводить аналіз стану дотримання фінансової та бюджетної дисципліни, виявляє причини та умови, що призвели до недоліків і порушень, готує рекомендації та пропозиції щодо їх усунення і запобігання їм у подальшому;

подає зазначені рекомендації та пропозиції Кабінету Міністрів України, міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, іншим державним органам, органам місцевого самоврядування та керівникам підконтрольних установ;

здійснює контроль за станом врахування і впровадження поданих рекомендацій та пропозицій;

9) вживає в установленому порядку заходів до усунення виявлених під час здійснення державного фінансового контролю порушень законодавства та притягнення до відповідальності винних осіб, а саме:

вимагає від керівників та інших осіб підприємств, установ та організацій, що контролюються, усунення виявлених порушень законодавства; здійснює контроль за виконанням таких вимог;

звертається до суду в інтересах держави у разі незабезпечення виконання вимог щодо усунення виявлених під час здійснення державного фінансового контролю порушень законодавства з питань збереження і використання активів;

застосовує заходи впливу за порушення бюджетного законодавства, накладає адміністративні стягнення на осіб, винних у порушенні законодавства;

передає в установленому порядку правоохоронним органам матеріали за результатами державного фінансового контролю у разі встановлення порушень законодавства, за які передбачено кримінальну відповідальність або які містять ознаки корупційних діянь;

10) забезпечує участь представників Держаудитслужби в ревізійних комісіях господарських організацій, у яких корпоративні права держави перевищують 50 відсотків статутного капіталу;

11) здійснює розгляд листів, заяв і скарг про факти порушення законодавства з фінансових питань та бюджетного законодавства, вживає згідно із законодавством відповідних заходів для їх усунення;

12) подає щомісяця Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України і Мінфіну звіти про узагальнені результати контролю за дотриманням бюджетного законодавства;

13) отримує та аналізує звітність про результати діяльності підрозділів внутрішнього аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, а також Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій;

14) здійснює управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Держаудитслужби;

15) інформує громадськість про свою діяльність та стан реалізації державної політики у визначеній сфері;

16) здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Держаудитслужби, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління;

17) здійснює міжнародне співробітництво з питань, що належать до компетенції Держаудитслужби;

18) здійснює інші повноваження, визначені законом.

5. Держаудитслужба з метою організації своєї діяльності:

1) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх реалізацією в апараті Держаудитслужби, її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління;

2) здійснює добір кадрів в апарат Держаудитслужби та на керівні посади в її територіальні органи, на підприємства, в установи та організації, що належать до сфери її управління, формує кадровий резерв на відповідні посади, організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і працівників Держаудитслужби;

3) координує та контролює діяльність територіальних органів Держаудитслужби;

4) організовує планово-фінансову роботу в апараті Держаудитслужби, її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку в установленому законодавством порядку;

5) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, виконання завдань із мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності держави;

6) організовує ведення діловодства та архівне зберігання документів відповідно до встановлених правил.

6. Держаудитслужба для виконання покладених на неї завдань має право:

1) залучати в установленому порядку вчених і фахівців, працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, державних фондів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій за погодженням з їх керівниками до виконання окремих робіт, а також для проведення контрольних обмірів будівельних, монтажних, ремонтних та інших робіт, контрольних запусків сировини і матеріалів у виробництво, контрольних аналізів сировини, матеріалів і готової продукції, інших перевірок;

2) отримувати безоплатно від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, фізичних осіб - підприємців, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань, у тому числі відомості, необхідні для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підконтрольних установ;

3) отримувати інформацію про стан та рух коштів державного бюджету від Казначейства;

4) скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до її компетенції;

5) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами;

6) перевіряти в ході державного фінансового контролю грошові та бухгалтерські документи, звіти, кошториси та інші документи, що підтверджують надходження і витрачання коштів та матеріальних цінностей, документи щодо проведення процедур державних закупівель, дані на електронних носіях, проводити перевірку фактичної наявності цінностей (коштів, цінних паперів, сировини, матеріалів, готової продукції, устаткування тощо);

7) безперешкодного доступу в ході державного фінансового контролю на склади, у сховища, виробничі та інші приміщення, що належать підприємствам, установам та організаціям, що контролюються;

8) вимагати від керівників підконтрольних установ проведення інвентаризації основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, коштів і розрахунків;

9) отримувати від службових і матеріально відповідальних осіб об'єктів, що контролюються, письмові пояснення з питань, які виникають під час здійснення державного фінансового контролю;

10) отримувати від підприємств, установ та організацій, що контролюються, завірені копії, витяги з документів (у тому числі електронних), які свідчать про порушення законодавства;

11) вилучати під час проведення ревізій у підприємств, установ і організацій копії фінансово-господарських та бухгалтерських документів, які свідчать про порушення, а на підставі рішення суду - вилучати до закінчення ревізії оригінали первинних фінансово-господарських та бухгалтерських документів із складенням опису, який засвідчується підписами представника органу Держаудитслужби та керівника відповідного підприємства, відповідної установи, організації, та залишенням копій зазначених документів таким підприємствам, установам, організаціям;

12) отримувати від Національного банку і його установ, банків та інших кредитних установ необхідні відомості, копії документів, довідки про банківські операції та залишки коштів на рахунках об'єктів, що контролюються, а від інших підприємств і організацій, в тому числі недержавної форми власності, що мали правові відносини із зазначеними об'єктами, довідки і копії документів про операції та розрахунки з підприємствами, установами, організаціями. Отримання від банків інформації, що становить банківську таємницю, здійснюється у порядку та обсязі, встановлених законом;

13) звертатися в установленому порядку за наявності відповідних міжнародних договорів до контролюючих чи правоохоронних органів іноземних держав за додатковою інформацією про порушення фінансової дисципліни на підприємствах, в установах та організаціях;

14) проводити на підприємствах, в установах та організаціях зустрічні звірки з метою документального та фактичного підтвердження виду, обсягу і якості операцій та розрахунків для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку підприємства, установи та організації, що контролюються;

15) ініціювати проведення перевірок робочими групами центральних органів виконавчої влади;

16) пред'являти керівникам та іншим особам підприємств, установ та організацій, що контролюються, обов'язкові до виконання вимоги щодо усунення виявлених порушень законодавства;

17) надавати міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, державним органам, іншим підконтрольним установам обов'язкові до розгляду пропозиції та рекомендації щодо усунення причин і умов, які призвели (можуть призвести) до вчинення порушень та виникнення недоліків у діяльності підконтрольних установ, а також отримувати від зазначених органів інформацію про розгляд таких пропозицій та рекомендацій;

18) призупиняти в межах повноважень, передбачених законом, бюджетні асигнування, зупиняти операції з бюджетними коштами в установленому законодавством порядку, а також застосовувати та ініціювати застосування відповідно до закону інших заходів впливу в разі виявлення порушень законодавства;

19) вилучати в судовому порядку до бюджету виявлені під час проведення ревізій приховані, занижені валютні та інші платежі, порушувати перед відповідними органами питання про припинення бюджетного фінансування і кредитування у разі, коли отримані підприємствами, установами та організаціями кошти і позички використовуються з порушенням законодавства;

20) порушувати перед відповідними державними органами питання про визнання недійсними договорів, укладених з порушенням законодавства, у судовому порядку стягувати у дохід держави кошти, отримані підконтрольними установами за незаконними договорами, без встановлених законом підстав та з порушенням законодавства;

21) накладати у випадках, передбачених законом, адміністративні стягнення;

22) порушувати перед керівниками відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у допущених порушеннях;

23) у разі виявлення збитків, завданих державі чи підприємству, установі, організації, що контролюється, визначати їх розмір в установленому законодавством порядку;

24) брати в установленому порядку участь у засіданнях колегій міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади з питань стану фінансово-бюджетної дисципліни.

7. Держаудитслужба здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені в установленому порядку територіальні органи.

8. Держаудитслужба під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями.

9. Держаудитслужба в межах повноважень, передбачених законом, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, наказів Мінфіну видає накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує та контролює їх виконання.

10. Держаудитслужбу очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра фінансів.

11. Голова Держаудитслужби:

1) очолює Держаудитслужбу, здійснює керівництво її діяльністю, представляє Держаудитслужбу у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами, організаціями в Україні та за її межами;

2) вносить на розгляд Міністра фінансів пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері державного фінансового контролю, зокрема розроблені Держаудитслужбою проекти законів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, а також позицію щодо проектів, розробниками яких є інші міністерства;

3) вносить на розгляд Міністра фінансів проекти нормативно-правових актів Мінфіну з питань, що належать до компетенції Держаудитслужби;

4) в межах повноважень, передбачених законом, організовує і контролює виконання в апараті Держаудитслужби та її територіальних органах Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Мінфіну;

5) подає Міністрові фінансів для затвердження плани роботи Держаудитслужби;

6) звітує перед Міністром фінансів про виконання планів роботи Держаудитслужби та покладених на неї завдань, усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок діяльності Держаудитслужби, її територіальних органів, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях;

7) подає на розгляд Міністра фінансів пропозиції щодо призначення на посаду та звільнення з посади своїх заступників;

8) розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

9) призначає на посаду за погодженням з Міністром фінансів та головами відповідних місцевих держадміністрацій, звільняє з посади за погодженням з Міністром фінансів керівників територіальних органів Держаудитслужби;

10) за погодженням з Міністром фінансів призначає на посаду та звільняє з посади заступників керівників територіальних органів Держаудитслужби;

11) призначає на посаду та звільняє з посади за погодженням з Міністром фінансів керівників і заступників керівників самостійних структурних підрозділів апарату Держаудитслужби;

12) призначає на посаду та звільняє з посади у порядку, передбаченому законодавством про державну службу, державних службовців апарату Держаудитслужби;

13) приймає на роботу та звільняє з роботи у порядку, передбаченому законодавством про працю, працівників апарату Держаудитслужби;

14) забезпечує взаємодію Держаудитслужби з визначеним Міністром фінансів структурним підрозділом Мінфіну, відповідальним за взаємодію з Держаудитслужбою;

15) забезпечує дотримання встановленого Міністром фінансів порядку обміну інформацією між Мінфіном та Держаудитслужбою та вчасність її подання;

16) затверджує положення про самостійні структурні підрозділи апарату Держаудитслужби;

17) вирішує в установленому порядку питання щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців і працівників апарату Держаудитслужби, керівників її територіальних органів, присвоює їм ранги державних службовців (якщо інше не передбачено законом);

18) вносить в установленому порядку подання щодо представлення державних службовців і працівників апарату Держаудитслужби, її територіальних органів до відзначення державними нагородами;

19) вносить Міністру фінансів пропозиції щодо утворення територіальних органів Держаудитслужби;

20) затверджує штатний розпис та кошторис територіальних органів Держаудитслужби;

21) скасовує повністю чи в окремії частині акти територіальних органів Держаудитслужби;

22) утворює, ліквідує, реорганізує підприємства, установи, організації, затверджує їх положення (статути), в установленому порядку призначає на посаду та звільняє з посади їх керівників, здійснює в межах своїх повноважень інші функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Держаудитслужби;

23) забезпечує виконання наказів та доручень Міністра фінансів з питань, що належать до сфери діяльності Держаудитслужби;

24) утворює комісії, робочі та експертні групи;

25) скликає та проводить наради з питань, що належать до його компетенції;

26) підписує накази Держаудитслужби;

27) дає в межах повноважень, передбачених законом, доручення, обов'язкові для виконання державними службовцями і працівниками апарату Держаудитслужби та її територіальних органів;

28) забезпечує реалізацію державної політики щодо державної таємниці, контроль за її збереженням в апараті Держаудитслужби;

29) здійснює інші повноваження, визначені законом.

12. Голова Держаудитслужби має двох заступників, у тому числі одного першого, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра фінансів.

13. Для підготовки рекомендацій щодо виконання покладених на Держаудитслужбу завдань у Службі може утворюватися колегія.

Рішення колегії можуть бути реалізовані шляхом видання відповідного наказу Держаудитслужби.

Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань діяльності в Держаудитслужбі можуть утворюватися інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, їх кількісний та персональний склад, положення про них затверджує Голова Держаудитслужби.

14. Граничну чисельність державних службовців і працівників Держаудитслужби затверджує Кабінет Міністрів України.

Структуру апарату Держаудитслужби затверджує Голова Держаудитслужби за погодженням з Міністром фінансів.

Штатний розпис, кошторис апарату Держаудитслужби затверджує Голова Держаудитслужби за погодженням з Мінфіном.

15. Держаудитслужба є юридичною особою публічного права, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства.

Вноситься
Кабінетом Міністрів України
В. ГРОЙСМАН
“ ”

2017 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Службу фінансових розслідувань (витяг)

Цей Закон визначає правові основи організації та діяльності Служби фінансових розслідувань.

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Статус Служби фінансових розслідувань

1. Служба фінансових розслідувань — це центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику з питань запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, які прямо чи опосередковано заподіюють шкоду публічному інтересу у сфері фінансів.

2. Особливості діяльності Служби фінансових розслідувань зумовлюються її завданнями, функціями та повноваженнями, що визначаються цим Законом та іншими законами України, і полягають, зокрема, в наявності особливих умов проведення конкурсного відбору її керівництва, особливостей структури, наданні спеціальних повноважень та соціальних гарантій, зокрема особливих умов оплати праці, забезпеченні охорони особистих і майнових прав працівників Служби фінансових розслідувань.

Закони України “Про центральні органи виконавчої влади” та “Про державну службу” застосовуються до Служби фінансових розслідувань, її працівників, порядку проведення конкурсних відборів та призначень на посади в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Діяльність Служби фінансових розслідувань спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра, визначеного Положенням про службу фінансових розслідувань (далі — Міністр).

Стаття 3. Принципи діяльності Служби фінансових розслідувань

1. Служба фінансових розслідувань здійснює свою діяльність на основі принципів:

1) верховенства права — людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Принцип верховенства права застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини;

2) пріоритету додержання прав та інтересів фізичних та юридичних осіб — забезпечення дотримання прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації;

3) законності — здійснення діяльності виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України. Заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження та накази. Накази, розпорядження та доручення вищих органів, керівників, посадових та службових осіб, службова, політична, економічна або інша доцільність не можуть бути підставою для порушення працівником Служби фінансових розслідувань Конституції та законів України;

4) поваги до особи та соціальної справедливості — гідне ставлення до будь-якої особи; невтручання в її особисте і сімейне життя; недопущення привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

5) оперативності — негайне та безпосереднє вживання заходів щодо боротьби з кримінальними правопорушеннями, протидія яким віднесена до компетенції Служби фінансових розслідувань;

6) невідворотності покарання за вчинення кримінальних правопорушень — кожна особа, в протиправних діях якої є склад злочину, повинна понести кримінальну відповідальність. Така особа не може бути покарана за один і той самий злочин двічі;

7) безсторонності та незалежності — здійснення своїх повноважень без особистої заінтересованості у справі, самостійно, незалежно від інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб;

8) відкритості та прозорості — постійне інформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність. Служба фінансових розслідувань забезпечує доступ до публічної інформації, володільцем якої вона є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом;

9) політичної нейтральності — здійснення діяльності незалежно від політичних переконань та партійної належності. Служба фінансових розслідувань у своїй діяльності є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань. В органах і підрозділах Служби фінансових розслідувань заборонено використовувати будь-які предмети, на яких зображена символіка політичних партій, та провадити політичну діяльність. Працівникам Служби фінансових розслідувань заборонено висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень, а також використовувати службові повноваження у політичних цілях;

10) нульової толерантності до проявів корупції — прояв корупційної діяльності будь-якого працівника Служби фінансових розслідувань невідкладно фіксується підрозділом внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань, іншими уповноваженими органами.

Стаття 4. Завдання Служби фінансових розслідувань

1. Основними завданнями Служби фінансових розслідувань є:

1) участь у забезпеченні безпеки держави шляхом комплексної протидії кримінальним правопорушенням, які несуть суттєвий негативний вплив на національну економіку, сприяють її тінізації, масштабній недобросовісній конкуренції, витоку капіталу та іншим негативним явищам, які уповільнюють темпи економічного зростання та загрожують національним інтересам у сфері економіки.

2) запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, які прямо чи опосередковано завдають шкоди публічному інтересу у сфері фінансів, а також пов'язаних з ними інших кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності та проти власності;

3) підготовка пропозицій щодо формування державної політики у сфері комплексної протидії кримінальним правопорушенням, протидія яким віднесені до компетенції Служби фінансових розслідувань та передача їх в установленому законом порядку на розгляд Кабінету Міністрів України через Міністра.

Розділ II
ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ІНШІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ
СЛУЖБИ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Стаття 8. Загальні повноваження Служби фінансових розслідувань

1. Служба фінансових розслідувань відповідно до покладених на неї завдань:

1) в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України, приймає і реєструє заяви, повідомлення про кримінальні правопорушення, віднесені законом до її підслідності;

2) проводить відповідно до закону оперативно-розшукову діяльність, а також досудове розслідування в межах наданої законом компетенції;

3) здійснює розшук осіб, які переховуються від слідства та суду за злочини, віднесені до її підслідності;

4) збирає, аналізує, узагальнює інформацію щодо злочинів, віднесених законом до її підслідності, факторів, що їх детермінують, прогнозує тенденції розвитку негативних процесів кримінального та криміногенного характеру в цій сфері;

5) в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України, Законом України “Про оперативно-розшукову діяльність” та іншими законами, отримує інформацію про операції, рахунки, вклади, правочини фізичних та юридичних осіб від фізичних та юридичних осіб, депозитарних, фінансових установ, а також від Центрального депозитарію, клірингових установ та інших учасників депозитарної системи України;

6) вживає заходів щодо боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, в межах повноважень, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України;

7) вносить пропозиції Міністру щодо формування державної політики у сфері запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, протидія яким віднесена до компетенції Служби фінансових розслідувань;

8) готує та подає через Міністра на розгляд Кабінету Міністрів України проекти нормативно-правових актів у сфері запобігання та боротьби зі злочинами, віднесеними законом до її підслідності;

9) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до компетенції Служби фінансових розслідувань, розробляє пропозиції щодо її удосконалення та в установленому порядку подає їх на розгляд Кабінету Міністрів України;

10) бере участь в розробці проектів міжнародних договорів України у сфері запобігання та боротьби зі злочинами, віднесеними законом до її підслідності.

2. Посадові особи Служби фінансових розслідувань, які мають спеціальні звання, при здійсненні заходів із запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів, віднесених законом до підслідності Служби фінансових розслідувань, уповноважені у межах компетенції застосовувати поліцейські заходи, визначені статтями 32, 33, 34, статтями 36 і 37, пунктами 2 і 3 частини першої статті 38, статтею 40 (виключно у частині попередження, виявлення або фіксування правопорушення), частинами першою — третьою, пунктами 2—6, 7 (виключно в частині використання службових собак), 10—11 частини четвертої, частинами п'ятою — сьомою статті 42, статтями 43—46 Закону України (виключно в частині, що стосуються здійснення Службою фінансових розслідувань повноважень, визначених цим Законом) “Про Національну поліцію”, на підставах і в порядку, передбачених Законом.

3. Детективи Служби фінансових розслідувань при здійсненні заходів із запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів, віднесених законом до її підслідності, уповноважені у межах компетенції застосовувати заходи, визначені Законом України “Про оперативно-розшукову діяльність”.

4. Посадові особи Служби фінансових розслідувань, в межах своєї компетенції, для виконання службових обов’язків уповноважені:

1) до початку кримінального провадження за обґрунтованим письмовим запитом знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування із документами та іншими матеріальними носіями інформації, необхідними для запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів, віднесених законом до підслідності Служби фінансових розслідувань, у тому числі такими, що містять інформацію з обмеженим доступом;

2) залучати на добровільній основі, у тому числі на договірних засадах кваліфікованих спеціалістів та експертів, у тому числі іноземців, з будь-яких установ, організацій, контрольних і фінансових органів для забезпечення виконання повноважень Служби фінансових розслідувань;

3) за пред’явленням службового посвідчення входити безперешкодно до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а за письмовим розпорядженням керівника Служби фінансових розслідувань (його заступника), керівника територіального управління Служби фінансових розслідувань (його заступника) — безперешкодно проходити до зони митного контролю, пунктів пропуску через державний кордон України;

4) на підставі відповідного рішення суду на строк до 10 діб опечатувати архіви, каси, приміщення (за винятком жилих) чи інші сховища, брати їх під охорону, а також вилучати предмети і документи у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України;

5) здійснювати конфіденційне співробітництво з фізичними особами, у тому числі на договірних засадах, дотримуючись умов добровільності цих відносин, матеріально і морально заохочувати осіб, які надають допомогу в запобіганні, виявленні, припиненні, розслідуванні та розкритті кримінальних правопорушень;

6) у цілях оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування створювати інформаційні системи та вести оперативний облік в обсязі і порядку, передбачених законодавством;

7) здійснювати правове співробітництво з компетентними органами іноземних держав, міжнародними організаціями з питань проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування на підставі законів та міжнародних договорів України;

8) виступати як представник інтересів держави під час розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ про захист прав та інтересів держави з питань, які стосуються виконання обов’язків Служби фінансових розслідувань, а також залучати з цією метою юридичних радників, зокрема іноземних.

5. Служба фінансових розслідувань має повноваження створювати та брати участь у міжнародних слідчих групах відповідно до цього Закону, інших законів та міжнародних договорів України, залучати до роботи іноземних експертів у сфері боротьби з фіскальною злочинністю.

Розділ III
ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ
ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Стаття 13. Структура і чисельність Служби фінансових розслідувань

1. Служба фінансових розслідувань складається з центрального апарату і територіальних управлінь.

До структури Служби фінансових розслідувань входять підрозділи детективів, інформаційно-аналітичні, оперативно-технічні підрозділи, підрозділ міжнародного співробітництва та інші підрозділи, відповідно до Положення про структурні підрозділи центрального апарату та територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань.

2. Для забезпечення виконання обов'язків Служби фінансових розслідувань утворюється не більше семи територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань, юрисдикція яких охоплює визначені в рішенні області України, Автономну Республіку Крим, міста Київ та Севастополь.

Територіальні управління Служби фінансових розслідувань утворюються Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра на підставі пропозицій керівника Служби фінансових розслідувань.

Структуру територіальних органів затверджує керівник Служби фінансових розслідувань за погодженням із Міністром.

3. Положення про структурні підрозділи центрального апарату та територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань, крім положення про підрозділ внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань, затверджуються керівником Служби фінансових розслідувань.

4. Гранична чисельність працівників центрального апарату та територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань встановлюється Кабінетом Міністрів України. Гранична чисельність особового складу може змінюватись, залежно від рівня злочинності, в контексті злочинів, віднесених законом до підслідності Служби фінансових розслідувань. Гранична чисельність особового складу змінюється рішенням Кабінету Міністрів України на підставі звіту керівника Служби фінансових розслідувань, передбаченого пунктом 2 частини четвертої статті 33 цього Закону.

Подання про збільшення граничної чисельності особового складу Служби фінансових розслідувань вноситься Міністром на розгляд Кабінету Міністрів України, який відповідним рішенням змінює граничну чисельність Служби фінансових розслідувань.

Стаття 14. Порядок конкурсного відбору та призначення керівника, першого заступника та заступника керівника Служби фінансових розслідувань, керівника головного підрозділу внутрішнього контролю

1. Керівник, перший заступник та заступник керівника Служби фінансових розслідувань призначаються на посаду Кабінетом Міністрів України за пропозицією Міністра. Для забезпечення прозорості та неупередженості при відборі кандидатів на посаду керівника Служби фінансових розслідувань, його першого заступника та заступника, Міністр оголошує консультативний конкурс.

2. Для проведення консультативного конкурсу, Міністр утворює конкурсну комісію, до складу якої входить 9 членів. До комісії можуть призначатися за згодою представники

громадської ради при міністерстві, представники громадських організацій, представники наукової спільноти, що працюють у сфері кримінальної юстиції, а також представники міжнародних організацій та офіційних представництв іноземних держав, які є експертами у кримінальній юстиції.

Порядок проведення конкурсу затверджується Міністром.

Консультативний конкурс щодо відбору кандидатів на посади керівника Служби фінансових розслідувань, його першого заступника та заступника засідання Комісії з питань вищого корпусу державної служби відкриті для представників засобів масової інформації та журналістів. Забезпечується відео- та аудіофіксація і трансляція у режимі реального часу відповідної відео- та аудіоінформації із засідань конкурсної комісії на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України.

Оголошення про умови та строки проведення конкурсу на зайняття посади керівника Служби фінансових розслідувань, його першого заступника та заступника розміщується в загальнодержавних друкованих засобах масової інформації, на офіційному веб-сайті Служби фінансових розслідувань (або Міністерства до створення веб-сайту Служби фінансових розслідувань) не пізніше ніж за десять днів до завершення строку подання заяв на участь у конкурсі.

Інформація про час та місце проведення засідання конкурсної комісії оприлюднюється не пізніше ніж за 48 годин до його початку.

3. Особа, яка претендує на участь у конкурсі, подає до Міністерства у визначений в оголошенні строк такі документи:

1) заяву про участь у конкурсі з наданням згоди на проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України “Про запобігання корупції” та на обробку персональних даних відповідно до Закону України “Про захист персональних даних”;

2) автобіографію, що містить: прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), число, місяць, рік і місце народження, громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), членство у політичних партіях, у тому числі в минулому, наявність трудових або будь-яких інших договірних відносин з політичною партією упродовж двох років, що передують поданню заяви (незалежно від тривалості), контактний номер телефону та адресу електронної пошти, відомості про наявність чи відсутність судимості;

3) заповнює декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за рік, що передує року, в якому було оприлюднено оголошення про конкурс, за формою, що визначена Національним агентством із запобігання корупції;

4) інші документи, передбачені законами України “Про державну службу”, “Про запобігання корупції”.

Відомості з поданих відповідно до цієї частини документів підлягають оприлюдненню упродовж трьох робочих днів після закінчення строку подання заяв на конкурс на офіційному веб-сайті Міністерства, крім відомостей, які відповідно до Закону України “Про запобігання корупції” віднесені до інформації з обмеженим доступом та відомостей про контактний номер телефону, адресу електронної пошти кандидата.

4. Конкурсна комісія відбирає по три кандидати на кожну з посад, на які оголошено конкурс та подає їх на розгляд Міністру. Міністр обирає по одному кандидату на кожну з посад із запропонованих трьох та вносить кандидатів на призначення на розгляд Кабінету Міністрів України.

Стаття 15. Основні повноваження Міністра у відносинах з Службою фінансових розслідувань

1. Діяльність Служби фінансових розслідувань спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра.

2. Міністр:

1) забезпечує формування та проведення державної політики у сфері протидії злочинам, віднесеними законом до підслідності Служби фінансових розслідувань, та контролює її реалізацію цим правоохоронним органом;

2) погоджує та подає на розгляд Кабінету Міністрів України розроблені Службою фінансових розслідувань та Міністерством проекти законів, актів Кабінету Міністрів України з питань діяльності Служби фінансових розслідувань;

3) затверджує стратегічні програми діяльності та визначає пріоритетні напрями роботи Служби фінансових розслідувань, шляхи виконання покладених на неї обов'язків, затверджує плани її роботи та приймає письмовий звіт про діяльність Служби фінансових розслідувань;

4) забезпечує виконання міжнародних договорів України, що належать до сфер діяльності Служби фінансових розслідувань;

5) забезпечує ведення та використання баз (банків) даних, визначає порядок обміну інформацією між Міністерством, Службою фінансових розслідувань та іншими центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра;

6) на основі офіційних обґрунтувань, наданих Службою фінансових розслідувань, подає пропозиції до проекту Закону України "Про Державний бюджет України" на відповідний рік щодо фінансування Служби фінансових розслідувань;

7) затверджує структуру та штатну чисельність, порядок діяльності та повноваження підрозділів внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань;

8) вносить на розгляд Президента України подання про присвоєння вищого спеціального звання керівнику Служби фінансових розслідувань;

9) приймає рішення про проведення незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Служби фінансових розслідувань, її операційної та інституційної незалежності, у тому числі шляхом вибіркового аудиту кримінальних проваджень, досудове розслідування у яких здійснювалося Службою фінансових розслідувань та було завершено;

10) координує та спрямовує діяльність підрозділів внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань, пов'язану із здійсненням заходів щодо запобігання корупції в Службі фінансових розслідувань;

11) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів.

Стаття 16. Керівник Служби фінансових розслідувань

1. Керівництво діяльністю Служби фінансових розслідувань здійснює її керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України в порядку, визначеному цим Законом.

Кабінет Міністрів України за наявності підстав, визначених частиною четвертою цієї статті, за пропозицією Міністра приймає рішення про звільнення керівника Служби фінансових розслідувань з посади.

2. Керівником Служби фінансових розслідувань може бути громадянин України, який має вищу юридичну або економічну освіту, стаж роботи не менше п'ятнадцяти років, досвід роботи на керівних посадах в органах влади, підприємствах, установах, організаціях, незалежно від форми власності, у тому числі за кордоном, або міжнародних організаціях не менше ніж п'ять років, вільно володіє державною та іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи, і здатний за своїми діловими та моральними якостями, освітнім і професійним рівнем, станом здоров'я виконувати відповідні службові обов'язки.

Для цілей цього Закону:

вищою освітою є освіта, здобута в Україні (або на території колишнього СРСР до 1 грудня 1991 року) за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або освітнім ступенем магістра, а також вища освіта за відповідним освітнім ступенем, здобута в іноземних державах;

стажем роботи є стаж роботи особи за спеціальністю після здобуття нею вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або освітнім ступенем магістра, а також вищої освіти за відповідним освітнім ступенем, здобутої в іноземних державах.

Не може бути призначена на посаду керівника Служби фінансових розслідувань особа, яка впродовж двох років до подання заяви на участь у конкурсі на зайняття цієї посади, незалежно від тривалості, входила до складу керівних органів політичної партії або знаходилася у трудових чи інших договірних відносинах з політичною партією.

3. Керівник Служби фінансових розслідувань призначається строком на п'ять років. Одна і та сама особа не може обіймати цю посаду два строки підряд.

4. Повноваження керівника Служби фінансових розслідувань припиняються у зв'язку із закінченням строку його повноважень, звільненням або смертю.

Керівник Служби фінансових розслідувань звільняється з посади в разі:

подання письмової заяви про припинення повноважень за власним бажанням;

призначення чи обрання на іншу посаду за його згодою;

досягнення шістдесяти п'яти років;

неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я відповідно до висновку медичної комісії, що створюється за рішенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

набрання законної сили рішенням суду про визнання його недієздатним або про обмеження його цивільної дієздатності, або визнання його безвісно відсутнім чи оголошення його померлим;

набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно нього;

припинення його громадянства України або виїзду на постійне місце проживання за межі України;

невідповідності обмеженням щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, передбаченими Законом України "Про запобігання корупції", встановленим рішенням суду, що набрало законної сили;

невчасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

зазначення в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, завідомо неправдивих відомостей або умисне незазначення

відомостей, передбачених законодавством щодо майна (активів), доходів, витратів та фінансових зобов'язань, розмір (вартість) яких перевищує 50 мінімальних заробітних плат;

набуття громадянства іншої держави;

наявності висновку комісії зовнішнього контролю про неефективність діяльності Служби фінансових розслідувань та неналежне виконання обов'язків її керівником, передбаченого частиною 8 статті 33 цього Закону.

Керівника Служби фінансових розслідувань не може бути звільнено Кабінетом Міністрів України, а рішення Кабінету Міністрів України про його призначення не може бути скасовано Кабінетом Міністрів України, крім підстав, зазначених у цій частині.

5. У разі звільнення керівника Служби фінансових розслідувань з посади, його смерті або відсутності відомостей про місце його перебування, повноваження керівника Служби фінансових розслідувань виконує його перший заступник до того часу, доки не буде призначено нового керівника Служби фінансових розслідувань.

Стаття 17. Повноваження керівника Служби фінансових розслідувань

1. Керівник Служби фінансових розслідувань:

1) очолює Службу фінансових розслідувань та здійснює керівництво її діяльністю, забезпечує виконання покладених на неї завдань;

2) організовує роботу Служби фінансових розслідувань, визначає обов'язки першого заступника, заступника керівника Служби фінансових розслідувань;

3) координує і контролює діяльність центрального апарату та територіальних управлінь;

4) затверджує структуру та штатну чисельність центрального та територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань, за виключенням підрозділів внутрішнього контролю;

5) видає у межах повноважень накази і розпорядження, дає доручення, які є обов'язковими для виконання працівниками Служби фінансових розслідувань;

6) у порядку визначеному законом призначає на посади та звільняє з посад працівників центрального апарату Служби фінансових розслідувань, керівників територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань, їх перших заступників та заступників, керівників та працівників підрозділів внутрішнього контролю територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань;

7) подає на затвердження Міністрові плани роботи Служби фінансових розслідувань;

8) встановлює порядок реєстрації, оброблення, зберігання та знищення відповідно до законодавства отриманої Службою фінансових розслідувань інформації; вживає заходи із запобігання несанкціонованому доступу до інформації з обмеженим доступом, а також забезпечує додержання законодавства про доступ до публічної інформації, розпорядником якої є Служба фінансових розслідувань;

9) визначає порядок заохочення осіб, які надають допомогу в попередженні, виявленні, припиненні і розслідуванні злочинів, віднесених до підслідності Служби фінансових розслідувань;

10) приймає рішення про заохочення та накладення, згідно з рішенням дисциплінарної комісії Служби фінансових розслідувань, дисциплінарних стягнень на працівників Служби фінансових розслідувань;

11) у встановленому законодавством порядку присвоює ранги державним службовцям Служби фінансових розслідувань та спеціальні звання Служби фінансових розслідувань (окрім вищого спеціального звання);

12) вносить Міністру у встановленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства з питань, що належать до компетенції Служби фінансових розслідувань;

13) представляє Службу фінансових розслідувань у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, а також органами іноземних держав, міжнародними та іноземними організаціями тощо;

14) має право бути присутнім на засіданнях Верховної Ради України, її комітетів, тимчасових спеціальних та тимчасових слідчих комісій, а також брати участь з правом дорадчого голосу у засіданнях Кабінету Міністрів України з питань виконання завдань Служби фінансових розслідувань;

15) забезпечує відкритість та прозорість діяльності Служби фінансових розслідувань відповідно до цього Закону та інших законів України; звітує про діяльність Служби фінансових розслідувань в порядку, визначеному цим Законом;

16) в межах бюджетного фінансування Служби фінансових розслідувань надає дозвіл на використання коштів фонду спеціальних оперативно-розшукових (негласних слідчих (розшукових) та слідчих дій;

17) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів.

2. Керівнику Служби фінансових розслідувань, його першому заступнику та заступнику доступ до державної таємниці усіх ступенів секретності надається за посадою після взяття ними письмового зобов'язання щодо збереження державної таємниці.

Стаття 19. Працівники Служби фінансових розслідувань

1. До працівників Служби фінансових розслідувань належать особи, які мають спеціальні звання, державні службовці та інші працівники, які працюють за трудовими договорами у Службі фінансових розслідувань.

До посад, на яких передбачені спеціальні звання Служби фінансових розслідувань обов'язково відносяться посади керівника Служби фінансових розслідувань, його першого заступника, керівників територіальних управлінь та їх перших заступників, керівника підрозділу внутрішнього контролю центрального апарату та його першого заступника, керівників підрозділів внутрішнього контролю територіальних управлінь та їх заступників.

До посад, що комплектуються державними службовцями, відносяться усі посади аналітиків та посади у підрозділах забезпечення.

Віднесення інших посад до державної служби або до посад, на яких передбачені спеціальні звання визначається штатним розписом у межах граничної чисельності.

2. Час проходження служби у Службі фінансових розслідувань зараховується до страхового стажу, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби відповідно до закону.

3. На службу до Служби фінансових розслідувань приймаються на конкурсній основі громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки. Кваліфікаційні вимоги та критерії професійної придатності для зайняття посад у цих підрозділах затверджуються керівником Служби фінансових розслідувань.

Призначення працівників на посади у Службі фінансових розслідувань здійснюється за результатами конкурсу, що проводиться в порядку, визначеному керівником Служби фінансових розслідувань на основі Типового порядку проведення конкурсу, затвердженого Міністром.

За результатами конкурсу з відбору працівників Служби фінансових розслідувань, які мають спеціальні звання, конкурсна комісія вносить подання керівнику Служби фінансових розслідувань або уповноваженим їм особам щодо призначення кандидата на службу в Службу фінансових розслідувань.

4. Працівники Служби фінансових розслідувань регулярно, але не рідше одного разу на два роки, проходять обов'язкове підвищення кваліфікації, у порядку затвердженому Кабінетом Міністрів України.

5. На посадових осіб Служби фінансових розслідувань, які мають спеціальні звання, поширюється Дисциплінарний статут, який розповсюджує свою дію на Національну поліцію.

6. Положення про проходження служби працівниками, які мають спеціальні звання у Службі фінансових розслідувань, затверджується Кабінетом Міністрів України.

7. Трудові відносини працівників Служби фінансових розслідувань регулюються законодавством про працю, про державну службу та укладеними трудовими договорами (контрактами).

Розділ IV ПРАВОВИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, ЗАХИСТ СЛУЖБИ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Стаття 27. Правовий захист працівників Служби фінансових розслідувань

1. Посадові особи Служби фінансових розслідувань під час виконання покладених на них обов'язків є представниками влади, діють від імені держави і перебувають під її захистом. Ніхто, за винятком уповноважених посадових осіб державних органів у передбачених законами випадках, не має права втручатися в їхню законну діяльність.

У разі затримання або обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно спеціаліста Служби фінансових розслідувань, який не має спеціального звання, або посадової особи Служби фінансових розслідувань, яка має спеціальне звання, їх тримають в установах для попереднього ув'язнення окремо від інших осіб.

2. Під захистом держави перебувають особи, які добровільно, у тому числі на договірних засадах, надають допомогу Службі фінансових розслідувань у виконанні покладених на неї обов'язків. Незаконне розголошення відомостей про таких осіб, а також інші правопорушення щодо цих осіб та їхніх близьких осіб, вчинені у зв'язку з відносинами з Службою фінансових розслідувань, тягнуть за собою відповідальність, передбачену законом.

3. Працівник Служби фінансових розслідувань, який відповідно до цього Закону повідомив про протиправні дії чи бездіяльність іншого працівника Служби фінансових розслідувань, не може бути звільнений з посади або бути змушений до звільнення, притягнутий до відповідальності чи іншим чином переслідуватися за таке повідомлення, крім випадку притягнення до відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину. Працівникам Служби фінансових розслідувань забороняється розголошувати відомості про працівників Служби фінансових розслідувань, які повідомили про протиправні дії чи бездіяльність іншого працівника Служби фінансових розслідувань.

Стаття 30. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення Служби фінансових розслідувань

1. Фінансове забезпечення Служби фінансових розслідувань здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України. Фінансування Служби фінансових розслідувань за рахунок будь-яких інших джерел забороняється, крім випадків, передбачених міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, або проектами міжнародної технічної допомоги.

2. У Державному бюджеті України видатки на фінансування Служби фінансових розслідувань визначаються окремим рядком на рівні, що забезпечує належне виконання повноважень Служби фінансових розслідувань.

У кошторисі Служби фінансових розслідувань передбачається створення фонду оперативно-розшукових (негласних слідчих (розшукових) дій).

Позицію Служби фінансових розслідувань з питань її фінансування на засіданнях Кабінету Міністрів України, комітетів Верховної Ради України або на пленарних засіданнях Верховної Ради України представляє Міністр або за його дорученням керівник Служби фінансових розслідувань.

3. Служба фінансових розслідувань забезпечується необхідними матеріальними засобами, технікою, обладнанням, іншим майном для здійснення службової діяльності та з метою забезпечення її належного розвитку.

Стаття 31. Забезпечення безпеки працівників Служби фінансових розслідувань та інших осіб, які потребують захисту у зв'язку з проведенням Службою фінансових розслідувань оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій

1. Заходи щодо безпеки працівників Служби фінансових розслідувань та інших осіб, які потребують захисту у зв'язку з проведенням Службою фінансових розслідувань оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій здійснюються відповідно до Закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів", Закону України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві", Кримінального процесуального кодексу України, цього Закону, інших актів законодавства, що регулюють сферу забезпечення безпеки фізичних осіб.

2. Порядок взаємодії Служби фінансових розслідувань з підрозділами Національної поліції з метою забезпечення безпеки працівників Служби фінансових розслідувань та інших осіб, які потребують захисту у зв'язку з проведенням Службою фінансових розслідувань оперативно-розшукових, слідчих дій та негласних слідчих (розшукових) дій, визначається спільним наказом, підписаним Міністром та Міністром внутрішніх справ України.

Розділ V КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СЛУЖБИ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Стаття 32. Забезпечення прозорості в діяльності Служби фінансових розслідувань

1. Служба фінансових розслідувань через засоби масової інформації, на своєму офіційному веб-сайті та в інших формах регулярно інформує суспільство про свою діяльність.

2. Служба фінансових розслідувань:

1) готує та оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті звіт про свою діяльність, передбачений статтею 33 цього Закону;

2) оприлюднює та надає інформацію на запити в порядку, передбаченому Законом України “Про доступ до публічної інформації”;

3) оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті звіти за конкретними запитами, у тому числі із зазначенням причин, через які певні заходи не були вжиті;

4) оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті інформацію про призначення та звільнення працівників, а також про наявність вакансій у Службі фінансових розслідувань;

5) у виключних випадках, з урахуванням обмежень, передбачених статтею 222 Кримінального процесуального Кодексу України, може оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті інформацію про хід розслідування проваджень.

3. Не може бути обмежено доступ до інформації щодо загального кошторису Служби фінансових розслідувань, її компетенції та основних напрямів діяльності, а також щодо притягнення до відповідальності за вчинення правопорушень працівників Служби фінансових розслідувань.

Стаття 33. Контроль за діяльністю Служби фінансових розслідувань та її підзвітність

1. Контроль за діяльністю Служби фінансових розслідувань здійснюють органи державної влади у порядку, визначеному законодавством України та відповідно до їх компетенції.

2. З метою забезпечення прозорості та суспільного контролю за діяльністю Служби фінансових розслідувань утворюється громадська рада при Службі фінансових розслідувань у складі 35 членів.

До складу громадської ради при Службі фінансових розслідувань можуть бути обрані на засадах відкритого та прозорого конкурсу представники громадських об'єднань, релігійних, благодійних організацій, творчих спілок, професійних спілок та їх об'єднань, асоціацій, організацій роботодавців та їх об'єднань, недержавних засобів масової інформації, які зареєстровані в установленому порядку та мають до дати проведення установчих зборів річний досвід роботи з розбудови системи протидії фінансово-економічній злочинності, запобігання корупції та/або сприяння вдосконаленню роботи правоохоронних органів.

Перелік об'єднань, спілок, асоціацій, організацій, недержавних засобів масової інформації, які мають до дати проведення установчих зборів річний досвід роботи з розбудови системи протидії фінансово-економічній злочинності, запобігання корупції та/або сприяння вдосконаленню роботи правоохоронних органів, визначається Міністерством на підставі положення, яке затверджується Міністром.

Громадська рада при Службі фінансових розслідувань формується на установчих зборах шляхом рейтингового голосування за кандидатури, які добровільно заявили про бажання брати участь у діяльності громадської ради, у порядку, визначеному цим Законом та положенням про громадську раду при Службі фінансових розслідувань, яке затверджується керівником Служби фінансових розслідувань.

Членами громадської ради при Службі фінансових розслідувань можуть бути громадяни України, які досягли 25 років і мають вищу освіту, на умовах повної зміни складу громадської ради один раз на два роки.

Громадська рада при Службі фінансових розслідувань засідає та приймає відповідні рішення більшістю голосів від числа присутніх на загальних зборах членів громадської ради. Загальні збори вважаються повноважними, якщо на них присутні не менше 18 членів.

3. Громадська рада при Службі фінансових розслідувань:

1) подає Службі фінансових розслідувань пропозиції щодо підготовки проектів нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної політики у відповідній сфері, удосконалення роботи цього органу;

2) проводить відповідно до законодавства громадську та громадську антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів, які готує Служба фінансових розслідувань;

3) здійснює громадський контроль за врахуванням Службою фінансових розслідувань пропозицій і зауважень громадськості та інформує громадськість про діяльність цього органу, прийняті рішення та їх виконання;

4) організовує публічні заходи для обговорення актуальних питань розвитку і діяльності Служби фінансових розслідувань, заходи з правової просвіти населення;

5) обирає з її членів двох представників, які входять до складу дисциплінарної комісії Служби фінансових розслідувань;

6) бере участь у роботі дисциплінарної комісії в порядку, визначеному статтею 38 цього Закону;

7) має право не більше одного разу на шість місяців ініціювати звітування керівника Служби фінансових розслідувань перед Кабінетом Міністрів України про результати діяльності цього органу;

8) за умови, якщо за це проголосує не менше 21 учасника загальних зборів, ініціює проведення незалежної оцінки (аудиту) ефективності діяльності Служби фінансових розслідувань, її операційної та інституційної незалежності, у тому числі шляхом вибіркового аудиту кримінальних проваджень, досудове розслідування у яких здійснювалося Службою фінансових розслідувань та було завершено;

9) має інші права, передбачені цим Законом, положенням про громадську раду при Службі фінансових розслідувань.

4. Керівник Служби фінансових розслідувань:

1) інформує Президента України, Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, Міністра з основних питань діяльності Служби фінансових розслідувань та її підрозділів про виконання покладених на правоохоронний орган обов'язків, додержання законодавства, прав та інтересів осіб;

2) щороку не пізніше 10 лютого та 10 серпня подає Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України письмовий звіт про діяльність Служби фінансових розслідувань протягом попередніх шести місяців.

5. Письмовий звіт про діяльність Служби фінансових розслідувань повинен містити інформацію про:

1) статистичні дані про результати діяльності з обов'язковим зазначенням таких відомостей:

а) кількість зареєстрованих заяв і повідомлень про злочини, віднесені законом до підслідності Служби фінансових розслідувань;

б) кількість оперативно-розшукових справ, заведених Службою фінансових розслідувань;

в) кількість осіб (із них організаторів), щодо яких складено обвинувальні акти щодо вчинення злочинів, віднесених законом до підслідності Служби фінансових розслідувань;

г) відомості про розмір шкоди, завданої злочинами, віднесеними законом до підслідності Служби фінансових розслідувань;

2) показники обсягу тіньового бізнесу в Україні;

3) взаємодію з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями;

4) співпрацю з компетентними органами іноземних держав, міжнародними та іноземними організаціями та укладені з ними угоди про співпрацю, представництво інтересів за кордоном;

5) співпрацю з недержавними організаціями і засобами масової інформації;

6) чисельність працівників Служби фінансових розслідувань, кваліфікацію та досвід його працівників, підвищення їх кваліфікації;

7) діяльність підрозділу внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань; кількість повідомлень про вчинення правопорушень працівниками Служби фінансових розслідувань, результати їх розгляду, притягнення працівників Служби фінансових розслідувань до відповідальності;

8) кошторис Служби фінансових розслідувань та його виконання;

9) інші відомості, що стосуються результатів діяльності Служби фінансових розслідувань та виконання покладених на нього обов'язків.

6. Звіт Служби фінансових розслідувань надається для висновку громадській раді при Службі фінансових розслідувань, яка розглядає його упродовж двох тижнів з дня його отримання. Звіт Служби фінансових розслідувань подається до державних органів, зазначених в пункті 2 частини четвертої цієї статті, та оприлюднюється разом із висновком громадської ради у разі його затвердження у встановлений строк.

7. Комітет Верховної Ради України до предмету відання якого належать питання організації та діяльності правоохоронних органів, оперативно-розшукової діяльності та комітет Верховної Ради України до предмету відання якого належать питання системи оподаткування, загальнодержавні податки і збори, не рідше одного разу на рік проводять відкриті для громадськості слухання на тему діяльності Служби фінансових розслідувань, виконання покладених на неї обов'язків, додержання законодавства, прав та інтересів осіб.

8. Якщо оприлюднений звіт про роботу Служби фінансових розслідувань викликає сумніви у громадської ради або органу, на розгляд якого він був поданий відповідно до цього Закону, щодо достовірності даних, відображених у ньому, або свідчить про неналежне виконання функцій посадовими особами Служби фінансових розслідувань, за розпорядженням Міністра, з власної ініціативи органу або за ініціативи громадської ради, у разі прийняття відповідного рішення у порядку пункту 8 частини третьої цієї статті, проводиться незалежна оцінка (аудит) ефективності діяльності Служби фінансових розслідувань, її операційної та інституційної незалежності, у тому числі шляхом вибіркового аудиту кримінальних проваджень, досудове розслідування у яких здійснювалося Службою фінансових розслідувань та було завершено.

9. Щороку проводиться незалежна оцінка (аудит) ефективності діяльності Служби фінансових розслідувань, його операційної та інституційної незалежності, у тому числі шляхом вибіркового аудиту кримінальних проваджень, досудове розслідування у яких здійснювалося Службою фінансових розслідувань та було завершено.

Зазначену оцінку (аудит) проводить комісія зовнішнього контролю у складі трьох членів. Президент України, Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України щороку визначають по одному члену комісії з числа осіб, які мають значний досвід роботи в органах досудового розслідування, прокуратури, судах за кордоном чи міжнародних організаціях,

володіють необхідними знаннями та навичками для проведення такої оцінки (аудиту), а також мають бездоганну ділову репутацію. Не можуть бути членами комісії зовнішнього контролю особи, зазначені в пунктах 1 - 3 частини першої статті 20 цього Закону, та особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування відповідно до Закону України “Про запобігання корупції”. Члени комісії зовнішнього контролю діють незалежно та не повинні виконувати будь-які доручення, вказівки, надані будь-якою особою.

Для проведення оцінки (аудиту) члени комісії зовнішнього контролю мають право:

доступу до матеріалів кримінального провадження, досудове розслідування у якому здійснювалося Службою фінансових розслідувань, іншої інформації (документів) у володінні Національного бюро (з обмеженнями, передбаченими Законом України “Про державну таємницю”);

проводити конфіденційні інтерв'ю з працівниками Служби фінансових розслідувань, прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, працівниками інших державних та правоохоронних органів, а також іншими особами, які володіють інформацією (документами), необхідними для проведення оцінки (аудиту).

Члени комісії зовнішнього контролю забезпечують нерозголошення даних досудового розслідування та не можуть втручатися у здійснення досудового розслідування.

Висновок незалежної зовнішньої оцінки (аудиту) діяльності Служби фінансових розслідувань оприлюднюється, включається як додаток до письмового звіту Служби фінансових розслідувань та заслуховується Верховною Радою України.

Стаття 34. Підрозділи внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань

1. З метою попередження, виявлення та відповідного реагування на прояви корупції, а також з метою контролю за дотриманням професійних та етичних стандартів у Службі фінансових розслідувань у складі центрального апарату Служби фінансових розслідувань діє головний підрозділ внутрішнього контролю, який підпорядковується безпосередньо керівнику Служби фінансових розслідувань, а також звітує перед Міністром. Рішенням Міністра у складі територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань створюються підрозділи внутрішнього контролю.

Працівники підрозділу внутрішнього контролю центрального апарату та підрозділів внутрішнього контролю територіальних управлінь Служби фінансових розслідувань призначаються на посаду та звільняються з посади керівником Служби фінансових розслідувань. Керівник підрозділу внутрішнього контролю центрального апарату Служби фінансових розслідувань призначається на посаду та звільняється з посади за погодженням з Міністром.

Призначення працівників підрозділу внутрішнього контролю центрального апарату та підрозділів внутрішнього контролю територіальних управлінь, здійснюється за результатами конкурсу, що проводиться в порядку, визначеному Міністром на основі Типового порядку проведення конкурсу.

2. Підрозділ внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань має такі обов'язки:

1) запобігання вчиненню правопорушень працівниками Служби фінансових розслідувань згідно з вимогами законів України “Про запобігання корупції” та “Про державну службу”;

2) здійснення контролю за дотриманням працівниками Служби фінансових розслідувань правил етичної поведінки, конфлікту інтересів, декларування майна, доходів, витратків та зобов'язань фінансового характеру;

3) моніторингу способу життя працівників Служби фінансових розслідувань;

4) перевірка інформації, що міститься у зверненнях фізичних та юридичних осіб, засобах масової інформації, інших джерелах, у тому числі отриманої через спеціальну телефонну лінію, сторінку в мережі Інтернет, засоби електронного зв'язку Міністерства та Служби фінансових розслідувань, щодо причетності працівників Служби фінансових розслідувань до вчинення правопорушень;

5) проведення службового розслідування стосовно працівників Служби фінансових розслідувань;

6) проведення психофізіологічного опитування із застосуванням поліграфа;

7) проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на призначення на посади працівників Служби фінансових розслідувань;

8) контроль за дотриманням вимог законів та інших нормативно-правових актів під час формування та користування інформаційними базами (банками) даних працівниками Служби фінансових розслідувань;

9) здійснення співпраці із особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень антикорупційного законодавства, інших протиправних дій чи бездіяльність працівників Служби фінансових розслідувань;

10) вжиття заходів щодо їх правового та іншого захисту, притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їх прав, у зв'язку з таким інформуванням;

11) проведення психологічного тестування кандидатів на посади у Службі фінансових розслідувань.

3. У разі виявлення інформації про можливе вчинення працівником Служби фінансових розслідувань кримінального правопорушення підрозділ внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань негайно повідомляє про це уповноважений правоохоронний орган, залежно від виду вчиненого кримінального правопорушення та/або категорії посади працівника, який вчинив таке кримінальне правопорушення.

4. Порядок діяльності та повноваження підрозділів внутрішнього контролю Служби фінансових розслідувань визначаються положенням, яке затверджується Міністром.

Стаття 37. Відповідальність працівників Служби фінансових розслідувань

1. Працівники Служби фінансових розслідувань самостійно приймають рішення в межах своїх повноважень, визначених цим та іншими законами, і за свої протиправні дії чи бездіяльність несуть відповідальність згідно із законом.

2. У разі порушення працівником Служби фінансових розслідувань під час виконання ним своїх службових обов'язків прав чи свобод особи Служба фінансових розслідувань в межах своєї компетенції вживає заходів із поновлення цих прав і свобод, відшкодування завданої матеріальної і моральної шкоди та притягнення винних до відповідальності.

3. Працівники Служби фінансових розслідувань за свої діяння, рішення, що порушують вимоги чинного законодавства України несуть дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Стаття 38. Дисциплінарна відповідальність працівників та Дисциплінарна комісія Служби фінансових розслідувань

1. Для розгляду питань застосування дисциплінарних стягнень до працівників Служби фінансових розслідувань утворюється дисциплінарна комісія у складі шести осіб. До складу дисциплінарної комісії входять:

- дві особи, визначені громадською радою при Службі фінансових розслідувань;
- одна особа визначена керівником Служби фінансових розслідувань із числа державних службовців Служби фінансових розслідувань;
- одна особа визначена керівником Служби фінансових розслідувань від підрозділу внутрішнього контролю;
- одна особа визначена Міністром із числа осіб, які мають юридичну освіту не нижче другого (магістерського) рівня та досвід роботи за фахом;
- один представник виборного органу первинної профспілкової організації з числа державних службовців, а в разі відсутності профспілкової організації - представник Служби фінансових розслідувань, обраний на загальних зборах (конференції) цього органу.

2. Засідання дисциплінарної комісії є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин її членів.

Строк повноважень членів дисциплінарної комісії становить три роки.

Члени дисциплінарної комісії здійснюють свої повноваження на громадських засадах.

3. Склад та положення про дисциплінарну комісію Служби фінансових розслідувань затверджуються керівником Служби фінансових розслідувань на основі Типового положення про Дисциплінарну комісію центрального органу виконавчої влади, затвердженого Кабінетом Міністрів України. В положенні про Дисциплінарну комісію Служби фінансових розслідувань деталізується порядок формування складу дисциплінарної комісії, а також умови та порядок відкликання членів дисциплінарної комісії.

4. Дисциплінарна комісія на підставі службового розслідування, яке проводиться підрозділом внутрішнього контролю, складає висновок про наявність чи відсутність у діяч працівника Служби фінансових розслідувань дисциплінарного проступку та підстав для його притягнення до дисциплінарної відповідальності з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення.

5. В разі необхідності на підставі матеріалів службового розслідування, яке проводиться підрозділом внутрішнього контролю, дисциплінарна комісія приймає рішення про проходження відповідним працівником психофізіологічного опитування із застосуванням поліграфа.

6. Рішення про застосування дисциплінарного стягнення на підставі висновку дисциплінарної комісії приймає керівник Служби фінансових розслідувань. Зазначене рішення може бути оскаржено до суду.

7. Рішення про відсутність підстав для застосування дисциплінарного стягнення приймає дисциплінарна комісія.

У разі, якщо дисциплінарна комісія встановлює недостатність наданих їй фактів для визначення ступеню відповідальності працівника, справа якого розглядається, дисциплінарна комісія повертає справу для збору додаткової інформації, із конкретним переліком питань, які потрібно встановити.

8. Підстави для притягнення працівника Служби фінансових розслідувань до дисциплінарної відповідальності:

1) незаконне розголошення інформації з обмеженим доступом, яка стала відомою працівнику у зв'язку з виконанням його повноважень;

2) негативні результати перевірки на добросовісність або моніторингу способу життя працівника;

3) інші підстави, передбачені Законом України “Про державну службу” для працівників Служби фінансових розслідувань, які є державними службовцями, або Дисциплінарним статутом, зазначеним у частині шостій статті 19 цього Закону, для працівників Служби фінансових розслідувань, які мають спеціальні звання.

Розділ VI ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з першого числа місяця, наступного за місяцем його опублікування.

2. До приведення у відповідність із цим Законом закони України, інші нормативно-правові акти діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Під час початкового формування Служби фінансових розслідувань не допускаються до участі в конкурсу на посади особи, які після 2010 року проходили службу на посадах слідчих та/або на оперативних посадах в підрозділах правоохоронних органів по протидії економічним злочинам.

4. Відкритий конкурс на зайняття посад керівника, першого заступника, заступника керівника та керівника підрозділу внутрішнього контролю центрального апарату Служби фінансових розслідувань проводиться у чотирьохмісячний строк з дня набрання чинності цим Законом.

5. Заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення, подані до податкової міліції та/або інших органів досудового розслідування до набрання чинності цим Законом і відомості щодо яких не внесені до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань, але які відповідно до цього Закону підслідні Службі фінансових розслідувань, передаються протягом місяця з дня оголошення Керівника Служби фінансових розслідувань про початок її діяльності (шляхом публікації відповідного оголошення в газеті “Урядовий кур’єр”) Службі фінансових розслідувань для їх внесення до Єдиного державного реєстру досудових розслідувань згідно із статтею 214 Кримінального процесуального кодексу України.

11. Міністерству фінансів України, Міністерству внутрішніх справ України, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом забезпечити передачу Службі фінансових розслідувань та її територіальним управлінням інформаційної бази, закріпленої за їх відповідними підрозділами, в частині, необхідній для створення та функціонування Служби фінансових розслідувань та її територіальних управлінь.

**Голова
Верховної Ради України**

Розділ 4. Практичні матеріали

10009, Україна, м. Львів,
вул. Лук'яненко, буд. 5
тел./факс (0412) 48-25-69, 48-
28-36

ЕКАУНТ

Код ЄДРПОУ 31133478
р/р 26008015211226
в Філії "Укресімбанку"
м.Львів
МФО 311324

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «ЕКАУНТ»

Свідоцтво про внесення до Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності видане Аудиторською палатою України за №2429, рішення АПУ № 98 від 26.01.01р., дія свідоцтва продовжена за рішенням АПУ №224/3 від 23.12.2010 року до 23 грудня 2019 року. Свідоцтво про відповідність системи контролю якості видане за рішенням АПУ від 31.01.2013 року № 264/4

№ 27

«24» березня 2018 р.

Учасникам та керівництву
ПП «Системи захисту спостереження і
контролю «ВПТ Технології»
Іншим можливим користувачам фінансової звітності
ПП «Системи захисту спостереження і
контролю «ВПТ Технології»

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК **(звіт незалежного аудитора)** **ЩОДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ** **приватного підприємства «Системи захисту** **спостереження і контролю «ВПТ Технології»** **за 2017 рік**

м. Львів
2018 рік

1. Адресат

Аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора) щодо фінансової звітності призначається для власників та керівництва ПП «Системи захисту спостереження і контролю «ВПТ Технології» і може бути використаний для подання іншим можливим користувачам фінансової звітності.

2. Вступний параграф

2.1. Основні відомості про суб'єкта перевірки

2.1.1. Повна назва: приватне підприємство «Системи захисту спостереження і контролю «ВПТ Технології».

Скорочена назва: ПП «Системи захисту спостереження і контролю «ВПТ Технології».

2.1.2. Код ЄДРПОУ: 34809943.

2.1.3. Місцезнаходження: 80300, Львівська обл., Жовківський район, місто Жовква, ВУЛИЦЯ ВОКЗАЛЬНА, будинок 16.

2.1.4. Відомості про державну реєстрацію: Підприємство зареєстроване виконавчим комітетом Жовківської міської ради Львівської області "18" червня 2006 року, № запису про включення відомостей про юридичну особу до ЄДР 1 398 102 0000 001146.

2.1.5. Основні види діяльності:

- діяльність посередників у торгівлі широкого асортименту;
- виробництво інших видів електронних і електричних проводів і кабелів;
- виробництво виробів із дроту, ланцюгів і пружин;
- електромонтажні роботи;
- обслуговування систем безпеки;
- неспеціалізована оптова торгівля;
- інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах.

2.1.6. Банківські реквізити підприємства: розрахунковий рахунок відкритий у Львівському управлінні АТ «Ощадбанк» (п/р № 26001301428832, МФО 333368), Львівській обласній дирекції АТ «Райффайзен Банк Аваль» (п/р № 260041728, МФО 333227).

2.2. Опис об'єкту аудиторської перевірки та опис важливих аспектів облікової політики

Аудитом проводилась перевірка фінансових звітів приватного підприємства «Системи захисту спостереження і контролю «ВПТ Технології» станом на 31.12.2017 року, які складають повний комплект фінансової звітності:

- Баланс на 31 грудня 2017 року (форма № 1-м);
- Звіт про фінансові результати за 2017 рік (форма № 2-м).

Аудиторська перевірка проведена відповідно до:

- Закону України "Про аудиторську діяльність" № 3125-XII від 22.04.1993 р. зі змінами та доповненнями;

- Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (надалі МСА) Міжнародної федерації бухгалтерів, прийнятих Аудиторською палатою України (протокол засідання №229/7 від 31.03.2011 р.) в якості Національних стандартів аудиту в тому числі у відповідності із МСА № 700 «Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності», МСА 705 «Модифікація думки у звіті незалежного аудитора», МСА 706 «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора».

Нами були виконані процедури аудиту згідно вимог МСА 500 «Аудиторські докази», що відповідають меті отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів. У процесі виконання аудиторських процедур ми звернули увагу на доречність та достовірність інформації, що використовується нами як аудиторські докази. Аудиторські докази необхідні нам для обґрунтування аудиторської думки та звіту. За своїм характером докази є сукупними і отримані нами в основному за допомогою аудиторських процедур, які виконувались в процесі аудиту.

У своїй роботі аудитор використовував принцип вибіркової перевірки. Під час перевірки до уваги бралися тільки суттєві викривлення. Планування і проведення аудиту було спрямоване на одержання розумних підтверджень щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих помилок.

Дослідження здійснювалось шляхом тестування доказів на обґрунтування сум та інформації, розкритих у фінансовій звітності. Також було здійснено оцінку відповідності застосованих принципів обліку нормативним вимогам, щодо організації бухгалтерського обліку і звітності в Україні, чинних протягом періоду перевірки.

Вибір процедур залежить від судження аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядав заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включав також оцінку відповідності облікових політик, прийнятність облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та загального подання фінансової звітності.

Фінансова звітність ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА підготовлена згідно з вимогами Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку і чинного законодавства. Згідно наказу проорганізацію бухгалтерського обліку та облікову політику приватного підприємства «Системи захисту спостереження і контролю «ВП Технології» від 02.01.2012 р. № 181 наведена вимога, що облікова політика повинна застосовуватися так, щоб фінансова звітність повністю відповідала вимогам Закону і кожному конкретному МСФЗ і П(С)БО. При існуванні суперечностей у вимогах до ведення обліку і розкриття інформації у фінансовій звітності між МСФЗ і П(С)БО пріоритет віддається МСФЗ.

Фінансова звітність на підприємстві для цілей, передбачених законодавством України, складається у форматі, затвердженому національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, для інших цілей складається у форматі, передбаченому МСФЗ.

Принципи та методи відображення господарських операцій визначаються Підприємством самостійно та висвітлені в наказі «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику» від 02.01.2012 р. № 181.

Прийнята облікова політика в звітному періоді являється незмінною. Облікова політика підприємства у суттєвих аспектах базується на чинному законодавстві України, основних принципах стандартів бухгалтерського обліку та рішення керівництва. Ведення бухгалтерського обліку здійснюється підприємством за П(С)БО з подальшою трансформацією облікових записів до вимог МСФЗ. Інвентаризація майна та зобов'язань проводиться щорічно, перед датою річного балансу (крім інших випадків проведення інвентаризації згідно діючого законодавства та обставин. Прийнятою обліковою політикою приватного підприємства «Системи захисту спостереження і контролю «ВП Технології» встановлені такі методи обліку та принципи оцінки активів та зобов'язань:

Основні засоби:

Підприємство для складання фінансової звітності використовує підхід для обліку основних засобів який відображений в П(С)БО 7 «Основні засоби».

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу (термін служби більше 365 днів), оцінюється за його справедливою вартістю Справедливою вартістю об'єктів основних засобів вважається первісна вартість. Мінімальна вартісна межа для віднесення об'єктів до складу основних засобів 6000,00 грн. Матеріальні активи з терміном використання понад один рік вартістю меншою 6000 грн. вважати іншими необоротними матеріальними активами.

Значення ліквідної вартості основних засобів та нематеріальних активів дорівнює 0,00 грн. Метод нарахування амортизації основних засобів – пряmlinійний, за нормами виходячи із встановленого терміну корисного використання для кожного з об'єктів. Для малоцінних

необоротних матеріальних активів використовується метод нарахування амортизації, який передбачає нарахування амортизації у розмірі 100% їх вартості у першому місяці використання.

При продажу об'єктів основних засобів, переводити такі об'єкти у запаси за їх балансовою вартістю. Кошти від продажу таких активів визначаються як дохід відповідно П(С)БО 15 «Дохід».

Нематеріальні активи:

Підприємство для складання фінансової звітності використовує підхід для обліку нематеріальних активів який відображений в П(С)БО 8 «Нематеріальні активи». Нематеріальний актив слід визнавати, якщо і тільки якщо: є ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, які відносяться до активу будуть надходити та собівартість активу можна достовірно оцінити.

Нематеріальні активи первісно оцінюються за первісною вартістю.

Строк корисної експлуатації нематеріальних активів визначається управлінським персоналом.

Метод нарахування амортизації нематеріальних активів – прямолінійний. За нормами виходячи із встановленого терміну корисного використання для кожного з об'єктів, амортизацію слід починати нараховувати, коли цей актив стає придатним до використання, а припиняти на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікується як утримуваний для продажу, або на дату, з якої припиняється визнання цього активу.

Знецінення активів:

Корисність активів зменшується, коли балансова вартість активів перевищує суму їх очікуваних відшкодувань. Оцінюючи наявність ознак того, що корисність активу може зменшитись, підприємство бере до уваги такі показники (зовнішніх та внутрішніх) джерел інформації:

а) протягом періоду ринкова вартість активу зменшилась значно більше, ніж могла б зменшитись, за очікуванням, унаслідок плину часу або звичайного використання;

б) протягом періоду відбулись зміни зі значним негативним впливом або вони відбудуться найближчим часом у технологічному, ринковому, економічному або правовому оточенні;

г) є свідчення старіння або фізичного пошкодження активу.

Резерв знецінення запасів не створювати.

Збиток від зменшення корисності слід визнавати в прибутках чи збитках.

Запаси:

Облік і відображення в фінансовій звітності запасів відповідає П(С)БО 9 «Запаси».

Запаси обліковуються по групах:

-виробничі запаси;

-незавершене виробництво;

-готова продукція;

-товари.

Собівартість придбаних у третіх осіб запасів складається із вартості придбаних запасів та інших витрат, пов'язаних з їх придбанням.

Собівартість незавершеного виробництва і готової продукції складається з прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат і розподілених загальновиробничих витрат.

Незавершене виробництво і готова продукція відображаються у фінансовій звітності по фактичній собівартості.

Приватне підприємство «Системи захисту спостереження і контролю «ВПТ Технології» оцінку запасів при відпуску у виробництво, продажу чи іншому вибутті здійснює за методами: собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).

Дебіторська заборгованість:

Облік і призначення дебіторської заборгованості на Підприємстві відповідає П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Цей стандарт застосовується до контрактів що стосуються придбання чи продажу не фінансових статей. Дебіторська заборгованість обліковується за амортизованою собівартістю Резерв під знецінення дебіторської заборгованості розраховувати на індивідуальній основі.

Визнання доходів та витрат:

Доходи Підприємства визнаються на основі принципу нарахування, коли є ймовірність того, що у випадку операції відбудеться збільшення економічних вигод, а сума доходу може бути достовірно визначена.

Дохід від реалізації товарів (робіт, послуг) визнається тоді, коли фактично відбувся перехід від продавця до покупця значних ризиків, переваг і контроль над активами і дохід відповідає всім критеріям визнання у відповідності П(С)БО 15 «Дохід».

Особливих умов визнання доходу від реалізації у відповідності до політики Підприємства не передбачено.

Пов'язані особи:

У відповідності з визначенням пов'язаних осіб, які приводяться у П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», пов'язаними особами на підприємстві є:

а) фізична особа або близький родич такої особи, або суб'єкт господарювання зв'язаний з підприємством, якщо така особа контролює підприємство, має в статутному капіталі не менше 10% акцій підприємства, та має суттєвий вплив на підприємство;

б) є членом провідного управлінського персоналу підприємства, або материнського підприємства.

в) близькі родичі фізичної особи – члени родини, які, за очікуванням, можуть впливати на таку особу, або перебувати під впливом при здійсненні операцій з підприємством.

В розрахунках з пов'язаними особами застосовуються звичайні ціни, як для всіх споживачів

2.3. Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання цієї фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визнає потрібним для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень у наслідок шахрайства або помилки; виконання значних правочинів (10 і більше відсотків вартості активів) підприємства за даними останньої річної фінансової звітності, стану корпоративного управління, у тому числі стану внутрішнього аудиту відповідно до Закону України «Про господарські товариства»; наявність суттєвих невідповідностей між фінансовою звітністю, що підлягає аудиту, та іншою інформацією, що розкривається емітентом цінних паперів та подається до Комісії разом з фінансовою звітністю; невідповідного використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності товариства на основі проведеного фінансового аналізу діяльності емітента у відповідності з вимогами МСА № 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту».

Відповідальність управлінського персоналу охоплює: розробку, впровадження та використання внутрішнього контролю стосовно підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, які не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки; вибір та застосування відповідних принципів бухгалтерського обліку, облікової політики, а також облікових оцінок, які відповідають обставинам.

Підготовка фінансової звітності вимагає від керівництва розрахунків та припущень, що впливають на суми активів та зобов'язань, відображених у фінансовій звітності, а також на суми доходів та витрат, що відображаються у фінансових звітах протягом звітного періоду.

2.4. Відповідальність аудитора

Відповідальністю аудитора є висловлення думки щодо цієї фінансової звітності на основі результатів проведеного аудиту. Аудитор здійснив аудиторську перевірку відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання відповідних етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

У зв'язку з тим, що за умовами договору не було передбачено проведення заглибленого аналізу якості ведення податкового обліку, аудитор не виключає, що подальшою податковою перевіркою можуть бути виявлені викривлення.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум та їх розкриття у фінансовій звітності. Вибір процедур залежав від судження аудитора та включав оцінку ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки.

Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглянув заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання фінансової звітності з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включав також оцінку відповідності використання облікової політики, прийнятності облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом та загального подання фінансової звітності.

Аудиторські докази, отримані аудитором, є достатніми і прийнятними для формулювання підстави для висловлення модифікованої аудиторської думки.

Аудитор не несе відповідальності за достовірність фінансової звітності після дати підписання аудиторського висновку. Після цього підписання і до офіційного оприлюднення фінансової звітності підприємства, відповідальність за інформування про подальші події, які впливають на достовірність звітності, повністю лежить на керівництві акціонерного товариства.

2.5. Аудиторська думка

2.5.1 Підстава для висловлення умовно - позитивної думки

Складання аудиторського висновку щодо повного комплексу фінансової звітності регламентується МСА №700 «Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності» та МСА № 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора».

У зв'язку з наявністю підстав для висловлення модифікованої думки даний аудиторський висновок складено відповідно до МСА № 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора».

Підстави для висловлення умовно-позитивної думки:

1) Аудитор не приймав участі в спостереженні за інвентаризацією наявних активів та зобов'язань, оскільки був призначений після дати її проведення. Однак, на підприємстві цю процедуру виконувала інвентаризаційна комісія, якій висловлено довіру, згідно МСА.

Аудитором були виконані процедури, які обґрунтовують думку, що активи та зобов'язання наявні;

2) Незгода з управлінським персоналом стосовно прийнятності обраної облікової політики: ми не змогли отримати достатні та належні аудиторські докази, щодо достовірності відображення балансової вартості основних засобів, оскільки облікові записи підприємства свідчать про те, що фінансова звітність не містить даних про результати переоцінки (визначення справедливої вартості) основних засобів на дату першого

застосування МСФЗ, на початок звітної періоду (01.01.2017 р.) та на звітну дату (31.12.2017 р.). У фінансовій звітності на зазначені звітні дати основні засоби відображені за історичною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу. Відповідно ми не мали змоги визначити, чи була потреба у коригуванні зазначених сум. На підставі отриманих аудиторських доказів для обґрунтування думки, ми дійшли висновку, що наявні викривлення є суттєвими, проте не являються всеохоплюючим для фінансової звітності Підприємства.

3) Підприємство не розраховувало відстрочені податкові активи (зобов'язання) згідно з П(С)БО 17 «Податок на прибуток»;

4) Визнання і оцінка реальності дебіторської заборгованості, на думку аудиторів, в цілому відповідає П(С)БО 13 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», за винятком не створення резерву сумнівних боргів;

На нашу думку, за винятком зазначених вище зауважень, повний комплект фінансової звітності надає достовірну та справедливую інформацію про фінансовий стан підприємства станом на 31.12.2017 року та його фінансові результати за рік, що закінчився на зазначену дату. Концептуальна основа фінансової звітності, використана для підготовки фінансових звітів визначається Національними стандартами бухгалтерського обліку. Внутрішня облікова політика підприємства, яка відображає принципи та методи бухгалтерського обліку та звітності, за якими складається фінансова звітність, відповідає вимогам національних П(С)БО, а також Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

В ході перевірки аудитори не отримали свідчень щодо існування загрози безперервності діяльності Підприємства.

Висновок в частині формування фінансової звітності носить умовно-позитивний характер, згідно нормам аудиту (МСА № 705 «Модифікація думки у звіті незалежного аудитора»).

Всі ці зауваження та відхилення в цілому не спотворюють фінансовий стан підприємства.

2.6. Інша допоміжна інформація, щодо якої аудитор висловлює думку.

2.6.1. Думка аудитора щодо суттєвих невідповідностей між фінансовою звітністю, що підлягає аудиту, та іншою інформацією, що розкривається Підприємством

Під час виконання завдання аудитор здійснив аудиторські процедури щодо виявлення наявних суттєвих невідповідностей між фінансовою звітністю, що підлягала аудиту, та іншою інформацією, що розкривається емітентом у відповідності з МСА 720 «Відповідальність аудитора щодо іншої інформації в документах, що містять перевірену аудитором фінансову звітність», проведена перевірка розділу звіту щодо корпоративного управління на наявність та достовірність інформації у звіті.

На підставі наданих до аудиторської перевірки документів, ми можемо зробити висновок, що інформація про події, які відбулися протягом звітного року можуть вплинути на фінансово-господарський стан Товариства.

Аудитором отримано достатню впевненість у відсутності суттєвих невідповідностей між фінансовою звітністю, що підлягає аудиту, та іншою інформацією, що розкривається Підприємством.

2.6.3. Виконання значних правочинів

Згідно Закону України «Про акціонерні товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-ХІІІ з змінами та доповненнями значним правочином є рішення про вчинення значного правочину, якщо ринкова вартість майна або послуг, що є його предметом, становить від 10 до 25 відсотків вартості активів за даними останньої річної фінансової звітності акціонерного товариства, яке приймається наглядовою радою, або загальними зборами.

На підставі наданих до аудиторської перевірки документів щодо виконання значних правочинів ми можемо зробити висновок, що протягом 2017 року Підприємство не уклало жодного значного правочину та станом на 31.12.2017 року підприємство не має невиконаних значних правочинів.

2.6.4. Відповідність стану корпоративного управління, у тому числі стану внутрішнього аудиту вимогам законодавства

Формування складу органів управління приватного підприємства «Системи захисту спостереження і контролю «ВП Технології» здійснюється відповідно до Статуту підприємства.

Збори учасників Підприємства проводяться по мірі необхідності, але не менше двох разів на рік. Останні загальні збори акціонерів проводились 21 грудня 2017 року.

Отже, за результатами виконаних процедур перевірки стану управління відповідно до Закону України «Про господарські товариства» можна зробити висновок, що прийнята та функціонуюча система управління у товаристві в цілому відповідає вимогам Законом України «Про господарські товариства» та вимогам Статуту.

Розглянувши стан внутрішнього контролю приватного підприємства «Системи захисту спостереження і контролю «ВП Технології», ми вважаємо за необхідне зазначити наступне:

- система внутрішнього контролю спрямована на упередження, виявлення і виправлення суттєвих помилок, забезпечення захисту і збереження активів, повноти і точності облікової документації та включає адміністративний та бухгалтерський контроль;
- бухгалтерський контроль забезпечує збереження активів Підприємства, достовірність звітності та включає попередній, первинний (поточний) і подальший контроль;
- керівництво Підприємства в повній мірі розуміє перспективу розвитку внутрішнього аудиту та його значимість і важливість.

Оцінюючи вищенаведене, нами зроблено висновок щодо адекватності процедур внутрішнього контролю на Підприємстві, а діючу на підприємстві систему внутрішнього контролю можна вважати задовільною.

2.6.5. Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства

Керуючись принципом професійного скептицизму та відповідно до МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності», ми провели процедури необхідні для отримання інформації, яка використовується під час ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства.

Під час виконання процедур оцінки ризиків і пов'язаної з ними діяльності для отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, включаючи його внутрішній контроль, як цього вимагає МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища», аудитор виконав процедури необхідні для отримання інформації, яка використовуватиметься під час ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства.

Аудитором були подані запити до управлінського персоналу та інших працівників суб'єкта господарювання, які на думку аудитора, можуть мати інформацію, яка, ймовірно, може допомогти при ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки. Аудитором були проведені аналітичні процедури. Аудитором були виконані спостереження та перевірка. Аудитор отримав розуміння зовнішніх чинників, діяльності суб'єкта господарювання, структуру його власності та корпоративного управління, структуру та спосіб фінансування, облікову політику, цілі та стратегії і пов'язані з ними бізнес-ризик, оцінки та огляди фінансових результатів.

На нашу думку, ми отримали достатню впевненість в тому, що фінансові звіти Приватного підприємства «Системи захисту спостереження і контролю «ВП Технології» в цілому не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилок.

2.6.6. Розкриття інформації про формування власного капіталу товариства.

Приватне підприємство «Системи захисту спостереження і контролю «ВП Технології» засновано відповідно до Наказу Львівського регіонального відділення Фонду державного майна України від 13 квітня 1996 року № 89-ГТОВ.

Для забезпечення діяльності Підприємства за рахунок вкладів його учасників створено Статутний фонд у розмірі 500 000,00 грн. Розподіл Статутного фонду: Матківська Марія Йосифівна – 250 000,00 грн. (50%), Рехман Леся Миколаївна – 250 000,00 грн. (50%). Визначено, що учасники можуть вносити додаткові вклади у Статутний фонд Товариства у вигляді грошових внесків, товарно-матеріальних цінностей, будинків, транспорту. Збільшення Статутного фонду здійснюється лише при внесенні усіма учасниками своїх внесків з внесенням даних змін у реєстр державної реєстрації.

3. Основні відомості про аудиторську фірму

3.1. Повне найменування юридичної особи відповідно до установчих документів: Приватне підприємство «Аудиторська фірма «Екаунт». Код ЄДРПОУ 31133478.

3.2. Свідоцтво про внесення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів видане Аудиторською палатою України за № 2429, рішення АПУ № 98 від 26 січня 2001 року, дія Свідоцтва продовжена за рішенням АПУ № 224/3 від 23 грудня 2013 року по 23 грудня 2019 року.

3.3. Виписка з єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб-підприємців видана 01.11.2012 року, Серія ААВ, № 083546. Дата та номер запису в Єдиному Державному реєстрі: 04.09.2000 р., № 1 305 120 0000 000604.

3.4. Свідоцтво про відповідність системи контролю якості, видане за Рішенням АПУ від 31.01.2013 №264/4

3.5. Приватне підприємство «Аудиторська фірма «Екаунт» включене до Переліку аудиторських фірм, які відповідають критеріям для проведення обов'язкового аудиту на підставі рішення Аудиторської палати України від 30.01.2014 року, № 288/3

3.6. Місцезнаходження: 10009, Україна, м. Львів, вул. Лук'яненко, 5.

3.7. Телефон: (0412) 48-25-69, 48-28-36.

4. Основні відомості про умови договору про проведення аудиту

4.1. Договір про проведення аудиту № 27 від «10» грудня 2017 року.

4.2. Аудит розпочато «10» грудня 2017 року і закінчено «24» березня 2018 року.

Директор ПП «Аудиторська фірма «Екаунт» Онищук Галина Терентіївна (Сертифікат аудитора серії А № 004408 чинний до 30 листопада 2019 року)

Директор

**ПП «Аудиторська фірма «Екаунт»
(сертифікат серії А № 004408)**

_____ **Онищук Г. Т.**

Аудитор

(сертифікат серії А № 005440)

_____ **Гук І. О.**

«24» березня 2018 року

**ЗРАЗОК ЛИСТА-ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТНИХ
ПРОГРАМ ОРГАНОМ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ**

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

04070, м. Київ, вул. П.Сагайдачного, 4, тел. 425-09-24, факси 462-51-55, 485-17-69
E-mail: postmast@dkrs.gov.ua Код ЄДРПОУ № 40165856

02.03.2017 № 06-14/214

На № _____ від _____

Міністерство регіонального
розвитку, будівництва та
житлово-комунального
господарства України

Про проведення державного
фінансового аудиту виконання
бюджетних програм

Державна аудиторська служба України відповідно до пункту 6 Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 року № 1017 (далі – Порядок № 1017), повідомляє, що на виконання пункту 2.16 Плану контрольно-ревізійної роботи на I квартал 2017 року з 14.03.2017 буде проводитися державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм Державною спеціалізованою фінансовою установою "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" (далі – Держмолодьжитло) за період з 01 січня 2014 року по 31 грудня 2016 року.

Основними завданнями аудиту є: оцінка виконання результативних показників бюджетних програм; оцінка ефективності виконання бюджетних програм; виявлення упущень і недоліків організаційного, нормативно-правового та фінансового характеру, які перешкоджають своєчасній, повній і якісній реалізації запланованих цілей; визначення ступеня впливу виявлених упущень і недоліків на реалізацію запланованих цілей; розроблення пропозицій щодо шляхів (форм, засобів) підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Зважаючи на викладене, керуючись пунктом 7 Порядку № 1017, просимо надати копії паспортів бюджетних програм за КПКВ 2751190 "Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла", 2751370 "Фінансова підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву", 2751380 "Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла", 2751420 "Збільшення

статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" з подальшим використанням на реалізацію Державної програми забезпечення молоді житлом", 2751470 "Здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов" на 2014-2016 роки, відповідальним виконавцем яких є Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон), та звітів про їх виконання.

Також для складання програми аудиту просимо надати перелік проблемних питань, які, на погляд Мінрегіону, перешкоджають своєчасній, повній і якісній реалізації запланованих цілей.

Для належної координації роботи, надання документації та матеріалів, необхідних для проведення державного фінансового аудиту, просимо повідомити до 14.03.2017 прізвища, ім'я, по батькові та робочі телефони посадових осіб, відповідальних за проведення контрольного заходу з боку Мінрегіону.

Координація роботи з організації та проведення Держаудитслужбою аудиторського дослідження здійснюватиметься через начальника відділу державного фінансового аудиту у галузі житлово-комунального господарства, інфраструктури та зв'язку Департаменту контролю у галузі ЖКГ, інфраструктури та зв'язку Іванову Вікторію Юріївну (роб. тел. (044) 462-56-86).

Заздалегідь вдячні за співпрацю.

Заступник Голови

Ю. Солянік

**ЗРАЗОК НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАВО ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ
ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНОМ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ**

**ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ЗАХІДНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ**

НАПРАВЛЕННЯ № _____

від «21» березня 2017 року

Провідний державний аудитор

(посада, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи)

направляється для проведення збору інформації для державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм державною спеціалізованою фінансовою установою "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву"

(вид заходу (ревізія, державний фінансовий аудит, перевірка державних закупівель, зустрічна звірка))

**Львівське Регіональне Управління Державного фонду сприяння молодіжному
житловому будівництву**

(повне найменування об'єкта, у якому проводитиметься захід)

з 01.01.2014 по 31.12.2016

(період, який підлягає контролю (у разі проведення ревізії, державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель))

з метою перевірки дотримання законодавства

(мета проведення заходу)

21.03.2017 по 19.05.2017

(дати початку та закінчення заходу)

Підстава: п. 2.16 плану роботи Держаудитслужби на I квартал 2017 року

Це Направлення дійсне при пред'явленні службового посвідчення.

Начальник _____

(посада керівника органу Державної аудиторської служби України)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Про початок проведення планового контрольного заходу (ревізії, державного фінансового аудиту) повідомлено об'єкт контролю (повідомлення від «02» березня 2017 року №06-14/213).

Один примірник цього Направлення на проведення зазначеного заходу та копія рішення суду (у разі проведення позапланової виїзної ревізії за рішенням суду) надані керівнику (заступнику керівника) об'єкта, у якому проводитиметься захід «__» _____ 2017 року.

(посада керівника або заступника керівника
об'єкта, у якому проводитиметься захід)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Направлення

Продовження

від _____ № _____

Відомості щодо продовження дії Направлення

(дати продовження та закінчення заходу)

Підстава _____

(рішення суду від _____ № _____)

(посада керівника органу Державної
аудиторської служби України)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

Керівник (заступник керівника) об'єкта контролю ознайомлений з
продовженням терміну дії Направлення від «__» _____ 2017 року.

(посада керівника або заступника керівника
об'єкта контролю)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

ВИТЯГ

з Програми державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» за період з 01.01.2014 р. по 31.12.2016 р. в частині Львівського регіонального управління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник Голови Державної
аудиторської служби України

_____ "" квітня 2017 року

ПРОГРАМА

державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм за період з 01.01.2014 по 31.12.2016

Підстава для проведення аудиту: пункт 2.16 Плану контрольно-ревізійної роботи Державної аудиторської служби України на I квартал 2017 року.

Об'єкт аудиту

1. Державна програма забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 року № 967 (далі – Державна програма), та бюджетні програми Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, які виконуються в рамках реалізації Державної програми за:

- **КПКВК 2751380** «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла»;

- **КПКВК 2751390** «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла»;

- **КПКВК 2751420** «Збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» з подальшим використанням на реалізацію Державної програми забезпечення молоді житлом».

2. Державна цільова соціально-економічна програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2009 року № 1249 (далі – Державна цільова програма), та бюджетна програма Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, яка виконується в рамках реалізації Державної цільової програми за:

- **КПКВК 2751190** «Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла».

3. Кошти інших програм державного бюджету інших головних розпорядників та виконавців бюджетних програм і заходів:

- **КПКВК 2751370** «Фінансова підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву»;

- **КПКВК 2751470** «Здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення

доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов»;

• **КПКВК 2201460** «Надання кредитів на будівництво (придбання) житла для науково-педагогічних та педагогічних працівників».

4. Кошти місцевих бюджетів.

5. Кошти Статутного капіталу Держмолодьжитла, а також інші джерела.

Мета аудиту

- оцінити управління бюджетними коштами, їх цільове використання та результативне використання ресурсів, ефективності і результативності в діяльності, достовірності фінансової і бюджетної звітності;

- визначити причини (фактори), які перешкоджають ефективному використанню бюджетних коштів та забезпеченню молоді житлом;

- надати пропозиції щодо підвищення ефективності використання державних ресурсів.

Період дослідження: 2014-2016 роки, за потреби – інший період.

Учасники аудиту

- Державна аудиторська служба України та її міжрегіональні територіальні органи;

- Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» та його регіональні управління;

- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;

- Міністерство освіти і науки України;

- місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;

- замовники та забудовники об'єктів будівництва (реконструкції) житла для молодих сімей та одиноких молодих громадян;

- інші підприємства, установи й організації, які брали участь у виконанні бюджетних програм, регіональних та місцевих програм.

Географічні обмеження: дослідження проводиться у всіх областях України, крім тимчасово окупованих територій України та зони проведення антитерористичної операції.

Загальна інформація

Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» створена згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 року № 334 «Про заходи щодо виконання Указу Президента України від 4 грудня 1996 року № 1165» та від 2 червня 2000 року № 885 «Про організацію житлового кредитування населення України».

Засновником Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву (далі – Держмолодьжитло, або Фонд) є Кабінет Міністрів України.

До структури Фонду належить центральний апарат та 25 регіональних управлінь з правом юридичної особи.

Метою створення Фонду є сприяння проведенню державної житлової політики, виконання державних програм забезпечення молоді житлом та інших програм, надання довгострокових державних кредитів і кредитів за рахунок інших джерел фінансування, залучення коштів на кредитування громадян (у т.ч. пільгове) тощо.

Держмолодьжитло має право:

- одержувати і використовувати кошти державного та місцевого бюджетів, а також інших джерел, виділені за цільовим призначенням для надання довгострокових кредитів, а також для їх обслуговування, часткової компенсації на будівництво (реконструкцію) і придбання житла сім'ям і одиноким громадянам України;

- спрямовувати дохід, отриманий Фондом від будівництва житла для фізичних та юридичних осіб, на кредитування молодих сімей та одиноких громадян для будівництва (реконструкції) і придбання житла та обслуговування кредитів у встановленому порядку;

- бути замовником будівництва (реконструкції) житла для позичальників або делегувати ці повноваження іншим юридичним особам.

Загалом політика держави із забезпечення молоді житлом - це тривалий процес, який вимагає системного і цілеспрямованого підходу з боку держави і спрямований передусім на отримання соціальних результатів.

Однак на сьогодні відсутність власної оселі є однією із найактуальніших та найскладніших проблем серед усіх вікових та окремих соціальних верств населення нашої держави.

Завдання забезпечення житлом вважається одним із першочергових у суспільстві, оскільки відсутність можливості самостійного господарювання призводить до низки негативних наслідків соціально-економічного характеру.

Недосконалість фінансово-кредитної системи, обмеження у виділенні земельних ділянок і спорудженні індивідуального житла, зокрема учасникам антитерористичної операції та переселенцям з тимчасово окупованих територій (у т.ч. зони проведення АТО), а також відсутність стимулюючих факторів у вирішенні житлових питань значно загострили житлову проблему.

Законодавством України передбачено надання земельних ділянок та житла для учасників антитерористичної операції та переселенців на пільгових засадах.

Однак бюрократична тяганина та недосконалість нормативно-правової бази на сьогодні не дають змоги учасникам антитерористичної операції та переселенцям, переважна більшість яких є молодь, використати повною мірою своє право на отримання земельних ділянок та власного житла.

Загалом в Україні значна кількість сімей та молодих громадян потребує поліпшення житлових умов, у тому числі сім'ї та одинокі молоді особи, що мають право на першочергове одержання квартир, тривалий час перебувають на обліку як такі, що потребують поліпшення житлових умов.

Отже, державна житлова політика повинна визначити основні напрями реалізації права громадян України на житло. Метою державної житлової політики є створення умов для реалізації права громадян на житло, розширення житлового будівництва, поліпшення утримання та збереження житлового фонду.

Спорудження, реконструкція та утримання житла є одним з пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку країни.

Потреба реформування державної житлової політики зумовлена такими основними чинниками, як невідповідність житлових відносин змінам в економіці країни та нагальною потребою у прискоренні інтеграції житлової сфери у загальну систему ринкової економіки.

Скорочення обсягів державного фінансування житлового будівництва у зв'язку із змінами у формуванні державного та місцевих бюджетів, падіння платіжної спроможності населення, інфляційні процеси в економіці, не сприяють оздоровленню житлової політики.

Недосконалість системи розподілу та безоплатного надання житла, а також відсутність у молоді економічних можливостей для будівництва або придбання житла за власні кошти, визначає довготерміновий іпотечний кредит з метою будівництва (реконструкції) житла, одним із найдієвіших механізмів вирішення житлового питання для цієї соціально незахищеної верстви населення.

Досвід багатьох країн світу свідчить про значну ефективність і дієвість державних молодіжних житлових програм.

Проте на сьогодні в роботі Фонду наявна складна ситуація, на яку вплинуло чимало зовнішніх та внутрішніх факторів.

Зокрема, відсутність фінансування державних програм з держбюджету та непроведення їх оновлення і модернізації (у державному бюджеті передбачають кошти лише на часткову компенсацію відсотків (процентів) за укладеними з банками у минулих роках кредитними договорами).

Крім того, актуальним залишається питання взаємодії з учасниками молодіжного житлового кредитування за договорами, укладеними до 2014 року, щодо будівництва (придбання) житла, яке зараз фактично знаходиться у зоні проведення АТО та на тимчасово окупованих територіях.

Методи та організація аудиту

Аудит проводиться відповідно до Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 року № 1017, шляхом:

1) аналізу законодавчої, нормативно-методологічної бази з питань реалізації державної політики в частині створення сприятливих умов для молодіжного будівництва та молодіжного іпотечного кредитування, дотримання житлового законодавства;

2) аналізу даних фінансової, статистичної та оперативної звітності головного розпорядника бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів, які є виконавцями бюджетних програм, обраних для аудиторського дослідження;

3) аналізу даних, одержаних за запитами від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування підприємств, установ та організацій, задіяних у виконанні бюджетних програм та при проведенні анкетування;

4) опрацювання матеріалів фінансового контролю та інформацій ЗМІ з проблемних питань у досліджуваній сфері.

Аналіз нормативно-правової бази

Гарантія держави молодим громадянам рівного з іншими громадянами права на житло, а також забезпечення сприяння молодіжному житловому будівництву та створення молодіжних житлових комплексів закріплено законодавчо у статті 10 Закону України від 05 лютого 1993 року № 2998-ХІІ «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» (далі – Закон № 2998).

При цьому фінансування заходів може здійснюватися за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Метою діяльності Держмолодьжитла є сприяння у проведенні державної політики у сфері молодіжного будівництва. Статут Держмолодьжитла, яким визначено мету та напрями діяльності, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2000 року № 1604.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 09 листопада 2011 року № 1114-р Держмолодьжитло віднесено до сфери управління Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон).

Отримання, у тому числі молодими сім'ями, державної підтримки у розв'язанні житлових проблем здійснюється шляхом надання:

- державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2009 року № 140 «Про затвердження Порядку забезпечення громадян доступним житлом» та постанови Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 року № 193 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла»;

5) пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла, що передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 2001 року № 584 «Про порядок надання

пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла»;

6) часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла, що передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2003 року № 853 «Про затвердження Порядку часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла»;

7) здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов, як це передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2012 року № 343 «Про затвердження Порядку здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов»;

8) кредиту на будівництво (придбання) житла для науково-педагогічних та педагогічних працівників, що передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 14 травня 2008 року № 453 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання кредитів на будівництво (придбання) житла для науково-педагогічних та педагогічних працівників».

Крім того, з метою прискорення розв'язань житлових проблем молоді також затверджено низку інших нормативно-правових документів, зокрема:

- Указ Президента України від 08 листопада 2007 року № 1077 «Про заходи щодо будівництва доступного житла в Україні та поліпшення забезпечення громадян житлом»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 1992 року № 369 «Про сприяння розвитку молодіжного житлового будівництва»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1231 «Про затвердження Порядку надання кредитів позичальникам Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 02 червня 2000 року № 885 «Про організацію житлового кредитування населення України»;

- Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів на будівництво (реконструкцію) і придбання житла молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам, які згідно із законодавством визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов, за рахунок власних коштів (коштів статутного капіталу) Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (нова редакція), затвердженого рішенням правління Держмолодьжитла від 09 листопада 2010 року № 92;

- Порядок використання коштів статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (нова редакція), затверджений рішенням спостережної ради Фонду від 28 січня 2016 року, протокол № 32 (у редакції рішення спостережної ради Держмолодьжитла від 21 жовтня 2016 року, протокол № 33);

Реалізація державної підтримки здійснюється Держмолодьжитлом безпосередньо через 24 регіональні управління та Іпотечний центр в м. Києві та Київській області, які є одержувачами бюджетних коштів.

Регіональні управління Держмолодьжитла та Іпотечний центр у м. Києві та Київській області (далі – регіональні управління) є юридичними особами, які у своїй діяльності підпорядковуються, підзвітні та підконтрольні правлінню Фонду і діють в межах наданих та делегованих ним повноважень.

Зокрема, регіональні управління відповідно до чинного законодавства мають право одержувати та використовувати кошти державного та місцевих бюджетів, виділених для фінансування житлового будівництва, створювати фінансові резерви, бути замовниками будівництва (реконструкції) житла для позичальників або делегувати ці повноваження іншим юридичним особам, надавати фінансові кредити за рахунок залучених коштів.

З метою здійснення державної політики із розв'язання проблем забезпечення молоді житлом, активізації інвестиційної діяльності у сфері житлового будівництва для молодих сімей та саодиноких молодих громадян та на виконання пункту 1 розпорядження Президента України від 06 жовтня 1999 року № 244 «Про сприяння розвитку молодіжного житлового будівництва» постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 року № 967 було затверджено Державну програму забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки.

Крім того, у період, що підлягає дослідженню, діяла Державна цільова соціально-економічна програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2009 року № 1249.

На виконання заходів, визначених державними програмами, органами місцевого самоврядування затверджувалися регіональні та місцеві програми. Зокрема, у 2015 році прийнято нову Програму забезпечення молоді житлом в м. Кременчук на 2016-2020 роки, Черкаську обласну програму забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом у 2015-2020 роках, Регіональну програму розвитку житлового будівництва у Дніпропетровській області на 2015-2020 роки тощо, виконавцями яких визначено відповідні регіональні управління.

Основними завданнями державних програм є забезпечення молоді житлом, розвиток різних видів пільгового молодіжного житлового кредитування, яке передбачає створення накопичувального та відновлювального інвестиційного ресурсу держави для забезпечення молоді житлом (для забезпечення молодих сімей та одиноких молодих громадян житлом, які зареєстровані у Фонді та потребують поліпшення житлових умов).

З метою розширення сфери своєї діяльності та підвищення ефективності реалізації державних програм фінансування будівництва житла у 2013 році Держмолодьжитлом було запроваджено новий напрям діяльності – створення фондів фінансування будівництва відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» (із змінами і доповненнями) від 19 червня 2003 року № 978-IV. Нову редакцію Типових правил фонду фінансування будівництва виду А затверджено рішенням правління Держмолодьжитла від 31 серпня 2016 року, протокол № 67.

Упродовж 2014-2016 років Держмолодьжитлом велася робота щодо створення низки фондів фінансування будівництва на території України. Розроблено внутрішні нормативні акти Держмолодьжитла стосовно цього напрямку діяльності.

Перший проект створення Фонду фінансування будівництва (далі – ФФБ) виду А «Полтава молодіжна» № 1, за яким управителем виступив Фонд, уже реалізовано.

Зазначений ФФБ створено 20 грудня 2012 року з метою будівництва багатоповерхового житлового будинку по вул. Курчатова, 18-А у м. Полтава. Як результат, за участю ФФБ у 2015 році збудовано та введено в експлуатацію житловий будинок на 68 квартир загальною площею 3562,5 кв. м, із загальною реалізаційною вартістю об'єктів інвестування 21599,5 тис. гривень.

З огляду на проблемні питання на ринку будівництва, ФФБ наразі є єдиним дієвим та ефективним механізмом захисту коштів інвесторів та мінімізації наявних ризиків у сфері будівництва житла.

Загальна оцінка стану виконання бюджетних програм

З огляду на викладене, аудиторська група для дослідження під час державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм визначила такі проблемні питання:

- Чи виконуються основні завдання Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 року № 967, та Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2009 року № 1249 (далі – державні програми)?

- Чи досягнуто Держмолодьжитлом ефективності використання коштів під час реалізації державних програм забезпечення молоді житлом?

- Які фактори перешкоджають виконанню у повному обсязі всіх заходів у сфері житлового будівництва для задоволення потреб молоді?

Питання для дослідження

1. Аналіз нормативно-правової бази з питань реалізації державної житлової політики у сфері молодіжного будівництва в частині дотримання норм чинного законодавства.

1.1. Аналіз змісту та структури державних програм.

1.2. Аналіз законодавства та нормативних актів Держмолодьжитла, що регламентують його діяльність. Підготувати пропозиції щодо усунення проблемних питань нормативної бази, які перешкоджають або уповільнюють виконання заходів із молодіжного житлового будівництва.

1.3. Дослідження стану виконання завдань і заходів державних програм за напрямками.

2. Аналіз рівня фінансування Держмолодьжитла для реалізації покладених на нього завдань із забезпечення молоді житлом.

2.1. Достовірність та повнота розрахунку потреби бюджетних програм.

2.2. Стан задоволення потреби в коштах для досягнення задекларованих програмних завдань та цілей.

2.3. Аналіз системи розподілу бюджетних призначень та асигнувань між регіональними управліннями Фонду.

2.4. Аналіз результативних показників виконання бюджетних програм на їх повноту та об'єктивність.

3. Аналіз регіональних та місцевих програм забезпечення молоді житлом, які затверджувались відповідними органами місцевого самоврядування на виконання державних програм. Визначення проблемних питань у плануванні та виконанні заходів регіональних і місцевих програм (на рівні міжрегіональних територіальних органів Держаудитслужби).

3.1. Наявність показників, передбачених Методичними рекомендаціями щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затвердженими наказом Міністерства економіки України від 04 грудня 2006 року № 367.

3.2. Аналіз реальності джерел фінансування та визначення щорічних обсягів коштів, необхідних для виконання кожного із затверджених заходів. Повнота фінансування передбачених програмами завдань та заходів.

3.3. Відповідність напрямів використання бюджетних коштів пріоритетним завданням державної житлової політики.

3.4. Наявність та достатність різних форм звітності для оцінки рівня досягнення очікуваних результатів. Ефективність запровадженої системи звітності.

3.5. Аналіз причин невиконання усіх або (та) окремих заходів і показників, передбачених програмами.

3.6. Аналіз динаміки ринкової вартості 1 кв. м житла у регіоні, її вплив на середню вартість наданого кредиту. Дослідити причини утворення незавершених об'єктів будівництва, а також проаналізувати наявні проекти будівництва нового житла (або причини їх відсутності).

4. Аналіз ефективності використання Держмолодьжитлом та його регіональними управліннями коштів, отриманих на реалізацію державних житлових програм. Повнота реалізації та виконання покладених на Фонд функцій.

4.1. Результати попередніх контрольних заходів, проведених органами Держаудитслужби, на законне і цільове використання бюджетних коштів, спрямованих Держмолодьжитлу на виконання бюджетних програм.

4.2. Дієвість механізму забезпечення кредитними ресурсами молодих сімей, напрямів використання цих коштів, стану їх повернення (на рівні Держаудитслужби та її міжрегіональних територіальних органів). Заповнити таблиці № 1 – 6.3.

4.2.1. Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) житла

(далі - кредити), затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 2001 року № 584 (далі - Положення 584). Дослідити та провести аналіз:

- механізму планування обсягів повернення коштів, спрямованих на кредитування молодих сімей та самотніх молодих громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла;

- стану виконання договірних відносин за договорами співпраці між Держмолодьжитлом та замовниками будівництва, які здійснюють будівництво (реконструкцію) об'єктів, інвесторами яких виступають у тому числі громадяни-учасники державних житлових програм, в тому числі дотримання ними термінів здачі в експлуатацію житлових будинків, застосування штрафних санкцій, стану виплати страхових відшкодувань;

- повноти та своєчасності погашення кредитів та відшкодування витрат на їх обслуговування, зокрема наявності заборгованостей та факторів, які спричиняють зволікання з поверненням кредитів, стану претензійно-позовної роботи;

4.2.2. Порядок часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2003 року № 853. Дослідити та провести аналіз:

- механізму планування коштів на часткову компенсацію відсоткової ставки, та інших факторів, які мають вплив на реалізацію завдань державних програм забезпечення молоді житлом.

4.2.3. Порядок забезпечення громадян доступним житлом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2009 року № 140. Дослідити та провести аналіз:

- дотримання Держмолодьжитлом та його регіональними управліннями умов, установлених Порядком № 140, при наданні державної підтримки громадянам для забезпечення їх житлом;

4.3. Дослідження здійснених заходів із забезпечення житлом постраждалих позичальників Держмолодьжитла згідно з механізмами, визначеними постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1231.

4.4. Аналіз причини утворення заборгованості із позичальниками, її вплив на ефективність використання бюджетних коштів.

4.5. Аналіз вжитих заходів щодо організації робіт з формування та функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов, як автоматизованої інформаційної системи збирання, накопичення, надання, захисту та обліку інформації про відповідних громадян (постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2011 року № 238 «Про Єдиний державний реєстр громадян, які потребують поліпшення житлових умов»).

5. Регламентованість порядку проведення контролю за цільовим і ефективним використанням бюджетних коштів. Стан внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів.

На рівні Держаудитслужби та її міжрегіональних територіальних органів проаналізувати дієвість чинної системи контролю об'єкту аудиту, її здатність запобігати порушенням, втратам та попереджати неефективне використання фінансових ресурсів. Для дослідження питання доцільно використати результати попередніх контрольних заходів, проведених органами Держаудитслужби.

6. Інші питання, які поставатимуть під час державного фінансового аудиту.

Оформлення результатів аудиту

Оформлення матеріалів державного фінансового аудиту здійснюється відповідно до Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними

територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 року № 1017, з урахуванням вимог Методичних рекомендацій щодо проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту виконання бюджетної програми, затверджених наказом Головкиру України від 15 грудня 2005 року № 444.

Міжрегіональні територіальні органи, які беруть участь у проведенні державного фінансового аудиту відповідно до п. 2.16 Плану контрольно-ревізійної роботи Держаудитслужби на I квартал 2017 року, здійснюють збір та аналіз необхідної інформації, яку одержують в регіональних управліннях Держмолодьжитла.

Результати збору інформації оформлюються окремою довідкою, яка підписується у двосторонньому порядку. За результатами складається інформація про участь у державному фінансовому аудиті.

Департамент контролю у галузі ЖКГ, інфраструктури та зв'язку за власною та отриманою від територіальних офісів Держаудитслужби інформацією готує відповідний аудиторський звіт.

ВИТЯГ

з аудиторського звіту за результатами державного фінансового аудиту ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих на виконання програм у межах Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 р.р. і Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 р.р.

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

**державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм
Державною спеціалізованою фінансовою установою
"Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву"
за період з 01.01.2014 по 31.12.2016**

Київ 2017

ЗМІСТ

Резюме	3
ВСТУП	5
I. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ	7
1.1 Об'єкт аудиту.....	7
1.2 Мета аудиту.....	8
1.3 Період дослідження аудиту.....	8
1.4 Учасники аудиту.....	8
1.5 Географічні обмеження аудиту.....	8
1.6 Методи проведення аудиту.....	8
II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖМОЛОДЬЖИТЛА	9
III. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПАСПОРТІВ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ	12
IV. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	25
ВИСНОВКИ	64
ПРОПОЗИЦІЇ	67
Джерела інформації.....	69
Додатки.....	70

Резюме

Державна аудиторська служба України на виконання пункту 2.16 Плану контрольно-ревізійної роботи на I квартал 2017 року провела державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" (далі – Держмолодьжитло, або Фонд) за період з 01.01.2014 по 31.12.2016, до участі в якому залучено міжрегіональні територіальні органи Держаудитслужби.

З метою створення умов для реалізації конституційного права громадян України на житло державою вживається чимало заходів, спрямованих на задоволення їх житлових потреб. Адже покращення якості житлових умов позитивно впливатиме на демографічну ситуацію, сприятиме створенню необхідних умов для поліпшення соціально-побутового та економічного становища сімей і одиноких громадян, гармонійному розвитку молоді.

Тому питання забезпечення економічної доступності житла, у тому числі для молоді, є актуальним та вкрай важливим для всіх гілок влади, оскільки в сьгоднішніх умовах переважна частина молодих сімей мають незначні доходи і не здатна розв'язати житлову проблему за власні кошти.

В аудиторському звіті представлено результати дослідження державного фінансового аудиту виконання **Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки та Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки** за 2014-2016 роки, проведеного у Фонді та його регіональних управліннях.

Під час аудиторського дослідження вивчено та проаналізовано законодавчі та нормативні акти з питань надання довготермінових пільгових кредитів, часткової компенсації відсоткової ставки кредитів, здешевлення вартості іпотечних кредитів, державної підтримки доступного житла на будівництво (реконструкцію) та придбання житла молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам.

Поряд з цим дослідженню підлягали: дані бухгалтерського обліку, фінансової та статистичної звітності; результати рейтингових оцінок, особові справи позичальників, кредитні та інші договори; інформації місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інших учасників аудиту; результати матеріалів фінансового контролю та інформацій ЗМІ з проблемних питань у дослідженій сфері.

Розглянуто проблему щодо визначення факторів, які перешкоджають виконанню у повному обсязі всіх заходів у сфері житлового будівництва для задоволення потреб молоді при аналізі:

- нормативно-правового забезпечення з питань пільгового кредитування, часткової компенсації відсоткової ставки кредитів, здешевлення вартості іпотечних кредитів, державної підтримки доступного житла на будівництво (реконструкцію) та придбання житла молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам;

- формування та розробки регіональних та місцевих програм;

- механізму молодіжного кредитування в частині критеріїв відбору кандидатів на отримання пільгових довготермінових кредитів;
- планування, визначення потреби обсягів бюджетних коштів на фінансування досліджених програм та забезпеченості кредитними ресурсами;
- повноти та своєчасності погашення кредитів;
- виконання договірних відносин щодо об'єктів житлового будівництва, фінансування яких відбувалось за рахунок кредитних ресурсів;
- функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

Результати аудиторського дослідження засвідчили, що на ефективності реалізації регіональної політики в досліджуваній сфері негативно позначаються такі фактори:

- *недоліки при формуванні державної, регіональної та місцевих програм, недосконалість існуючої звітності про їх виконання;*
- *недостатній рівень фінансування програм, а також низький рівень претензійно-позовної роботи;*
- *неефективне управління кредитними коштами та коштами позичальників, зупинення будівництва призвело до втрат бюджетних коштів, як наслідок, потреба у житлі частини молодих сімей і одиноких громадян, які отримали кредити та інвестували їх у будівництво житлового будинку, не задоволена;*
- *недоліки механізму надання часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків для молоді на будівництво і придбання житла, запровадженого на початку реалізації цього напряму програми, спричинили залучення обмеженої кількості учасників на тривалий термін і зробили її недосяжною для інших.*

I. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

Підставою для проведення аудиту є пункт 2.16 Плану контрольно-ревізійної роботи Державної аудиторської служби України на I квартал 2017 року.

1.1. Об'єкт аудиту

1. Державна програма забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 року № 967 (далі – Державна програма), та бюджетні програми Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, які виконуються в межах реалізації Державної програми за:

- **КПКВК 2751380** "Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла" (2014-2016 рр.);
- **КПКВК 2751390** "Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла" (2014 р.);
- **КПКВК 2751420** "Збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" з подальшим використанням на реалізацію Державної програми забезпечення молоді житлом" (2014-2016 рр.).

2. Державна цільова соціально-економічна програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2009 року № 1249 (далі – Державна цільова програма), та бюджетна програма Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, яка виконується в рамках реалізації Державної цільової програми за:

- **КПКВК 2751190** "Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла" (2014 р.).

3. Кошти інших програм державного бюджету:

- **КПКВК 2751370** "Фінансова підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву" (2014-2016 рр.);
- **КПКВК 2751470** "Здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов" (2014-2016 рр.);
- **КПКВК 2201460** "Надання кредитів на будівництво (придбання) житла для науково-педагогічних та педагогічних працівників" (2014-2016 рр.).

4. Кошти місцевих бюджетів.

5. Кошти Статутного капіталу Держмолодьжитла, а також інші джерела.

Масштаб аудиту: загальний обсяг коштів, фактично спрямованих на реалізацію заходів зазначених програм за 2014-2016 роки, становить

- опрацювання матеріалів фінансового контролю та інформацій ЗМІ з проблемних питань у досліджуваній сфері.[8]

II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖМОЛОДЬЖИТЛА

Гарантія держави молодим громадянам рівного з іншими громадянами права на житло, а також забезпечення сприяння молодіжному житловому будівництву та створення молодіжних житлових комплексів закріплено законодавчо у статті 10 Закону України від 05 лютого 1993 року № 2998-ХІІ "Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні" (далі – Закон № 2998).[5]

З метою здійснення державної політики із розв'язання проблем забезпечення молоді житлом, активізації інвестиційної діяльності у сфері житлового будівництва для молодих сімей та одиноких молодих громадян постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 р. № 967 затверджено **Державну програму забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки**.

Метою державної програми є створення належних умов для забезпечення молодих сімей та одиноких молодих громадян житлом.

Проблему передбачалося розв'язати шляхом:

- нормативно-правового удосконалення існуючого механізму пільгового довгострокового кредитування будівництва (реконструкції) і придбання житла для молодих сімей та одиноких молодих громадян, а також механізму залучення у молодіжне житлове будівництво інвестицій;
- зменшення вартості будівництва житла для молоді;
- установлення під час розрахунку розміру пільгового кредиту молоді, що надається за рахунок коштів державного бюджету, нормативної площі в розмірі 21 кв. метр загальної площі житла на одну особу та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю, для багатодітних сімей, молодих спеціалістів, що працюють у селах і селищах та які уклали трудовий договір з підприємствами, установами та організаціями, що розташовані у таких населених пунктах, - 20 кв. метрів на сім'ю;
- розвитку різних форм участі молоді в організації будівництва (придбання) житла.

Основними завданнями Державної програми є:

- розвиток різних видів пільгового молодіжного житлового кредитування, яке передбачає створення накопичувального та відновлювального інвестиційного ресурсу держави для забезпечення молоді житлом (для забезпечення молодих сімей та одиноких молодих громадян житлом, які зареєстровані у Державній спеціалізованій фінансовій установі "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" та потребують поліпшення житлових умов, потрібно збудувати 1047,2 тис. кв. метрів житла,

- постанова Кабінету Міністрів України від 04 липня 1992 року № 369 "Про сприяння розвитку молодіжного житлового будівництва";

- постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1231 "Про затвердження Порядку надання кредитів позичальникам Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву";

- постанова Кабінету Міністрів України від 02 червня 2000 року № 885 "Про організацію житлового кредитування населення України";

- Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів на будівництво (реконструкцію) і придбання житла молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам, які згідно із законодавством визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов, за рахунок власних коштів (коштів статутного капіталу) Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" (нова редакція), затвердженого рішенням правління Держмолодьжитла від 09 листопада 2010 року № 92;

- Порядок використання коштів статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" (нова редакція), затверджений рішенням спостережної ради Фонду від 28 січня 2016 року, протокол № 32 (у редакції рішення спостережної ради Держмолодьжитла від 21 жовтня 2016 року, протокол № 33);

На виконання заходів, визначених державними програмами, органи місцевого самоврядування затверджували регіональні та місцеві програми. Зокрема, у 2015 році прийнято нову Програму забезпечення молоді житлом у м. Кременчук на 2016-2020 роки, Черкаську обласну програму забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом у 2015-2020 роках, Регіональну програму розвитку житлового будівництва у Дніпропетровській області на 2015-2020 роки тощо, виконавцями яких визначено відповідні регіональні управління.

III. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПАСПОРТІВ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ

У межах зазначених державних програм у 2014-2016 роках виконуються бюджетні програми за КПКВК 2751190, 2751380, 2751390, 2751470, 2751370, 2751420, 2201460.

Стан фінансового забезпечення виконання бюджетних програм у 2014-2016 роках наведено в таблиці 1.1.[31, 38]

Таблиця 1.1 (тис. грн)

		2014 рік	2015 рік	2016 рік	Разом
Державний бюджет	План	264646,9	189458,9	172958,9	627064,7
	Факт	217301,0	180778,6	154225,3	552304,9
	% виконання	82,1	95,4	89,2	88,1
Місцеві бюджети	План	64927,9	78882,9	132134,3	275945,1

	Факт	37311,6	66542,1	118608,6	222462,3
	% виконання	57,5	84,4	89,8	80,6
Разом	План	329574,8	268341,8	305093,19	903009,8
	Факт	254612,6	247320,7	272833,9	774767,2
	% виконання	77,3	92,2	89,4	85,8

Протягом 2014-2016 років на досліджувані бюджетні програми загалом спрямовано коштів державного бюджету на суму 552,3 млн грн, або 88,1 % від запланованого. Фактично використано коштів місцевого бюджету за період 2014-2016 роки на суму 222,5 млн грн, або 80,6 % від запланованого.

Для проведення аналізу результативних показників бюджетних програм використані дані паспортів бюджетної програми, звітів про виконання паспортів бюджетної програми та оцінок ефективності бюджетної програми за 2014-2016 роки.

1. КПКВК 2751190 "Надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла"

Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінрегіон, одержувачами бюджетних коштів – Фонд та його регіональні управління.

Реалізація цієї програми передбачається шляхом надання одноразової безповоротної фінансової підтримки у розмірі 30 відсотків вартості нормативної площі доступного житла за рахунок державних коштів. Ця фінансова підтримка спрямовується виключно на інвестування у будівництво житлових будинків, допущених до участі у програмі.[11]

Порядок забезпечення громадян доступним житлом затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2009 року № 140.

Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 року № 193.

Метою бюджетної програми є поліпшення житлових умов громадян України.

Завдання бюджетної програми: забезпечення надання громадянам державної підтримки для будівництва та придбання доступного житла.

Напрямок використання бюджетних коштів: виплата зобов'язань перед громадянами за договорами про обслуговування коштів для будівництва (придбання) доступного житла, укладеними у 2013 році.[35]

Обсяг бюджетних призначень для бюджетної програми за КПКВК 2751190 розписано у 2014 році на суму 33139,5 тис. грн, спрямовано відкритих асигнувань було 33139,5 тис. грн, тоді як використано коштів на суму 17934,1 тис. грн, або 54,1 % від спрямованих коштів.[31, 35]

Інформацію щодо асигнувань за КПКВК 2751190 в розрізі регіонів станом на 31.12.2014 наведено в таблиці 1.2 (додаток 1).[31, 38]

Результативні показники бюджетної програми та аналіз їх виконання

наведено в таблиці 1.3.[35]

Таблиця 1.3

Показник	2014 рік		
	План	Факт	%
затрат			
Кошти громадян, які будуть залучені до програми будівництва (придбання) доступного житла (тис. грн)	77325,5	54652,2	70,7
продукту			
Кількість сімей, яким буде надана державна підтримка для будівництва (придбання) доступного житла за договорами, укладеними у 2013 році (осіб)	266	144	54,1
якості			
Рівень виконання зобов'язань за договорами укладеними у 2013 році, які будуть оплачені у 2014 році (%)	100	54,1	54,1

Зниження фактичних показників від планових зумовлено тим, що асигнування обсягом 23,3 млн грн були відкриті та спрямовані регіональним управлінням Фонду лише у другій декаді грудня 2014 року, а частина зарезервованих квартир забудовниками була вже реалізована.

У 2015-2016 роках за вказаною програмою фінансування з державного бюджету не було передбачено.

2. КПКВК 2751370 "Фінансова підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву"

Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Мінрегіон, одержувачами бюджетних коштів – Фонд та його регіональні управління.

Метою бюджетної програми є поліпшення житлових умов молодих сімей та одиноких молодих громадян.

Завдання бюджетної програми:

- надання та обслуговування пільгових довгострокових державних кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам та договорів з часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами комерційних банків, укладених у попередніх роках;

- функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов (у 2014 році).

Напрями використання бюджетних коштів:

- фінансова підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву;

- функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов (у 2014 році).[35]

Стан фінансування бюджетної програми за КПКВК 2751370 у 2014-2016 роках наведено в таблиці 2.1.[35, 38]

по регіонах України (грн)									
3. Середній розмір кредиту на будівництво (придбання) житла (тис. грн)	307,0	329,7	107,4	353,3	324,3	91,8	498,3	406,3	81,6

За період 2014-2016 збільшення залучених коштів населення (перший внесок) на 625,0 тис. грн (489,4 %) у 2014 році, на 1199 тис. грн (894,7 %) у 2015 році та на 516,9 тис. грн (385,7 %) у 2016 році зумовлено оплатою громадянами вартості частини житла, що перевищує нормативну.

Опосередковану вартість 1 кв. м по регіонах України збільшено у 2014 році відповідно до наказу Мінрегіону від 11 листопада 2014 року № 306, у 2015 році відповідно до наказу Мінрегіону від 27 жовтня 2015 року № 273, у 2016 році відповідно до наказу Мінрегіону від 24 жовтня 2016 № 283.

Збільшення середнього розміру кредиту на будівництво (придбання) житла у 2014 році на 22,7 тис. грн (7,4 %) від запланованого показника зумовлено збільшенням опосередкованої вартості 1 кв. м житла та середньої площі житла.

Зменшення середнього розміру кредиту на будівництво (придбання) житла у 2015-2016 роках на 29,1 тис. грн (8,2 %) та на 91,9 тис. грн (18,5 %) відповідно зумовлено наданням кредитів на житло площею, меншою від запланованої.

З огляду на зазначене, проблемою аудиту обрано такі питання:

❓ Чи виконуються основні завдання Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 року № 967, та Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2009 року № 1249 (далі – державні програми)?

❓ Які фактори негативно впливають на виконання у повному обсязі всіх заходів у сфері житлового будівництва для задоволення потреб молоді?

IV. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Гіпотеза 1. *Надання державної підтримки в обсягах, що не враховують реальної потреби та низького рівня фінансового забезпечення бюджетних програм перешкоджає досягненню максимального результату у розв'язанні житлових проблем молоді.*

Обсяги фінансових ресурсів, які спрямовувалися у 2014-2016 роках з державного та місцевих бюджетів на виконання програм із розв'язанням житлових проблем молодих сімей та одиноких молодих громадян, не забезпечили їх повного виконання.

Як встановлено аудитом за вказаний період на фінансування програм з державного бюджету, виділено коштів на загальну суму **605,5 млн грн**, що становить **96,6 %** від запланованої суми – 627,1 млн гривень.

доступного житла для молоді, що підтверджує гіпотезу.

Гіпотеза 2. *Недосконалість нормативно-правових актів, що регулюють діяльність Держмолодьжитла та недостатність нормативно-правового забезпечення з питань пільгового житлового кредитування молодих сімей та одиноких молодих громадян не сприяє розвитку системи кредитування молодіжного житлового будівництва та ефективній реалізації державної програми.*

Стаття 47 Конституції передбачає, що держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду.[1]

На сьогодні один з основних базових документів, який регламентує відносини, пов'язані з житловими приміщеннями, їх використанням та з житловими правами громадян, **новий Житловий кодекс України не прийнято.**

Поряд з цим, вкрай потрібен перегляд й чинних Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР, затверджених постановою Ради Міністрів УРСР і Укрпрофради від 11.12.84 № 470.[23]

Застарілі нормативи щодо визначення рівня забезпеченості житловою площею, обмеження права на отримання кредиту та поліпшення житлових умов призвели до нерівних можливостей молодих сімей щодо покращення житлових умов завдяки участі у Програмі.

Аналізуючи стан впровадження державою реалізації права молоді на житло через запровадження прийнятих законодавчих та нормативно-правових актів, під час аудиту визначено низку проблемних питань, які перешкоджають та уповільнюють виконання заходів програм і порушують основні бази системи державної підтримки молодих родин, у розв'язанні житлової проблеми.

Насамперед слід зазначити внесення до законодавчих актів різних обмежень, що регламентують надання довгострокових пільгових кредитів, підтримки на придбання доступного житла та часткової компенсації відсоткової ставки за користування кредитними ресурсами.

За результатом аудиту положень нормативно-правових актів, що регламентують надання пільгових кредитів, встановлено таке.

✓ *Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 29.05.2001 № 584 (далі – Положення № 584)*

Відповідно до п. 16 Положення № 584 максимальний строк, на який надається пільговий кредит на будівництво (придбання) житла, визначено терміном до 30 років, але не більш як до досягнення старшим з подружжя пенсійного віку (55 років для жінок, 60 років для чоловіків).

Брак інформації про наявність у власності об'єктів нерухомості призводить до надання державної підтримки категорії громадянам, які не належать до таких, що потребують поліпшення житлових умов. Вказане не відповідає меті державної програми (поліпшення житлових умов громадян) та не забезпечує ефективне використання бюджетних коштів.

Отже, **недосконалість нормативно-правової бази**, а також **неініціювання внесення змін** в окремі нормативні акти, які визначають рівень забезпеченості позичальника, обмеження права на отримання кредиту та поліпшення житлових умов є одним із факторів, що перешкоджає виконанню у повному обсязі всіх заходів у сфері житлового будівництва та не сприяє ефективній реалізації державної програми, що підтверджує гіпотезу.

Гіпотеза 3. *Невизначення установчими та нормативними документами повноважень Держмолодьжитла та його регіональних управлінь щодо обов'язку проведення поглибленого контролю шляхом перевірки на відповідність дійсності наданих кандидатами в позичальники документів негативно впливає на виконання заходів державних програм.*

Під час аудиторського дослідження встановлено випадки надання окремими регіональними управліннями Фонду пільгових довготермінових молодіжних кредитів на будівництво житла позичальникам, які надали при процедурі оформлення позики недостовірні відомості та документи.

По-перше, виявлено факти надання громадянами недостовірних даних щодо перебування на обліку з поліпшення житлових умов, а також безпідставне надання пільг з кредитування при відсутності статусу учасника бойових дій.

Зокрема, *Херсонським РУ* у 2016 році за рахунок коштів загального та спеціального фонду Херсонського обласного бюджету надано довготерміновий кредит громадянину на суму 560,0 тис. гривень.

При розрахунку суми кредиту позичальнику як учаснику антитерористичної операції, на якого поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" і який потребує поліпшення житлових умов враховано **пільгу у розмірі 25 % - 140 тис. грн**, яка погашається за рахунок бюджетних коштів.

Довідково. Відповідно до наявної в особовій справі довідки громадянин (майор міліції) брав з 29.01.2015 по 04.02.2015 безпосередню участь в АТО на території Донецької та Луганської областей.[34]

Проте відповідно до відомостей, отриманих від Південного міжрегіонального сектору Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (лист від 24.05.2017 № 167/05-1298) та Управління кадрового забезпечення Головного управління Національної поліції в Херсонській області (лист від 18.05.2017 №1350/2/01/7-2017), впливає, що статус учасника бойових дій позичальнику станом на 18.05.2017 не надано.

Крім цього, здійсненим під час аудиту запитом та зіставленням отриманої інформації від Головного управління національної поліції в Херсонській області та списків працівників УМВС України в Херсонській області, які потребують поліпшення житлових умов, встановлено, що вказаний

Зокрема, у Сумському РУ встановлено невиконання поточних зобов'язань за кредитними угодами з комерційними банками за **28 позичальниками**, яким надалі за аналізуємий період перераховано компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків на загальну суму **684,9 тис. гривень**.

Вказане негативно впливає на оперативність в управлінні бюджетними коштами, повноту та своєчасність вжиття Держмолодьжитлом належних заходів до недисциплінованих позичальників та здійснення належного контролю за ефективним використанням коштів.

Отже, зважаючи на зазначене та на той факт, що на нормативно-законодавчому рівні не врегульовано питання щодо здійснення додаткового контролю та поглибленої перевірки Держмолодьжитлом на відповідність дійсності наданих кандидатами в позичальники документів, усе це призвело до надання кредитів за рахунок бюджетних коштів на підставі недостовірних документів, що негативно вплинуло на виконання заходів Програми, що підтверджує гіпотезу.

Гіпотеза 4. *Відсутність подальшого фінансування за напрямом бюджетних програм "Функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов" призводить до неефективного використання бюджетних коштів та до невиконання показників, визначених паспортами бюджетних програм, та, своєю чергою, не забезпечує прозорості ведення квартирної обліку та не сприяє громадському контролю за розподілом і наданням житлових приміщень.*

Одним із напрямків Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки є запровадження **Єдиного державного реєстру громадян**, які потребують поліпшення житлових умов (далі – Реєстр) та перебувають на квартирному обліку.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2011 № 238 (далі – Постанова № 238) передбачено створення Єдиного реєстру з **метою забезпечення прозорості ведення обліку** громадян, які потребують поліпшення житлових умов та **громадського контролю за розподілом і наданням житлових приміщень**.^[9]

Пунктом 2 Постанови № 238 держателем реєстру визначено Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Мінрегіон наказом від 23.03.2011 № 22 "Про організацію виконання постанови КМУ від 11.03.2011 № 238" (далі – Наказ №22), адміністратором Реєстру визначив Фонд та його структурні підрозділи.

Держмолодьжитло виконувало у 2011-2015 роках функції Адміністратора Реєстру та вживало заходів щодо організації робіт з його формування та функціонування.

Зокрема, за період 2011-2014 років розроблено автоматизовану систему Реєстру, організовано облаштування приміщень та робочих місць реєстраторів, придбано устаткування, програмне забезпечення та проведено навчання працівників.

сприяє ефективному використанню бюджетних коштів, що негативно впливає на виконання мети Державної програми - забезпечення молоді житлом, що підтверджує гіпотезу.

Гіпотеза 7. *Відсутність широкого кола потенційних позичальників (у тому числі із незначним рівнем доходів) свідчить про недостатню роз'яснювальну роботу з боку органів Держмолодьжитла серед потенційних позичальників, а також незастосування усіх можливих заходів впливу на формування у них позитивного іміджу Фонду. Поряд з цим ініціатива Фонду щодо переведення Держмолодьжитла в іншу організаційно-правову форму може вплинути на імідж державних програм в цілому.*

У попередніх розділах аудиту проаналізовано стан виконання Держмолодьжитлом Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки.

Проблеми, визначені цією програмою, є **актуальними** й надалі.

Зокрема, Концепцією Державної цільової соціальної програми "Молодь України" на 2016-2020 роки, що схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2015 р. № 1018-р, низький рівень забезпечення молодих сімей житлом визнано проблемою, **яка потребує розв'язання.**[32]

Про актуальність проблеми забезпечення молоді житлом наголошено й у Стратегії розвитку державної молодіжної політики на період до 2020 року, затвердженої Указом Президента України від 27 вересня 2013 року № 532/2013.[25]

Наразі у межах виконання Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки через відсутність фінансування Держмолодьжитла діє одна програма кредитування позичальників - надання молодим сім'ям та самотнім громадянам, які потребують поліпшення житлових умов, **довгострокових пільгових кредитів для будівництва (реконструкції) придбання житла за рахунок коштів статутного капіталу Фонду.**

Як встановлено аудитором, надання державної підтримки в обсягах, які не враховують реальної потреби в поліпшенні житлових умов, та низький рівень фінансового забезпечення бюджетних програм перешкоджає досягненню максимального результату у розв'язанні житлових проблем молоді. А неефективне управління кредитними коштами та коштами позичальників призводить до втрат бюджетних коштів.

Одними із об'єктивних причин виникнення зазначених проблем, на погляд аудиторів, є обмежені матеріальні ресурси держави, а також *відсутність механізму залучення позитивного зарубіжного досвіду.*

З метою оцінки умов кредитування під час аудиту проведено порівняльний аналіз надання іпотечних кредитів у низці європейських країн з різним рівнем життя та фінансової забезпеченості громадян.

Відповідно до Положення № 584, яке визначає механізм надання

вплинути на позичальників, з точки зору як відбору потенційних кандидатів так і в подальшому до зміни умов кредитування.

В результаті реалізації вищезазначених перетворень, велика ймовірність отримання таких негативних, на погляд аудиторів, наслідків як – **послаблення при відборі забудовників** та об'єктів житлового будівництва, **відсутність контролю** за забудовниками та **мінімізація впливу органів державної влади** на діяльність Держмолодьжитла.

Отже, наявність обмежувальних факторів, таких як недостатня роз'яснювальна робота серед потенційних позичальників Держмолодьжитла, брак дієвих рекламних заходів, а також спрямування у бік "комерційного фонду", не сприяють задоволенню попиту населення, насамперед громадянам із незначним рівнем доходів, у допомозі держави у вирішенні житлових питань, що підтверджує гіпотезу.

ВИСНОВКИ

На сьогодні питання забезпечення економічної доступності житла для молоді є актуальним, вкрай важливим та потребує підтримки з боку всіх органів влади.

Результати аудиторського дослідження засвідчили про недосягнення передбачених дослідженими програмами прогнозних обсягів фінансування за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, і, як наслідок, невиконання прогнозних показників забезпечення житлом молодих сімей та одиноких молодих громадян і обсягів введення в експлуатацію житла.

Головними факторами, які негативно вплинули на ефективність виконання досліджених програм, були:

***по-перше,** надання державної підтримки у обсягах, які не враховують реальну потребу в поліпшенні житлових умов, та низький рівень фінансового забезпечення бюджетних програм, у тому числі на функціонування Єдиного державного реєстру громадян, які потребують поліпшення житлових умов.*

Зокрема, відсутність у 2015-2016 роках фінансування з державного бюджету таких механізмів, як надання державної підтримки для будівництва (придбання) доступного житла та надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла, **не сприяло розв'язанню житлової проблеми молоді** та загалом виконанню заходів програм.

Крім того, скорочення видатків спричинило припинення виконання Держмолодьжитлом функцій **Адміністратора Єдиного реєстру** та передачу функцій його ведення обласним та Київській міській державним адміністраціям разом з автоматизованими робочими місцями реєстраторів.

Відсутність Реєстру **загрожує прозорості процедурі відбору осіб**, що потребують поліпшення житлових умов для участі у реалізації державних програм щодо забезпечення молоді житлом.

ПРОТОКОЛ
узгодження проекту аудиторського звіту

Іванова Вікторія Юріївна – начальник відділу державного аудиту в галузі житлово-комунального господарства, енергозбереження та інвестицій Департаменту контролю у галузі ЖГК, інфраструктури та зв'язку Державної аудиторської служби України

(посадова особа органу ДКРС, що здійснив аудит ефективності)

та Комнатний Сергій Олександрович – Голова правління Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву"

(посадова особа розпорядника бюджетних коштів (виконавця))

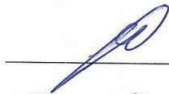
розглянули та обговорили проект аудиторського звіту за темою "Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм Державною спеціалізованою фінансовою установою "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву" за період з 01.01.2014 по 31.12.2016" (найменування теми аудиту ефективності)

Звіт прийнято _____

без зауважень

Начальник відділу Державної аудиторської служби України

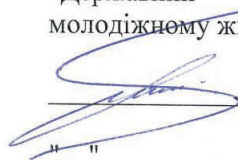
Голова правління Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву"

В. Іванова

"19" 08

2017 р.

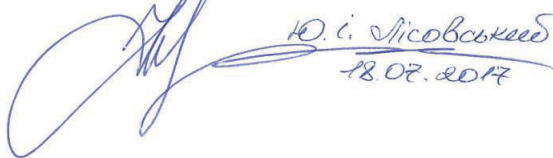

С. Комнатний

" "

2017 р.

Прийнято на ознайомлення

Ю. І. Лісовський
18.07.2017

До протоколу погодження звіту про аудиторське дослідження

№ з/п	Положення проекту аудиторського звіту, з яким не погоджується розпорядник бюджетних коштів (відповідальний виконавець бюджетної програми)	Обґрунтування незгоди представника розпорядника бюджетних коштів (відповідального виконання бюджетної програми)	Враховання (невраховування дослідницькою групою державної аудиторської служби пропозицій представника розпорядника бюджетних коштів (відповідального виконання бюджетної програми) (із відповідним обґрунтуванням)
1	2 Без	3 Зауважень	4

Голова правління Державної спеціалізованої фінансової установи "Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву"

С. Комнатний

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«Українська залізниця»
Департамент внутрішнього аудиту та контролю

Довідка (витяг)

11.12.2017

м. Львів

Про результати спеціальної перевірки окремих питань фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод»

Відповідно до рішення ПАТ «Укрзалізниця» від 24.10.2017 №69-1/64-12, ревізійною комісією ПрАТ „Львівський локомотиворемонтний завод» (далі Товариство), проведена спеціальна перевірка фінансово-господарської діяльності Товариства з питання стану виконання зобов'язань за договорами на ремонт тягового (моторвагонного) рухомого складу, укладеними приватним акціонерним товариством «Львівський локомотиворемонтний завод» у період 2016-2017 років, та виконання договорів поставки товарів, робіт, послуг в період 2016-2017 років.

До складу ревізійної комісії увійшли:

Голова ревізійної комісії – Максименко Іван Павлович начальник відділу Департаменту аудиту та контролю (до 28.11.2017 року);

Заступник голови ревізійної комісії - Пелейчук Сергій Васильович – начальник відділу економічної та інформаційної безпеки регіональної філії Львівська залізниця Департаменту безпеки ПАТ «Укрзалізниця» (в.о. голови ревізійної комісії ПрАТ «ЛЛРЗ» з 29.11.2017);

Члени комісії -

Міщук Інна Сергіївна - начальник відділу контролю за внутрішньогруповими витратами та їх калькулювання

Гнатенко Ярослав Андрійович – головний фахівець відділу аналізів роботи регіональної філії Львівська залізниця

Мацишин Володимир Петрович – начальник відділу земельних ресурсів Служби з управління майном та земельними ресурсами регіональної філії Львівська залізниця;

Мусяценко Володимир Володимирович – головний техн. відд. рем. ТРС Департаменту локомотивного господарства.

До спеціальної перевірки були залучені фахівці, а саме:

старший ревізор Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Порошніченко У.В.;

старші ревізори управління аудиту та контролю регіональної філії «Південна залізниця» Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Раков Д.М. та Немиренко Ю.П.;

фахівці Департаменту безпеки ПАТ «Укрзалізниця» – Саленко М.В., Качковський А.Я.

Термін проведення перевірки: 07.10.2017 по 22.10.2017 та продовжувався до 06.12.2017 р. включно, відповідно до рішення правління ПАТ «Укрзалізниця».

Код ЄДРПОУ: 00740599.

Місцезнаходження: 79018, Україна, Львівська область, місто Львів, Залізничний район, вул. Залізнична, буд. 1-А.

ПрАТ "Львівський локомотиворемонтний завод" (у подальшому Товариство, завод) свою фінансово-господарську діяльність здійснює на підставі Статуту, затвердженого рішенням правління ПАТ «Укрзалізниця» від 22.03.2016 № 11.

Основні види діяльності Товариства:

- 28.11 Виробництво двигунів і турбін, крім авіаційних, автотранспортних і мотоциклетних двигунів;
- 30.20 Виробництво залізничних локомотивів та рухомого складу;
- 86.21 Загальна медична практика;
- 50.10 Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування;
- 33.17 Ремонт і технічне обслуговування інших транспортних засобів;
- 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря.

Відповідно до Положення про виконавчий орган (правління) приватного акціонерного товариства «Львівський локомотиворемонтний завод» затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 29.04.2011 р. № 89, виконавчим органом Товариства, що здійснює управління поточною діяльністю товариства є Правління Товариства, яке складається із 6 осіб (Наказ Міністерства інфраструктури України від 13.11.2013 р. №911). Зокрема: Голова Правління, заступник Голови Правління, головний бухгалтер Товариства, члени Правління. Відповідно до рішення правління ПАТ «Укрзалізниця» від 10.02.2016 р. (протокол №6) наказ Міністерства інфраструктури України від 29.04.2011 р. №89 втратив чинність. Відповідно до рішення правління ПАТ «Укрзалізниця» від 26.04.2017 р. №69/6-1 встановлено кількісний склад правління ПрАТ «ЛЛРЗ» у кількості 3 (трьох) осіб.

За період з 01.01.2016 року по 31.10.2017 року відповідальними за фінансово-господарську діяльність ПрАТ «ЛЛРЗ» були:

В.о. Голови правління – Ярема Роман Ярославович з 11.08.2015 р. по 25.06.2017р. (наказ Міністерства інфраструктури України від 10.08.2015 р. №125-О)

Голова правління - Ярема Роман Ярославович з 26.06.2017 р. терміном на один рік.(наказ ПрАТ «ЛЛРЗ» від 17.08.2017 р. №1160-ос)

Член Правління – XXXXXXXX з 28.04.2016 р. по 31.08.2016р. (наказ ПАТ «Укрзалізниця» від 28.04.2016 р. №872/ос)

Член Правління – XXXXXXXX з 12.06.2017 р. по 31.05.2018 р. (наказ ПрАТ «ЛЛРЗ» від 09.06.2017 р. №779-ос

Член Правління – XXXXXXXX з 12.06.2017 р. по 31.05.2018 р. (наказ ПрАТ «ЛЛРЗ» від 09.06.2017 р. №780-ос)

Головний бухгалтер - XXXXXXXX.

Заступник голови правління з фінансів – XXXXXXXX.

Заступник голови правління з економіки – XXXXXXXX.

Заступник голови правління з постачання – XXXXXXXX.

Довідка про склад Правління Товариства в динаміці від 28.11.2017 р. та Довідка щодо кількісного та персонального складу Правління за 2016-2017 роки від 28.11.2017 - Додаток №

Відповідно до Статуту ПрАТ “ЛЛРЗ” виконавчим органом, що здійснює управління поточною діяльністю товариства, є правління. Голова та члени правління товариства виконують свої функції згідно з розподілом обов'язків між головою та членами правління товариства, який погоджується наглядовою радою товариства. Станом на 01.12.2017 р. ПрАТ “ЛЛРЗ” надано Розподіл обов'язків між головою та членами правління приватного акціонерного товариства “Львівський локомотиворемонтний завод” підписаний головою правління ПрАТ “ЛЛРЗ” Яремою Р.Я., однак не затверджений рішенням правління ПрАТ “ЛЛРЗ” та не погоджений наглядовою радою ПрАТ “ЛЛРЗ”.

Описова частина

Основним замовником продукції (послуг) товариства є ПАТ «Укрзалізниця». Зважаючи на це фінансово-господарська діяльність товариства цілком залежить від планів та замовлень, а також фінансування (оплати виконаних робіт, поставленої продукції) ПАТ «Укрзалізниця». Реалізація продукції стороннім підприємствам є незначною як за обсягами, так і за доходами, внаслідок чого істотно не впливає на показники їх діяльності.

ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» (у подальшому Товариство) свою фінансово-господарську діяльність здійснює на підставі Статуту, затвердженого рішенням правління ПАТ «Укрзалізниця» від 22.03.2016 № 11. Відповідно до п.1.2 Статуту «Львівський локомотиворемонтний завод» є юридичною особою.

Пунктами 3.4 та 3.7 Статуту передбачено, що Товариство має самостійний баланс, поточний, валютний та інші рахунки в банках, печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампи і бланки зі своїм найменуванням, знак для товарів і послуг, а також Товариство має право від свого

імені вчиняти будь-які правочини та укласти будь-які договори, набувати майнові та немайнові права, нести обов'язки, виступати позивачем та відповідачем у суді, крім випадків, передбачених законодавством та цим Статутом.

Гл. 7 Цивільного кодексу України передбачено такі ознаки юридичної особи, як: майнова відокремленість, в тому числі і від майна засновників, а також те, що юридична особа самостійно виступає у правовідносинах від свого власного імені, набуваючи майнові і особисті немайнові права та юридичні обов'язки.

Відповідно до п.5.3 Статуту, здійснюючи право власності, Товариство володіє, користується та розпоряджається належним йому майном і вчиняє стосовно нього будь-які правочини та дії, що не суперечать законодавству, Статуту та меті діяльності Товариства.

Кошти, отримані Товариством в процесі господарської діяльності, в тому числі по договірних зобов'язаннях від контрагентів, є у відповідності до п.5.2 Статуту його майном.

Пунктом 13.21 Статуту передбачено, що Голова правління у межах своїх повноважень розпоряджається майном Товариства.

Основні види діяльності Товариства:

- виконання послуг з ремонту і модернізації локомотивів, рухомого складу, його вузлів та агрегатів;
- виготовлення та реалізація запасних частин, вузлів і агрегатів до локомотивів, рухомого складу та машинобудівельної продукції;
- інше.

ПрАТ «ЛЛРЗ» у фінансовій звітності за період, що перевіряється відображено такі економічні показники за результатами ведення фінансово-господарської діяльності:

- за 2016 р. - збиток 36 144 тис.грн.,
- за 9 місяців 2017 р. -збиток 36 554 тис.грн.

Перевірка наявності підстав (дозвільних документів) на укладання договорів з ремонту ТРС в період 2016-2017 років та лінійного обладнання за 2017 рік

Відповідно до затвердженої програми спеціальної перевірки ПрАТ «ЛЛРЗ» питання наявності підстав (дозвільних документів) на укладання договорів з ремонту ТРС в період 2016-2017 років та лінійного обладнання за 2017 рік перевірялось старшим ревизором управління аудиту та контролю регіональної філії «Південна залізниця» Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Немиренко Ю.П.

Перевіркою встановлено:

Основним замовником продукції (послуг) Товариства є ПАТ «Укрзалізниця». Зважаючи на це, договори на ремонт ТРС та лінійного обладнання в період 2016 та 10 місяців 2017 року укладались у межах затверджених планів виконання ремонтів ТРС та лінійного обладнання. В

зазначений період послуги з ремонту ТРС на сторону (підприємствам, що входять до складу ПАТ «Укрзалізниця») не надавались.

Для виконання зазначених видів ремонтів завод має 9 «Атестатів виробництва з ремонту», виданих Департаментом локомотивного господарства ПАТ «Укрзалізниця».

Довідка «Про результати спеціальної перевірки окремих питань фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» старшого ревізора управління аудиту та контролю регіональної філії «Південна залізниця» Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Немирненко Ю.П.

Перевірка термінів виконання ремонтів ТРС та лінійного обладнання: термінів подачі електровозів в ремонт; термінів видачі електровозів з ремонту. Правильність та своєчасність оформлення Актів ф. ЗРУ-1 та дефектних актів

Відповідно до затвердженої програми спеціальної перевірки ПрАТ «ЛЛРЗ» перевірка термінів виконання ремонтів ТРС та лінійного обладнання: термінів подачі електровозів в ремонт; термінів видачі електровозів з ремонту, а також правильність та своєчасність оформлення Актів ф. ЗРУ-1 та дефектних актів здійснена старшим ревізором управління аудиту та контролю регіональної філії «Південна залізниця» Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Немирненко Ю.П.

Перевіркою встановлено:

При наданні послуг з ремонту або модернізації ТРС між ПрАТ «ЛЛРЗ» (виконавцем) та ПАТ «Укрзалізниця» (замовником) укладаються договори на ремонт або модернізацію тягового рухомого складу.

Так, умовами 2 розділу «Порядок здачі та приймання ТРС з ремонту (або модернізації)» договорів укладених в 2016 та 2017 роках передбачено, що: «... Здача та приймання в ремонт (на модернізацію) ТРС оформляється «Актом приймання і попереднього зовнішнього огляду ТРС» по формі ЗРУ-1, дата підписання акту є датою початку ремонту (модернізації). Термін простою ТРС при виконанні робіт повинен відповідати Нормам простою ТРС в капітальних ремонтах згідно з додатком до договору.

Якщо ТРС не може бути прийнятим в ремонт (на модернізацію) у встановлений термін не з вини Виконавця, фактичною датою постановки в ремонт (на модернізацію) є підписання двостороннього акту після усунення Отримувачем зауважень, що оформлені Виконавцем документально, та відповідним перенесенням дати випуску ТРС з ремонту (модернізації)».

Ревізійною комісією надано запит від 14.11.2017 №11 щодо наявності зазначених актів, на що відповідь не отримана.

Таким чином, фактичною датою початку ремонту (модернізації) від якої має розраховуватись термін простою ТРС в ремонті (модернізації) слід вважати дату підписання акту ЗРУ-1.

... На час проведення перевірки ремонт електровозів не виконано, знаходяться на території заводу. Згідно наданої довідки мають наступний стан готовності: ВЛ40у №1323-1 – 50%, ВЛ40у №1323-2 – 40%.

В той самий час, відповідно даних бухгалтерського обліку на балансовому рахунку 250 «Незавершене виробництво» обліковуються витрати на виконання ремонтних робіт по зазначеним електровозам, які фактично станом на 01.11.2017 становлять 120600,94 грн., а саме: ВЛ40у №1323-1 – 81515,98 грн., ВЛ40у №1323-2 – 39084,96 грн. Тобто, витрати заводу на виконання зобов'язань по зазначеному договору станом на 01.11.2017 склали лише 1,6% від суми отриманої попередньої оплати, або 0,8% від суми договору.

Крім того, у зв'язку з закінченням строку дії договору 31.05.2017 та не здачею об'єкту з модернізації, відповідно до вимог п.6.2. зазначеного договору ПрАТ «ЛЛРЗ» має сплатити ПАТ «Укрзалізниця» пеню у розмірі 0,1% від ціни модернізації за кожну прострочену добу затримки, що станом на 01.11.2017 складе – 2258,28 тис. грн., та штраф в розмірі 7% від ціни модернізації за прострочення понад 30 календарних днів, що складе 1033,2 тис. грн.

Аналогічним чином, по договору на модернізацію ТРС від 27.03.2017 №20/2017-ЦЮ укладеному між ПАТ «Укрзалізниця» та ПрАТ «ЛЛРЗ» завод зобов'язується надати послуги з модернізації електровоза серії ВЛ11м №142, сума договору становить 7773,14 тис. грн. (без ПДВ). Помісячним графіком подачі на модернізацію і здачі ТРС з модернізації, наведеному в додатку №4 до договору, передбачено подачу ТРС на модернізацію – квітень 2017, а здача для слідування в депо приписки – червень 2017 року, строк дії договору до 30.06.2017 року.

До договору укладено додаткова угода від 26.06.2017 №1, якою внесено зміни до умов попередньої оплати.

По зазначеному договору 25.04.2017 заводом отримано попередню оплату в розмірі 50% на суму 4663,884 тис. грн. в т.ч. ПДВ – 777,314 тис. грн. (без ПДВ – 3886,57 тис. грн.).

На час проведення перевірки ремонт зазначеного електровозу не виконано, знаходяться на території заводу. Згідно наданої довідки стан готовності складає 25%.

....

Перевіркою використання отриманих авансових платежів у вигляді попередньої оплати за ремонт ТРС отриманим за умовами договорів з ПАТ «Укрзалізниця» по електровозам, що станом на 01.11.2017 знаходяться на території заводу, встановлено наступне:

- по електровозу ВЛ11м №098 попередня оплата в сумі 2575000,00 грн. (крім того ПДВ – 515000,00 грн.) зарахована на розрахунковий рахунок заводу 28.09.2017 року. Станом на 01.11.2017 по зазначеному електровозу обліковується незавершене виробництво на суму 798750,27 грн., що складає лише 31% від суми отриманої попередньої оплати та 62% договірної ціни;

- по електровозу ВЛ11м №051 попередня оплата в сумі 2575000,00 грн. (крім того ПДВ – 515000,00 грн.) зарахована 18.09.2017 року. Станом на 01.11.2017 по зазначеному електровозу обліковується незавершене

виробництво на суму 82480,94 грн., що складає лише 3% від попередньої оплати та 6% договірної ціни;

- по електровозу ВЛ11м №140 попередня оплата в сумі 2575000,00 грн. (крім того ПДВ – 515000,00 грн.) зарахована 10.08.2017 року. Станом на 01.11.2017 по зазначеному електровозу обліковується незавершене виробництво на суму 273507,09 грн., що складає лише 11% від попередньої оплати та 22% договірної ціни;

- по електровозу ВЛ11м №448 попередня оплата в сумі 2575000,00 грн. (крім того ПДВ – 515000,00 грн.) зарахована 18.09.2017 року. Станом на 01.11.2017 по зазначеному електровозу обліковується незавершене виробництво на суму 65014,50 грн., що складає лише 3% від попередньої оплати та 6% договірної ціни;

- по електровозу ВЛ11м №143 попередня оплата в сумі 2575000,00 грн. (крім того ПДВ – 515000,00 грн.) зарахована 25.05.2017 року. Станом на 01.11.2017 по зазначеному електровозу незавершене виробництво взагалі не обліковується, тобто роботи не розпочаті.

Так, з 24141,57 тис. грн. (крім того ПДВ – 4828,314 тис. грн.) отриманих авансових платежів у вигляді попередньої оплати у розмірі 50% договірної ціни за виконання капітальних ремонтів (модернізацій) 8 одиниць ТРС, станом на 01.11.2017 на цілі ремонту даних одиниць ТРС освоєно 1504,63 тис. грн., що складає лише 6,2% від суми отриманих авансів.

Наявність рекламаций , претензій за проведені ремонти ТРС, лінійного обладнання в адресу ПрАТ “ЛЛРЗ” та стан ведення претензійно-позовної роботи.

Відповідно до затвердженої програми спеціальної перевірки ПрАТ «ЛЛРЗ» перевірка щодо наявності рекламаций, претензій за проведені ремонти ТРС, лінійного обладнання в адресу ПрАТ “ЛЛРЗ” та стан ведення претензійно-позовної роботи проводилась головним технологом відділу ремонту ТРС Департаменту локомотивного господарства В.В. Мустяченко.

За результатами перевірки встановлено:

За 10 місяців 2017 року на ПрАТ “ЛЛРЗ” від регіональних філій засобами СКЕДО надійшло 20 повідомлень щодо відмов ТРС та лінійного обладнання у гарантійний період експлуатації, з них по регіональним філіям:

Львівська - 5 випадків

Одеська - 2 випадки

Придніпровська - 6 випадків

Південна - 7 випадків

Станом на 01.11.2017 ПрАТ “ЛЛРЗ” від регіональних філій пред’явлено 2 рекламации по якості ремонту ТРС:

31.01.2017 в локомотивне депо Знам'янка Одеської залізниці зайшов електровоз ВЛ80т-1275, КРП грудень 2016, пробіг 14738 км, по причині несправності мотор-вентилятора АЕ 92-4 №7604252 КР-2. За результатами комісійного огляду електродвигуна АЕ 92-4 №7604252 було виявлено

заклинювання ротора з пошкодженням “білячої клітки” та складено акт-рекламацію №1 від 09 лютого 2017 з окремою думкою представника ПрАТ “Львівський ЛРЗ” до акту-рекламації.

Після надходження мотор-вентилятора АЕ 92-4 №7604252 на підприємство проведено комісійний огляд за підсумками якого складено акт від 27.04.2017 року. Проведена оперативна нарада, протокол №1 від 28.04.2017. Рекламація прийнята. Претензії до підприємства від регіональної філії “Одеська залізниця” не надходило.

На момент перевірки АЕ 92-4 №7604252 знаходиться в гарантійному ремонті і не відвантажений на регіональну філію, що є порушенням умов договору. Регіональною філією претензія щодо порушення термінів усунення недоліків ПрАТ “ЛЛРЗ” не пред’явлена.

.....

Аналіз цін, за якими ПрАТ «ЛЛРЗ» закуповує товари, роботи та послуги на предмет їх відповідності ринковим цінам на дату здійснення фінансових операцій.

Перевірка щодо аналізу цін, за якими ПрАТ «ЛЛРЗ» закуповує товари, роботи та послуги на предмет їх відповідності ринковим цінам на дату здійснення фінансових операцій проведена головним фахівцем відділу аналітико-цінової роботи РФ «Львівська залізниця» Департаменту цінової політики ПАТ «Укрзалізниця» Я.А. Гнатенко.

Перевіркою встановлено:

Порівняння цін здійснюється до договірної ціни укладених угод, так як обумовлена ціна специфікацій діє на весь період укладеного договору та не коригується в сторону збільшення чи зменшення додатковими угодами у відповідності до курсу валют.

У ході вибіркової перевірки здійснення закупівель виявлено наступне:

Договір поставки від 12.05.2017 року № ВМТП-088/17 євроруберойду різних марок на суму 673 100,00 грн. без ПДВ з умовами оплати протягом 180 календарних днів з моменту поставки товару, де в ролі контрагента виступає ТЗОВ «ІСТ ЛОУД ГРУП». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕМС-2010. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін на дану продукцію встановлено, що договірна ціна на вказані матеріали в середньому завищена на 23%. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 130 тис. грн. без ПДВ.

Договір поставки від 08.06.2017 року № ВМТП-100/17 електроізоляційних матеріалів на суму 4 371 700,00 грн. без ПДВ з умовами оплати протягом 90 календарних днів з моменту поставки товару, де в ролі контрагента виступає ТЗОВ «Науково виробниче підприємство «Укрпромвпровадження». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕМС-2010. Також 08.06.2017 року укладено протокол розбіжностей № 1 до вищевказаного договору поставки. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін встановлено, що договірна ціна на вказані матеріали по окремих

позиціях специфікації в середньому завищена на 28%. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 397 тис. грн. без ПДВ).

Договір поставки від 03.04.2017 № ВМТП-077/17 дошки хвойної на суму 555 450,00 грн. без ПДВ де в ролі контрагента виступає ТзОВ «ІСТ ЛОУД ГРУП», (додано висновок Запорізької торгово-промислової палати № ОИ-313 серія ЗС №0201159 від 13.04.2017 року). Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 180 календарних днів з моменту поставки товару. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін на дану продукцію встановлено, що договірна ціна на вказані матеріали завищена на 18 %. В сумі умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 85 тис. грн. без ПДВ (порівняльна таблиця цін № 1).

Договір поставки від 23.03.2017 року № ВМТП-042/17 мастила, оливи на суму 4 185 806,00 грн. без ПДВ де в ролі контрагента виступає ТзОВ «ІСТ ЛОУД ГРУП», (додано висновок Запорізької торгово-промислової палати № ОИ-313 серія ЗС №0201159 від 13.04.2017 року). Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 180 календарних днів з моменту поставки товару. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін на дану продукцію встановлено, що договірна ціна на окремі позиції специфікації в середньому завищена на 38%. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 158 тис. грн.

Договір поставки від 20.03.2017 року № ВЗК-067/17 ламп та світильників на суму 338 500,00 грн. без ПДВ, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «Вишгородське підприємство транспортних технологій». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 180 календарних днів з моменту поставки товару. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін на дану продукцію встановлено, що договірна ціна на окремі запасні частини, а саме: лампу накаливання залізничну марки Ж 54-25 ТУ 16-88 ИКАВ 675352.001 завищена на 47%. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 18 тис. грн. без ПДВ.

Договір поставки від 12.12.2016 року № ВЗК-141/16 запчастин циліндрового комплексу для модернізації дизеля 14Д40 на суму 2 434 920,00 грн. без ПДВ, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «Науково-виробниче підприємство «Укрпромвпровадження»». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 60 календарних днів з моменту поставки товару. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін на дану продукцію встановлено, що договірна ціна на окремі види запасних частин, а саме: втулку 30Д91.206 завищена на 36 %. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 22 тис. грн.

Договір поставки від 10.03.2017 № ВМТП-037/17 лакофарбової продукції на суму 964 381,50 грн. без ПДВ, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «Виробниче підприємство Фарбпром». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 180 календарних днів після поставки продукції. При проведенні порівняння закупівельної ціни по вказаній угоді з закупівельними цінами в ПАТ «Укрзалізниця» (філія ЦЗВ) та

аналогічних залежних підприємствах встановлено, що договірна ціна на вказані окремі матеріали в середньому завищена на 24% (угода Л/НХ-17994/НЮ від 28.08.2017 укладена з ПАТ «Криворізький суриковий завод»). Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 91 тис. грн. без ПДВ.

Договір поставки від 28.09.2017 року № ВЗК-175/17 акумуляторних батарей на загальну суму 1 653 120,00 грн. без ПДВ (1640,00 грн. без ПДВ за шт.) з умовами оплати протягом 90 календарних днів з моменту поставки товару, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «Наукове-виробниче підприємство «Укрпромвпровадження»». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. При проведенні порівняння закупівельної ціни по вказаній угоді з закупівельними цінами в ПАТ «Укрзалізниця» (філія ЦЗВ) та аналогічних залежних підприємствах встановлено, що договірна ціна складає 1640, 00 грн. без ПДВ за шт., що відповідає ціні угоди ПрАТ «ЛЛРЗ», (угода ЦЗВ-07-04817-01 від 21.07.2017 укладена з ТзОВ «Автономні джерела струму»).

Договір поставки від 16.02.2017 року № ВЗК-024/17 кондиціонерів КТГ-Є-3У1-220В на загальну суму 398 000,00 грн. без ПДВ з умовами оплати протягом 180 календарних днів з моменту поставки товару, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «Вишгородське підприємство транспортних технологій». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін встановлено, що договірна ціна на вказані матеріали завищена на 19,4%. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 64 тис. грн. без ПДВ. Постачання товару станом на 16.11.2017 року відсутнє.

Договір поставки від 23.03.2017 року № ВЗК-082/17 гальмівного обладнання (крани, клапани) на суму 3 691 010,00 грн. без ПДВ, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «Вишгородське підприємство транспортних технологій». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 250 календарних днів з моменту поставки товару. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін на дану продукцію встановлено, що договірна ціна на окремі види запасних частин, а саме: реле тиску 404, камеру повітророзподільника 295М, магістральну частину повітророзподільника 483 в середньому завищена на 55 %. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 21 тис. грн. (порівняльна таблиця цін № 1).

Договір поставки від 17.03.2017 року № ВМТП-047/17 металовиробів (канат сталевий, дріт сталевий, електроди) на загальну суму 2 949 570,00 грн. без ПДВ, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «ІСТ ЛОУД ГРУП». (додано висновок Запорізької торгово-промислової палати № ОИ-224 серія ЗС №0201082 від 22.03.2017 року). Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 180 календарних днів з моменту поставки товару. При проведенні порівняння закупівельної ціни по вказаній угоді з закупівельними цінами в ПАТ «Укрзалізниця» (філія ЦЗВ) та аналогічних залежних підприємствах встановлено, що договірна ціна на окремі позиції специфікації (електроди різних марок) в середньому завищена на 70% (угода ПР/НХ-

171062/НЮ від 05.10.2017 укладена з ТзОВ НВФ «ГАНЗА» та угода Л/НХ-171002/НЮ від 29.08.2017 укладена з ТзОВ «Галелектросервіс»). Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 139 тис. грн. без ПДВ (порівняльна таблиця цін № 2).

Договір поставки від 07.03.2017 року № ВМТП-027/17 кутника, смуги, швелерів на загальну суму 1 471 900,00 грн. без ПДВ з умовами оплати протягом 180 календарних днів з моменту поставки товару, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «ІСТ ЛОУД ГРУП». (додано висновок Запорізької торгово-промислової палати № ОИ-195 серія ЗС №0201061 від 15.03.2017 року). Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. При проведенні додаткового маркетингового дослідження ринку цін встановлено, що договірна ціна на окремі позиції матеріалів специфікації в середньому завищена на 30%. Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 153 тис. грн. без ПДВ (порівняльна таблиця цін № 1).

Договір поставки від 11.01.2017 року № ВЗК-004/17 бандажів 890x143x83 в кількості 400 шт. на суму 4 120 000,00 грн. без ПДВ, де в ролі контрагента виступає ТзОВ «Хута Банкова». Умови поставки СРТ згідно ІНКОТЕРМС-2010. Умови оплати протягом 30 календарних днів з моменту відправки товару. При проведенні порівняння закупівельної ціни по вказаній угоді з закупівельними цінами в ПАТ «Укрзалізниця» (філія ЦЗВ) та аналогічних залежних підприємствах встановлено, що договірна ціна на вказані матеріали завищена на 3,8% (угода ЦЗВ від 21.12.2016 № ЦЗВ-04-03116-01 (додаткова угода № 1 від 29.12.2016) укладена з ТзОВ «ІНТЕРПАЙП УКРАЇНА»). Умовна економія коштів у відповідності до договірної ціни становить близько 150 тис. грн. без ПДВ (порівняльна таблиця цін № 2).

Довідка спеціальної перевірки ПрАТ “Львівський локомотиворемонтний завод” у відповідності до рішення ПАТ “Укрзалізниця” складена Головним фахівцем відділу аналітико-цінової роботи РФ «Львівська залізниця» Департаменту цінової політики ПАТ «Укрзалізниця» Я.А. Гнатенко - Додаток №.....

Перевірка банківських операцій щодо використання авансів згідно внутрішніх господарських документів.

Перевірка банківських операцій щодо використання авансів згідно внутрішніх господарських документів проведена старшим ревізором управління аудиту та контролю регіональної філії «Південна залізниця» Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Раков Д.М.

Перевіркою встановлено:

Вибірково перевірене відповідність даних щодо використання грошових коштів зазначених у Інформації із фактичним використанням відповідно платіжних доручень та виписок банків за вересень 2017 року.

Так, всього надійшло за вересень платежів за ремонт ТРС та лінійного обладнання на загальну суму **54 294,9** тис. грн.

... Крім того, здійснювались інші надходження (за реалізацію ТМЦ та послуг, квартплата, електроенергія, надані субсидії) по яким Інформація не складалась на загальну суму 584,1 тис. грн.

... Перевірено використання надходжень за період з 13.09.2017 по 15.09.2017, встановлено, що за вказаний період надійшло грошових коштів за ремонт ТРС та лінійного обладнання на 28755,3 тис. грн, що відповідає Інформації.

Витрачено за вказаний період 28 585,7 тис. грн.

Так, при перевірці відповідності фактичного використання грошових коштів даним Інформації встановлено наступне:

Назва контрагента	Призначення платежу	Заявка на використання коштів відповідно інформації, грн	Всього сплачено, грн	Відхилення від Інформації, грн	
				не використано в межах інформації	Понад інформації
Huta bankowa spolka z ograniczona	бандажі	2 579 117,86	2 636 941,22		57 823,36
Заробітна плата з нарахуваннями		3 708 000,00	2 320 231,74	1 387 768,26	
ПП "Електро-енергоремонт"	кап ремонт синхронного двигуна	70 140,00	0,00	70 140,00	
ПП "Машинерія ТМ	контактори, запчастини	121 058,40	200 000,00		78 941,60
ТзОВ "Маркетінвестгруп"	підшипники, осі, проводи	3 269 747,30	2 700 000,00	569 747,30	
ТзОВ "Термаш"	ремонт електропередачі	151 500,00	151 500,00		
ТОВ "Авангард Індастріал Груп"	настільно-свердильний ПС-12	22 500,00	187 050,00		164 550,00
ТОВ "Інтерпайп України"	заготовки	3 020 016,00	3 000 000,00	20 016,00	
ТОВ "Іст Лоуд Груп	метизи, запчастини	491 776,80	4 304 192,88		3 812 416,08
ТОВ "Маркетінвестгруп"	вісь, проводи	4 724 765,36	0,00	4 724 765,36	
ТОВ "МІКЕМ"	придбання компресорної установки	1 092 000,00	1 092 000,00	0,00	
ТОВ "НВП Укпромвпровадження"	запчастини, батареї	5 493 381,60	2 998 146,52	2 495 235,08	
ТОВ "Стантехсервіс"	кап ремонт токарного верстата	428 553,34	276 473,65	152 079,69	
ТОВ "ТД Заряд"	контактора	934 999,00	2 000 000,00		1 065 001,00
ТОВ "Західна теплоенергетич.комп."	будівництво твердопаливної котельної	391 691,70	0,00	391 691,70	
ТОВ ТПГ "Альянс"	щіткотримач, електрощітки	297 644,54	300 024,40		2 379,86
ТзОВ "СПК Україна"	підшипники	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	
ТОВ "Елпо Україна"	монтажна панель	255 472,72	500 376,13		244 903,41
Енергозбут	енергоносії	500 000,00	350 000,00	150 000,00	
Центральна газопостачальна комп.	енергоносії	202 945,28	263 916,60		60 971,32
Всього		28 755 309,90	24 280 853,14	9 961 443,39	5 486 986,63

Так, контрагентам, які зазначені в інформації було перераховано 24280,8 тис. грн, тобто менше на 4 474,5 тис. грн, чим було отримано оплати за ремонт ТРС, лінійного обладнання та зазначено у Інформації.

.....

Перевірено використання надходжень за період з 18.09.2017 по 25.09.2017, встановлено, що за вказаний період надійшло грошових коштів за ремонт ТРС та лінійного обладнання на 14820,0 тис. грн, що відповідає Інформації.

Витрачено за вказаний період 14 960,0 тис. грн.

Так, при перевірці відповідності фактичного використання грошових коштів даним Інформації встановлено наступне:

Назва контрагента	Призначення платежу	Заявка на використання коштів відповідно інформації, грн	Всього сплачено, грн	Відхилення від інформації	
				не використано в межах інформації	Понад інформації
Huta bankowa spolka z ograniczona	бандажі	5 301 626,67	0,00	5 301 626,67	
ТзОВ "Маркетінвестгруп"	проводи, гальмівне обладнання	6 287 691,24	1 140 000,00	5 147 691,24	
ТОВ "Іст Лоуд Груп"	вироби з вулканічної гуми	294 737,45	860 000,00		565 262,55
ТзОВ "ЕПК Україна"	підшипники	702 945,28	800 000,76		97 055,48
ТОВ "ТД Заряд"	контактора	1 133 501,76	300 000,00	833 501,76	
ТОВ "ТД Ніжинський механічний завод"	колодка	102 297,60	20 000,00	82 297,60	
ТОВ "НВП Укпромвпровадження"	центра колісні	997 200,00	0,00	997 200,00	
Всього		14 820 000,00	3 120 000,76	12 362 317,27	662 318,03

Так, контрагентам, які зазначені в інформації було перераховано 3120,0 тис. грн, тобто менше на 11 700,0 тис. грн, чим було отримано оплати за ремонт ТРС, лінійного обладнання та зазначено у Інформації.

Повнота відображення інформації про отримані аванси цільового призначення в звітності.

Перевірка з питань повноти відображення інформації про отримані аванси цільового призначення в звітності проведена старшим ревизором управління аудиту та контролю регіональної філії «Південна залізниця» Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Раков Д.М.

Перевіркою встановлено:

Звіти щодо інформації по напрямках та їх цільового призначення по отриманих авансах на заводі не складаються.

Довідка про результати спеціальної перевірки окремих питань фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» складена старшим ревизором управління аудиту та контролю регіональної філії

«Південна залізниця» Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Раков Д.М. - Додаток №

Проведення вибіркової інвентаризації ТМЦ, незавершеного виробництва, необоротних активів.

Під час перевірки питання щодо проведення вибіркової інвентаризації ТМЦ, незавершеного виробництва, необоротних активів перевірялось заступником голови ревізії Пелейчуком С.В., членом ревізійної комісії Мацишин В.П. та старшим ревізором Департаменту внутрішнього аудиту та контролю ПАТ «Укрзалізниця» Порошниченко У.В.

Перевіркою встановлено:

ЗЕМЛЯ

У постійному користуванні ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» перебувають земельні ділянки загальною площею 21,0503 га, на які нараховано земельний податок у 2017 на загальну суму 4 665 536,38 грн. З них на площу 20,4230 га оформлено правостановлюючі документи на земельні ділянки.

...

ОРЕНДА

Станом на 01.01.2017 ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» діє 3 договори оренди нерухомого майна, яке обліковується на балансі ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод», а саме:

– індивідуально-визначене нерухоме державне майно, площею 1 кв.м. – підвальне приміщення адміністративної будівлі інв. №10000 ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» за адресою: м.Львів, вул.Залізнична,1А. Договір укладений з АБ «Експрес-Банк» 22.06.2009, неодноразово пролонговувався та діє по 23.05.2018 року. (реєстраційний №ВГМ-09/212 від 22.06.2009).

Мета оренди – розміщення банкомату АБ «Експрес –Банк».

Заборгованості з орендної плати немає.

Орендоване майно не застраховане, що порушує вимоги договору №ВГМ-09/212 від 22.06.2009 п 5.8.

– Виробничо-складське приміщення, загальною площею 515,7 кв.м., яке знаходиться за адресою: м.Львів, вул.Залізнична,1а. Договір укладений 23.06.2000 з ПП «ВТФ «Доброчин» з метою надання послуг населенню по ремонту та виготовленню меблів. Договір неодноразово пролонговувався та діє по 29.10.2019 року (реєстраційний №3/Б-03/265ЮК від 23.06.2000).

Заборгованість перед ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» станом на 01.11.2017 складає 142859,49 грн., з них заборгованість з орендної плати складає 133370,14 грн та відшкодування сплати за землю 9489,35 грн.

....

Проведення вибіркової інвентаризації.

На підставі наказу ПрАТ «ЛЛРЗ» від 16.11.2017 № 903-ОД було проведено вибірковою інвентаризацію незавершеного виробництва електромеханічного цеху в матеріально-відповідальній особи начальника цеху

Піткевича С.С., в результаті якої встановлено нестачу на загальну суму 902 943,12 грн., а саме:

- остова ТЛ-2К1 (№130, №316) у кількості 2 шт. на загальну суму 753,56 грн,
- тягові двигуни ТЛ-2К1 (№294/526, №584/52, №537/357, №701/1, №9597/668, №4242/52, №1956/290, №796/725) у кількості 8 шт. на загальну суму 900 956,18 грн,
- якір необмотаний №б/н у кількості 1 шт. на суму 877,31 грн,
- якір обмотаний №9931/1580 у кількості 1 шт. на суму 356,07 грн.

Начальником цеха Панкевичем С.В. 29.11.2017 відшкодовано нестачу на загальну суму 1480 грн 06 коп по незавершеному виробництву якорів (матеріальна силова).

Завірена службова записка начальника цеху Піткевича С.С. від 29.11.2017 та прибутковий касовий ордер № ПКО/992 від 29.11.2017 додається.

По закінченню проведення вибіркової інвентаризації працівниками ПрАТ «ЛЛРЗ» було надано акт приймання з капітального ремонту тягових двигунів постійного струму від 17.11.2017 року, відповідно до якого тягові двигуни у кількості 8 од. (які були встановлені як нестача (№294/526, №584/52, №537/357, №701/1, №9597/668, №4242/52, №1956/290, №796/725) встановлені на електровозі серії ВЛ 11 №115 депо Мукачево Львівської залізниці.

Акт обстеження електровоза ВЛ-11№115 по ПТОЛ ст. Лавочне від 22.11.17 додається.

Також надане пояснення в.о. начальника електромеханічного цеху Піткевича С.С., в якому зазначено, що електровоз ВЛ-11 №115 приписки депо Мукачево був зроблений актами ДСО 04.11.2017 року і відправлений по стадійно того ж числа на стадію ВТК, а потім на ПЕВ (планово-економічний відділ), подальший рух стадійності цеху підрозділу не підпорядкований, а за це несуть відповідальність інші відділи.

Тобто залишки тягових двигунів з'явилися за рахунок несвоєчасного проведення роботи іншими відділами ПрАТ «ЛЛРЗ».

Відповідно наданої копії службової записки в.о. начальника електромеханічного цеху Піткевич С.С. пояснює, що остова ТЛ-2К1 в кількості 2 шт. під номерами №130 та №316 додатково сформовані окремими документами розвзування.

Копії інвентаризаційних відомостей, порівняльної таблиці, пояснення, службової записки та акту приймання додаються.

Слід зазначити що вартість вище зазначених товарно-матеріальних цінностей складається з вартості понесених витрат при проведенні ремонтних робіт (матеріали, заробітна тощо), які були проведені ПрАТ «ЛЛРЗ» та не враховує вартості самого двигуна (якір, остов та інші складові частини), що не відображає реальної суми встановленої нестачі.

Під час проведення інвентаризації встановлено, що номери двигунів, які знаходяться на валах якорів переважно не співпадають з номерами які відображені в бухгалтерському обліку.

Так під час інвентаризації фактично за номерами співпало лише 14 од. якорів, що унеможливує ідентифікувати власника двигуна та об'єм робіт, який необхідно виконати при проведенні ремонтів.

....

Відповідно до вищенаведеного інвентаризація на ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» проводиться формально оскільки:

1. На підставі наказу ПрАТ «ЛЛРЗ» від 16.11.2017 № 903-ОД було проведено вибірково інвентаризацію незавершеного виробництва електромеханічного цеху в матеріально-відповідальній особі начальника цеху Піткевича С.С., в результаті якої встановлено нестачу тягових двигунів у кількості 8 од. (які були встановлені як нестача (№294/526, №584/52, №537/357, №701/1, №9597/668, №4242/52, №1956/290, №796/725) фактично встановлені на електровоз серії ВЛ 11 №115 депо Мукачево Львівської залізниці.

2. Так під час інвентаризації фактично за заводськими номерами співпало лише 14 од. якорів, що унеможливує ідентифікувати власника двигуна та об'єм робіт, який необхідно виконати при проведенні ремонтів.

3. Згідно інвентаризаційного опису товарно - матеріальних цінностей незавершеного виробництва матеріально-відповідальній особі начальника цеху Піткевича С.С., станом на 16.11.2017 року, остова за № 442, 829, 4066 та 7658) відображені в інвентаризаційному описі як наявні.

4. А також неможливо провести інвентаризацію якорів і остовів в повному об'ємі, оскільки якорів і остовів які знаходяться поза межами цеху, оскільки вони складені в хаотичному порядку (фото додається).

.....

Перевіркою встановлено, що ПрАТ “ЛЛРЗ” в порушення вимог Статуту укладено “значні правочини” без отримання відповідного рішення Наглядової ради чи Правління ПАТ “Укрзалізниця” (відповідно до компетенції) щодо заключення у лютому 2016 р. 7 договорів на загальну суму: 137 828 661,96 грн., зокрема:

- з ТОВ “Донецькспецсталь” на суму 29 580 000,0 грн. та на суму з ТОВ “НВП “Укрпромвпровадження” на суму 21 938 013,0 грн., 5 246 040,0 грн.
- з ТОВ “Маркетінвестгруп” укладено 3 (три) Договори на суму 25 019 836,44 грн., на суму 24 728 232,0 грн. та на суму 25 833 588,12 грн.,
- з ТОВ “Іст Лоуд Груп” на суму 5 482 952,40 грн.,

а також перевіркою встановлено отримання відповідного рішення Наглядової ради чи Правління ПАТ “Укрзалізниця” (відповідно до компетенції) через тривалий час (до трьох місяців) після укладення договорів, що відповідають критеріям “значний правочин” по 7 договорах на загальну суму 98 212 168,0 грн.

Вибірковою перевіркою договорів поставки, договорів про надання послуг та договорів на виконання послуг по питанню визначення ініціаторів та осіб, які підписали договори встановлено:

ПрАТ “Львівський локомотиворемонтний завод” у один день - 06.02.2017 р. укладено з ТОВ “НВО “Система Енерго” 4 (чотири) договори на проведення ремонтів тягових трансформаторів на загальну суму 5527426,06 грн., зокрема:

- від 06.02.2017 р. № ВЗ-008/17 на суму 1999030,08 грн. з ПДВ;
- від 06.02.2017 р. № ВЗ-009/17 на суму 1686192,00 грн. з ПДВ;
- від 06.02.2017 р. № ВЗ-010/17 на суму 1249393,80 грн. з ПДВ;
- від 06.02.2017 р. № ВЗ-011/17 на суму 592810,18 грн. з ПДВ.

Відповідно до даних бухгалтерського обліку по рах. 6315 “Розрахунки з іншими постачальниками за виконані роботи (послуги)” по ТОВ “НВО “Система Енерго” станом на 22.11.2017 р. відображено така інформація:

- по договору від 06.02.2017 р. № ВЗ-008/17 - виконано та оплачено роботи на суму 249878,76 грн.
- по договору від 06.02.2017 р. № ВЗ-009/17 - виконано та оплачено роботи на суму 843096,0 грн.;
- по договору від 06.02.2017 р. № ВЗ-010/17 - виконано роботи на суму 249878,76 грн. станом на 22.11.2017 р. - не оплачені;
- по договору від 06.02.2017 р. № ВЗ-011/17- виконано роботи на суму 296405,09 грн. станом на 22.11.2017 р. - не оплачені.

Отже, враховуючи вищевикладене, ПрАТ “ЛЛРЗ” в наслідок укладення в один день чотирьох договорів з ТОВ “НВО “Система Енерго”, а не одного на загальну суму 5 527 426,06 грн. ухилились від погодження здійснення такого правочину з наглядовою радою ПрАТ “ЛЛРЗ”, чим порушено п.91.12 Статуту ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» затвердженого рішенням правління ПАТ “Укрзалізниця” протокол від 22.03.2016 №11.

Перевірка виконання інших зобов'язань за договорами.

ПрАТ “ЛЛРЗ” розроблено та затверджено наказом від 29.04.2015 р. №232/1 Положення про порядок придбання товарів за допомогою системи електронних закупівель, яке встановлює загальний порядок придбання товарів, робіт і послуг за допомогою системи електронних закупівель. До вказаного Положення внесено зміни наказом №40-ОД від 30.01.2017 р. Слід зазначити, що у п. 2 Положення про порядок придбання товарів за допомогою системи електронних закупівель зазначено, що дія цього положення не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є товари, роботи та послуги, в разі термінової закупівлі для забезпечення виробничої діяльності за рішенням Правління.

Вибірковою перевіркою договорів укладених ПрАТ «ЛЛРЗ» на постачання товарів робіт та послуг встановлено ряд договорів, виконання яких не підтверджено первинними документами про здійснення фінансово-господарських операцій, зокрема:

Висновок:

- Операції з придбання запчастин компресора для дизеля 14Д40 №14ДГ6121 тепловоза 2М62У, згідно договору поставки № ВЗК-029/17 від 17.02.2017р. з ТОВ «НВП «Укрпромвпровадження», на загальну суму 1 507 932,00 грн. (з ПДВ), не підтверджуються первинними документами ПрАТ «ЛЛРЗ».
- Під час перевірки ПрАТ «ЛЛРЗ» скеровано листа до ТОВ «НВП «Укрпромвпровадження» від 21.11.2017 р. №3648 у якому повідомлено про нарахування штрафу в розмірі 10560 грн. за поставку бракованої продукції та про нарахування витрат пов'язаних з доставкою бракованої продукції в сумі 5078,87 грн.
- Спільні перевізники товарів, спільний пункт навантаження продукції у ТОВ «Маркетінвестгруп», ТОВ «НВП «Укрпромвпровадження» та ТОВ «Іст Лоуд Груп» може свідчити про недобросовісну конкуренцію та про здійснення ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Укрпромвпровадження» (ЄДРПОУ 35141676) та ТОВ «Маркетінвестгруп» (ЄДРПОУ 35370868) комплексу антиконкурентних узгоджених дій під час проведення закупівельних процедур спрямованих на придбання ТМЦ по договору № ВЗК-029/17 від 17.02.2017р. укладеному ПрАТ «ЛЛРЗ» з ТОВ «НВП «Укрпромвпровадження», на загальну суму 1 507 932,00 грн. (з ПДВ)

... Перевіркою наданого ПрАТ «ЛЛРЗ» *Журналу обліку ввозу та вивозу ТМЦ грудень 2015-2016р.-2017р.* за порядковим номером журналу 574 за 07.04.2017 р. у розрізі вказаних нижче колонок зроблено такі записи:

- кол. №п/п – 574
- кол. Назва організації – ПрАТ «ЛЛРЗ»
- номер транспорту, прізвище водія – ВС8120СН Токар
- Номер накладної, інші документи – ВТМЦ/000009, ВТМЦ/000008
- Назва ТМЦ, що ввозять та вивозять – запчастини дизеля
- Прізвище особи, яка приймає ТМЦ – Перхалець
- Година виїзду та заїзду – в 14:20 (команд)
- Підпис особи, яка прийняла ТМЦ

Копія Журналу обліку ввозу та вивозу ТМЦ (грудень2015-2016-2017р) за порядковим номером журналу 574 за 07.04.2017 р. – Додаток № ...

–

До перевірки надано табель обліку робочого часу водія Токараш В.С. за квітень 2017 р. у якому відсутня інформація про відрядження Токараш В.С. до Києва. Крім того, до перевірки надано довідку про відрядження водіїв ПрАТ «ЛЛРЗ» квітень 2017р. відповідно до якої Токараш В.С. у відрядженні в квітні 2017 р. не перебував. Довідка про відрядження водіїв ПрАТ «ЛЛРЗ» квітень 2017 р.- Додаток №

Таким чином, перевіркою встановлено, що надані первинні документи, а саме, Акт приймання-передачі давальницьких матеріалів та комплектуючих від

03.04.2017р., Накладна на вивіз ТМЦ за межі заводу №ВТМЦ/000009 від 07.04.2017 р. давальницьких матеріалів та комплектуючих всього 72 найменування на суму 1164043 грн. та Товарно-транспортна накладна №000026 від 07 квітня 2017 р., не підтверджуються записами у журналі обліку вивозу ТМЦ за 07.04.2017 р. Крім того, якщо відповідно до Акту приймання – передачі від 03.04.2017 р. та накладної на вивіз ТМЦ отримано директором ТОВ «Укртранс-Ремонт», то ці ж ТМЦ не могли бути здані та прийняті водієм Токараш В.С. А також вартість переданих давальницьких матеріалів у представлених документах різна: у акті прийому передачі – 1164043 грн., у накладній на вивіз 1122943 грн. Слід зазначити, що виправлення показників спідометра у шляхових листах автомобіля та відсутність відрядження водія до Києва може свідчити про відсутність здійснення такої поїздки.

Отже, представлені до перевірки документи та невідповідності у їх оформленні ставлять під сумнів проведення господарської операції з передачі давальницьких матеріалів вартістю 1347532 грн. для проведення ремонту вузлів дизеля 14Д40 ТОВ «Укртранс-Ремонт»...

...Таким чином, перевіркою встановлено, що надані первинні документи, а саме Акт приймання з ремонту вузлів дизеля 14Д40 від 24.04.2017 р. №1 та Акт прийому-передачі виконаних робіт (наданих послуг) від 24 квітня 2017 р. №2 не підтверджуються у зв'язку з відсутністю запису в журналі обліку ввозу та вивозу ТМЦ (грудень2015-2006-2017р) про ТТН №57 від 24.04.2017 р. на перевезення відремонтованих вузлів дизеля 14Д40, а також у зв'язку з відсутністю її вказання у подорожньому листі №864016 серія АБА від 21 квітня 2017 р.

... Таким чином, перевіркою встановлено, що надані первинні документи, а саме Акт приймання-передачі давальницьких матеріалів та комплектуючих від 03.04.2017 р., Накладна на вивіз ТМЦ за межі заводу №ВТМЦ/000008 від 07.04.2017 р. давальницькі матеріали та комплектуючі всього 29 найменування на суму 97900 грн. та Товарно-транспортна накладна №000027 від 7 квітня 2017 р. не підтверджуються записами у журналі обліку вивозу ТМЦ за 07.04.2017 р. Крім того, якщо відповідно до Акту приймання – передачі від 03.04.2017 р. та накладної на вивіз ТМЦ отримано директором ТОВ «Укртранс-Ремонт», то ці ж ТМЦ не могли бути здані та прийняті водієм Токараш В.С. А також найменування вантажу у ТТН №000027 від 07 квітня 2017 р. не відповідає накладній №ВТМЦ/000008 від 07.04.2017 р. Крім того, виправлення показників спідометра у шляхових листах автомобіля та відсутність відрядження водія до Києва може свідчити про відсутність здійснення такої поїздки.

Отже, представлені до перевірки документи та невідповідності у їх оформленні ставлять під сумнів проведення господарської операції з передачі давальницьких матеріалів вартістю 97900 грн. для проведення ремонту блока циліндрів дизеля 14Д40 ТОВ «Укртранс-Ремонт»

Перевірка здійснення придбання товарів, робіт та послуг, виробництво яких можливо на власних потужностях, чи потужностях інших товариств ПАТ “Укрзалізниця” в інших постачальників.

Висновок:

1. Представлені до перевірки документи та невідповідності у їх оформленні ставлять під сумнів проведення господарської операції з фактичного виконання робіт відображених в актах виконаних робіт ТВП “ІТК” у формі ТзОВ підписаних посадовими особами ПрАТ «ЛЛРЗ» протягом 2016-2017 р. на загальну суму 2 073 726,47 грн.

2. Укладення договорів з ТВП “ІТК” у формі ТзОВ про надання послуг з очищення зовнішньої поверхні електровозів а також послуг з зовнішнього фарбування електровозів у 2016-2017 р. на загальну суму 7765189,53 грн. можуть свідчити про неефективні управлінські рішення ПрАТ “ЛЛРЗ” у зв’язку із наявністю всі необхідних виробничих та трудових ресурсів для виконання вказаних робіт.

Дотримання чинного законодавства при укладенні договорів на постачання товарів, робіт та послуг.

Відповідно до наданих до перевірки Відомостей по рах 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» станом на 01.11.2017 р. кредиторська заборгованість по розрахунках з постачальниками та підрядниками складає – 99 280 763,55 грн., найбільшу кредиторську заборгованість ПрАТ «ЛЛРЗ» сформовано в наслідок не проведення оплати за поставлені товари, надані послуги та виконані роботи по таких підприємствах:

- ТОВ «НВП «Укрпромвпровадження»- 15 203 372,43 грн.
- ТОВ «Маркетинвестгруп» - 20 087 492,44 грн.
- ТОВ «Іст Лоуд Груп» - 26 919 703,63 грн.
- ТОВ «Інтерпайп Україна» - 2 026 800,0грн.
- ТОВ «НВО «Система-Енерго» - 1 227 163,63 грн.
- НУТА ВАНКОВА – 11 015 964,21 грн.

Відомості по рах 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками за січень-грудень 2016 р. та січень-жовтень 2017 р. – Додаток № ...

Перевіркою також встановлено, що ПрАТ «ЛЛРЗ» за період січень 2016 – жовтень 2017 р. проведено взаєморозрахунки з постачальниками та покупцями на загальну суму 366 425 013,56 грн. з них найбільший обсяг взаєморозрахунків проведено по таких фірмах:

- ТОВ «Інтерпайп Україна» - 20 914 670,40 грн.
- ТОВ «НВП «Укрпромвпровадження» - 32 143 778,88 грн.
- ТОВ «Маркетинвестгруп» - 61 168 588,94 грн.
- ТОВ «Іст Лоуд Груп» - 54 141 122,07 грн.

- ТОВ «НВО «Система-Енерго» - 5 662 021,99 грн.
- HUTA BANKOWA – 32 113 115,40 грн.

При проведенні вибіркової перевірки договорів укладених ПрАТ «ЛЛРЗ» за період січень 2016 – жовтень 2017 р. з питань дотримання чинного законодавства при їх укладенні встановлено:

Враховуючи вищевикладене, укладення договорів ПрАТ “ЛЛРЗ” з ТОВ “Іст Лоуд Груп”, ТОВ «Маркетінвестгруп» та ТОВ “Локомотивремсервіс” на придбання продукції, яка не використовується у виробничому процесі протягом більше як 6 місяці на загальну суму 746 795,3 грн. можуть свідчити про неефективні управлінські рішення ПрАТ “ЛЛРЗ” у зв’язку із наявністю всі необхідні виробничі та трудові ресурси для виконання вказаних робіт.

Наявність претензій до ПрАТ «ЛЛРЗ» за несвоєчасну оплату по договорах поставки. Перевірка наявності конфлікту інтересів при укладенні договорів поставки товарів та послуг. Дотримання антикорупційного законодавства при укладенні договорів поставки товарів робіт та послуг.

Вибірковою перевіркою представлених до перевірки договорів та документів щодо проведення взаєморозрахунків із сторонніми організаціями встановлено наступне:

Таким чином, загальна вартість субпідрядних робіт при проведенні капітального ремонту електровоза ВЛ40у № 1158-2, відповідно до наданих документів, складає 484 693,38 грн., з ПДВ.

... На тендерах, за результатами яких між ПрАТ «ЛЛРЗ» (Замовник) та ТзОВ «НВО «Система Енерго» (Виконавець) було укладено Договори №№ ВЗ-027/16 від 23.05.2016р., ВЗ-028/16 від 23.05.2016р., ВЗ-043/16 від 28.09.2016р., ВЗ-008/17 від 06.02.2017р., ВЗ-009/17 від 06.02.2017р., ВЗ-010/17 від 06.02.2017р., на ремонт тягових трансформаторів на загальну суму 11 805 302,52 грн., окрім ТзОВ «НВО «Система Енерго» брав участь постійно один і той же учасник – ТзОВ «ІСТ ЛОУД ГРУП», а цінові пропозиції цього учасника завжди були більшими за цінові пропозиції майбутнього переможця – ТзОВ «НВО «Система Енерго». Зазначені обставини можуть свідчити про здійснення ТзОВ «НВО «Система Енерго» та ТзОВ «ІСТ ЛОУД ГРУП» комплексу антиконкурентних узгоджених дій під час проведення закупівельних процедур.

Також звертає на себе увагу той факт, що в накладній на передачу ТМЦ в переробку № ВПЕР/000016 від 05.04.2016р. за договором № ВЗ-027/16 від 23.05.2016р, укладеним між ПрАТ «ЛЛРЗ» та ТзОВ «НВО «Система Енерго», одержувачем тягового трансформатора ОДЦЭ-5000/25Б ВЛ80-1325 зав. № 1297 вказано ТзОВ «Іст Лоуд Груп», а не виконавця цього договору – ТзОВ «НВО «Система Енерго».

Крім того слід звернути увагу, що до багатьох подорожніх листів вантажного автомобіля на перевезення тягових трансформаторів прикладено копії накладних на переміщення, що виписані ТзОВ «Промислово-виробничий інноваційний центр «Західенерго», а в одному випадку – ФОП Гуцьким Євгеном Ярославовичем.

Враховуючи вищенаведене, внаслідок укладення посадовими особами ПрАТ «ЛЛРЗ» з ТзОВ «НВО «Система Енерго» в 2016-2017р.р. договорів №№ ВЗ-027/16 від 23.05.2016р., ВЗ-028/16 від 23.05.2016р., ВЗ-043/16 від 28.09.2016р., ВЗ-008/17 від 06.02.2017р., ВЗ-009/17 від 06.02.2017р., непродуктивні витрати (втрати) ПрАТ «ЛЛРЗ», пов'язані з нераціональним використанням коштів, склали 4 434 858,36 грн. Крім того, в майбутньому, після здійснення оплати кредиторської заборгованості за договорами №№ ВЗ-043/16 від 28.09.2016р. (в частині залишку заборгованості), ВЗ-011/17 від 06.02.2017р. та ВДВ-001/17 від 02.06.2017р., непродуктивні витрати (втрати) ПрАТ «ЛЛРЗ», пов'язані з нераціональним використанням коштів, додатково становитимуть 1 227 163,63 грн.

Також, по вищеописаних договорах з ТзОВ «НВО «Система Енерго» передача трансформаторів ОДЦЭ-5000/25БМ в ремонт та їх повернення з ремонту в 2016-2017 роках частково не підтверджено первинними документами бухгалтерського обліку (товарно-транспортними накладними, та в багатьох випадках – подорожніми листами вантажного автомобіля, журналами обліку ввозу та вивозу ТМЦ).

По питанню інспекторського контролю за якістю наданих послуг за виконанням робіт з ремонту тягових трансформаторів згідно вище перелічених договорів слід зазначити, що ні в накладних на вивіз (повернення з ремонту) трансформаторів, ані на актах надання послуг, немає підписів начальника ВТК заводу та підписів і печатки (штампа) інспектора-приймальника ЦТА, чим порушено вимоги п.п. 14.1, 14.2 розділу 14 Правилами капітального ремонту КР-1, КР-2 електровозів ВЛ40у (тимчасові) 105.86500.94113, затверджених наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України від 20.03.2013 № 050-ЦЗ/од.

Зроблений висновок обґрунтовується наступним:

Між філією «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут залізничного транспорту» ПАТ «Укрзалізниця» (Виконавець) та ПрАТ «ЛЛРЗ» (Замовник) укладено договір № 5/178-16/Н про надання послуг з інспекторського контролю продукції від 21.11.2016р. Згідно п.п. 1.6. Договору *інспекторський контроль є складовою частиною загального технологічного процесу виготовлення продукції та виконується з метою забезпечення безпеки руху та перевезень на залізничному транспорті.* Також відповідно до п.п. 1.7. цього Договору, *продукція, яка не пройшла інспекторський контроль, що передбачений вимогами нормативних документів та/або умовами постачання цієї продукції для використання за призначенням, є не готовою та не допускається до постачання для потреб залізничного транспорту та для використання за призначенням.*

Аналогічного змісту положення містить п.п. 1.4. та 1.5. Договору № 5/14-15Н про надання послуг з інспекторського контролю продукції від 24.12.2015р., укладеного між філією «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут залізничного транспорту» ПАТ «Укрзалізниця» та ПрАТ «ЛІРЗ».

Приймання якості наданих послуг на всіх етапах виконання капітального ремонту ТРС та його обладнання повинно проводитись із залученням фахівців «Центру технічного аудиту» НДКТІ.

Правилами капітального ремонту КР-1, КР-2 електровозів ВЛ40у (тимчасові) 105.86500.94113, затверджених наказом Державної адміністрації залізничного транспорту України від 20.03.2013 № 050-Ц 3/од, визначено, що усі відремонтовані або заново виготовлені деталі, апарати, машини, агрегати, що їх установлюють на електровоз або здають до комори, повинні бути прийняті ВТК. Обов'язковій перевірці та випробуванню підлягають, зокрема, тягові трансформатори (п.п. 14.1 розділу 14 Правил). ВТК заводу та інспекція ЦТА Укрзалізниці зобов'язані контролювати якість виконання ремонтних та випробувальних робіт, дефектоскопії, дотримання встановленої технології, правил ремонту, чинних інструкцій та брати участь в прийманні з ремонту електровозів в цілому, їхніх вузлів, апаратів, машин, агрегатів та обладнання, в тому числі, тягового трансформатора (п.п. 14.2 розділу 14 Правил)...

.....

Таким чином, внаслідок укладення між ПрАТ «ЛІРЗ» та ТзОВ «Український центр Енергоремонт» Договору № ВДВ-002/17 від 08.09.2017р. на ремонт 2-х одиниць тягових трансформаторів ОДЦЭ-5000/25БМ зав. № 1814 та зав. № 1817 електровоза ВЛ80т № 1392, непродуктивні витрати (втрати) ПрАТ «ЛІРЗ», пов'язані з нераціональним використанням коштів, склали 381 196,00 грн.

Також виконання робіт з ремонту тягових трансформаторів ОДЦЭ-5000/25БМ зав. № 1814 та зав. № 1817 частково не підтверджується первинними документами ПрАТ «ЛІРЗ».

Відповідно до наданої до перевірки норм здачі металобрухту виконавцем ремонту згідно акту дефектації трансформаторів ОДЦЭ 5000/25Б-02 № 1814 та № 1817, складених 30.11.2017р. працівниками ПрАТ «ЛІРЗ», норми виходу брухту чорних та кольорових металів наступні:

- *мідь 2* – 2,90 кг.;
- *брухт сталевий, вид 303* – 1,36 кг.

Акти приймання-передачі (повернення) брухту за Договором № 002/17 від 08.09.2017р. відсутні.

Вартість брухту чорних та кольорових металів, утвореного при виконанні робіт з ремонту тягових трансформаторів ОДЦЭ-5000/25БМ зав. № 1814 та зав. № 1817, який підлягає поверненню від ТзОВ «Український центр Енергоремонт» на ПрАТ «ЛІРЗ», станом на 01.12.2017р., із врахуванням рівня цін при реалізації брухту чорних та кольорових металів, затвердженого протокольним рішенням ПАТ «Укрзалізниця» (протокол № Ц-110/5 від 23.11.2017), складає 443,33 грн., без ПДВ, в тому числі:

- *мідь 2*: 149 800 грн. : 1 000 кг. * 2,90 кг. = 434,42 грн., без ПДВ;

- брутто сталевий, вид 303: 6 550 грн. : 1 000 кг. * 1,36 кг. = 8,91 грн., без ПДВ.

Таблиця повернення брухту (від ремонту трансформаторів № 1814 та № 1817) – Додаток №

.....

За результатами проведеної перевірки по питаннях, що підлягали перевірці відповідно до програми перевірки зроблено такі висновки:

Висновки:

Визначення ініціаторів та осіб, які підписали договори.

ПрАТ “ЛЛРЗ” в порушення вимог Статуту укладено “значні правочини” без отримання відповідного рішення Наглядової ради чи Правління ПАТ “Укрзалізниця” (відповідно до компетенції) щодо заключення у лютому 2016 р. 7 договорів на загальну суму: 137 828 661,96 грн., зокрема: ...

Крім того, ПрАТ “ЛЛРЗ” в наслідок укладення в один день чотирьох договорів з ТОВ “НВО “Система Енерго”, а не одного на загальну суму 5 527 426,06 грн. ухилились від погодження здійснення такої правочину з наглядовою радою ПрАТ “ЛЛРЗ”, чим порушено п.91.12 Статуту ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» затвердженого рішенням правління ПАТ “Укрзалізниця” протокол від 22.03.2016 №11...

Перевірка виконання інших зобов'язань за договорами.

Перевірка здійснення придбання товарів, робіт та послуг, виробництво яких можливо на власних потужностях, чи потужностях інших товариств ПАТ “Укрзалізниця” в інших постачальників.

Дотримання чинного законодавства при укладенні договорів на постачання товарів, робіт та послуг.

Наявність претензій до ПрАТ «ЛЛРЗ» за несвоєчасну оплату по договорах поставки. Перевірка наявності конфлікту інтересів при укладенні договорів поставки товарів та послуг. Дотримання антикорупційного законодавства при укладенні договорів поставки товарів робіт та послуг.

....

... Вибірковою перевіркою за 2017 рік встановлено, що в порушення вказівки члена правління ПАТ «Укрзалізниця» від 29.06.2016 №Ц-3-2/2039-16, встановлені випадки використання грошових коштів не за призначенням які

зазначені в Інформації щодо використання коштів за ремонт ТРС та лінійного обладнання, тобто, є відхилення між фактичним використанням коштів та даними поданій Інформації, а саме, за рахунок контрагентів, які подані в Інформації здійснюється сплата грошових коштів на заробітну плату, енергоносії, податки та іншим контрагентам (товари, роботи, послуги) на загальну суму **55 597,8** тис. грн, в тому числі за:

- серпень 2017 року на **14 033,0** тис. грн, в тому числі:
 - контрагентам зазначених в Інформації, але в більшій сумі на 6 164,5 тис. грн (з них заробітна плата 6 010,0 тис. грн);
 - контрагентам відсутнім в Інформації на суму 7 868,5 тис. грн;
- вересень 2017 року (з 13.09.2017 по 29.09.2017) на загальну суму **28 406,8** тис. грн, в тому числі:
 - контрагентам зазначених в Інформації, але в більшій сумі на 6511,7 тис. грн (витрати на заробітну плату в межах Інформації);
 - контрагентам відсутнім в Інформації на суму 21 895,1 тис. грн (з них заробітна плата 2789,4 тис. грн);
- жовтень 2017 року на загальну суму **13 158,0** грн, в тому числі:
 - контрагентам зазначених в Інформації, але в більшій сумі на 5 883,0 тис. грн (з них заробітна плата 4424,2 тис. грн);
 - контрагентам відсутнім в Інформації на суму 7 275,0 тис. грн;

Крім того, грошові кошти, які надходять за ремонт ТРС та лінійного обладнання використовувались для короткострокових траншів (депозит), в основному у святкові та вихідні дні, відповідно до Генерального договору банківського вкладу від 29.12.2016 №60516W201, укладеного з АТ «Держаний експортно-імпорتنний банк України» на суму від 400,0 тис. грн до 7000,0 тис. грн на термін від 4 до 6 діб, загальна сума траншів 17 200,0 тис. грн, а саме:

- в серпні: внесено транш на 6 календарних днів у розмірі 1000,0 тис. грн, термін повернення траншу 07.08.2017 року; внесено транш на 4 календарних днів у розмірі 1900,0 тис. грн., термін повернення траншу 15.08.2017 року; внесено транш у розмірі 1900,0 тис. грн на 6 календарних днів, термін повернення траншу 21.08.2017 року; внесено транш на 6 календарних днів у розмірі 400,0 тис. грн., термін повернення траншу 21.08.2017 року;
- в вересні: внесений транш на 4 календарні дні термін повернення траншу 19.09.2017 року на загальну суму 2000,0 тис. грн; внесений транш на 6 календарні днів, термін повернення траншу 25.09.2017 року на загальну суму 7000,0 тис. грн;
- в жовтні використовувались як транш на 4 календарних дні грошові кошти на загальну суму 3000,0 тис. грн., термін повернення траншу 23.09.2017 року.

Пропозиції щодо покращення фінансово-господарської діяльності

– Доручити ЦУАЦ, ЦТ, ЦРП, ЦФК удосконалити порядок розрахунку вартості робіт з ремонту рухомого складу, що виконується афілійованими підприємствами ПАТ «Укрзалізниця».

– ПАТ «Укрзалізниця» забезпечити своєчасні розрахунки з афілійованими підприємствами ПАТ «Укрзалізниця» за виконані роботи з ремонту рухомого складу.

– Правлінню ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод» вжити заходів щодо дотримання термінів норми простою ТРС в капітальних ремонтах.

– Постійно протягом дії договорів аналізувати тенденції ринку щодо зміни рівня цін та відповідно проводити роботу з постачальниками (контрагентами) щодо надання знижок по обсягу закупівель обладнання, матеріалів та запасних частин шляхом укладення додаткових угод на зниження ціни.

– Перед проведенням закупівель проводити обов'язкове маркетингове дослідження ринку, в першу чергу з виробниками продукції чи їх офіційними представниками (при їх наявності), з метою визначення оптимальної ціни очікуваної вартості закупівлі.

– З метою залучення до участі в торгах виробників, офіційних представників, дилерів та збільшення кількості учасників, рекомендую зменшити в тендерній документації вимоги, щодо терміну проведення розрахунків за отримані товари, роботи, послуги.

– Не допускати укладення договорів із підприємствами, що можуть використовувати антиконкурентні узгоджених дій під час проведення закупівельних процедур.

– Закуповувати тільки продукцію, яка необхідна для виробничого процесу і не створювати неефективні запаси.

– Систематизувати облік зворотніх відходів, та не допускати втрат зворотнього брухту кольорових та чорних металів.

– Не допускати залучення сторонніх організацій до виконання робіт, які можливі до виконання власними виробничими та трудовими ресурсами.

– Забезпечити своєчасне, достовірне та в повному обсязі відображення в первинних документах процесів господарських операцій.

Довідки членів ревізійної комісії та залучених фахівців додаються та є невідомою частиною довідки.

**Заступник голови
ревізійної комісії
Голова правління ПрАТ «ЛЛРЗ»**

**С.В. Пелейчук
Р.Я. Ярема**

Розділ 5. Виробничі ситуації та тестові завдання

Способи і методичні прийоми фінансового контролю визначаються:

1. Бюджетним кодексом.
2. Бюджетною системою.
3. Державним бюджетом.
4. Суб'єктами фінансового контролю у межах своїх повноважень.

Предметом контролю є:

1. Господарські процеси та операції.
2. Економічна інформація.
3. Профілактика порушень.
4. Прийоми, способи вивчення діяльності.

Основними функціями економічного контролю являються:

1. Контролююча.
2. Управлінська.
3. Розпорядча.
4. Мобілізуюча.

Який з перелічених органів не належить до правоохоронних органів:

1. Міністерство юстиції.
2. Органи внутрішніх справ.
3. Служба безпеки.
4. Податкова міліція.

При проведенні державного фінансового аудиту використовують на об'єкті контролю наступні джерела:

1. Матеріали попередніх ревізій.
2. Матеріали бухобліку і звітності.
3. Особову справу керівника організації.
4. Публікації у засобах масової інформації.

Державний фінансовий аудит проводить:

1. Керівник організації.
2. Державний аудитор.
3. Головний бухгалтер.
4. Податковий інспектор.

При плануванні роботи органів ДАС об'єкти контролю підбираються за такими ознаками:

1. Місцем знаходження об'єкту по відстані від обласного центру.
2. Сумою витрат на виплату зарплати.
3. Кількістю ревізорів внутрівідомчого контролю.

4. Доручення, звернення чи прохання органів влади та правоохоронних органів або скарги громадян.

Працівниками Держаудитслужби проводяться ревізії в бюджетних установах чи аудит:

1. Не частіше 1-го разу в рік.
2. Щоквартально.
3. Один раз в п'ять років.
4. Кожних 6-ть місяців.

Принципами економічного контролю є:

1. Індукція та дедукція.
2. Плановість та послідовність.
3. Системний аналіз.
4. Суб'єкти контролю.

Контрольні функції виконують:

1. Аудиторські фірми.
2. ВАТ.
3. Комерційні структури.
4. Органи влади.

Органи Держаудитслужби в Україні проводять:

1. Аналітичні дослідження.
2. Контроль власника.
3. Аудиторські перевірки.
4. Комплексні ревізії та перевірки.

Перелік органів уповноважених здійснювати контроль за дотриманням бюджетного законодавства, визначено:

1. Бюджетним Кодексом України.
2. Конституцією України.
3. Законом України “Про державний бюджет України”.
4. Законом України “Про державний нотаріат України”.

Який документ із перелічених нижче є безпосередньою підставою для проведення судово-бухгалтерської експертизи:

1. Наказ керівника підприємства.
2. Наказ керівника підрозділу Держаудитслужби.
3. Постанова органу дізнання, слідчого або суду.
4. Доручення Служби безпеки.

У плані-графіку на проведення судово-бухгалтерської експертизи в обов'язковому порядку вказується наступні дані:

1. Стан роботи бухгалтера експерта.

2. Фаховий рівень експерта.
3. Сума оплати праці за експертизу.
4. Перелік робіт, що підлягають виконанню під час проведення експертизи.

При проведенні судово-бухгалтерської експертизи використовують на об'єкті контролю наступні джерела:

1. Матеріали наукових досліджень.
2. Матеріали бухобліку і звітності.
3. Особову справу керівника організації.
4. Публікації у засобах масової інформації.

Наслідки перевірки окремих питань фінансово-господарської діяльності підприємства, установи чи організації оформляються таким документом:

1. Порівняльною відомістю.
2. Довідкою.
3. Офіційним заключенням.
4. Інвентаризаційним описом.

Матеріальна шкода - це:

1. Вина особи.
2. Зменшення майнових чи немайнових прав суб'єкта.
3. Неупередженість.
4. Порушення прав споживачів на ринку.

Який орган виконавчої влади здійснює контроль за дотриманням податкового законодавства, виконує оперативно-розшукові, кримінально-процесуальні та охоронні дії:

1. Служба безпеки.
2. Державна податкова служба.
3. Податкова міліція.
4. Державна аудиторська служба.

Що є правовою основою призначення та проведення судових експертиз?

1. Закон України „Про судову експертизу“.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України.
3. Цивільний процесуальний та Господарський процесуальний кодекси.
4. всі відповіді правильні.

Експерт-бухгалтер має наступні права:

1. Зберігати матеріали справи поза межами службового приміщення.
2. Отримувати будь-яку винагороду за проведення експертизи.

3. Досліджувати матеріали, не вказані у постанові про призначення експертизи.

4. Подавати скаргу на дії осіб, якщо ці дії порушують права експерта-бухгалтера.

Які обов'язки покладаються на судового експерта?

1. Взяти на виконання доручену йому експертизу.

2. З'являтися за викликом особи або органу, які призначили експертизу, для допиту чи здачі пояснення.

3. Заявляти самовідвід за наявності передбачених законом обставин.

4. Всі відповіді правильні.

Відповідно до чинного законодавства судовий експерт має право:

1. Знайомитися з матеріалами справи, які стосуються експертизи.

2. З відповідного дозволу бути присутнім на допитах обвинувачених осіб і ставити їм запитання.

3. Викладати письмово відповіді на запитання, які ставляться перед ним під час допиту.

4. Всі відповіді правильні.

Що є правовою основою призначення та проведення судових експертиз?

1. Закон України „Про судову експертизу“;

2. Кримінально-процесуальний кодекс України;

3. Цивільний процесуальний та Господарський процесуальний кодекси;

4. Всі відповіді правильні.

На кого покладаються обов'язки збору фактичних доказів правопорушень:

1. На бухгалтера-експерта.

2. На бухгалтера підприємства.

3. На слідчого.

4. На адвоката.

Відповідно до ст. 197 Кримінально-процесуального кодексу України в разі призначення і проведення експертизи обвинувачений має право:

1. Заявити обґрунтований відвід експерту.

2. Давати пояснення експерту.

3. Ознайомитися з матеріалами експертизи і висновком експерта

4. Всі відповіді правильні.

За якими критеріями необхідно розрізняти ревізію, що призначається у зв'язку з кримінальною справою, і ревізією, яка призначається вищою організацією відносно конкретного підприємства:

1. За оформленням результатів контролю.

2. За об'єктами контролю.
3. За підставою для проведення.
4. За регламентацією порядку призначення та проведення.

Основні кваліфікаційні вимоги до судових експертів:

1. Володіння не менше 3-х іноземними мовами.
2. Віковий ценз: не молодші 35 років.
3. Носіння ділового костюма.
4. Фаховість, освіта і відсутність дій для притягнення особи до кримінальної відповідальності.

Суб'єкти, які здійснюють державний аудит:

1. Рахункова палата України.
2. Державне казначейство України.
3. Державна аудиторська служба України.
4. немає правильної відповіді.

На державних підприємствах в частині ефективності використання бюджетних коштів проводиться:

1. Державний аудит.
2. Казначейський контроль.
3. Інвентаризація.
4. Всі відповіді правильні.

Документ для розслідування – це:

1. Речовий доказ.
2. Цінне джерело інформації.
3. Юридичне підтвердження правопорушення.
4. Всі відповіді правильні.

Кожний обліковий документ має такі основні частини:

1. Заголовну.
2. Змістовну.
3. Оформлювальну.
4. Всі відповіді правильні.

До способів перевірки документів належать:

1. Формальна перевірка.
2. Економічна перевірка.
3. Юридична перевірка.
4. Всі відповіді правильні.

Доступні засоби для перевірки документів з метою встановлення фактів матеріальної підробки:

1. Огляд документів.

2. Дотримання правил складання та оформлення документів.
3. Зіставлення відображених у документі операцій з фактичною наявністю.
4. Всі відповіді правильні.

Вилучення первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерських звітів і балансів проводиться:

1. За постановою органів дізнання і попереднього слідства.
2. За постановою прокуратури і судів.
3. Органами аудиторських чи фіскальних служб відповідно до чинного законодавства України.
4. Всі відповіді правильні.

Результати інвентаризації оформляються такими документами:

1. Актом ревізії чи інспектування.
2. Інвентаризаційною та порівняльною відомістю.
3. Описом зіпсованих цінностей.
4. Висновком судово-бухгалтерської експертизи.

Основними джерелами для розслідування економічних і фінансових правопорушень у будівництві являються:

1. Довідка про кошторисну вартість виконаних робіт та витрат.
2. Звіти про витрати матеріалів та їх списання за кожний місяць.
3. Акти ф. № 2 про фактичний обсяг виконаних робіт за кожний місяць.
4. Всі відповіді правильні.

Найпоширеніші методи зловживань у будівельній індустрії:

1. Розкрадання будівельних матеріалів шляхом їх недооприбуткування від постачальників.
2. Розкрадання грошових коштів шляхом завищення обсягів виконаних робіт.
3. Складання фіктивних нарядів та завищення розцінок при нарахуванні заробітної плати.
4. Всі відповіді правильні.

Методи фінансових розслідувань операцій з грошовими коштами:

1. Підроблення підписів у розрахунково-платіжних відомостях і видаткових касових ордерах.
2. Розкрадання депонованих сум.
3. Шляхом підроблення банківських виписок по відкритих рахунках суб'єктів господарювання.
4. Всі відповіді правильні.

Шляхи фінансових розслідувань можливих методів вилучення готівки з каси:

1. Недооприбуткування виручки від реалізації товарно-матеріальних цінностей та за надані послуги (автотранспорту, кранів, бульдозерів тощо).
2. Неоприбуткування в повному обсязі отриманих з банку коштів на заробітну плату.
3. Списання грошових коштів по касі без оправдувальних документів.
4. Всі відповіді правильні.

Дослідження фактів розкрадань товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) проводиться на підставі слідуючих документів:

1. Договорів постачання і рахунків – платіжних вимог на оплату.
2. Товаро-транспортних накладних і дорожніх листів.
3. Товарних звітів, комерційних актів і звітів про рух тари.
4. Всі відповіді правильні.

Відповідальність за організацію і ведення бухгалтерського обліку покладається на:

1. Керівника підприємства і головного бухгалтера.
2. Головного інженера і головного механіка.
3. Керівника планового і фінансового відділу.
4. Очільника пожежної і вартової служби промислового підприємств ва

Особливості розслідування фактів розкрадання грошових коштів, призначених на зарплату:

1. Підроблення нарядів на оплату праці.
2. Відсутність табелів обліку робочого часу.
3. Приписки обсягів в актах виконаних робіт.
4. Всі відповіді правильні.

Матеріали фінансових розслідувань оформляються такими документами:

1. Ордерами на проведення обшуків приватних та службових приміщень.
2. Актами виконаних робіт.
3. Протоколами допитів обвинувачених та свідків.
4. Актами ревізій чи інспектування.

Наслідки аудиторського дослідження оформляються наступним документом:

1. Податковим звітом чи декларацією.
2. Аудиторським звітом чи висновком.
3. Актом або довідкою.
4. Протоколом або проектним завданням.

Результати державного аудиту оформляються:

1. Актом ревізії.
2. Аудиторським звітом (висновком).

3. Публікацією у пресі.
4. Довідкою перевірки.

Звіти про наслідки державного фінансового контролю складаються:

1. Щодокадно.
2. Один раз в тиждень – щопонеділка.
3. Щоквартально і щомісячно.
4. Один раз у п'ять років.

Яким є правовий статус Державного бюро розслідувань відповідно до Закону України «Про Державне бюро розслідувань»?

1. Державний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань.

2. Державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань.

3. Центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки.

4. Центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

Що із зазначеного створює правові засади діяльності Державного бюро розслідувань?

1. Конституція України, Закон України «Про державне бюро розслідувань», Кримінальний, Кримінальний процесуальний кодекси України.

2. Конституція України, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Закон України «Про державне бюро розслідувань» та інші закони України, а також інші нормативно-правові акти, прийняті на їх основі.

3. Конституція України, Закони України «Про державне бюро розслідувань», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України».

4. Конституція України, Закон України «Про державне бюро розслідувань», відомчі накази та Інструкції, які не суперечать цьому Закону.

На яких засадах ґрунтується діяльність Державного бюро розслідувань?

1. Верховенства права, законності, справедливості, неупередженості, незалежності і персональної відповідальності, відкритості та прозорості, політичної нейтральності і позапартійності, єдиноначальності у поєднанні з колективним способом реалізації окремих повноважень.

2. Верховенства права, законності, поєднання гласних і негласних заходів.

3. Верховенства права, законності, взаємодії з державними органами, населенням, неурядовими або громадськими організаціями.

4. Конспірації, конфіденційності, відповідності та адекватності використання оперативно-розшукових заходів ступеню суспільної небезпечності протиправної діяльності.

Передбачені якими актами права та обов'язки, поширюються на працівників Державного бюро розслідувань, які здійснюють покладені на них обов'язки у складі слідчих чи оперативних підрозділів?

1. Законами України «Про Національну поліцію», «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про Державне бюро розслідувань».

2. Кримінальним процесуальним кодексом України та Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».

3. Конституцією України, Законом України «Про Державне бюро розслідувань» і Кримінальним кодексом України.

4. Законом України «Про Державне бюро розслідувань» і відомчими наказами та інструкціями.

Протягом якого строку суб'єкти, яким адресовано письмовий запит Служби фінансових розслідувань щодо надання інформації з обмеженим доступом, зобов'язані надати відповідну інформацію або повідомити про причини, що перешкоджають її наданню?

1. Невідкладно, а в разі неможливості – не пізніше 3-денного строку.

2. Протягом трьох днів, а в разі неможливості – не пізніше 10-денного строку.

3. Протягом 10 днів, а в разі неможливості – не пізніше 30-денного строку.

4. Протягом трьох днів, а в разі неможливості – не пізніше 30-денного строку.

За чийм письмовим запитом Служба фінансових розслідувань та її уповноважені посадові особи отримують інформацію, необхідну у справах про злочини, що знаходяться у їх провадженні?

1. Керівника підрозділу Служби.

2. Слідчого.

3. Директора, його уповноваженого заступника, директорів територіальних органів або їхніх уповноважених заступників.

4. Уповноважених посадових осіб Служби фінансових розслідувань.

До методичних прийомів узагальнення результатів контролю відносяться:

1. Документування.

2. Зустрічні перевірки.

3. Отримання пояснень винних осіб.

4. Порівняння даних.

За III квартал м.р. на тютюновій фабриці обчислено суму ПДВ 790 тис.грн. Згідно даних бухгалтерського обліку виручка від реалізації складає 4450 тис.грн. Перевірити правильність нарахування ПДВ.

1. 890 тис.грн.
2. 900 тис. грн.
3. 742 тис. грн.
4. 741,667 тис.грн.

За IV квартал м.р. на кондитерській фабриці “Світ” обчислено суму ПДВ 720 тис.грн. Згідно даних бухгалтерського обліку виручка від реалізації складає 4200 тис.грн. Перевірити правильність нарахування ПДВ.

1. 840 тис. грн.
2. 700 тис. грн.
3. 1050 тис. грн.
4. 1000 тис. грн.

Водій взяв під звіт 01.01. п.р. гроші в сумі 100 грн. для придбання запасних частин. Одну деталь купив в день одержання грошей, наступного дня. Звіт склав на третій день, а залишок грошей в сумі 20 грн. вніс до каси на четвертий день. 03.01. п.р. цей водій знову взяв під звіт гроші в сумі 50 грн. на придбання іншої деталі, що вийшла з ладу. Звіт складено і гроші (5 грн.) внесено до каси 04.01. п.р. Зміст якого нормативного документу порушено?

1. Закон України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність”.
2. Закон України „Про державну аудиторську службу в Україні”.
3. Постанова НБУ „Про ведення касових операцій в національній валюті в Україні”.
4. Бюджетний кодекс України.

За III квартал м.р. на тютюновій фабриці обчислено суму ПДВ 960 тис. грн. Згідно даних бухгалтерського обліку виручка від реалізації складає 4000 тис.грн. Перевірити правильність нарахування ПДВ.

1. 666,667 тис.грн.
2. 1000,00 тис.грн.
3. 800,00 тис.грн.
4. Не запропоновано правильної відповіді

Промислове підприємство надало річний бухгалтерський звіт за м.р. в такому складі: баланс підприємства - форма №1; звіт про фінансові результати – форма № 2; звіт про рух грошових коштів – форма № 3. Чи в повному обсязі поданий звіт?

1. Так.
2. Ні.
3. Нема однозначної відповіді.

4. Не запропоновано правильної відповіді.

При передачі в експлуатацію з обліку списуються малоцінні та швидкозношувальні предмети вартістю:

1. До 500 грн.
2. До 10000 грн.
3. До 2000 грн.
4. Не запропоновано правильної відповіді

Інвентаризація будівель проводиться один раз в:

1. 3 роки.
2. 1 рік.
3. 2 роки.
4. 5 років.

Інвентаризація грошових коштів проводиться один раз в:

1. Квартал.
2. Півріччя.
3. Рік.
4. Місяць.

Безоплатна передача матеріальних цінностей між різними міністерствами проводиться з дозволу:

1. Міністра фінансів.
2. Міністрів задіяних міністерств.
3. Кабінету Міністрів.
4. Верховної Ради.

Розмір нарахування (ЄСВ) на заробітну плату:

1. 22%.
2. 4%.
3. 36%.
4. Не запропоновано правильної відповіді

Інженер ВАТ Іваненко С.І. перебував у відрядженні у м. Київ з 10.04 по 14.04. м.р. одержав аванс в сумі 2300 грн. Авансовий звіт подав у бухгалтерію 18.04. м.р., приклавши проїзні квитки на суму 802 грн. Загальна сума по звіту склала 3102 грн. Визначте правильну суму по звіту.

1. 1920 грн.
2. 1740 грн.
3. 2400 грн.
4. Не запропоновано правильної відповіді

Ревізію касових операцій встановлено:

а) нестача грошей в сумі 125 грн.; б) понадлімітний залишок у сумі 211 грн. Нестачу готівки віднести на винну особу; визначити суму санкції.

1. Дт 947 Кт 301 - 125; 625 грн.
2. Дт 375 Кт 301 - 125; 52,75 грн.
3. Дт 375 Кт 301 - 125; 422 грн.
4. Не запропоновано правильної відповіді

10.03. п.р. постачальник Петренко С.М. одержав для придбання сировини грошей в сумі 1240 грн. Фактично закупив сировини на суму 1045 грн. Авансовий звіт складено на суму 1045 грн і відображено проводкою Дт 20 Кт 375. Виберіть правильну відповідь.

1. Дт 20 Кт 375 - 1045 грн.
2. Дт 92 Кт 375 - 1045 грн.
3. Дт 375 Кт 92 - 1045грн.
4. Не запропоновано правильної відповіді

Товарознавцю Львівської фабрики “Світ” Огіркевич В.Р. оплачені витрати по відрядженню в м.Трускавець в таких розмірах:

- добові 400 грн.00 коп.
- проживання в готелі - 800 грн. 00 коп.
- проїзд Львів- Трускавець, Трускавець-Львів (квиток в одну сторону електропоїзд Львів- Трускавець) 36 грн.00 коп.

Відмітка на посвідченні: вибув в м.Трускавець – 14 жовтня м.р., вибув з м. Трускавець – 16 жовтня м.р., прибув в м.Львів – 16 жовтня м.р. Звіт прийнято, перевірено старшим бухгалтером Карменко О.П., затверджено директором без дати затвердження. Загальна сума склала 1236 грн. Перевірте цю суму. Виберіть правильну.

1. 1500 грн.
2. 620 грн.
3. 700 грн.
4. Не запропоновано правильної відповіді

Нарахування заробітної плати головному бухгалтеру відображають:

1. Дт 92 Кт 661.
2. Дт 91 Кт 661.
3. Дт 23 Кт 661.
4. Не запропоновано правильної відповіді.

Ревізор повинен перевірити правильність складання кореспонденції рахунків з нарахування одноразової матеріальної допомоги працівнику підприємства:

1. Дт 661 – Кт 949.
2. Дт 949 – Кт 377.
3. Дт 377 – Кт 949.
4. Не запропоновано правильної відповіді

Визначити взаємозв'язок об'єктів контролю, джерел аудиторських доказів, процедур та можливих порушень при перевірці операцій з грошовими активами

Об'єкти контролю	Джерела аудиторських доказів	Зміст аудиторських процедур	Можливі порушення
Повнота і своєчасність оприбуткування готівки, отриманої в банках			

Визначте, яку думку має висловити аудитор у наведеній ситуації:

Під час аудиторської перевірки ПП «Оліс» були виявлені такі недоліки:

В бухгалтерському обліку безпідставно віднесено у звітному періоді на витрати господарські операції, пов'язані з адміністративним управлінням 430 тис. грн.

У першому півріччі на підприємстві здійснювали оцінку запасів за системою ЛАЙФО, а починаючи з третього кварталу - ФАЙФО.

Інших суттєвих порушень не виявлено.

Визначити джерела інформації для проведення наступних робіт аудитором

№ з/п	Зміст робіт	Джерела інформації
1	Знайомство з підприємством	
2	Попередня оцінка аудиторського ризику	
3	Вивчення системи внутрішнього контролю	
4	Розробка плану і програми	
5	Підтвердження залишків на рахунках	
6	Групування недоліків	
7	Вибір аудиторського висновку	
8	Формування аудиторської думки і складання звіту	

Визначити, за допомогою якого методологічного прийому можна розв'язати ситуації:

1. на складі готової продукції виявлені надлишки в сумі 4000 грн.;
2. калорійність страв у кафе є нижчою, ніж це вказано у калькуляції;
3. в касових документах є необґрунтовані виправлення;
4. у поточному році підприємство випустило менше продукції ніж у попередньому році.

Виконати завдання (табл.), проставивши відповідні позначки напроти наведених нижче тверджень (так - „+”, ні - „-“):

Тест для поточного контролю знань з теми „Оцінка аудиторського ризику”

<i>Твердження</i>
Чим вищий внутрішній ризик та ризик контролю, тим нижчим повинен бути ризик невиявлення.
Аудитор може покладатися на ефективність внутрішнього контролю, щоб не виконувати ряду процедур.
Внутрішній ризик та ризик контролю можуть бути меншими або дорівнювати нулю.
Ризик невиявлення ніколи не дорівнює нулю.
Внутрішній ризик і ризик контролю не залежать від аудитора.
Неможливо висловити позитивну думку в умовах високого внутрішнього ризику та ризику контролю.

Розглянути ситуації пов'язані із можливістю функціонуванням аудиторської фірми та прокоментувати їх:

1. аудитор розповсюдив негативну інформацію про діяльність свого колеги-аудитора;
2. на прохання касира аудитор не повідомив керівника про здійснення касиром зловживань.
3. аудитор – чоловік головного бухгалтера ВАТ, що перевіряється;
4. аудитор – не має ніякого відношення до підприємства, яке перевіряється.

Спланувати обсяг робіт та витрати часу на проведення аудиторської перевірки фінансової звітності, якщо час проведення аудиту 15 днів, у перевірці беруть участь старший аудитор, 2 аудитори і асистент. Роботу оформити у наступній таблиці.

Планування обсягу робіт та бюджету витрат часу

Об'єкти перевірки	Витрати часу			Всього
	Асистент	Аудитори	Старший аудитор	
Грошові кошти				
Дебітори				
Кредитори				
Довгострокова заборгованість				
Поточна заборгованість				
Доходи				
Витрати				
Прибуток				
Планування				
Звіти				
Аудиторський висновок				
Оподаткування				
Формування справи				
Разом				

Загальний термін позовної давності складає:

1. 1 рік.
2. 3 роки.
3. 5 років.
4. 10 років.

Скорочений термін позовної давності складає:

1. 1 рік.
2. 3 роки.
3. 5 років.
4. 10 років.

Подовжений термін позовної давності складає:

1. 1 рік.
2. 3 роки.

3. 5 років.
4. 10 років.

Термін позовної давності заборгованості з заробітної плати перед працівниками складає:

1. 3 роки.
2. 5 років.
3. 10 років.
4. Обмеження немає.

Предметний покажчик

А

- Авансовий платіж с. 23*
- Автономність с. 23*
- Адміністративне правопорушення (проступок) с. 23*
- Адміністративне правопорушення вчинене умисно с. 23*
- Адміністративне правопорушення вчинене з необережності с. 23*
- Адміністративне стягнення с. 23*
- Адміністративно-господарський штраф с. 24*
- Адміністративно-господарські санкції с. 24*
- Акт вилучення с. 24*
- Акт перевірки с. 24*
- Акт ревізії с. 24*
- Активи с. 24*
- Актуарні розрахунки с. 24*
- Акциз с. 25*
- Акцизна марка с. 25*
- Акцизний податок с. 25*
- Акціонерне товариство с. 25*
- Акція с. 25*
- Амортизаційні відрахування с. 25*
- Аналіз с. 25*
- Аналітична перевірка показників звітності с. 25*
- Аналітичні процедури с. 26*
- Антикорупційна експертиза с. 26*
- Апеляційне узгодження с. 26*
- Арбітражний керуючий с. 26*
- Арешт банківських рахунків с. 26*
- Арифметична перевірка с. 26*
- Асистенти с. 26*
- Асоціація с. 26*
- Асоційовані підприємства (господарські організації) с. 27*
- Аудит ефективності діяльності (операційний аудит) с. 27*
- Аудитор с. 27*
- Аудиторська вибірка с. 27*
- Аудиторська діяльність с. 27*
- Аудиторська документація с. 27*
- Аудиторський звіт с. 27*
- Аудиторський комітет с. 27*
- Аудиторська мережа (мережа) с. 28*
- Аудиторська палата України с. 28*
- Аудит фінансової звітності с. 28*
- Аудиторська фірма с. 28*

Аудиторські докази с. 28
Аудиторські послуги с. 29
Аудиторські процедури с. 29
Аудиторський ризик с. 29
Аутсорсинг (бухгалтерські послуги) с. 29

Б

База оподаткування с. 29
Баланс (звіт про фінансовий стан) с. 29
Балансова вартість активу с. 29
Банки с. 29
Банківська гарантія с. 29
Банківська діяльність с. 30
Банківський день у СЕП (система електронних платежів) с. 29
Банківська тасмниця с. 30
Банківський вклад с. 30
Банківський кредит с. 30
Банківський рахунок с. 30
Банківські операції с. 30
Банкрутство с. 30
Бартерна (товарообмінна) операція с. 31
Бездоганна ділова репутація с. 31
Безготівкові розрахунки с. 31
Безнадійна дебіторська заборгованість с. 31
Безнадійна заборгованість с. 31
Безперервність с. 32
Безспірне вилучення коштів з місцевих бюджетів с. 32
Безповоротна фінансова допомога с. 32
Близькі особи с. 32
Близькі родичі та члени сім'ї с. 32
Боргове зобов'язання с. 33
Боржник с. 32
Бухгалтерська звітність с. 33
Бухгалтерський облік с. 33
Бюджет с. 33
Бюджет місцевого самоврядування с. 33
Бюджетна дисципліна с. 33
Бюджетна політика с. 33
Бюджетна програма с. 33
Бюджетна установа с. 34
Бюджетне асигнування с. 34
Бюджетне відшкодування с. 34
Бюджетне планування с. 34
Бюджетне правопорушення с. 34
Бюджетне призначення с. 34

Бюджетний запит с. 34
Бюджетний кодекс України с. 35
Бюджетний контроль с. 34
Бюджетний період с. 35
Бюджетний процес с. 35
Бюджетний розпис с. 35
Бюджетний цикл с. 35
Бюджетні кошти с. 35
Бюджетні повноваження с. 36
Бюджетні правовідносини с. 36
Бюджетні рахунки с. 36
Бюджетні установи с. 36

В

Валютний контроль с. 36
Валютні обмеження с. 36
Валютні резерви с. 36
Великі підприємства с. 36
Великий платник податків с. 37
Верифікація клієнта с. 37
Верховна Рада України (ВРУ) с. 37
Вивчення клієнта с. 37
Вигодоодержувач с. 37
Видатки бюджету с. 37
Видатки органів місцевого самоврядування с. 38
Видатки розвитку або капітальні видатки с. 37
Видаткова фінансова операція с. 38
Виконання бюджетних зобов'язань с. 38
Винні особи с. 38
Виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань с. 38
Виправні роботи с. 38
Виробничий кооператив с. 39
Високий ризик с. 39
Витрати с. 39
Витрати бюджету с. 39
Відомчий фінансовий контроль с. 39
Відокремлений підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу с.

39

Відповідальне зберігання с. 39
Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку с. 39
Відстрочене податкове зобов'язання с. 40
Відчуження майна с. 40
Відстрочений податковий актив с. 40
Відстрочене податкове зобов'язання с. 40

Відстрочений податок на прибуток с. 40
Взаємна перевірка с. 40
Взаємний контроль документів с. 40
Власний капітал с. 41
Властивий ризик с. 41
Внутрішній аудит с. 41
Внутрішній ризик с. 41
Внутрішній державний фінансовий контроль с. 41
Внутрішній контроль с. 41
Внутрішній контроль якості виконання завдання с. 41
Внутрішній фінансовий моніторинг с. 41
Внутрішньовідомчий контроль с. 42
Внутрішньогосподарський фінансовий контроль с. 42
Внутрішньогосподарський (управлінський) облік с. 42
Внутрішньогосподарські відносини с. 42
Внутрішньогрупове сальдо с. 42
Внутрішньогрупові операції с. 42
Внутрішньогосподарські відносини с. 42
Внутрішньогосподарські розрахунки с. 42

Г

Гарантійне зобов'язання с. 42
Гарантія с. 43
Гарантований державою борг с. 42
Гіпотези аудиту с. 43
Гласність с. 43
Головні розпорядники бюджетних коштів с. 43
Господарська діяльність с. 43
Господарська одиниця за межами України с. 43
Господарська операція с. 44
Господарське зобов'язання с. 44
Господарське товариство с. 44
Господарські організації с. 44
Господарські санкції с. 44
Господарсько-договірні зобов'язання с. 44
Господарсько-торговельна діяльність с. 44
Готівкові розрахунки с. 45
Громадські роботи с. 45
Грошова система с. 45
Грошове зобов'язання с. 45
Грошове зобов'язання в міжнародних правовідносинах с. 45
Грошове зобов'язання платника податків с. 45
Грошово-кредитна політика с. 45
Господарське об'єднання с. 45
Господарське товариство с. 46

Грошові кошти (гроші) с. 46

Група с. 46

Група із перевірки с. 46

Д

Давальницька сировина с. 46

Дані державного земельного кадастру с. 46

Дані, що дають змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника (контролера) с. 46

Дебітори с. 46

Дебіторська заборгованість с. 46

Декларант с. 46

Декларація митна с. 46

Декларація податкова с. 47

Депозит с. 47

Державна цільова програма с. 47

Державна аудиторська служба України (Держаудитслужба) с. 47

Державна казначейська служба України (Казначейство) с. 47

Державна позика с. 47

Державна служба фінансового моніторингу України (Держфінмоніторинг) с. 47

Державна реєстрація юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців с. 47

Державне замовлення с. 48

Державне запозичення с. 48

Державне мито с. 48

Державне обвинувачення с. 48

Державний борг с. 48

Державний бюджет с. 48

Державний контракт с. 48

Державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства с. 49

Державний кредит с. 49

Державний орган с. 49

Державний сектор економіки с. 49

Державний фінансовий аудит с. 49

Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності) с. 50

Державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів с. 50

Державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання с. 50

Державний фінансовий аудит окремих господарських операцій с. 50

Державний фінансовий контроль с. 50

Державний фінансовий моніторинг с. 51

Державний фінансовий моніторинг інших суб'єктів державного фінансового моніторингу с. 51

Державний фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття с. 51

Державні видатки с. 52

Державні доходи с. 52

Державні кошти с. 52

Державні фінанси с. 52

Державні грошові фонди с. 52

Державні цільові фонди с. 52

Державні ціни та тарифи с. 52

Дефіцит бюджету с. 52

Децентралізовані грошові фонди с. 53

Дивиденд с. 53

Дискримінація суб'єктів господарювання органами влади с. 53

Дисциплінарна відповідальність с. 53

Дисциплінарне провадження с. 53

Дисциплінарна провина с. 53

Дізнання с. 53

Ділові відносини с. 54

Ділова репутація с. 54

Діячі, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях с. 54

Договір с. 54

Договір на проведення аудиту с. 54

Договір страхування с. 54

Додана вартість с. 55

Додаткова інформація с. 54

Додаткові узагальнені матеріали с. 55

Доказ с. 55

Документ для цілей Податкового кодексу України с. 55

Документальний контроль с. 55

Документальна перевірка с. 55

Документальна планова перевірка с. 56

Документальна позапланова перевірка с. 56

Документальна виїзна перевірка с. 56

Документальна невиїзна перевірка с. 56

Допустима помилка с. 56

Досвід практичної роботи с. 56

Досудове розслідування с. 56

Досудове слідство с. 56

Доходи с. 56

Доходи бюджету с. 57

Доходи, одержані злочинним шляхом с. 57

Дочірнє підприємство с. 57

Е

Еквіваленти грошових коштів (грошей) с. 57

Економічна вигода с. 57
Економічна злочинність с. 57
Економічність (есопоту) с. 57
Експеримент с. 57
Експерт с. 57
Експертна перевірка документів с. 57
Експертиза с. 58
Електронний розрахунковий документ с. 57
Електронні гроші с. 58
Емісія с. 58
Емітент с. 58
Ефективність (efficiency) с. 58
Експертно-лабораторний аналіз с. 58
Ефективність (дієвість) с. 58

Є

Єдина митна територія с. 58
Єдиний банк даних про платників податків-юридичних осіб с. 58
Єдиний грошовий вимірник с. 58
Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань с. 59
Єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску через державний кордон с. 59
Єдиний казначейський рахунок с. 59
Єдиний митний тариф України с. 59
Єдиний податок та збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності с. 59
Єдиний реєстр податкових накладних с. 59
Єдиний реєстр акцизних накладних с. 59

З

Заборгованість с. 60
Завдання з обов'язкового аудиту с. 60
Завдання ревізії основні с. 60
Завдаток с. 60
Загальна дисциплінарна відповідальність с. 60
Загальний оподатковуваний дохід с. 60
Загальний фонд кошторису доходів і видатків бюджетної установи та організації с. 60
Загальнообов'язкове державне соціальне страхування с. 60
Зайняті особи стосовно боржника с. 61
Закон про Державний бюджет України с. 61
Законність с. 61
Залишок бюджетних коштів с. 61
Запобіжний аудит с. 61

Захищені статті видатків бюджету с. 61
Збитки с. 62
Збиток с. 62
Збитки, що підлягають відшкодуванню особою, яка допустила господарське правопорушення с. 62
Зведений (консолідований) бюджет с. 62
Звичайна діяльність с. 62
Звітний (податковий) період с. 62
Звіт про власний капітал с. 62
Звіт для органів нагляду с. 62
Звіт про платежі на користь держави с. 63
Звіт про прозорість с. 63
Звіт про рух грошових коштів с. 63
Звіт про управління с. 63
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) с. 63
Звітний період для складання фінансової звітності с. 63
Зворотний лізинг (оренда) с. 63
Злиття с. 64
Зловживанням монопольним становищем вважаються с. 64
Злочин с. 64
Зменшення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів с. 64
Значні правочини (договори) с. 65
Зобов'язання с. 65
Зовнішній державний фінансовий контроль с. 65
Зустрічна перевірка с. 65
Зустрічна звірка с. 65
Зупинення операцій з бюджетними коштами с. 65

I

Ідентифікаційні дані с. 65
Ідентифікація с. 66
Інвентаризація с. 66
Інвентаризаційна комісія с. 66
Інвестиції с. 66
Інвестиційна діяльність с. 66
Інвестиційна нерухомість с. 66
Індивідуальна податкова консультація с. 67
Інвестиційний податковий кредит с. 67
Інжиніринг с. 67
Іноземні публічні діячі с. 67
Інспектування с. 67
Інспекція із забезпечення якості аудиту с. 68
Інструкція с. 68
Інструмент власного капіталу с. 68

Інструмент хеджування с. 68
ІНТОСАІ с. 68
Інший сукупний дохід с. 68
Інформація для Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю с. 68
Істотна участь с. 69

К

Кабінет Міністрів України (КМУ) с. 69
Камеральна перевірка с. 69
Кандидат на отримання сертифіката аудитора с. 69
Касовий метод для цілей оподаткування с. 69
Квазіфіскальні операції с. 69
Кваліфікаційний іспит с. 70
Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) с. 70
Клієнт с. 70
Ключовий партнер з аудиту с. 70
Кодекс етики с. 71
Командитне товариство с. 71
Комбінована перевірка с. 71
Комерційна таємниця с. 71
Комерційне посередництво (агентська діяльність) с. 71
Комерційний агент с. 71
Комітет з контролю якості аудиторських послуг с. 71
Компаративність с. 72
Консолідована фінансова звітність с. 72
Консолідований борг с. 72
Консорціум с. 72
Контроль с. 72
Контроль за дотриманням законодавства у сфері закупівель с. 72
Контроль якості аудиторських послуг с. 72
Контрольне придбання с. 73
Контрольні дії с. 73
Контрольні заміри с. 73
Контрольні порівняння на збалансованість окремих показників с. 73
Конфіденційність с. 73
Конфіденційна інформація с. 74
Конфіденційність та професійна таємниця аудитора с. 74
Конфлікт інтересів с. 74
Концерн с. 74
Концесія с. 74
Кооперативний банк с. 75
Кореспондентські відносини с. 75
Користувачі бухгалтерської звітності с. 75
Користувачі звітності с. 75

Користувачі фінансової звітності с. 75
Корпоративне управління с. 75
Корпоративні права с. 75
Корпоративність с. 75
Корпорація с. 76
Корупційне правопорушення с. 76
Корупція с. 76
Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування с. 76
Кошти с. 76
Кошторис с. 76
Кошторисно-бюджетне фінансування с. 76
Крайня необхідність с. 76
Кредит с. 77
Кредитний ризик с. 77
Кредитор с. 77
Кредитори неплатоспроможних боржників с. 77
Кредиторська заборгованість с. 77
Кримінальна відповідальність с. 77
Кримінальне покарання с. 77
Кримінальне провадження с. 78
Культура спілкування с. 78

Л

Лист-зобов'язання с. 78
Лізинг с. 78
Лізингова (орендна) операція с. 78
Ліквідаційна вартість с. 78
Ліміт залишку готівки в касі с. 78
Ліпська декларація с. 78
Ліцензія с. 78
Лічильна перевірка звітності с. 79
Логічна перевірка документів с. 79

М

Майно с. 79
Майнові права інтелектуальної власності на комерційну тасмніцю с. 79
Майново-господарські зобов'язання с. 79
Малі підприємства с. 79
Маніпуляція обліковими записами с. 80
Материнська компанія с. 80
Матеріальна відповідальність с. 80
Мета аудиту с. 80
Мета аудиту фінансової звітності підприємства с. 80
Мета внутрішнього аудиту с. 80
Мета внутрішнього контролю с. 80

Мета державного фінансового контролю с. 80
Мета контролю якості роботи аудитора с. 80
Мета планування аудиторської діяльності с. 80
Мета професії незалежного аудитора с. 81
Метод аудиту с. 81
Метод взаємного контролю с. 81
Метод контролю с. 81
Метод фінансового контролю с. 81
Методика фінансового контролю с. 81
Методика аудиту с. 81
Митна вартість товару с. 81
Митна територія с. 81
Митне регулювання с. 81
Митний кодекс України с. 82
Митний контроль с. 82
Митний кордон с. 82
Митний режим с. 82
Митниця с. 82
Митні збори с. 82
Мито с. 82
Міжбюджетні відносини с. 82
Міжбюджетні трансферти с. 82
Міжнародні санкції с. 83
Міжнародна федерація бухгалтерів (International Federation of Accountants – IFAC) с. 83
Міжнародні стандарти аудиту с. 83
Міжнародні стандарти фінансової звітності с. 83
Мікронідприємства с. 83
Мінімальна заробітна плата с. 83
Міністерство фінансів України (Мінфін) с. 83
Місцевий бюджет с. 84
Місцезнаходження юридичної особи с. 84
Місце проживання фізичної особи с. 84
Місцевий фінансовий орган с. 84
Молодший персонал з аудиту с. 85
Моніторинг с. 85

Н

Нагляд протягом виконання завдання с. 85
Надзвичайна подія с. 85
Надміру сплачені грошові зобов'язання с. 85
Надходження до бюджету с. 85
Належним чином оформлене повідомлення с. 85
Нарахування с. 85
Наступний (ретроспективний) контроль с. 86

Національна оцінка ризиків с. 86
Національна поліція України (поліція) с. 86
Національне агентство з питань запобігання корупції (Національне агентство) с. 86
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку с. 86
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі с. 86
Національний банк України (НБУ) с. 87
Невідомна орендна угода с. 87
Недобросовісна конкуренція с. 87
Недоїмка с. 87
Незалежність с. 87
Некомерційне господарювання с. 87
Необхідна оборона с. 87
Неплатоспроможність с. 88
Неправомірні угоди між суб'єктами господарювання с. 88
Непрактикуюча особа с. 88
Неправомірна вигода с. 88
Неприбуткові підприємства, установи та організації с. 88
Непрямі аудиторські докази с. 88
Непрямі податки с. 88
Нерезиденти с. 89
Нерухоме майно (нерухомість) с. 89
Нецільове використання бюджетних коштів с. 89
Нормативно-правова перевірка с. 89
Неустойка (штраф, пеня) с. 89

О

Обвинувачення с. 89
Об'єднання підприємств с. 89
Об'єкт аудиту с. 90
Об'єкт контролю с. 90
Об'єкт оподаткування с. 90
Об'єкт фінансового контролю с. 90
Об'єктивність с. 90
Об'єкти цивільних прав с. 90
Обґрунтована впевненість с. 90
Облігація с. 90
Облікова оцінка с. 90
Облікова політика с. 90
Обов'язковий аудит фінансової звітності с. 91
Обов'язкові резерви с. 91
Оборотні активи с. 91
Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення с. 91

Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення с. 91
Обстеження с. 92
Обтяжливий контракт с. 92
Одержувач бюджетних коштів с. 92
Оперативний лізинг (оренда) с. 92
Оперативні плани с. 92
Оперативно-господарські санкції с. 92
Оперативно-розишукова діяльність с. 92
Операції споріднених сторін с. 92
Операційна діяльність с. 92
Операційна нерухомість с. 92
Операційний аудит (аудит господарської діяльності) с. 93
Операційний (банківський) день с. 93
Операційний цикл с. 93
Операційний час с. 93
Операції пов'язаних сторін с. 93
Операція в іноземній валюті с. 93
Операція з давальницькою сировиною с. 93
Операція, платіж за якою здійснюється на основі акцій с. 93
Орган державного фінансового контролю с. 93
Орган стягнення с. 94
Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю с. 94
Органами соціального страхування с. 94
Організована злочинність с. 94
Оренда с. 94
Органи, що контролюють справляння надходжень бюджету с. 94
Організаційні процедури с. 94
Організаційний аудит с. 94
Організаційно-господарські зобов'язання с. 95
Організація аудиту ефективності діяльності с. 95
Оренда цілісних майнових комплексів с. 95
Оскарження рішень контролюючих органів с. 95
Основна діяльність с. 95
Основні засоби с. 95
Офшор с. 95

П

Паспорт бюджетної програми с. 96
Патентування підприємницької діяльності с. 96
Пенсійний фонд України с. 96
Пеня с. 96
Первинний документ с. 96
Перевалювання сутності над формою с. 96
Перевірка с. 96

Перевірка за формою с. 96
Перевірка документів по суті с. 96
Перевірка правильності відображення господарських операцій з даних документів у реєстрах бухгалтерського обліку с. 97
Перешкодження проведенню перевірки с. 97
Період, що ревізується (ревізусмий) с. 97
Перманентний аудит с. 97
Персонал аудиторської фірми с. 97
Підприємництво с. 97
Підприємство с. 97
Підприємства, що становлять суспільний інтерес с. 97
Підприємства, що контролюють інші підприємства (крім підприємств, що становлять суспільний інтерес) с. 98
План аудиту с. 98
План рахунків бухгалтерського обліку с. 98
Планова виїзна ревізія с. 98
Плановість с. 98
Платіж с. 98
Платіжна вимога с. 98
Платіжна система с. 98
Платіжне доручення с. 99
Платіжні документи с. 99
Платники податків с. 99
Повне висвітлення с. 99
Повне товариство с. 99
Поворотна фінансова допомога с. 99
Пов'язані особи с. 99
Пов'язана особа суб'єкта аудиторської діяльності с. 100
Пов'язані сторони с. 100
Погашені вимоги кредиторів с. 100
Погашення податкового боргу с. 100
Подальші події с. 100
Податкова вимога с. 100
Податкова декларація с. 100
Податкова застава с. 100
Податкова консультація с. 100
Податкова пільга с. 101
Податкова політика с. 101
Податкова різниця с. 101
Податкове зобов'язання с. 101
Податкове повідомлення-рішення с. 101
Податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах с. 101
Податкове правопорушення с. 101
Податковий агент с. 101
Податковий борг с. 102

Податковий борг в міжнародних правовідносинах с. 102
Податковий контроль с. 102
Податковий кредит с. 102
Податкові правовідносини с. 102
Подарунок с. 102
Податковий кредит с. 102
Податковий ризик с. 102
Податок с. 103
Податок на додану вартість с. 103
Податок на доходи фізичних осіб с. 103
Подвійне оподаткування с. 103
Подія після дати балансу с. 103
Позабюджетні фонди с. 103
Позапланова виїзна ревізія с. 103
Позика с. 103
Позовна давність с. 103
Помилка с. 103
Помилково сплачені грошові зобов'язання с. 103
Попередження злочинів с. 104
Попередній контроль
Посадові особи органу державного фінансового контролю с. 104
Послідовність с. 104
Посадові особи органів акціонерного товариства с. 104
Потенційний конфлікт інтересів с. 104
Поточна дебіторська заборгованість с. 104
Поточний контроль с. 105
Поточні зобов'язання с. 105
Поточні плани с. 105
Поточні перевірки с. 105
Поточні контрольні перевірки с. 105
Право власності с. 105
Правове регулювання с. 105
Правовідносини с. 105
Правоздатність с. 105
Правоздатність громадян с. 105
Правоздатність юридичних осіб с. 105
Правоохоронна діяльність с. 106
Правоохоронні органи с. 106
Правосвідомість с. 106
Право інтелектуальної власності с. 106
Право оперативного управління с. 106
Правочин с. 106
Предмет аудиту с. 106
Предмет внутрішнього аудиту с. 106
Представник працівників боржника с. 106

	<i>Представництво с. 107</i>
	<i>Прибуток с. 107</i>
107	<i>Приватний інтерес Придбання Призупинення бюджетних асигнувань с.</i>
	<i>Прийом контролю с. 107</i>
	<i>Примітки до фінансової звітності с. 107</i>
	<i>Принцип бухгалтерського обліку с. 108</i>
	<i>Принцип організації аудиту с. 108</i>
	<i>Припинена діяльність с. 108</i>
	<i>Природня монополія с. 108</i>
	<i>Проведення аудиту с. 108</i>
	<i>Програма аудиту с. 108</i>
	<i>Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі с. 108</i>
	<i>Проект бюджету с. 108</i>
	<i>Прожитковий мінімум с. 109</i>
	<i>Професійні стандарти с. 109</i>
	<i>Професійна таємниця аудитора с. 109</i>
	<i>Професійна компетентність с. 109</i>
	<i>Професійна поведінка с. 109</i>
	<i>Професійна таємниця с. 109</i>
	<i>Професіонали с. 109</i>
	<i>Профіцит бюджету с. 109</i>
	<i>Процедури перевірки на суттєвість с. 110</i>
	<i>Прямі аудиторські докази с. 110</i>
	<i>Прямі податки с. 110</i>
	<i>Пряме підпорядкування с. 110</i>
	<i>Публічні видатки с. 110</i>
	<i>Публічні фінанси с. 110</i>

Р

	<i>Рада нагляду за аудиторською професією с. 110</i>
	<i>Рахункова палата с. 111</i>
	<i>Реальний конфлікт інтересів с. 111</i>
	<i>Ревізія с. 111</i>
	<i>Ревізія місцевого бюджету с. 111</i>
	<i>Реєстр аудиторських фірм та аудиторів с. 111</i>
	<i>Реєстр контрольних дій с. 111</i>
	<i>Резиденти с. 112</i>
	<i>Результативність (effectiveness) с. 112</i>
	<i>Релевантні докази с. 112</i>
	<i>Ризик аналітичних процедур с. 112</i>
	<i>Ризик грошового потоку с. 112</i>
	<i>Ризик ліквідності с. 112</i>
	<i>Ризик надмірної довіри с. 112</i>
	<i>Ризик невиявлення с. 112</i>

Ризик системи внутрішнього контролю та організації бухгалтерського обліку с. 112

Ринковий збір с. 112

Ринковий ризик с. 113

Рівень суттєвості с. 113

Робоча документація с. 113

Робочі документи аудитора с. 113

Розкриття с. 113

Розмір мінімальної заробітної плати с. 113

Розподіл контрольних повноважень с. 113

Розпорядник бюджетних коштів с. 113

Розрахунки с. 114

Роялті с. 114

С

Самозайнята особа с. 114

Самоконтроль с. 114

Санаційний аудит с. 114

Санкція фінансово-правової норми с. 114

Свідоцтво про державну реєстрацію с. 114

Своєчасність і превентивність с. 114

Секвестр с. 114

Секретаріат Аудиторської палати України с. 115

Середні підприємства с. 115

Середньооблікова чисельність працівників с. 115

Сертифікат аудитора с. 115

Сертифікація с. 115

Система контролю якості с. 116

Система контролю якості аудиторських послуг с. 116

Системність с. 116

Слідство с. 116

Служба безпеки України (СБУ) с. 116

Служба фінансових розслідувань (СФР) с. 116

Службове розслідування с. 116

Соціальна допомога с. 116

Соціальне страхування с. 116

Спеціальний аудит с. 117

Спеціальний торговий патент с. 117

Спеціальний податковий режим с. 117

Спеціальна дисциплінарна відповідальність с. 117

Спеціальний фонд бюджету с. 117

Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції с. 117

Спільна діяльність с. 117

Спільний контроль с. 117

Споріднена особа с. 117

Спостереження (обстеження) с. 118
Справедлива вартість с. 118
Ставка податку с. 118
Стадії бюджетного процесу с. 118
Статутний капітал с. 118
Статутний фонд с. 118
Стаття с. 118
Сторони кримінального провадження с. 118
Сторони у справі про банкрутство с. 118
Стратегічний аудит с. 118
Стратегічний план с. 119
Страхова відповідальність с. 119
Страхова сума с. 119
Страхова шкода с. 119
Страховий платіжж (страховий внесок, страхова премія) с. 119
Страховий фонд с. 119
Страхування с. 119
Страхуванням у сфері господарювання с. 120
Строк корисного використання (експлуатації) с. 120
Структура знань с. 120
Субвенція с. 120
Субсидія с. 120
Суб'єкт аудиторської діяльності с. 120
Суб'єкт великого підприємництва (відповідно до Господарського кодексу України) с. 120
Суб'єкти господарювання с. 120
Суб'єкт державного аудиту с. 121
Суб'єкти аудиторської діяльності с. 121
Суб'єкти державного контролю с. 121
Суб'єкт злочину с. 121
Суб'єкт малого підприємництва (відповідно до Господарського кодексу України) с. 121
Суб'єкт оподаткування с. 121
Суб'єкт фінансового права с. 121
Суб'єкти природної монополії с. 122
Суб'єкти середнього підприємництва (відповідно до Господарського кодексу України) с. 122
Суб'єкти страхової діяльності у сфері господарювання с. 122
Суб'єкти права інтелектуальної власності с. 122
Суборенда с. 122
Судове провадження с. 122
Судовий збір с. 122
Судово-бухгалтерська експертиза с. 122
Сукупний дохід с. 122
Суміжні з аудитом галузі знань с. 123

Сумлінність с. 123
Сумнівний борг с. 123
Суспільно корисні роботи с. 123
Суттєвий вплив с. 123
Суттєва інформація с. 123
Суцільна інвентаризація с. 123
Суцільна перевірка с. 123

Т

Таксономія фінансової звітності с. 124
Твердий контракт с. 124
Тематична перевірка с. 124
Тендер с. 124
Теперішня вартість – с. 124
Тести систем контролю с. 124
Технологічний контроль с. 124
Тимчасова податкова різниця с. 124
Тимчасова різниця, що підлягає вирахуванню с. 124
Тимчасова різниця, що підлягає оподаткуванню с. 125
Тимчасово вільні кошти єдиного казначейського рахунку та валютних рахунків бюджету с. 125
Товар с. 125
Товариство з додатковою відповідальністю с. 125
Товариство з обмеженою відповідальністю с. 125
Товарно-матеріальні цінності с. 125
Торги с. 125
Торговий патент с. 125
Трансферти с. 126
Трансфертні платежі с. 126

У

Узагальнююча податкова консультація с. 126
Умовне звільнення від оподаткування митними платежами с. 126
Умовне звільнення від оподаткування податком на додану вартість та акцизним податком у разі ввезення товарів на митну територію України с. 126
Уповноважена особа засновників (учасників, акціонерів) суб'єкта підприємницької діяльності – боржника с. 126
Уповноважена особа контролюючого органу с. 126
Уповноважені контролери с. 126
Уповноважені з контролю якості організації с. 127
Управління бюджетними коштами с. 127
Управління державним (місцевим) боргом с. 127
Установчі документи суб'єкта господарювання с. 127
Ухилення від сплати податків с. 127
Учасниками відносин у сфері господарювання с. 127

Учасники державного аудиту с. 127
Учасники кримінального провадження с. 127
Учасники судового провадження с. 128
Учасники у справі про банкрутство с. 128

Ф

Фактичний контроль с. 128
Фактична перевірка с. 128
Фактори ризику (ризикові операції) с. 128
Факторинг с. 129
Фальсифікація бухгалтерських документів і записів с. 129
Фахівці с. 129
Філія с. 129
Фінансова експертиза с. 129
Фінанси органів місцевого самоврядування (фінанси місцеві) с. 129
Фінансова відповідальність с. 129
Фінансова гарантія с. 130
Фінансова дисципліна с. 130
Фінансовий аудит с. 130
Фінансова діяльність с. 130
Фінансова дисципліна с. 130
Фінансова допомога с. 130
Фінансова експертиза с. 130
Фінансова звітність с. 130
Фінансова система с. 130
Фінансова установа с. 131
Фінансове зобов'язання с. 131
Фінансове оздоровлення с. 131
Фінансове посередництво с. 131
Фінансове правопорушення с. 131
Фінансовий актив с. 131
Фінансовий контроль с. 131
Фінансовий кредит с. 131
Фінансовий моніторинг с. 132
Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості с. 132
Фінансові послуги с. 132
Фінансові правовідносини с. 132
Фінансові розслідування с. 132
Фінансово-кредитна установа с. 132
Фінансово-правова норма с. 133
Фінансування с. 133
Фінансування бюджету с. 133
Фіскальні ризики с. 133
Фонд соціального страхування с. 133
Форензик (forensic) с. 133

Формальна перевірка с. 134

Х

Холдингова компанія с. 134

Хронологічний аналіз господарських операцій с. 134

Ц

Централізовані грошові фонди с. 134

Цивільна відповідальність с. 134

Цивільно-правова відповідальність с. 134

Цільові завдання державного фінансового контролю с. 134

Цільове фінансування с. 135

Цінні папери с. 135

Ч

Частка меншості с. 135

Чесність с. 135

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) с. 135

Ш

Шахрайство с. 135

Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) с. 135

Штрафні санкції с. 135

Ю

Юридична відповідальність с. 135

Юридичний обов'язок с. 136

Я

Якісна робота аудиторів с. 136

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI.
6. Кодекс України про адміністративні порушення від 07.12.1984 р. № 8073-X.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV.
9. Закон України „Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21.12.2017 р. № 2258 – VIII.
10. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996 -VI (зі змінами та доповненнями).
11. Закон України „Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо удосконалення деяких положень” від 05.10.2017 р. № 2164 -VIII.
12. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 р. № 2939-XII.
13. Закон України «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 р. № 576-VIII.
14. Закон України „Про запобігання корупції” від 14.10.2014 р. № 1700-VII.
15. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 р. № 2343-XII.
16. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 р. № 1702-VII.
17. Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993 р. № 3341-XII.
18. Проект Закону України «Про Службу фінансових розслідувань» від 22.03.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.minfin.gov.ua/news/organi-v-kompetencii-mfu/stvorennya-sluzhby-finansovyh-rozsliduvan>.
19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну фіскальну службу України» від 21.05.2014 р. № 236.
20. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України» від 20.08.2014 р. № 375.
21. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України» від 17.09.2014 р. № 455.

22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України» від 15.04.2015 р. № 215.
23. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України» від 3.02.2016 р. № 43.
24. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами» від 20.04.2006 р. № 550.
25. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016–2017 років (в трьох частинах) – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018.
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”. Затверджено наказом МФУ від 07.12.2013 р. № 73.
27. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Затверджено наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879.
28. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджена наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291.
29. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства. Затверджено наказом МФУ від 27.06.2013 р. № 635.
30. Адамс Р. Основы аудита / Р.Адамс. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1995. –766 с.
31. Аренс Е.А. Аудит / Аренс Е.А., Лоббек Дж.К. – М. : Финанси и статистика, 1995. – 560 с.
32. Баранова А.О. Аудит : [навч. посібник] / А.О. Баранова. – Х. : ХДУХТ, 2017. – 246 с.
33. Бутинець Ф.Ф. Аудит: [підручник для студентів спеціальності Облік і аудит] / Ф.Ф. Бутинець – Житомир : ПП „Рута”, 2006. – 478 с.
34. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : навч. посібник / [С.М. Романів, С.В. Приймак, С.М. Гончарук та інші]. – Львів, ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 772 с.
35. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік і аудит : Термінологічний українсько-російсько-англійський словник / Ю.А. Верига. – К. : ЦУЛ, 2012. – 292 с.
36. Виноградова М.О. Аудит : [навч. посібник] / М.О. Виноградова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 500 с.
37. Гончарук С.М. Аудит : [навчально-методичний посібник] / Гончарук С.М., Долбнєва Д.В. – Львів : Ліга-Прес, 2015.– 338 с.
38. Гордієнко Н.І. Аудит, організація і методика: [навч. посіб.] /. Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Карпенко М.Ю. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 486 с.

39. Гончарук С.М. Аудит : [навчально-методичний посібник] / Гончарук С.М., Долбнєва Д.В. – Львів : Ліга-Прес, 2015.– 338 с.
40. Гончарук Я.А. Аудит : [навч. посібник] / Я.А. Гончарук, В.С. Рудницький – Київ : Знання, 2007. – 272 с.
41. Давидов Г.М. Аудит: [навч. посібник] / Г.М. Давидов. – К. : Знання, 2009 – 495 с.
42. Дерев'янок С.І. Аудит : [навч. посібник] / С.І. Дерев'янок. – К. : ЦУЛ, 2016. – 380 с.
43. Дікань Л.В. Система фінансового контролю в Україні: сучасний стан організації та перспективи розвитку : [монографія] / Л.В. Дікань, Ю.О. Голуб, Н.В. Синюгіна, Н.М. Шульга, Т.В. Мултанівська, Т.С. Воїнова ; за заг. ред. к.е.н., проф. Дікань Л.В. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 96 с.
44. Загородній А.Г. та ін. Аудит: теорія і практика: [навч. посібник] / А.Г. Загородній – Львів : Видавництво НУ „Львівська політехніка”, 2004.– 437 с.
45. Іванова Н.А. Організація і методика аудиту [навч. посіб.] / Іванова Н.А., Ролінський О.В. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 216 с.
46. Колісник Г.М. Аудит: [навч. посібник] / Г.М. Колісник, В.С. Слюсаренко – Ужгород : ДВНЗ „УжНУ”, 2015. – 296 с.
47. Кравчук С.Й. Економічна злочинність в Україні: [підручник] / С.Й. Кравчук. – К. : Кондор, 2009. – 282 с.
48. Мних Є.В. Державний фінансовий аудит : методологія та організація : [монографія] / Є.В. Мних. К. : Вид. нац. торг.-екон. унів., 2009. – 319 с.
49. Приймак С.В. Фінансова звітність підприємств : Навчально-методичний посібник/ С.В. Приймак, М.Т. Костишина, Д.В. Долбнєва. – Львів : Ліга Прес, 2016. – 268 с.
50. Пшенична А.Ж. Аудит: [навч. посібник] / Пшенична А.Ж. – К. : „Центр учбової літератури”, 2018. – 320 с.
51. Робертсон Дж. Аудит / [пер. с англ.] / Робертсон Дж. – М. : КРМО, „Контакт”, 1993. – 496 с.
52. Рядська В.В. Аудит: [навч. посібник] / В.В. Рядська, Я.В. Петраков – К. : „Центр учбової літератури”, 2018. – 416 с.
53. Романів Є.М., Гончарук С.М., Приймак С.В., Даниляк Л.Я. Розвиток державного фінансового контролю в Україні: Монографія / Є.М. Романів, С.М. Гончарук, С.В. Приймак, Л.Я. Даниляк; за заг. ред. проф. Романіва Є.М. – Львів : Ліга-Прес, 2015. – 174 с.
54. Романів Є.М., Приймак С.В. Контроль і ревізія діяльності суб'єктів підприємництва: [навчальний посібник] – Львів : Ліга-Прес, 2016. – 444 с.
55. Романів Є.М. Державний аудит : [навч. посібник] / Є.М. Романів, І.Є. Труш – Львів : Ліга-Прес, 2017. – 235 с.
56. Савченко В.Я. Аудит: [навч. посібник] / В.Я. Савченко – К. : КНЕУ, 2002.

57. Слободяник Ю.Б. Формування системи державного аудиту в Україні [монографія] / Ю.Б. Слободяник – Суми : ФОП Наталуха А.С., 2014. – 321 с.
58. Словник фінансово-правових термінів / [за заг. ред. д. ю.н., проф. Л.К. Воронової]. – 2-ге вид. , переробл. і доповн. – К. : Алерта, 2011. – 558 с.
59. Сопко В.В. Організація і методика проведення аудиту : [навчально-практичний посібник] / В.В.Сопко, Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна – К. : ВД „Професіонал”, 2006. – 624 с.
60. Стельмах В.С. Контроль: інспектування, аудит, банківський нагляд : монографія / В.С. Стельмах, А.О. Єпіфанов, І.В. Сало – Суми : Університетська книга, 2015. – 432 с.
61. Усач Б.Ф. Аудит: [навч. посібник] / Б.Ф. Усач – К. : Знання-Прес, 2004. – 528 с.

Навчальне видання

**Гончарук С.М., Долбнєва Д.В.,
Приймак С.В., Романів Є.М.**

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ: ТЕОРІЯ, ТЕРМІНОЛОГІЯ, ПРАКТИКА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Видається у авторській редакції

Підписано до друку 26.06.2019 р.
Формат 70×100/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 24,21. Обл.-вид. арк. 16,37.
Наклад 300 прим.

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

